

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม
กรุงเทพมหานคร

นางสาวเดือนา รักขมณี

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

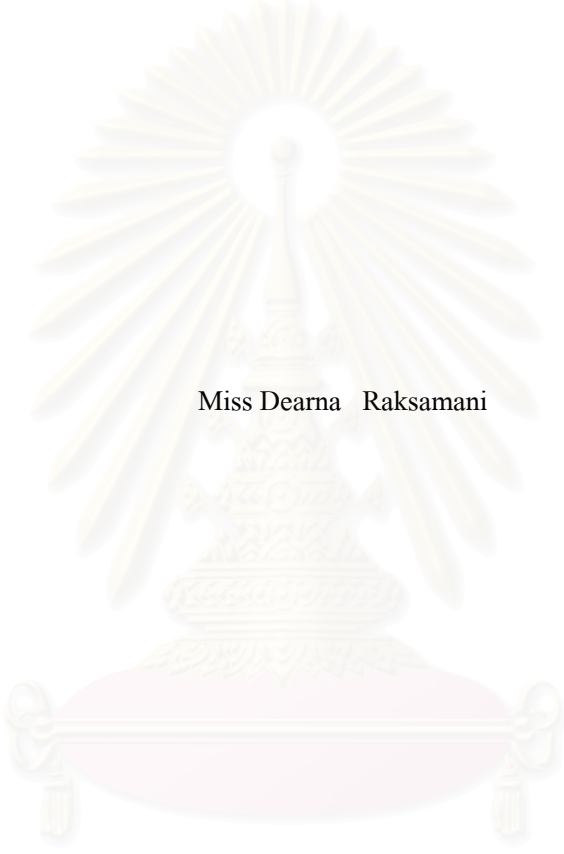
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2267-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION
OF MUSLIM PRIVATE KINDERGARTEN BANGKOK METOPOLIS

Miss Dearn Raksamani

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

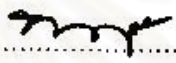
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

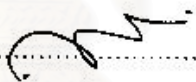
ISBN 974-53-2267-9

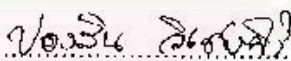
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม
กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวเดือนา รักษมณี
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แก่นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ ศรีบริวรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ กุลรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

สถาบันวิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดียมา รัชชมนณี : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF MUSLIM PRIVATE KINDERGARTENS IN BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ปองสิน วิเศษศิริ จำนวน 296 หน้า, ISBN 974-53-2267-9

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม โดยผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหาร 10 คน และครูผู้สอน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกตสภาพแวดล้อม และแบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ หาค่าความถี่และร้อยละ และหาค่าคะแนนเพื่อการลำดับความสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

- โรงเรียนมีนโยบายเน้นการเตรียมความพร้อม โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยสอดคล้องกับมาตรฐานหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษา มีการประยุกต์หลักการอิสลามมาใช้ในการสร้างหลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้โดยการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ มีการสนับสนุนการผลิตสื่อ และมีการประเมินผลหลักสูตรโดยประเมินจากผลการจัดการเรียนรู้

- ปัญหาคือ ขาดการวางแผนที่ชัดเจนและเป็นระบบ ไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้

2. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

- โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของแต่ละบุคคล ให้ความสำคัญกับการมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านปฐมวัย โดยเน้นด้านความสะอาดและความปลอดภัย ปัญหาคือ ขาดสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ขาดงบประมาณสนับสนุน

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

- โรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมโดยจัดทำเป็นโครงการ มีการกำหนดกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาการ ปัญหาคือ กิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างของผู้เรียน และไม่สอดคล้องกับพัฒนาการ

4. การบูรณาการการเรียนรู้ โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการ มีการจัดกิจกรรมบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ ปัญหาคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดการประสบการณ์ ปัญหาคือ บุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้ เครื่องมือ และวิธีประเมิน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก โรงเรียนมีการวางแผน รวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทาง ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและเข้าร่วมกิจกรรม ปัญหาคือ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

ในการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนให้ไม่ได้ความสำคัญมากนัก

ภาควิชา น โยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติศ.....
สาขาวิชา บริหารการศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2547

#4683679527: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: STATE AND PROBLEMS / ADMINISTRATION / MUSLIM PRIVATE KINDERGARTEN

DEARNA RAKSAMANI: A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF MUSLIM PRIVATE KINDERGARTEN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: PONGSIN VISESHSIRI, Ph.D., 296 pp. ISBN 974-53-2267-9

The purpose of this research was to study the state and problems of the administration of Muslim private kindergartens in Bangkok Metropolitan. The population consisted of 10 Muslim private kindergartens. The responders of the questionnaires were 10 Muslim kindergarten administrators and 73 teachers. Tools used in this research were questionnaires, environmental observation forms, and document analysis forms. The data was analyzed by frequency, percentage and vote conversion for order ranking.

The findings were as follows:

1. Curriculum Development

- School policies focused on student readiness, the development of children according to their age-wise was mainly considered which was in line with the national standard. Islamic practices were integrated. In order to implement the curriculum, learning and teaching plans were developed and the assignment for teachers to teach was made. There were supports on teaching or instructional aids. The curriculum evaluation was focused on student achievement.

- The lack of clear and systematic plans which did not respond to individual differences and interests was one of the problems. There were problems of teachers' lack of knowledge and clear understanding in implementing the curriculum as well.

2. Learning Environment

- There were support on creating of the physical environment according to the children's age, development, needs, and individual interest. Having teachers with specialization on early childhood education was one of the most important learning environments. Cleanliness and safety was taken into account.

- There was an inadequacy in instructional aids, school supplies and budget.

3. Activities for Enhancing Students Learning and Development

- Supplementary programs according to individual needs and interests were planned. Parents and community were invited to participate.

- The planned activities were not answered the needs, the interest and the individual differences of students. Moreover, they did not go in line with the children development.

4. Integration of Knowledge in Learning Activities

- There were plans in integration of knowledge in every learning activity. These activities were planned according to children ways of learning and other development.

- Problem was the lack of knowledge and understanding of school personnel.

5. Evaluation on Student Learning and Other Development

- The evaluation was done to exam students' development as a whole and especially in learning process. It was preceded in accordance with the curriculum objectives and the assigned learning experiences.

- School personnel have inadequate knowledge in developing and implementing the evaluation tools.

6. Relationships between Teachers and Parents or Guardians

- Plans, data collection, and guidelines of the involvement of parents, guardians, and student family's members in school activities were prepared.

- Misunderstanding between parents and schools was one of the problems.

School did not take the Islamic issues into their consideration when providing any school activities.

Department Educational Policy Management
And Leadership
Field of study Educational Administration
Academic year 2004

Student' signature.....*Dearna Raksamani*

Advisor' signature.....*Pongsin Vises Siri*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุคมลักษณ์ กุลพิจิตร รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ รองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ปรียากร ศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รักษมณี ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบ แก้ไขและให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ ประธานสาขาบริการการศึกษาซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำอย่างยิ่ง และขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากรทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ คุณสาริษฐ์ มัสอูดี ที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ญาติ พี่น้อง และเพื่อนๆ พี่ๆ นิสิตสาขาวิชาบริหารการศึกษาที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนบางส่วน ในการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือรวมทั้งสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด หากงานวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ให้แก่ทุกท่านที่กล่าวมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการวิจัย.....	10

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาปฐมวัย.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับหลักการอิสลาม.....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	83

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	99
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	99
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	106
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ การบริหารโรงเรียน.....	112
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา การบริหารโรงเรียน.....	175
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อม.....	191
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร.....	199
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	205
สรุปผลการวิจัย.....	205
การอภิปรายผล.....	216
ข้อเสนอแนะ.....	228
รายการอ้างอิง.....	231
ภาคผนวก.....	237
ภาคผนวก ก.....	238
ภาคผนวก ข.....	240
ภาคผนวก ค.....	242
ภาคผนวก ง.....	245
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	296

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียน..... 96
2	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน..... 104
3	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพ..... 107
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม..... 112
5	การลำดับความสำคัญด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม..... 121
6	จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก..... 129
7	การลำดับความสำคัญด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก.... 137
8	จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก..... 143
9	การลำดับความสำคัญด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก..... 150
10	จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการบูรณาการการเรียนรู้.. 152
11	การลำดับความสำคัญด้านการบูรณาการการเรียนรู้ของเด็ก..... 156
12	จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก..... 158
13	การลำดับความสำคัญด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน..... 162
14	จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก..... 169
15	การลำดับความสำคัญด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัว ของเด็ก..... 136
16	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านการสร้างหลักสูตร ที่เหมาะสม..... 175
17	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก..... 180
18	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก..... 182

19	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน	185
20	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก.....	187
21	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก.....	189
22	จำนวนของการสำรวจสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน.....	192
23	จำนวนของการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	195
24	ข้อมูลเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ.....	199
25	ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิทินปฏิบัติงาน.....	201
26	ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่ง โรงเรียน.....	202
27	ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประชุม.....	203
28	ข้อมูลเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร.....	204

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรงได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ (กรมวิชาการ, 2546:1) เด็กในวัย 3 – 5 ปี เป็นวัยที่สมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กในวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกรับ ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ ให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์ และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและใช้ชีวิตของเด็กต่อไป (กรมวิชาการ, 2546 : ความนำ) จากผลการวิจัยทางการแพทย์พบว่า เด็กปฐมวัยไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีพัฒนาการล่าช้าไม่สมวัยโดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสในการเรียนรู้และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม (นิตยา คชภักดีและคณะ, 2545)

ปัญหาของสังคมประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยไทย คือความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างๆ จากภายนอกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคม การพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมของเด็ก ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไป จึงมีความสำคัญ (กรมวิชาการ, 2546 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยซึ่งนับได้ว่าเป็นสังคมพหุนิยม (Pluralist Society) มีประชากรที่มีเชื้อชาติ ศาสนาที่หลากหลาย และมีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (ชวลิตชารัง โกลิตรีชกุล, 2532 : 1) ประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็น

ศาสนาประจำชาติมาช้านาน แต่คนไทยที่นับถือศาสนาอื่นก็มีอยู่มิใช่น้อย ซึ่งควรจะได้รับ ความสนใจจากรัฐบาลโดยทำให้เขาเหล่านั้นเกิดความรูสึกอบอุ่น และได้รับการเอาใจใส่โดยทั่วถึงและ กลุ่มชนส่วนน้อยเหล่านี้ควรตระหนักในความเป็นคนไทยของตนเอง ไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ของศาสนา ควรร่วมมือร่วมใจกันเพื่อช่วยกันพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ศาสนาที่คนไทยนับถือ รองลงมาจากศาสนาพุทธ คือศาสนาอิสลาม (เพ็ญศรี จระณะสมบูรณ์, 2525)

ดังนั้นมุสลิมที่อยู่ในประเทศไทยจึงต้องดำรงชีวิตในสองด้าน คือ ต้องทำหน้าที่ในฐานะคน ไทยที่ปฏิบัติตัวตามกฎหมายไทย รับรู้และปรับตัวได้กับสภาพของสังคมต่างศาสนิก แต่ใน ขณะเดียวกันจะต้องยึดมั่นในแนวทางอิสลามประกอบไปด้วย และสามารถดำรงชีวิตเป็นมุสลิมที่ดี ได้ในสังคมที่มีความแตกต่างกันทางศาสนาและวัฒนธรรม รากฐานที่สำคัญของปัญหาในการอยู่ ร่วมกันของกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะกลุ่มชนมุสลิม คือการขาดโอกาส ขาดความเสมอภาคทางการศึกษา และขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลามที่มีความ เข้มแข็งในหลักการศรัทธา ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสังคมไทยพุทธ ทำให้เกิดปัญหาอันหนัก หน่วงที่มุสลิมกำลังเผชิญอยู่ คือปัญหาการสูญเสียเอกลักษณ์ของอิสลาม ซึ่งเป็นการคุกคามพื้นฐาน ชุมชนมุสลิมอย่างแท้จริง เมื่ออยู่บ้านบิดา มารดาอาจสนับสนุนให้ลูกอยู่ในแนวปฏิบัติของอิสลาม พร้อมไปกับความเชื่ออันสูงส่ง การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมจริยธรรมที่เลือกสรรได้ แต่ที่ โรงเรียนและที่อื่นๆ นอกบ้านเด็กมุสลิมต้องเข้าสังคมกับวัฒนธรรมที่แตกต่างจากศาสนาที่นับถือ (ฟารามาซ บิน มุฮัมหมัด เราะห์บ์, 254: 10)

โรงเรียนจึงได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและ ดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในวัยอนุบาลที่เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวที่รอการแต่งแต้ม ความรู้ การ ศรัทธา การศึกษาระดับอนุบาลหรือระดับก่อนประถมศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการ พัฒนาเด็ก เป็นการวางรากฐานการเตรียมความพร้อม เป็นช่วงเวลาทองของชีวิต และเป็นพื้นฐาน สำหรับวัยต่อไป เนื่องจากการเจริญเติบโตของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ (อรุณี หรดาล, 2536:1) โรงเรียนอนุบาลเป็นหน่วยงานหลัก เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอนาคต การบริหาร การศึกษาจึงต้องเข้าใจและตระหนักกว่าเป็นสหวิทยาการที่ต้องพึ่งพำานูญของนักวิชาชีพเฉพาะ ทางที่สานต่อเชื่อมโยงกันอย่างสนิทสนม ไม่ใช่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพราะเด็กเป็นสมบัติของ ชาติ ต้องการการพัฒนาที่สมบูรณ์ในทุกทาง เป็นการดำเนินการที่ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ที่สร้างความสำเร็จใน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน คือ ผู้ปกครองและชุมชน ที่ต้องให้ความร่วมมือ

ระหว่างกันอย่างมีคุณภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542 : 28-29) แต่เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้รัฐยังไม่สามารถจัดบริการให้กับผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง จึงต้องให้เอกชนเป็นผู้จัดแทนรัฐ และจากภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทางด้านเศรษฐกิจของสังคมในปัจจุบัน ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูบุตร บุตรธิดาจึงต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาปฐมวัยมากยิ่งขึ้นทุก เด็กในวัยนี้จะเห็นว่าเด็กที่อยู่ในส่วนกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร จะได้เปรียบเด็กที่อยู่ในส่วนภูมิภาคในส่วนของ การได้รับโอกาสทางการเรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะธรรมชาติวิสัยสูงกว่าเด็กที่อยู่ในภูมิภาค แต่มีข้อแตกต่างกันที่เด็กในส่วนภูมิภาคได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวสูงกว่าเด็กที่อยู่ในส่วนกลาง ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับนี้จึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กที่มีความแตกต่างกันที่มีอยู่ในสภาวะต่างกัน (ชูศรี สุวรรณโชติ, 2544 : 9)

ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนมุสลิมในปัจจุบัน ได้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยมีผู้บริหารเป็นมุสลิม การจัดการศึกษามีทั้งที่เป็นการเรียนการสอนเฉพาะคำสอนและหลักการอิสลาม และการสอนวิชาสามัญผสมผสานกับหลักคำสอนของอิสลาม ด้วยความต้องการของบิดามารดาที่ในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อให้บุตรหลานสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างได้อย่างเข้มแข็ง และมีความรู้เป็นภูมิด้านทานในการดำรงรักษาศาสนาอิสลามให้ดำรงอยู่ต่อไป(เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2531: 243-244) ส่วนการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางอิสลาม เป็นการศึกษาเพื่อให้มีคุณธรรม ยำเกรงอัลลอฮ์ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วิชาอิสลามศึกษาควบคู่กับวิชาการด้านสามัญ การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาและเป็นการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเน้นวิชาอิสลามศึกษาเป็นส่วนใหญ่และวิชาอื่นๆ เป็นหน่วยรอง ด้วยการผสมผสานอิสลามศึกษา(แบบบูรณาการ)ในทุกๆวิชา มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กอย่างสูงสุดทุกด้าน กล่าวคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรมอิสลาม พร้อมทั้งการรำลึกถึงอัลลอฮ์ด้วยความยำเกรง(ตักวา) ต่อพระองค์ และเติบโตเป็นมุสลิมที่ดีอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพทั้งต่อตนเองและสังคมโดยใช้หลักการของกูรออันและหะดีษเป็นหน่วยนำ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนรู้จักอัลลอฮ์ คุณลักษณะของพระองค์ มีตักวาและปฏิบัติคุณธรรมเพื่อหวังความพอพระทัยจากอัลลอฮ์องค์เดียว รู้จักท่าน นบีมุฮัมมัด ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีงามสมบูรณ์ มีพัฒนาการและความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผสมผสานกับแนวคิดของอิสลาม ปฏิบัติกิจวัตรจริงตามที่เรียนทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและในสังคมที่เด็กสัมผัส เพื่อให้มีสุขภาพดี ได้รับอาหารที่คุณค่าตามหลักโภชนาการ และมีแนวคิดเรื่องการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าและฮาลาล ตามหลักการอิสลาม มีความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย รักความ

สะอาด เอื้อเพื่อ รักรการอ่าน รักษาเวลา เก็บของเข้าที่ พูจจาไพเราะ อดทน (โรงเรียนเด็กเล็กนันทนาถ, 2519 : 1)

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลมุสลิมคือ การบูรณาการอิสลามศึกษาเข้าไปในหลักสูตร เพื่อเตรียมเยาวชนให้พร้อมที่จะเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ทั้งวิชาสามัญและศาสนา สามารถเข้าใจและรู้จักตัวเอง มีจิตวิญญาณและภูมิใจในความเป็นมุสลิม รู้จักใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา ประสบความสำเร็จ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จัดสัดส่วนของหลักสูตรที่เป็นองค์ความรู้วิชาสามัญ ผสมผสานกับหลักธรรมคำสอนของอิสลามได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ พร้อมทั้งมุ่งมั่นให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยอาศัยปัจจัยทางวิชาการ เป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเต็มศักยภาพตามวัย ในปัจจุบันพบว่ามุสลิมที่ถูกปลูกฝังความศรัทธาไว้เป็นเบื้องแรกอย่างมั่นคงก่อนแล้ว การศึกษาวิชาการทางโลกเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ยิ่งทำให้ความศรัทธาในอิสลามเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น หากต้องการให้มุสลิมมีความมั่นคงในศาสนา จึงจำเป็นต้องมีการปลูกฝังหลักการ คำสอนของศาสนาอิสลาม ตั้งแต่พื้นฐานความรู้ หลักศรัทธา การเชื่อมั่นในพระผู้เป็นเจ้า ศาสดา คัมภีร์ และหลักการปฏิบัติ ตามบัญญัติ ศาสนาอิสลามไม่ใช่เป็นเพียงศาสนาหรือมีรายละเอียดเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาเพียงอย่างเดียวแต่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกอย่างก้าวตั้งแต่ต้นจนกระทั่งกลับ การศึกษาของมุสลิมจะต้องสอดคล้องกับอิสลาม เพื่อหล่อหลอมให้มุสลิมดำเนินชีวิตตามแนวทางอิสลาม การศึกษาแนวนี้จะไม่แยกสามัญออกจากศาสนา (อามีนะห์ คำรงผล, 2544 : 100) โดยเฉพาะเด็กมุสลิมที่อยู่ในสังคมที่ไม่ใช่มุสลิม การให้ความรู้ทางด้านศาสนาในปัจจุบันจึงควรเริ่มตั้งแต่ในครรภ์หรือตั้งแต่เด็กยังเล็ก การเลี้ยงดูตามคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอาน หรือคำสอนจากศาสดา เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามร่วมกันทั้งพ่อและแม่ คือจะต้องให้เวลาแก่ลูก และช่วยกันสอนและปลูกฝังลูกให้อยู่ในแนวทางของศาสนาอิสลามตลอดชีวิต เพราะอิสลามคือส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต อิสลามมีวิธีปฏิบัติเพื่อให้เกิดการรำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าตลอดเวลา และการกระทำทุกอย่างที่เป็นความดีอิสลามถือว่าเป็นการปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้น การศึกษาตามแนวทางอิสลามเน้นการพัฒนาคน คือ มุ่งให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม เก่งฉลาด รอบรู้ โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำไปในทางที่ดีงาม เพื่อพัฒนาไปสู่จุดหมายที่อิสลามกำหนด(อามีนะห์ คำรงผล, 2544 : 98-99)

ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับอิสลามยังมีน้อย และผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิสลามส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมุสลิมในภาคใต้ หรือหากมีการศึกษาการจัดการศึกษาจะจำกัดขอบข่ายในการศึกษาเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือ โรงเรียนปอเนาะในภาคใต้เท่านั้น ซึ่งมีพื้นฐานการดำเนินชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันกับมุสลิมในกรุงเทพมหานคร ที่มี

ลักษณะเป็นชุมชนเมือง ที่ต้องมีการปรับตัวตามสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ที่พบว่าการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทุกๆ ด้านของมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงต่อมาของชีวิต (เยาเวา เดชะคุปต์, 2542 : 12-13) ประกอบกับเด็กที่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และหลักการศาสนา มีความจำเป็นต้องเรียนรู้และดำเนินชีวิตในสังคมต่างวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมกับหลักการของศาสนา และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาติ และเพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลมุสลิม ที่ต้องการวางรากฐานทางความเชื่อและหลักการอิสลาม ในวัฒนธรรมที่แตกต่าง การบูรณาการหลักการอิสลามในการจัดการศึกษา จะเป็นแนวทางที่เด็กสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมต่างวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุผลจากสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้นรวมถึงข้อมูลดังที่กล่าวมาข้างต้นที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่พัฒนามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้กับเด็กมุสลิมที่นับว่ามีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประกอบกับที่ผ่านมาไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง และผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม และทำงานในด้านเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมุสลิมในกรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมกรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในครั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานครเท่านั้น

2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนอนุบาลสามัญศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 1-3 ในปีการศึกษา 2547 ที่มีรายชื่อโรงเรียนปรากฏอยู่ในทำเนียบสถานศึกษาเอกชนมุสลิม ซึ่งจัดทำโดย คณะกรรมการประสานความร่วมมือสถานศึกษาเอกชนมุสลิมเท่านั้น

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา คือ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ของกรมวิชาการ (2546: 5-7) ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้ คือ

- 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม
- 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 4) การบูรณาการการเรียนรู้
- 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนอนุบาลสามัญศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 1-3 ในปีการศึกษา 2547 ที่มีรายชื่อโรงเรียนปรากฏอยู่ในทำเนียบสถานศึกษาเอกชนมุสลิม

สภาพการบริหารงานโรงเรียน หมายถึง ลักษณะการบริหารงานโรงเรียนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค ข้อขัดข้อง หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในการบริหารงานโรงเรียน

ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารโรงเรียนซึ่งหมายถึง อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่บริหารงานในโรงเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารโรงเรียน ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้ คือ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกด้านและเปิดโอกาสให้ทั้งผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ รวมทั้งยอมรับในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่รอบตัวผู้เรียนภายในโรงเรียน ทั้งสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติและสิ่งจัดทำขึ้นรวมถึงครูและบุคลากรเพื่อช่วยส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

การบูรณาการเรียนรู้ หมายถึง การผสมผสาน เชื่อมโยง รูปแบบของการเรียนรู้ด้านต่างๆ และสาระความรู้ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน โดยจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้

การประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนจากการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสามารถและสติปัญญาของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก หมายถึง การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวของผู้เรียนในการติดตามตรวจสอบและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียน
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้กับสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนและผู้สำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาการบริหารโรงเรียน ตลอดจนการกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ ในการลดช่องว่างในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลที่มีลักษณะพิเศษต่างๆ ตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้กับการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนระดับอื่น ที่มีการศึกษาหลักการอิสลาม เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับระหว่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วยการทำงาน 7 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผนการวิจัย (2) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (3) การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (4) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล (7) การสรุปอภิปรายผลและจัดทำข้อเสนอแนะ

แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน และครูผู้สอนจำนวน 73 คน รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 83 คน ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม

โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพบางข้อมีลักษณะเป็นการเรียงลำดับความสำคัญ

2. แบบสำรวจสภาพแวดล้อมโรงเรียน จำนวน 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

แบบสำรวจแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สำรวจการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 2 ด้าน คือ

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

3. แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อใช้เป็นแบบในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน ในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา เอกสารที่วิเคราะห์ คือ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน คำสั่งโรงเรียน รายงานการประชุม หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนอนุบาล

2. กำหนดตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนอนุบาล และสร้างข้อคำถาม จากข้อมูลของนักวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดการวิจัยมาประกอบในรายละเอียด แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและจัดทำแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา ปฐมวัยและวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของสำนวนภาษา

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูโรงเรียนที่เป็นประชากรในการให้ข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนและสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ในส่วนของการจัดลำดับความสำคัญวิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนน
2. ข้อมูลจากแบบสังเกตสภาพแวดล้อมโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่
3. ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร โดยการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา

ลำดับขั้นการนำเสนอรายงานการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยมีขั้นตอนการนำเสนอแบ่งเป็นเนื้อหา 5 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับปฐมวัย แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย แนวคิดเกี่ยวกับหลักการอิสลาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพแวดล้อมและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการอิสลาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปฐมวัย

วิสัยทัศน์เด็กปฐมวัย

ภายในปี พ.ศ. 2549 เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างรอบด้าน สมดุลเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: ปกหลัง)

ความหมายของการศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education)

Good (1945: 200) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล หรือชั้นประถมปีที่ 1 - 3

Hymes (1969: 65 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542: 14) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542: 14) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมมีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2546: 39) กล่าวถึงการศึกษาในระดับปฐมวัยว่า คือ การศึกษาก่อนประถมศึกษา โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและการอยู่ร่วมในสังคม

โดยสรุป การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยสำคัญต่อการวางรากฐานของชีวิต โดยมีโปรแกรมหรือโครงการจัดการศึกษา ที่แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ปัจจุบันนี้มีผลการศึกษาค้นคว้ามากมายที่สนับสนุนและบ่งชี้ว่า การพัฒนาคุณภาพของประชากรจำเป็นจะต้องเน้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ทั้งนี้เพราะช่วงอายุดังกล่าวเป็นวิกฤตของชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในระยะต้นของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523 : ก - ข)

Hurlock (1959 อ้างถึงใน สาลี เหมือนมงคลกุล, 15: 2534) กล่าวว่า วัยเด็กนับได้ว่าเป็นวัยแห่งวิกฤตทิวในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นรากฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไป บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่แม้จะมีความแตกต่างไปจากวัยเด็กมากเท่าใดก็ตาม แต่จะเป็นความแตกต่างที่ถือกำเนิดจากรากฐานในวัยเด็ก

Spinthall (1975 อ้างถึงในสาตี เหมือนมงคลกุล,15: 2534) กล่าวว่า ช่วง 5 ปีแรกของมนุษย์เป็นช่วงวิกฤติของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานของบุคลิกภาพ ซึ่งการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น เด็กจะต้องมีการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ โดยการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ มีผลมาจากวิถีภาวะทางร่างกาย สติปัญญา และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม

Bloom (1964 อ้างถึงในสาตี เหมือนมงคลกุล,15: 2534) ได้รายงานผลการวิจัยของเขาในหนังสือชื่อ ความมั่นคงและการเปลี่ยนแปลงในบุคลิกภาพของมนุษย์ (Stability and Change in Human Characteristics) หนังสือเล่มนี้ได้ทำให้นักศึกษาหลายๆ ท่านที่มีข้อสงสัยในเรื่องการพัฒนาการของเด็กในระยะแรกเริ่มมีความเชื่อมั่นและเข้าใจว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ขวบ จะพัฒนาด้านสติปัญญา ได้ถึงร้อยละ 50 และจาก 4-8 ขวบ จะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 และที่เหลือคือร้อยละ 20 จะอยู่ในช่วง 8-17 ปี จะเห็นว่าสติปัญญาของมนุษย์มากกว่า 3 ใน 4 จะได้รับการพัฒนาเมื่อเด็กมีอายุได้ประมาณ 9 ปี ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จะถูกยับยั้ง

Hefferman (อ้างถึงในสาตี เหมือนมงคลกุล,15 2534) ได้กล่าวถึงความสำคัญของช่วงปฐมวัยว่า ไม่มีช่วงเวลาของการพัฒนาในช่วงใดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วแก่เด็กในด้านภาษา และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้เท่ากับช่วงนี้ ตลอดจนทัศนคติอันจะเป็นรากฐานที่มั่นคง ต่อการสร้างบุคลิกภาพ

สาตี เหมือนมงคลกุล (2534 : 15) กล่าวว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญยิ่งของชีวิต เป็นช่วงที่พัฒนาการทุกอย่าง เจริญอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้ จะเป็นการวางพื้นฐาน ทางด้านจิตใจ อุปนิสัยและความสามารถ ซึ่งจะส่งผลต่อไปในอนาคตของเด็ก และของชาติในที่สุด ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กในช่วงนี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาชาติโดยแท้

อรุณี ทรดาล (2536: 1) กล่าวว่า การศึกษาระดับอนุบาลหรือระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็ก เป็นการวางรากฐานการเตรียมความพร้อม เป็นช่วงเวลาทองของชีวิต และเป็นพื้นฐานสำหรับวัยต่อไปเนื่องจากการเจริญเติบโตของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีเป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่ออนาคตของเด็ก เนื่องจากเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกอย่าง เจริญอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้ จะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและบุคลิกภาพ

แนวนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 81 ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย เอาไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม ได้ จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้เป็นกฎหมายแม่บทเชื่อมต่อกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นหลักในนโยบายแห่งรัฐด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศ และเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมาตรา 33 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มีการจัดทำ “แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ” ซึ่งจะเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “แผนการศึกษาแห่งชาติ” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการเพื่อจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐาน ของปรัชญา กรอบแนวคิดและเจตนารมณ์ ดังนี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำรัสขององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผลมีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อมุ่งให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางพัฒนาเพื่อให้คนไทยมีความสุข พึ่งตนเอง และก้าวทันโลกโดยยังรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ(37-38: 2546) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายและ กรอบดำเนินงานในส่วนของการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

นโยบายเพื่อดำเนินการ คือ การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีโอกาส เข้าถึงการเรียนรู้

เป้าหมาย เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปีทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อน เข้าสู่ระบบการศึกษา

กรอบการดำเนินงาน

ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่ หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ที่เตรียมตัวเป็นพ่อแม่

ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนา รากฐาน พัฒนาการของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม

การบริหารการศึกษาปฐมวัย

เยาพา เดชะคุปต์ (2542: 56) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการ ดำเนินงานที่บุคคลต่างๆ ในสถานศึกษานั้นร่วมกันทำงานโดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ที่จะช่วยดำเนินงานด้านวิชาการ การเงิน พัสดุและครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน ตลอดจนความสัมพันธ์กับชุมชนให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดให้ และบังเกิดผลดี นั้นเอง จะพบได้ว่าการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารที่มีลักษณะและวิธีการเฉพาะแตกต่างจาก กิจกรรมบริหาร งานอื่นๆ เพราะการศึกษาเป็นกิจการของสังคม บางส่วนก็นำหลักการบริหารทั่วไป ซึ่งใช้ในกิจการอื่นมาใช้ในการบริหารการศึกษาได้ แต่บางอย่างก็นำมาใช้ไม่ได้เพราะการศึกษา เกี่ยวข้องกับคนและอนาคตของสังคม ต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ ในสังคมมาช่วยในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้ (เยาพา เดชะคุปต์, 2542: 59-61)

แนวความเชื่อผู้บริหารการศึกษา การบริหารการศึกษามีแนวความคิดเป็น 2 กลุ่ม คือ

ยึดวิธีบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ให้ความสำคัญงานเป็นสำคัญ โดยถือว่าการบริหารเป็น การจัดระบบ วิธีการทำงาน วางแผนงานให้คนปฏิบัติงาน ถ้าคนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้งาน จะมีประสิทธิภาพ

ยี่วิธีบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ให้ความสำคัญต่อคนเป็นสำคัญ โดยถือว่าปัจจัยสำคัญของการบริหารคือ ปัจจัยมนุษย์ คนมีชีวิตจิตใจ ถ้าสามารถพัฒนาคนที่ปฏิบัติงานให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจกันดีแล้ว ผลสำเร็จของงานจะเกิดขึ้น การบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์นี้ เป็นการบริหารงานโดยยึดหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก ถือว่าผู้บริหารงานจะเป็นศูนย์กลางของพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน กล่าวคือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย

2. ลักษณะของการบริหารงานในโรงเรียน การบริหารงานในโรงเรียนเป็นการบริหารการศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นลักษณะเฉพาะของคณะกรรมการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เมื่อมีปัญหาที่นำเข้ามาปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการบริหาร ทำให้เกิดความรอบคอบและเป็นการบริหารงานที่เป็นประชาธิปไตยเพราะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารงานโรงเรียนจะประกอบด้วยคณะครูในโรงเรียนจากสายงานต่างๆ โดยมีครูใหญ่เป็นประธาน

3. ปัจจัยในการบริหารงาน การบริหารงานจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดจะต้องมีปัจจัยในการบริหารงาน ที่เรียกกันว่า “4 M” ได้แก่

กำลังคน (Man Power) การทำงานจะสำเร็จได้ต้องมีคนดี มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีความสนใจและตั้งใจทำงาน งานจึงจะประสบผลสำเร็จ

เงิน (Money) เงินเป็นปัจจัยสำคัญ การทำงานใดหากขาดเงินงบประมาณในการทำงานแล้วย่อมไม่สำเร็จผล

วัสดุ (Materials) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้งานต่างๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น

ระบบงาน (Management) ระบบงานได้แก่โครงสร้างในการบริหารงาน การแบ่งส่วนการประสานงาน เป็นการจัดระบบการบริหาร ต้องมีระเบียบ มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ปัจจัยทั้ง 4 ประการ “คน” นับว่ามีความสำคัญที่สุด ถ้ามีคนดีมีความสามารถย่อมจะหาเงิน หาวัสดุ และจัดระบบงานที่ดีได้ ปัจจัยมนุษย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน ฉะนั้นจึงต้องมีการเลือกเฟ้นบุคคลที่จะทำงานให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่องาน ขยัน อดทน ตั้งใจทำงาน และอุทิศเวลาเพื่องาน

4. หลักการบริหารงาน การบริหารงานในสถานศึกษาปฐมวัยจะต้องยึดถือหลักที่ว่าบริหารเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ครู และบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน การบริหารงานโรงเรียนจะต้องยึดหลักการบริหารงานด้วยวิธีการประชาธิปไตย มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียนเพื่อดำเนินงานให้การศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรู้จักกระตุ้นให้ ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ร่วมกันอย่างรอบคอบและมุ่งอบรมนักเรียนให้รู้จักคิดหาเหตุผล ฝึกฝนความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น และพัฒนาบุคลิกภาพตลอดจนมีจรรยาบรรณและวัฒนธรรมอันดีงามสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี หลักการบริหารงานโรงเรียนมีดังนี้ คือ

จัดโรงเรียนให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษาศูนย์ใหญ่จะต้องจัดประชุมชี้แจงให้คณะครูทุกคนได้เข้าใจปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจนเพื่อคณะครูจะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วมกัน

วางนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาโดยการที่คณะกรรมการโรงเรียนร่วมประชุมวางนโยบายการบริหารงานและให้คณะครูได้ทราบแนวนโยบายเหล่านั้นด้วย

วางแผนงานและโครงการบริหารงานโรงเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย ให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการตกลงตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและโครงการต่างๆ ควรปฏิบัติได้ง่ายและสะดวก

กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลแต่ละคนให้ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ของบุคคลต้องเหมาะสมกับการรับผิดชอบของบุคคลต้องเหมาะสมกับการรับผิดชอบของบุคคลนั้น

การดำเนินงานใดก็ตาม ต้องดำเนินงานด้วยความระมัดระวัง และเหมาะสมกับกิจการนั้นๆ

มีการเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์พิเศษซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดหวัง และพร้อมที่จะแก้ไข และการบริหารงานที่ดีควรปฏิบัติงานต่างๆ ได้คล่องตัว

มีการประเมินผลงานและติดตามโครงการต่างๆ ในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

การบริหารที่ดีจะต้องมีการแบ่งสายงานให้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนสายงานและบังคับบัญชา ฉะนั้นทุกโรงเรียนควรมีแผนผังจัดสายงาน

ของโรงเรียนให้ชัดเจน

การบริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนานักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนให้เจริญเติบโตทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย

การบริหารงานด้านวิชาการพยายาม จัดแผนแผนการสอน โดยยึดหลักสูตรมา การนำวิชาต่างๆ มาประสมประสานกลมกลืนกัน ไม่ควรให้นักเรียนแยกเป็นรายวิชากันโดยเด็ดขาด

ความสำคัญของการบริหารการศึกษาปฐมวัย

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542 : 56-57) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารว่า เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ สถานศึกษาปฐมวัยแต่ละแห่งจะมีผู้ทำงานมากกว่า 1 คน จำนวนคนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดซึ่งก็มีขนาดต่างกัน ซึ่งยิ่งทำให้ระบบของงานซับซ้อนมากขึ้น จำนวนคนก็มากขึ้น ขั้นตอนของการบังคับบัญชาที่มากขึ้น ดังนั้นควรจะได้มีการจัดระเบียบในการทำงานให้ดี หากผู้บริหารไม่จัดระเบียบการทำงานให้ดีพอย่อมจะเกิดสับสนและเกิดช่องโหว่ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำการทุจริตได้ง่ายขึ้น หากสถานศึกษานั้นเป็นของส่วนตัวก็จะกระทบกระเทือนถึงฐานะ แต่ถ้าสถานศึกษานั้นเป็นของรัฐ ผู้ที่จะทำให้เกิดการเสียหายย่อมต้องได้รับโทษ ในบางกรณีโทษนั้นก็ถึงตัวผู้บริหารด้วย ถ้าจะพิจารณาเกี่ยวกับงานวิชาการก็เช่นเดียวกัน หากการบริหารไม่มีระเบียบหรือมีแต่ไม่ดี ผลที่บังเกิดขึ้นจะกระทบตัวเด็ก เช่น ผู้ทำหน้าที่สอนเด็กขาดความรู้ความเข้าใจก็อาจพัฒนาเด็กไปในทางที่ผิดหรือไม่บังเกิดผลดีเต็มที่ ในทางตรงกันข้ามแม้ครูส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ดี แต่ถ้าการบริหารวิชาการไม่ดีพอ ไม่มีการให้ขวัญและกำลังใจ ขาดการนิเทศภายใน ขาดการที่จะให้ความรู้ความเข้าใจในนวัตกรรมใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่อาจทำไม่ถูกต้อง ในทางตรงกันข้ามหากระบบบริหารดี ผู้บริหารได้วางแนวทางให้ครูได้ปฏิบัติ มีการประเมินการทำงานของครูเป็นระยะๆ มีโครงการที่จัดพัฒนาครูและติดตามผลต่อไปเพื่อปรับปรุงขึ้นไปอีกผลดีก็ตกอยู่กับเด็ก

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานการศึกษาปฐมวัยต้องมีการจัดระบบงานบริหารในสถานศึกษาปฐมวัยนั้นๆ สามารถจัดดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญ 4 ประการ คือ มีการดำเนินงานอย่างมีระบบเป็นระเบียบเรียบร้อย ดำเนินงานให้ตรงตามเป้าหมาย ช่วยให้ประหยัดทั้งกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และเวลา บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพตามขอบข่ายของการบริหารงานโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526: ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังต่อไปนี้

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นพลเมืองไทย ที่มีอนามัยสมบูรณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้

เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด

เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่างๆ

เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ บ้านกับ โรงเรียน หรือศูนย์เด็กก่อนก่อนวัยเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

เพื่อตระหนักในปัญหาความเบี่ยงเบนของพัฒนาการเสียแต่แรก และดำเนินการต่อไปได้อย่างเหมาะสม

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของเด็กในวัยนี้ไม่ใช่เพื่อการเสริมสร้างสติปัญญาและถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้กับเขาเหล่านั้น รวมทั้งการสร้างความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะไปรับการศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงขึ้นไปต่อไปหรือเป็นการเตรียมการไว้เพื่อให้มีความสามารถที่จะใช้ชีวิตให้มีความสุขตามสมควรในสังคมนั้นๆ การจัดทำหลักสูตรจะประกอบด้วย หลักสูตรระดับชาติและระดับท้องถิ่นซึ่งทั้งสองหลักสูตรนี้ย่อมใช้บุคลากรที่แตกต่างกันแต่ลักษณะของบุคลากรเกือบเหมือนกัน

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

(กรมวิชาการ, 2546 : 3-4) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัย บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้รอบ ๆ ตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดีถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กพัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

จากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย กรมวิชาการ (2546 : 5-7) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนารวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคน จะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่คุณดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยใช้วิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กกว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็ก ขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมีอิสระแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยคำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2533 : 7 – 30) ได้กล่าวถึงหลักการจัดอนุบาลที่ดี ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 10 ประการ สรุปได้ ดังนี้

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก

ครูควรให้ความสนิทสนม ให้การยอมรับในบุคลิกภาพและความเป็นตัวของตัวเองของเด็ก ปฏิบัติเฉพาะสิ่งที่ดีต่อเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้และเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ครูควรให้การส่งเสริมสนับสนุน ให้คำแนะนำที่ดี เพื่อให้เกิดการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านสังคมและสติปัญญา

หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์)

หลักสูตรไม่ได้เป็นเพียงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน หรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวัน การใช้สื่อและอุปกรณ์ การ

เปลี่ยนกิจกรรมหนึ่งไปสู่กิจกรรมหนึ่ง ควรใช้กิจกรรมประจำวันกับเด็ก การนำหลักสูตรไปใช้กับเด็ก ควรใช้หลักว่า เด็กเรียน รู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดของเด็ก

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง

เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญแก่ครอบครัวของเด็กด้วย จึงจะสามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนควรพัฒนาหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอันดับแรก

คุณสมบัติของบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร

คุณภาพของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อคุณภาพของหลักสูตรอนุบาลศึกษา การวิจัยพบว่า การฝึกอบรมบุคลากรเรื่องพัฒนาเด็ก หรือการศึกษานุบาลมีความสัมพันธ์กับผลที่เกิดขึ้นแก่เด็ก เช่น ทำให้เด็กมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ดีขึ้น และพัฒนาทางภาษาและสติปัญญาดีขึ้น

การบริหารงาน

วิธีการบริหาร โรงเรียนจะมีผลต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่อง การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการดูแลเด็กให้มีคุณภาพ การบริหารที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความมั่นคงทางการเงิน และให้ความสนใจต่อความต้องการ และสภาพการทำงานของบุคลากร

บุคลากร

สิ่งสำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของโรงเรียน คือ การจัดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน จากผล การวิจัยยืนยันว่า บุคลากรที่รับผิดชอบเด็กจำนวนน้อยจะมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก เช่น ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก ลดความก้าวร้าว ทำให้เด็กมีความร่วมมือมากขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ การจัดพื้นที่และสื่ออย่างมีคุณภาพ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร

กับเด็ก ขนาดของพื้นที่การจัดการ และการใช้พื้นที่ในและนอกอาคาร จำเป็นต้องมีการประเมินสภาพแวดล้อม

สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขอนามัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โรงเรียนอนุบาลที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ และเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้การศึกษาแก่เด็กในด้านการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขอนามัยและความปลอดภัย

อาหารและการบริการ

เด็กต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์และคุณค่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง

การประเมินผล

การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อปรับปรุงและรักษา ระดับ คุณภาพของโรงเรียน การประเมินผลจึงขึ้นกับเป้าหมายและความต้องการที่จะชี้จุดเด่น จุดด้อย ตามองค์ประกอบของหลักการจัดอนุบาลศึกษาที่ดี

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

ความหมายของหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535) กล่าวถึงหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ ที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้เด็กได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมวลประสบการณ์นั้น เอื้อต่อการให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคล และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่มีการวางแผนไว้

ราศี ทองสวัสดิ์ (2539: 61) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือแนวของประสบการณ์ที่จะจัดให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ

กรมวิชาการ (2521 อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2542: 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ชำรง บัวศรี (2542: 7) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

เยาวพา เศษะคุปต์ (2542: 68) กล่าวถึง หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ว่า หลักสูตรสำหรับเด็กระดับปฐมวัยไม่ได้ใช้ชื่อว่า “หลักสูตร” แต่ใช้คำอื่นแทน ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่นๆ ที่ไม่มีการบังคับในเรื่องเวลาเรียน และอีกประการหนึ่งมีจุดหมายแตกต่างกัน ในระดับปฐมวัยนั้นเป็นการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมครบทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ ยังเป็นการปูพื้นฐานเพื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ผู้วิจัยสรุปว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหา กิจกรรม และประสบการณ์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เป็นประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของนักเรียน และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการโดยองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรทำให้สามารถเห็นโครงสร้างของหลักสูตรทั้งระบบ และทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Taba (1962 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เรืองศรี, 2544: 33) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ประการ คือ

วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนว่า ต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร ต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนแก่ใครและสอนทำไม

เนื้อหาวิชา หมายถึง สารของความรู้และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ ตามศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ เนื้อหาเป็นรายละเอียดที่นำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน เพื่อให้มีคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วิธีสอนและการจัดดำเนินการ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไปสู่การสอนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนดด้วยวิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด

การประเมินผล เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติและคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการประเมินผล

โดยสรุป หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหา และประสบการณ์ วิธีการสอน และการประเมินผลหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

Taba (1962) กล่าวว่า จากองค์ประกอบของหลักสูตรนั้น การสร้างหลักสูตร มีกระบวนการในการพัฒนา ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจให้ทราบความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม

ขั้นที่ 2 ตั้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามที่สังคมต้องการ

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องการนำมาสอน เพื่อให้มีความรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม โดยพยายามคัดเลือกให้เรียนเฉพาะที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ดังกล่าวในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 จัดระเบียบ จัดลำดับ แก้ไขเนื้อหาวิชาความรู้ที่คัดเลือกมาได้ในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะสร้างเนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและที่ตรงกับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

ขั้นที่ 6 จัดระเบียบ จัดลำดับ แก้ไขปรับปรุงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาเสริมเนื้อหาวิชาความรู้

ขั้นที่ 7 กำหนดว่ามีอะไรบ้าง เนื้อหาวิชาหรือประสบการณ์อะไรบ้างที่จะต้องประเมินผลว่าได้มีการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด นอกจากนี้ยังต้องกำหนดว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรที่จะนำมาช่วยในการประเมินบ้าง

การวางแผนการใช้หลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งช่วยให้ครูพิจารณาเกี่ยวกับเด็กและการจัดประสบการณ์ ซึ่งการที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้นั้น ขึ้นอยู่กับการวางแผนการใช้หลักสูตร ในการวางแผนการใช้หลักสูตร มีความหมายรวมถึง กิจกรรม วิธีการเรียนการสอนและวัสดุที่ใช้ เนื่องจากเด็กระดับก่อนประถมศึกษาเรียนรู้จากทุกประสบการณ์ ดังนั้นหลักสูตรสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาจึงรวมถึง เทคนิคการสร้างระเบียบวินัย กิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน และคุณลักษณะอื่น ๆ ของเด็กในแต่ละวันที่โรงเรียนด้วย (Decker and Decker, 1993)

การวางแผนการใช้หลักสูตรนั้นเป็นขั้นตอนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมาก ผู้บริหารโรงเรียนต้องวิเคราะห์หลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จึงจะช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการนำหลักสูตรระดับก่อนปฐมวัยมาใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กระดับปฐมวัยนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก เวลาเรียน แนวการจัดประสบการณ์ กิจกรรมประจำวัน การจัดการกิจกรรมประจำวัน เนื้อหา และแนวคิดการประเมินพัฒนาการและเตรียมทุกอย่างให้พร้อม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้ตรงตามเป้าหมายมากที่สุด

ลักษณะหลักสูตรที่เหมาะสม

Saylor and Alexander (1974: 44 – 45) ได้พัฒนาแบบประเมินหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพดี มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรครอบคลุมข้อมูลที่ได้มาจากผู้เรียน สังคม ชุมชน กระบวนการเรียน และความรู้ที่ควรจะได้รับในระหว่างการศึกษา

จุดมุ่งหมายของโรงเรียนวางไว้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง จุดมุ่งหมายมีความกว้างขวางมีความสมดุล และสามารถเป็นจริง มีช่องว่างพอที่จะขยาย ตัดต่อ เพิ่มเติมจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการได้

กระบวนการเรียน ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้าและมีอิสระที่จะพัฒนาความสามารถ สนใจตามแนวทางของตนเองได้

นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแผนการเรียนต่างๆ ในหลักสูตร นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนนั้นๆ ตามวุฒิภาวะ ผู้เรียนมีความเข้าใจในเหตุผล และยอมรับสิ่งที่โรงเรียนคาดหวัง

กลุ่มจุดมุ่งหมายที่สำคัญๆ มีความสอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนในแต่ละกลุ่ม เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายนั้นๆ มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายกับโอกาสที่จะเรียนว่ามีช่องว่างหรือมีการเหลื่อมล้ำกัน หรือมีการเปิดโอกาสในการเลือกทางเรียนเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย

ในแต่ละขอบเขตหรือแต่ละกลุ่มของจุดมุ่งหมาย โอกาสในการเลือกทางเรียนที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบหรือกระสวนที่แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะให้เกิดขึ้น กระสวนหรือรูปแบบนั้นๆ มีความเหมาะสม และคล่องตัวที่จะนำไปใช้ได้จริง

แผนงานเหมาะสมกับศูนย์กลางการศึกษาในโรงเรียน มีแผนการที่สร้างขึ้นจากภายนอกโรงเรียนและได้รับการปรับปรุงหรือนำไปใช้ในโรงเรียน โอกาสทางการเรียนต่างๆ ได้รับการวางแผนให้คุณค่าต่อผู้เรียนและชุมชน

ความต้องการที่เป็นแรงผลักดันจากภายนอกได้รับการพิจารณาผ่านกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างสมดุล

แผนงานของหลักสูตรโดยส่วนรวมมีความกว้างขวาง และแผนนั้นสอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การวัดผล ตลอดทั้งจุดมุ่งหมายและโอกาสทางการเรียนที่กำหนดไว้

กลุ่มที่รับผิดชอบในการวางแผนการนั้นเป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

แผนการต่างๆ เปิดโอกาสให้มีการแสดงปฏิกิริยาย้อนกลับจากนักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแผนนั้นๆ หรือไม่อย่างไร

มีโอกาสอธิบายและชี้แจง แผนการแต่ละส่วนของหลักสูตรจนเป็นที่เข้าใจของนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

มีคณะกรรมการหรือหน่วยวัดและประเมินผลที่จะรับผิดชอบในการพิจารณาปัญหาหรือรวบรวมปัญหาจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีขอบข่ายหรือสายงานที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับกลุ่มบุคคลที่จะแก้ปัญหานั้นๆ ได้อย่างจริงจัง การพิจารณา รวบรวม รายงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา นั้นเป็นไปอย่างมีระบบ

แผนงาน มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์กลางการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและเป็นประโยชน์

แผนงานของหลักสูตรมีช่องว่างสำหรับการยืดหยุ่นเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามโอกาสของการเรียน วิธีการเรียนการสอน ตลอดทั้งการรับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียนเพื่อ

การพัฒนาให้ดีที่สุด

สันต์ ชรรณบำรุง (2527: 10) กล่าวว่า หลักสูตรที่เหมาะสม ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีความคล่องตัวพอสมควร และสามารถที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การศึกษาบรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดให้

บุคคลทุกฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ครู ประชาชน นักวิชาการ นักเรียน ควรจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและมีส่วนร่วมได้รับรู้หลักสูตรมิใช่เป็นของนักวิชาการศึกษาเพียงอย่างเดียว

การวางแผนหลักสูตรที่ดี จะต้องเป็นขบวนการที่ต่อเนื่องกัน

การดำเนินการวางแผนหลักสูตร ควรตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้

ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่างๆ เช่น รากฐานทางปรัชญาการศึกษา รากฐานทางจิตวิทยา รากฐานทางสังคม

หลักสูตรควรจะเป็นแนวกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจ ความสนใจ ความถนัดและความสามารถเป็นรายบุคคล

หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ควรจะมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันดี ไม่ขาดตอน

การประเมินผลหลักสูตร เป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องทำเป็นระยะๆ ผลของการประเมินควรนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร

ดังนั้น หลักสูตรที่ดีนั้น ควรมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับตัวผู้เรียนมากที่สุด มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมกับบุคคลทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตร และการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรนั้น ๆ เสมอ

การนำหลักสูตรไปใช้

Beauchamp (1975 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เรืองศรี, 2544: 37) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้าไม่มีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด หลักสูตรนั้นก็ไม่มีคามหมายหรือหากหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะดีเลิศ และ

เหมาะสมมากเพียงใด แต่หากการนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่มีประสิทธิภาพที่ดี ก็ยากที่หลักสูตรนั้นๆ จะบรรลุเจตนารมณ์ที่กำหนดได้เช่นกัน

สุมิตร คุณานุกร (2544) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรม 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมาย การสอนของครู

ดังนั้นในการนำหลักสูตรไปใช้จึงหมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุดตามที่หลักสูตรกำหนดโดยครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และสำหรับการนำหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้ที่ใช้หลักสูตรต้องนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ต่อเนื่อง และสอดคล้องสัมพันธ์กัน ตลอดจนต้องศึกษาทำความเข้าใจในตัวหลักสูตรอย่างชัดเจน จึงจะทำให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาในระดับนี้มีมาตรฐานเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้กรมวิชาการ จัดทำแนวการจัดประสบการณ์และพัฒนาเป็นหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 และประกาศให้โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กระดับก่อนประถมศึกษาทั่วประเทศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป และต่อมาในปี พ.ศ. 2544 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเพื่อให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงานทุกสังกัดที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อเสริมสร้างให้เด็กปฐมวัยได้เติบโตมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพต่อไป (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2546)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปีเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ (กรมวิชาการ: 2547: 31-39)

ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุนิษย์ที่ดี
 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ
 ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สาระการเรียนรู้รายชั้น/รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 –5 ปีจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะทางการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรม ที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบ บูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการ เรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ-สังคม และ สติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้ มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3 – 5 ปี ควรเรียนรู้ ดังนี้

เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก รู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีดูแลรักษาร่างกาย ให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นหรือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และมารยาทที่ดี

เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก รู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมถึงบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

ธรรมชาติรอบตัว เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ประกอบไปด้วยองค์ประกอบของหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการพิจารณาถึงหลักสูตรที่เหมาะสม

ผู้วิจัยสรุปว่า การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรโดย

มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกด้านและเปิดโอกาสให้ทั้งผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ รวมทั้งยอมรับในความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ความหมายของสภาพแวดล้อม

บุญเสริม พูลสงวน (2530: 5) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม สิ่งใดก็ตามที่จะเกิดขึ้นได้เองในธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วมีผลเกี่ยวข้องกับตัวเราไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ถือว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น บุญเสริม พูลสงวน ได้จัดสิ่งแวดล้อมออกเป็น 2 พวก คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

Allen (1990: 392 อ้างถึงใน นกเนตร ชรรณบวร (2546 : 163) กล่าวว่า ตามความหมายคำว่า สภาพแวดล้อม ตามพจนานุกรมภาษาอังกฤษ ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อม ว่า สภาวะซึ่งมนุษย์อาศัยอยู่ หรือ ทำงานโดยทั่วไปแล้ว แต่เมื่อกกล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาปฐมวัยก็มีความหมายถึง สภาพในชั้นเรียน อาทิ มุมต่าง ๆ ไม่ว่า จะเป็นมุมศิลปะ มุมบทบาทสมมุติฯลฯ นอกจากนี้ยังหมายถึงสภาพภายนอกชั้นเรียนอีกด้วย

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537: 72) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมอย่างมีความสุข สนุก สบาย สะดวก ปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย

บุบผา เรืองรอง (2535 : 117) กล่าวว่า การจัดสภาพในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดอาคารสถานที่ เครื่องเล่น เครื่องใช้ วัสดุ ครุภัณฑ์ สำหรับเด็ก

อารมณ สุวรรณपाल (2537 : 72) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ เสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528: 7) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในโรงเรียนที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรู้จักคิด การเรียนรู้ของเด็ก

ขวัญจิรา ภูสังข์ และคณะ (2542: 49) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง อาคาร สถานที่ และบริเวณโรงเรียนที่ใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามาก

สุมาลี งามสมบัติ (2542 : 262) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง ธรรมชาติหรือภาวะที่แวดล้อมในโรงเรียนปฐมวัย ซึ่งภาวะแวดล้อมเหล่านี้เป็นที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน สามารถปรุงแต่งจัดสภาพได้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้และความเป็นอยู่ของเด็กปฐมวัย

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดสถานศึกษา และสิ่งทีแวดล้อมอยู่โดยรอบสถานศึกษา ทั้งจากตามธรรมชาติและเป็นสิ่งปรับปรุงแต่งขึ้น เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม

เขาวพา เดชะคุปต์ (2542: 71) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมว่า มีความสำคัญต่อเด็กเป็นอันมาก สิ่งทีแวดล้อมนี้อาจเป็นไปได้ทั้งคน สถานที่ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะต้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา หากสภาพแวดล้อมดีเด็กก็อยู่อย่างมีความสุข โดยเฉพาะเด็กวัยนี้ไม่หยุดนิ่งจะสนใจสิ่งต่างๆ ทีแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น หากสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้หรือปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้เด็กก็จะเป็นดั่งนั้น แต่ในทางตรงกันข้ามหากเด็กได้อยู่ท่ามกลางความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ไม่มีของเล่นทีเหมาะสมให้แก่เด็กเล่น เด็กก็จะไม่พัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ด้วยเหตุนี้ตามสถานศึกษาปฐมวัยจึงจำเป็นทีจะต้องจัดทีเล่นและทีจะทำกิจกรรมสำหรับเด็กทั้งในทีเรียนและนอกทีเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 85) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจทีจะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญทีเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถ

เรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

ขวัญจิรา ภูสังข์ และคณะ (2543: 49 – 57) กล่าวว่า สถานศึกษาที่ดีไม่เพียงแต่จะมีครู และการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเท่านั้น อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมยังจำเป็นต่อการเรียนของเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ที่ประสบการณ์ที่ครูให้และสิ่งแวดล้อมรอบตัวคือ การเรียนรู้ของเด็ก

นอกจากนี้ นกนต ธรรมบวร (2546: 163 – 164) ยังได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเป็นสถานที่ที่เด็กได้แสดงออกซึ่งความสนใจ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ ปัญหา รวมถึงอดถึงความวิตกกังวลของตนเองด้วยเหตุนี้สภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยจึงรวมถึงสภาวะทุกอย่างซึ่งส่งผลต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น สภาพแวดล้อมแต่ละแห่งจะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับว่า ไม่มีสภาพแวดล้อมใดจะมีลักษณะที่สมบูรณ์แบบสำหรับเด็กทุกคน โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีจุดมุ่งหมาย หรือ วัตถุประสงค์ที่สะท้อนถึงสิ่งที่โรงเรียนให้คุณค่า

วัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

เบญญา แสงมะลิ (2531) ได้แสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมดังนี้
 สร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
 อำนวยความสะดวกให้แก่เด็กปฐมวัย ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 สร้างความสวยงาม มีระเบียบ ดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง
 สนองจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัย

อารมณ์ สุวรรณपाल (2537 : 83) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามขอบข่ายได้กำหนดไว้มี 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2. เพื่อให้ความสะอาดสบายแก่เด็ก ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปฐมวัย
 3. เพื่อสร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ รัก และอยากมาสถานศึกษา
 4. เพื่อช่วยผ่อนแรงและประหยัดเวลาแก่ครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยด้วย
 5. เพื่อช่วยตกแต่งสถานศึกษาให้สวยงามทำให้สถานศึกษาน่าสนใจ
 6. เพื่อช่วยสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างบ้านและสถานศึกษาปฐมวัย
- จุดประสงค์ทั้ง 6 ข้อ เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ถ้าพิจารณาแล้วการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งเน้นที่จะจัดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลัก และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัยศึกษา แต่ส่วนอื่นเป็นผลพลอยได้ที่จะก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีของสถานศึกษาและถ้าการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาปฐมวัยที่มุ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรและผู้ปกครองจะทำให้สร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีของสถานศึกษาและผู้ปกครองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ขอบข่ายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

การที่เด็กจะเจริญเติบโต จะมีพัฒนาการที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูและการจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองความต้องการของเด็กโดยเฉพาะในสถานศึกษาปฐมวัย เนื่องจากเป็นสถานศึกษาลำดับแรกที่รับภาระของพ่อแม่ที่บ้านมาไว้ที่สถานศึกษา สถานศึกษาปฐมวัยจึงเป็นที่ที่สามารถปูพื้นฐานให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดีในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดสภาพแวดล้อมที่จะพัฒนาเด็ก มีผู้กล่าวถึงของเขตของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

Kolumbus (1979 อ้างถึงในอารมณ สุวรรณपाल 2537: 80) สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยไว้ 2 ประการ คือ

1. สภาพแวดล้อมภายใน (Indoor Environment) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้
 - ห้องเรียน
 - วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องตกแต่ง
 - อุปกรณ์การสอน
 - อุปกรณ์การครัว
2. สภาพแวดล้อมภายนอก (Outdoor Environment) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้
 - พื้นที่นอกอาคาร
 - สวน

ที่เลี้ยงสัตว์

เครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์อื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 7 อ้างถึงใน สุมาลี งามสมบัติ 2542 : 262) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนปฐมวัยได้ 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. ส่วนที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ครู คนงาน ภารโรง นักเรียน
2. ส่วนที่เป็นวัตถุ ได้แก่ อาคารสถานที่ห้องเรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ฯลฯ ซึ่งในส่วนนี้เราสามารถ แบ่งออกได้เป็น
 - สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ ในร่มและกลางแจ้ง
 - สภาพแวดล้อมในห้องเรียน

บุญเยี่ยม จิตรคอน และราศี ทองสวัสดิ์ (2532) ได้แบ่งขอบข่ายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยไว้ 3 ประการ คือ

สภาพแวดล้อมที่เป็นบุคลากร

สภาพแวดล้อมที่เป็นสถานที่

สภาพแวดล้อมที่เป็นสื่อ

สภาพแวดล้อมที่เป็นบุคลากร สภาพแวดล้อมที่เป็นบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยที่สำคัญมี

หลายกลุ่มแต่ที่สำคัญ คือ ครู พี่เลี้ยง ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ

ครู เป็นสภาพแวดล้อมสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

เด็กจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา รักเพื่อน รักครู มีนิสัยดี บุคลิกภาพที่ดีขึ้นอยู่กับครูปฐมวัยนั่นเอง ครูจัดเป็นสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดเด็กที่สุด ดังนั้น ครูควรเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับเด็กทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ นอกจากการเป็นต้นแบบแล้ว ครูต้องมีบทบาทอีกประการหนึ่งคือ จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนให้ดึงดูดความสนใจเด็ก กระตุ้นเด็กให้อยากมาสถานศึกษา มากขึ้น อยากเรียนอยากเล่นและอยากอยู่กับเพื่อน โดยการหาเครื่องตกแต่ง สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาจัดให้ดูเหมาะสมสวยงาม

พี่เลี้ยง เป็นสภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่มีความสำคัญต่อเด็กเหมือนกัน ซึ่งพี่เลี้ยงมีส่วนช่วยเหลือทั้งตัวครูและเด็ก รวมทั้งเป็นผู้ช่วยครูที่คอยจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ตามที่ครูจัดทำ

ผู้บริหาร เป็นผู้สนับสนุนครู และประสานงานระหว่างครู และบุคลากรอื่น ๆ

ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบที่ดี และมีความเชื่อ ตลอดจนมีนโยบายที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก นอกจากนั้น ความมีจิตสำนึกในการสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย ยังมีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นไปเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโต

เจ้าหน้าที่อื่น ๆ เป็นบุคลากรที่เป็นสภาพแวดล้อมอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งต้องเป็นต้นแบบ

ที่ดีแก่เด็ก มีความรัก มีความเอาใจใส่ และเห็นความสำคัญของเด็กเช่นกัน เพราะถ้าบุคลากรในส่วนอื่น ๆ ดำเนินไปด้วยดี แต่เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความร่วมมือ สภาพแวดล้อมในส่วนนี้จะหายไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญในสถานศึกษาเช่นเดียวกัน

สภาพแวดล้อมที่เป็นสถานที่ เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญเท่า ๆ กับบุคลากร สถานที่สวยงาม เรียบร้อย สะอาดถูกสุขลักษณะ หรือมีวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนครุภัณฑ์ครบถ้วนเพียงพอสำหรับเด็ก เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดให้แก่เด็ก เพราะสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแห่งแรกที่แยกเด็กจากพ่อแม่และบ้าน สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นสภาพแวดล้อมที่ใหม่แปลกตา เด็กไม่มีความคุ้นเคย ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างความสนใจ และดึงดูดใจเด็กอยากมา สภาพแวดล้อมที่เป็นสถานที่ ในที่นี้ หมายถึง ห้องเรียน อาคารอื่น ๆ อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน ซึ่งขนาดของห้องและอาคาร ตลอดจนแบบแปลนต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหรือดีกว่า

สภาพแวดล้อมที่เป็นสื่อ สื่อ เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง เพราะเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากประสบการณ์ตรง วัสดุอุปกรณ์ และสื่อประเภทต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องจัดไว้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สื่อ ในที่นี้รวมถึงเกมต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์ภายในห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ภายนอกห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่สร้างเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก และครุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ประจำในห้องเรียน

จากความหมายและขอบข่ายของสภาพแวดล้อมที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปว่าขอบข่ายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยแบ่งได้ 2 ประการ คือ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วย การจัดห้องเรียน บุคลากรและสื่อวัสดุอุปกรณ์

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ประกอบด้วย อาคาร สถานที่ บริเวณโดยรอบสถานศึกษา และสนาม

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน เป็นสิ่งที่สามารถจัดทำเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นครุควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด จัดแบบมีความยืดหยุ่นสามารถดัดแปลงรูปแบบที่หลากหลาย สร้างความตื่นตัวต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา

นภเนตร ชรรณบวร (2542: 177) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมควรมีความยืดหยุ่น ได้ และมีชีวิตชีวา ภายในห้องเรียนควรจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมต่าง ๆ อาทิ มุมภาษา ซึ่งรวมถึง หนังสือ นิทานต่าง ๆ และเทพสำหรับให้เด็กฟังนิทาน หรือเรื่องราวต่าง ๆ มุมบทบาทสมมุติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมคอมพิวเตอร์ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 85) กล่าวถึงการจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตรในห้องเรียน ดังนี้

พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

ที่แสดงผลงานเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือแขวนผลงาน

ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล

ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก

ที่เก็บของเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่สามารถจัดทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจาก กิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมุติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3 – 4 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็ก ได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บ

อุปกรณ์ทุกอย่างเข้าไปให้เรียบร้อย

นอกจากนี้ อารมณ์ เลิศสุโกชนิษฐ์ (2542: 240 - 242) ได้กล่าวถึงว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของเด็ก ๆ คือบรรยากาศที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก การจากบ้านที่อบอุ่นด้วยความรัก ความห่วงใย และการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้รักใคร่ มาสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้คนหลากหลายที่เด็ก ๆ ไม่รู้จักคุ้นเคย ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ทำให้เด็ก ๆ ไม่สบายใจและกังวลใจ สิ่งที่จะทำให้อารมณ์ดีขึ้นคือ บรรยากาศที่ดีของสถานพัฒนาเด็ก เมื่อเด็กเข้ามาได้พบปะครูที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำที่เป็นมิตรและคอยแนะนำช่วยเหลือ ให้ความรักและดูแลเหมือนที่เด็กได้รับขณะอยู่ที่บ้านมีของเล่นที่เด็ก ๆ มีอิสระที่จะเลือกเล่น มีสิ่งของเครื่องใช้ที่จะหยิบใช้ได้เมื่อต้องการ มีเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้ทำ บรรยากาศที่ดี จะทำให้อารมณ์ดี สบายใจ และ ใช้ชีวิตในสถานพัฒนาเด็กอย่างมีความสุข

สำหรับบรรยากาศในสถานพัฒนานั้นเกิดได้จากสภาพแวดล้อม 2 ส่วน คือ เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางบุคคล

บรรยากาศที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ นอกจากจากจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ บริเวณ ห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องใช้เครื่องเล่นต่าง ๆ เป็นการจัดที่เหมาะสม ให้ความสะดวก และการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน และความสนใจตามธรรมชาติของเด็ก ๆ การจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี ดังนี้

สะดวก ถ้าหากมีการจัดสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปให้สะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กจะสนใจที่จะทำกิจกรรมเหล่านั้นด้วยตนเอง เช่น การจัดครุภัณฑ์ ประเภทโต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บของให้สะดวกในการใช้ เด็ก ๆ สามารถยกเก้าอี้ได้เอง แขนงเลื่อนที่ตู้เก็บของได้เอง เมื่อเด็ก ๆ ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองจะรู้สึกสบายใจ และอยากช่วยเหลือตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ เพราะสิ่งที่เขานั้นไม่ยุ่งยากเกินไปกว่าความสามารถที่เขาจะทำ และเมื่อลงมือทำแล้วสามารถทำได้อย่างสะดวกง่ายดาย รวดเร็ว สิ่งนี้จึงเป็นเสมือนแรงจูงใจให้เด็กอยากจะทำสิ่งต่าง ๆ

มีความสุข เมื่อเด็กทำสิ่งต่าง ๆ โดยมีเครื่องอำนวยความสะดวก หรือมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสมเพียงพอ ใช้ง่ายไม่ยุ่งยาก เด็กจะทำกิจกรรมด้วยความสุขใจ ความรวดเร็วจะก่อให้เกิดความรู้สึกอยากจะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ และเมื่องานนั้นสำเร็จจะเกิดความพึงพอใจและพัฒนาสู่ความรู้สึกที่พอใจต่อตนเองและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปทำให้อารมณ์ดีต่อสิ่งรอบตัว

มีความพอใจ โดยปกติเด็ก ๆ จะมีความต้องการพื้นฐานทางกายภาพเมื่อเด็กได้รับการตอบสนองที่ดีในสภาพแวดล้อม เช่น มีที่เล่น มีที่กิน ที่นอน ที่สะดวกและตอบสนองความต้องการ เด็กจะมีความพึงพอใจ และรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการ ทำให้เด็ก ๆ รักที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานพัฒนาเด็ก

ความอบอุ่นในและความรู้สึกปลอดภัย ถ้าสถานพัฒนาเด็กจัดสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปให้ปลอดภัยแข็งแรง และมีบรรยากาศที่อบอุ่น วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สะดวกในการใช้ เด็กจะรู้สึกมั่นใจว่าตนทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และปลอดภัย เด็กจะรู้สึกอบอุ่นใจ ไว้วางใจต่อสถานศึกษา เด็ก ๆ จึงมาอยู่ใน สถานศึกษาด้วยความรู้สึกสบายใจ

บรรยากาศที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางบุคคล การกระทำของบุคคลจะก่อให้เกิดบรรยากาศในรูปแบบต่าง ๆ เช่นเดียวกันในสถานพัฒนาเด็ก ซึ่งเด็กในวัยนี้แม้จะเริ่มช่วยเหลือตัวเองได้บ้างแล้ว แต่ยังคงพึ่งพาผู้ใหญ่ในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นหากเด็กรู้สึกว่าถูกแวดล้อมด้วยผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่ที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ จะทำให้เด็กสบายใจไม่กังวลใจมากเกินไป แม้ว่าจะต้องมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากที่บ้าน ดังนั้นเด็กจะรักและชอบโรงเรียนหรือไม่ส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้สึกสบายใจที่ได้อยู่กับครูที่รัก เอื้ออาทรเด็ก

Alison and Jenkins (1981: 5) อ้างถึงใน อารมณ์ เลิศสุโภชนวิชย์ 2542 : 240 - 242) ได้กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยประสบความสำเร็จซึ่งครูที่ดีนั้น จะต้องมีความสามารถในการคิด มีทักษะในการสื่อสารกับเด็ก มีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีความยืดหยุ่น มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเมตตา ครูที่มีความรัก ความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกอยากเข้าใกล้ครูที่มีเมตตา ทำให้เด็กรู้สึกกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ครูจะเข้าใจสิ่งที่เด็กทำ แม้ว่าจะเกิดสิ่งผิดพลาดเพราะเด็กยังช่วยตัวเองได้น้อยและขาดทักษะ ครูเข้าใจธรรมชาติ และความต้องการของเด็ก จะรู้ถึงวิธีการตอบสนองความต้องการ และให้ความช่วยเหลือเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจบรรยากาศที่เกิดจากท่าทีของครู จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ดังนี้

ความรู้สึกปลอดภัย เด็กทุกคนต้องการความปลอดภัยทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมทางกายที่ปลอดภัยแล้ว เด็ก ๆ ยังต้องการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่บรรยากาศปลอดภัย คือมีผู้ใหญ่คอยดูแลขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ การที่มีคนคอยดูแลและแสดงความรักใคร่เด็ก แสดงให้เห็นว่าเด็กมีคุณค่าจะทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย เมื่อเด็กมีความรู้สึกปลอดภัยในการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ใหญ่รอบข้าง เด็กจะพัฒนา ความสามารถ อันมีผลทำให้ทักษะการ

เข้าสังคมและการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

เด็กต้องการเป็นสมาชิก การจัดบรรยากาศที่ต้องรับและจัดกิจกรรมที่让孩子ได้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 让孩子ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การอยู่ร่วมกลุ่มมีเพื่อนที่ต่าง ๆ ด้ว เด็กจะพึงพอใจ และพัฒนาตนเองไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นจึงมีผลต่อการดำเนินชีวิตต่อไปของเด็ก

ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ถ้าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สะดวกและครบครัน ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็ก เด็กก็จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วความสนุกสนาน และพึงพอใจและเมื่อทำเสร็จ เด็กจะรู้สึกประสบความสำเร็จจากผลงานที่ตนทำ และจากการยอมรับยกย่อง จากครูทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง ภาคภูมิใจและต้องการทำกิจกรรมที่ซับซ้อนหรือยากขึ้นกว่าเดิม สิ่งนี้จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ความมานะในการเรียนในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น

ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง บรรยากาศที่อบอุ่น ครูที่ดูแลเด็ก ๆ ด้ว ความรักให้ความเมตตาช่วยเหลือเด็กและให้อภัยเมื่อเด็ก ๆ ทำบางสิ่งบางอย่างผิดพลาด การให้ความชื่นชม เมื่อเด็ก ๆ ทำ กิจกรรมแล้วเสร็จ ยอมรับความสามารถของเด็ก 让孩子 ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อเด็ก ๆ ด้รับการพัฒนาให้รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ จะรักตนเองและพัฒนาไปสู่การเห็นความสำคัญของผู้อื่น และชื่นชมต่อความสามารถของผู้อื่นด้ว

ครู และบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จะเป็นบุคคลสำคัญมากในการสร้างบรรยากาศ ทั้งจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางบุคคล ดังนั้นบุคคลทุก ๆ ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือช่วยเหลือกันในการดูแล เอาใจใส่เด็ก ทั้งนี้ ครู ซึ่งเป็นบุคคลที่คอยดูแลเด็กในขณะที่อยู่โรงเรียน จะต้องมีความสามารถในการคิดจัดกิจกรรม มีทักษะในการสื่อสาร มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น มีความเมตตา รักเด็ก ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึก ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข สนุกสนาน เมื่อมาโรงเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย และสติปัญญาของเด็กให้เจริญเติบโตเหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะและหน้าที่ของครูระดับปฐมวัยศึกษา

ในระยะก่อนวัยเรียนนั้น ครูย่อมจะต้องสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้ก็เพราะว่าครูเป็นครูคนแรกในชีวิตเด็กที่เขาเหล่านั้นได้พบอันเป็นประสบการณ์แรกในชีวิต ดังที่ เบญจา แสงมะลิ (2522)

กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งรองลงมาจากบิดามารดาของเด็กเอง เมื่อเด็กเล็กๆ จากบิดามารดามาสู่โรงเรียน เด็กก็จะยึดถือครูแทนบิดามารดาของตนเอง ภาพของครูและการกระทำของครูเป็นสิ่งที่ประทับใจเขา ครูจึงระวางอารมณ์ท่าทางการพูด ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ เพราะเด็กจะถือเป็นแบบอย่างด้วย นอกจากนี้แล้วครูยังต้องทำหน้าที่เชื่อมโยงชีวิตของเด็กระหว่างบ้านกับทางโรงเรียนด้วย

ลักษณะของครูระดับปฐมวัยศึกษา

World Book Encyclopedia (1980 อ้างถึงใน สาลี เหมือนมงคลกุล, 2534) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูระดับปฐมวัยศึกษาไว้ว่า ครูที่ดีต้องเป็นผู้มีจิตใจรักเด็ก พร้อมทั้งจะอุทิศเวลาเพื่อเด็ก สิ่งที่คุณครูควรมี คือ ต้องเป็นคนที่เข้ากับเด็กได้ ทำงานร่วมกับเด็กได้ มีความอดทนสามารถพูดจากับเด็กได้รู้เรื่อง ครูจะเป็นผู้ที่ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกรักอิสระ แต่ขณะเดียวกันต้องฝึกฝนให้เขาเป็นคนมีระเบียบ มีวินัย มีสุขนิสัย และเป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

บุญเยี่ยม จิตรดอน (2520) ได้กล่าวถึงลักษณะครูระดับปฐมวัยที่ดีไว้ดังนี้
จะต้องรักเด็กจริง สนุกสนานร่วมกับเด็กแต่ละคนอย่างทั่วถึงไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง
ยอมรับความจริงในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสแก่เด็กแต่ละคนได้ประสบความสำเร็จด้วยความภูมิใจ เรียนรู้ถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคมต่างๆ ได้
พยายามหาส่วนดีในตัวของเด็ก ใช้วิธีชมอย่างฉลาดเพื่อให้เด็กได้มี บุคลิกและลักษณะนิสัยที่ดี

ใช้วิธีแนะนำทางอย่างฉลาด ระมัดระวังเพื่อควบคุมกิริยามารยาทรวมทั้งความปลอดภัย และควรปล่อยให้เด็กได้มีส่วนร่วมอย่างมีขอบเขต

พูดกับเด็กช้าๆ และชัดถ้อยชัดคำ เพื่อให้เด็กทั้งชั้นได้ยิน โดยทั่วถึง แต่ไม่ถึงกับตะโกน
ไม่ดุถูกเหยียดหยามเด็ก และไม่ปล่อยให้เด็กหัวเราะเยาะเพื่อน เมื่อเพื่อนทำผิดหรือทำพลาด ความผิดของเด็กส่วนน้อยหรือคนเดียว ไม่ควรให้ทั้งชั้นเดือรื้อน

สาลี เหมือนมงคลกุล (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูระดับปฐมวัยศึกษาควรมีลักษณะคือ มีสุขภาพดี มีความอดทน และอดกลั้น อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีอารมณ์ขัน มีไหวพริบ มีการฝึก และมีประสบการณ์ รู้จักควบคุมเสียงไม่ให้ดังหรือเบาเกินไปตลอดจนรักเด็กโดยทั่วหน้า

หน้าที่ของครูระดับปฐมวัยศึกษา

เบญจา แสงมลิ (2522) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูอนุบาลและผู้ดูแลเด็กเล็กไว้ดังนี้ คือ ให้ความช่วยเหลือ ครูอนุบาลเป็นผู้แนะ ผู้ช่วย ผู้ควบคุมดูแลเด็ก เด็กควรควรจะเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รู้จักช่วยเหลือตัวเอง หัดคิด หัดสังเกต หัดค้นหาเหตุผลด้วยตนเอง

ให้การอบรมเด็ก เด็กในวัยอนุบาลนี้ควรรับการอบรม มากกว่า การสอน โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ชี้แจง ชักจูง และควบคุมดูแล ส่งเสริมและสร้างความเจริญงอกงามให้แก่จิตใจเด็ก ให้เด็กได้รู้จักคิด รู้จักสังเกต รู้จักเปรียบเทียบ สามารถตัดสินใจ และพึ่งตนเองได้ ให้มีความประพฤติดี และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด

ให้อิสระภาพแก่เด็ก ครูควรให้เด็กมีอิสรภาพที่จะเคลื่อนไหว หรือใช้กำลังความว่องไวได้ตามความต้องการของธรรมชาติ การที่ครูใช้วิธีบังคับให้เด็กนั่งนิ่ง ๆ อย่างผู้ใหญ่เป็นการอบรมที่ขัดกับจิตใจของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างที่สุด

ระวังดูแลเด็กให้ปลอดภัย เด็กเล็กๆที่ร่างกายแข็งแรง สุขสบาย ชอบการเคลื่อนไหวอยู่เสมอจึงมักเกิดอุบัติเหตุและมีอันตราย ครูอนุบาลจึงต้องดูแลเด็กให้อยู่ในสายตาของตนเองอยู่เสมอ

เลี้ยงดูเด็ก เด็กเล็กก่อนวัยเรียนที่ผู้ปกครองส่งให้มาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลในเวลากลางวัน นั้น ก็เพื่อจะให้โรงเรียนทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหลานแทนตน ฉะนั้น ครูหรือผู้ดูแลเด็กควรจะต้องเลี้ยงดูให้เด็กเติบโต และสุขสบาย

ส่งเสริมความเจริญเติบโตด้านต่าง ๆ โดยที่ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กและเรื่องพัฒนาการของเด็กได้กินคืออยู่ดี มีการเคลื่อนไหว มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน กระทำกิจกรรมที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ สังเกต เปรียบเทียบ ค้นคว้าหาเหตุผล

ปลูกฝังนิสัยที่ดี เด็กในขณะนี้ เป็นระยะสำคัญที่สุดของชีวิต ในการปลูกฝังเด็กให้มีนิสัยที่ดีนั้น เด็กต้องกระทำสิ่งที่ได้อย่างสม่ำเสมอ สิ่งใดดีครูต้องฝึกให้เด็กทำ เด็กจะได้นำไปปฏิบัติ

ขัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เด็กบางคนมีนิสัยที่รื้อนเอาแต่ใจตนเอง รั้งแก่ผู้อื่น งอแง ตีนกั่ว ครูอนุบาลจะพบเด็กในความรับผิดชอบเช่นนี้ ครูอนุบาลจะต้องคอยแก้ไขสิ่งที่ไม่ดีของเด็กด้วยการชี้แจงให้เห็น สอนให้รู้จักควบคุมตนเอง ตำหนิและลงโทษถ้ายังดื้อรั้นอยู่ ชมเชยถ้าเด็กประพฤติดีขึ้น การขัดเกลานิสัยนั้น ต้องใช้เวลานาน และครูต้องฝึกอบรมสม่ำเสมอ ครูต้องมีความอดทน เมตตาปราณีต่อเด็ก เข้าใจปัญหาและสาเหตุของเด็ก จึงจะช่วยขัดเกลานิสัยเด็กได้

การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ เตรียมสภาพของร่างกายและจิตใจเด็ก ให้พร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นต่อไป

ให้เด็กมีความรู้เหมาะสมกับวัย เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจสิ่งแวดล้อม รอบตัว เด็ก ต้องการคำตอบง่าย ๆ ไม่ลึกซึ้ง การที่จะให้เด็กเรียนรู้ นั้น ควรพิจารณาว่าเด็กอายุเท่าใด เด็กสนใจต่อสิ่งใด ทุกอย่างที่เด็กเรียนรู้ นั้นต้องเป็นสิ่งที่ง่ายและเหมาะสมกับวัยของเด็ก และมีประโยชน์ต่อเด็ก สิ่งนั้นควรจะเป็นความรู้พื้นฐานของเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กแลเห็นได้ กระทำได้ เด็กจึงจะเข้าใจได้จริง

จะเห็นได้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเด็กปฐมวัยศึกษา ครูจะต้องให้เด็กเชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นผู้นำของเด็กได้ จะต้องเป็นผู้มีความรู้พื้นฐาน และมีคุณลักษณะที่จะทำงานกับเด็ก และทำให้เด็กชอบด้วย สำหรับในด้านเพศ และสถานภาพส่วนตัวของครูระดับปฐมวัยศึกษา นั้น Fuller (1961)อ้างถึงใน เบญญา แสงมล: 2522) กล่าวว่า การวิจัยที่ผ่านมาไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าครูอนุบาลที่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นเพศใด แต่งานหรือยังเป็นโสด อายุเท่าใด ระดับการศึกษาเพียงใดแม้แต่ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารการศึกษา ก็ยังไม่สามารถวัดความสำเร็จของครูได้

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

กรมวิชาการ (2546: 90) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ สถานศึกษารวมทั้งจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระมัดระวังรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบบริเวณสถานศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เช่น

ที่ตั้งโรงเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลจะต้องไม่ไกลจากชุมชนมากเกินไปการเดินทางสะดวก ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรม ไม่มีเสียง ไม่มีกลิ่น หรือมลพิษ ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำขัง มีน้ำประปา และไฟฟ้าผ่าน

บริเวณ โรงเรียนอนุบาลควรมีพื้นที่นอกโรงเรียนกว้างขวางพอ ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กควรมีพื้นที่ภายนอกอาคารอย่างน้อย 150 ตารางวา โดยเนื้อที่สนามทางเดินและทางรถ แยกเป็นสัดส่วนมีมุมสำหรับนั่งเล่น และพักผ่อน มีรั้วไม้และต้นไม้ที่เด็กสามารถใช้ร่วมเงา และได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติได้

สนาม โดยข้อเท็จจริงสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องมีบริเวณสำหรับนักเรียนในการใช้เป็นที่พักผ่อนและที่วิ่งเล่น สำหรับสนามควรมีพื้นที่อย่างเพียงพอ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 90) กล่าวถึง บริเวณสนามเด็กเล่นต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่นเครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ร่มเงาอาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือ กิจกรรมที่ต้องการความสงบ อาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง มีบริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวหากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากอาจปลูกพืชในกระบะ หรือกระถาง

อาภรณ์ เลิศสุโกวณิชย์ (2542: 240 - 242) กล่าวถึงบริเวณที่เล่นนอกรอาคาร ที่เล่นกลางแจ้งจะต้องจัดและมีอุปกรณ์ในการเล่นอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ที่สมบูรณ์ให้แก่เด็ก แต่โดยทั่วไปแล้ว สถานพัฒนาเด็กแต่ละแห่งควรมีอุปกรณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน

พื้นที่สำหรับเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กหนึ่งคน ประมาณ 75 – 100 ตารางฟุตอาจใช้บริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานพัฒนาเด็กก็ได้ที่ครูสามารถดูแลทั่วถึง อาจเป็นสนามหญ้า หรือบริเวณที่ปรับผิวให้เรียบ รักษาความสะอาดได้ง่าย ปลอดภัยสำหรับเด็ก แต่ที่สำคัญ คือ ไม่ควรเป็นพื้นที่แข็งขรุขระ เพราะเด็กอาจได้รับอันตรายจากการหกล้ม บริเวณที่เด็กจะได้รับแสงแดด และควรมีต้นไม้ให้ร่มเงา อาจมีสนามหญ้าใกล้ ๆ กับห้องเล่นมีประตูเปิดติดต่อกันได้

ที่เล่นกลางแจ้งอาจจัดให้เด็กได้มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง เช่น ปีนป่าย ของเล่นประเภทมีล้อ สำหรับเพาะปลูก เล่นน้ำ กรงสัตว์เลี้ยง การเล่นรดน้ำต้นไม้ เมื่อเด็กเล่นแล้ว ควรฝึกเด็กรู้จักรักษาความสะอาด ผู้เก็บอุปกรณ์ในการเล่นกลางแจ้งต้องวางไว้ใกล้ ๆ กับที่เล่นที่เด็กสามารถนำออกมาเล่นได้สะดวก ห้องเล่นควรสร้างเพดานให้สูง มีการป้องกันอุบัติเหตุขณะที่เด็กเล่นหรือเตรียมป้องกันอัคคีภัย ที่เล่นบางจุดควรมีหลังคาสำหรับบังแดด ลมฝน แต่ก็ควรมีที่โล่งเพื่อให้เด็กได้รับแสงแดดอย่างพอเพียง ควรมีรั้วรอบขอบชิดและสูงพอที่เด็กจะปีนออกไปไม่ได้ ประตูของสถานพัฒนาเด็กควรปิดเพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีเนื้อที่สำหรับให้เด็กเล่นตามลำพังอาจปลูกต้นไม้ไว้ตามริมรั้วเพื่อป้องกันลม

อาคารสถานที่

อาคารสถานที่เป็นการพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ครอบคลุมถึง 3 เรื่องใหญ่ๆ ดังนี้คือ

อาคารเรียน ห้องเรียน และห้องพิเศษ

อาคารประกอบ หมายถึงอาคารที่มีใช้ไม่เป็นห้องเรียนแต่ใช้ประโยชน์อย่างอื่นซึ่งเด็กจะได้เข้าใช้หรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น

บริเวณสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาปฐมวัยนั้นย่อมจะต้องคำนึงถึงที่เล่นกลางแจ้งควรมีไม้ยืนต้นสำหรับให้ร่มเงา มีไม้ดอกไม้ประดับ และเครื่องเล่นสนาม และที่เล่นอื่นๆ

ขวัญจิรา ภูสังข์ และคณะ (2546: 163 – 164) ได้กล่าวถึงลักษณะอาคารของโรงเรียนอนุบาลดังนี้

อาคารเรียน

อาคารเรียนประกอบด้วยห้องเรียนและห้องอื่น ๆ ตามแต่การจัด เช่น มีห้องเรียน ห้องสมุดของเล่น ซึ่งควรเป็นอาคารที่ถูกต้องสุขลักษณะสวยงาม และถ้าเป็นสถานศึกษาที่จัดเพียงระดับปฐมวัยศึกษา อาคารควรเป็นอาคารชั้นเดียว

ลักษณะอาคาร จะต้องเหมาะสมกับเด็กเล็กควรมีบรรยากาศคล้ายบ้าน การออกแบบและการใช้วัสดุจะต้องคำนึงถึงเด็กเล็กให้มากที่สุด ตัวอาคารควรเป็นอาคารชั้นเดียวไม่ควรมีบันได ถ้าต้องการให้อาคารสูงจากพื้นระดับโดยรวม ควรทำเนินดินแล้วจึงสร้างอาคารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย ถ้ามีอาคารมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดชั้นอนุบาลไว้อยู่ชั้นล่าง ลักษณะของอาคารเรียนควรเป็นอาคารถาวร และถูกต้องตามสุขลักษณะ เช่น ทิศทางลม แสง เสียง และกลิ่น มีระเบียบกว้างสำหรับให้เด็กมีกิจกรรมในร่มนอกห้องเรียนได้ ถ้ามีลูกกรงระเบียงต้องมีความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเด็ก สีของอาคารเรียนสำหรับเด็กวัยอนุบาลต้องการสีให้ความสดชื่นสวยงาม ดังนั้นภายนอกและภายในอาคารเรียนควรทาสีให้เหมาะสมสวยงาม

ระยะอาคารห่างจากเขตที่ดิน ฝาผนัง อาคารด้านที่มีหน้าต่าง ประตูหรือช่องระบายลมอาคาร 2 ชั้น จะต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดิน ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ถ้าเป็นอาคาร 3 ชั้น ขึ้นไป จะต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า 3 เมตร ในกรณีที่ย้ายคาอยู่ใกล้เขตที่ดินข้างเคียง ต้องการป้องกันน้ำจากชายคาไม่ให้ไหลตกในที่ดินนอก โรงเรียน

ความสูงของอาคาร สำหรับโรงเรียนอนุบาลแล้ว ส่วนใหญ่สร้างอาคารได้ชั้นเดียวความสูง

ของอาคารจะต้องไม่เกินหนึ่งในสาม ระยะห่างของอาคารคู่ขนานกัน

บันได ในกรณีที่เป็นโรงเรียน 2 ชั้นหรือโรงเรียนสูงมีบันได บันไดอาคารเรียนจะต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 2.00 เมตร และลูกตั้งไม่สูงกว่า 17 ซม. ลูกน้อยไม่แคบกว่า 25 ซม. ถ้าบันไดช่วงสูงกว่ากำหนด ให้ทำชานพักขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

ถ้าอาคารตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป และมีห้องเรียนชั้นละ 4 ห้องจะต้องมีบันไดอย่างน้อย 2 แห่ง ห้องเรียนที่ไกลบันไดที่สุดจะต้องไม่เกิน 3 เท่า ของความยาวของห้องเรียน ซึ่งลักษณะของห้องเรียนมีดังนี้ต้องมีห้องเรียนครบตามจำนวนชั้นที่โรงเรียนจัด

ห้องเรียนควรมีขนาดไม่น้อยกว่า 6 x 8 เมตร เนื้อที่ห้องเรียนเมื่อเฉลี่ยแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 1 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน ขนาดห้องเรียนแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร

ห้องเรียนควรมีแสงสว่างเพียงพอ และเข้าลูกทิศทาง อากาศถ่ายเทสะดวก โปร่งสบาย โดยมีอากาศประมาณ 2.25 ลูกบาศก์เมตร ต่อ นักเรียน 1 คน รวมพื้นที่หน้าต่างประตูแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ห้อง

หน้าต่างควรมีพื้นที่หน้าต่างเพียงพอที่จะให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกมีแสงสว่างพอเพียง ขอบหน้าต่างควรมีความสูงพอให้เด็กมองเห็นทัศนียภาพภายนอกห้องเรียนได้ ตามเกณฑ์มาตรฐานควรมีเนื้อที่ประตูหน้าต่าง และช่องแสงภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งในแปดของพื้นที่ของห้องนี้

พื้นห้องควรเป็นพื้น ไม้หรือวัสดุที่เด็กจะสามารถนั่งหรือนอนเล่นได้

ห้องเรียนต้องมีฝานั่งกันเป็นสัดส่วน ฝานั่งควรเป็นผนังเรียบ ๆ ทาสีสวยงามถ้าเป็นห้องที่มีแสงสว่างน้อยควรทาสีสว่าง ๆ

ความสูงของเพดานห้องเรียนต้องไม่น้อยกว่า 2.80 เมตร

ภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลควรมีอุปกรณ์การสอน การเล่น ตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์ที่จะอำนวยความสะดวก ให้แก่ ครู และนักเรียน เพียงพอ เช่น กระดานดำ สำหรับ ครู และนักเรียน อ่างล้างมือ ชั้น หรือตู้วางสิ่งของ โต๊ะและเก้าอี้สำหรับจัดมุมหนังสือในห้องเรียน ฯลฯ ถ้าเป็นไปได้ควรมีห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่ติดกับห้องเรียนด้วย ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้ต้องมีขนาดและการติดตั้งเหมาะสมกับเด็ก การจัดห้องเรียนของเด็กอนุบาลควรมีสภาพที่อบอุ่นสวยงามและเป็นที่ยึดใจใจให้เด็กอยากมาสถานศึกษาปฐมวัยอาจจัดได้ 2 รูปแบบ คือ

ห้องเรียนปกติ จะเป็นห้องที่แยกใช้สำหรับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของเด็กเท่านั้น ห้องอาหาร ห้องนอน ห้องเล่น จะแยกออกไปต่างหาก ภายในห้องเรียนปกติจะ

ประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ มุมต่าง ๆ ตู้ ชั้นเก็บของสำหรับเด็ก ตู้เก็บของสำหรับครู กระบะทราย ถังผง เครื่องมือทำความสะอาด การจัดการค้ำึงถึงความมีระเบียบ สวยงามและสะดวกต่อการหยิบใช้

ห้องเรียนเอนกประสงค์ ห้องเรียนประเภทนี้ใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมประสบการณ์ใช้รับประทานอาหาร ใช้สำหรับนอน เล่น อุปกรณ์ ส่วนใหญ่จะมีโต๊ะ ตู้ เครื่องนอน ราวแขวนผ้า ที่เก็บเครื่องนอน ที่วางเครื่องแป้ง เป็นต้น

ห้องอื่น ๆ โรงเรียนอนุบาลควรมีห้องพิเศษนอกเหนือไปจากห้องเรียน ดังต่อไปนี้

ห้องพยาบาล 1 ห้อง เตียงพยาบาลอย่างน้อย 2 เตียง มีตู้ยาและเครื่องใช้สำหรับปฐมพยาบาลเพียงพอ ถ้าไม่มีห้องพยาบาลอาจจัดเตียงพยาบาลไว้ ณ ห้องใดห้องหนึ่งที่เหมาะสม ควรจะมีพยาบาล ประจำโรงเรียนละ 1 คน

ห้องสมุดพร้อมทั้งอุปกรณ์และหนังสือถ้าไม่สามารถจัดห้องสมุดได้ ควรจัดมุมใดมุมหนึ่งในห้องเรียนสำหรับเป็นมุมอ่านหนังสือ โรงเรียนอนุบาลที่มีชั้นประถมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีห้องสมุดแยกเป็นเอกเทศ

ห้องประชุมหรือห้องกิจกรรมสำหรับเด็กได้มาประชุมร่วมชั้นเพื่อนำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร้องเพลง กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี แสดงละคร ฟังนิทาน ชมภาพยนตร์ หรือสไลด์ควรมีเครื่องเล่นดนตรีอยู่ในห้องนี้ด้วย อย่างน้อยมีเปียโนหรือออร์แกน 1 เครื่อง

ห้องเก็บอุปกรณ์ ควรจัดห้องสำหรับเก็บอุปกรณ์โดยเฉพาะ ถ้ามีห้องเรียนเพียงพอ การเก็บควรเก็บให้เรียบร้อย มีระบบง่ายแก่การนำไปใช้ โดยถือหลักที่ว่าหยิบก็ง่ายหายก็รู้ดูก็งามตา

โรงเรียนอนุบาลที่มีชั้นประถมศึกษา ควรมีห้องทดลองวิทยาศาสตร์ด้วย ถ้าไม่สามารถจัดห้องวิทยาศาสตร์ได้ ก็ควรจัดมุมวิทยาศาสตร์ ไว้ ณ มุมใด มุมหนึ่งของห้องเรียน หรืออาจจัดแหล่งวิทยาศาสตร์เคลื่อนที่ (Mobile Science Unit) เพื่อให้สามารถนำไปใช้ตามห้องเรียนได้

ห้องครูใหญ่ ควรอยู่ด้านหน้าของโรงเรียนเพื่อความสะดวกในการดูแลและการติดต่อของผู้ปกครอง ถ้าโรงเรียนมีเนื้อที่จำกัดห้องรับแขกควรอยู่ภายในห้องครูใหญ่ด้วย

ห้องธุรการ เป็นที่ทำงานของผู้ช่วยครูใหญ่ สำหรับทำงานด้านธุรการต่าง ๆ ในห้องนี้ควรมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการแก่โรงเรียนเป็นส่วนรวม เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา อาคารใน สถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นอาคารที่ติดต่อกัน มีทางเข้าและออกหลายทาง

อาคารประกอบ

โรงเรียนอนุบาลนอกจากมีอาคารเรียนแล้ว ควรมีอาคารประกอบให้ครบตามกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องจัดภายในสถานศึกษา ดังนี้

- ศาลาที่พักผู้ปกครอง
- เรือนเพาะชำ
- ครุวั และโรงเอาหารจะต้องมีขนาดใหญ่ไม่น้อยกว่าครึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
- ห้องน้ำ – ห้องส้วม จะต้องเป็นแบบเหมาะสมสำหรับนักเรียนอนุบาลคิดเฉลี่ยส้วม 1 ที่นั่ง ต่อ นักเรียนไม่เกิน 30 คน
- การออกแบบอาคาร ถ้าไม่ใช่แบบของกรมสามัญศึกษา แบบต้องมีสถาปนิกและวิศวกร ซึ่งมี คุณวุฒิที่กรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมรับรอง

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ผู้วิจัยสรุปว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมอยู่รอบตัวผู้เรียนภายในโรงเรียน ทั้งสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติและสิ่งจัดทำขึ้นรวมถึงครูและบุคลากรเพื่อช่วยส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ การจัดตารางสอนนั่นเอง การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กวัยนี้จะต่างจากการจัดตารางเรียนของเด็กประถมศึกษา ด้วยเหตุผลที่ว่ามิจุดมุ่งหมายแตกต่างกันโดยในระดับก่อนประถมศึกษามุ่งการเรียนรู้เนื้อหาวิชาพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ไปพร้อมๆ กับสติปัญญามากกว่า (เขาวพา เดชะคุปต์ 2542 : 71)

จินตนา หมู่ผึ้ง 2525: 6) ได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรม คือ กิจกรรม หมายถึง ประสบการณ์ต่างๆ ที่ครูจัดให้กับเด็ก อาจเป็นประสบการณ์ที่จัดให้เป็นรายบุคคลหรือกิจกรรมที่จัดให้เป็นกลุ่ม โดยที่ครูอาจมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้นๆ หรือเด็กกระทำกิจกรรมเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง โดยที่ครูเป็นผู้ดูแลอยู่ห่างๆ ให้เด็กทำกิจกรรมอยู่ในขอบเขต ไม่ก่อเกิดอันตรายต่อตัวเด็กและผู้อื่นที่อยู่ใกล้เคียง กิจกรรมที่จัดครูจะต้องจัดกิจกรรมที่ช่วงส่งเสริมพัฒนาการและสนองความต้องการที่เหมาะสมกับวัยของเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมทุกๆ ด้านให้แก่เด็ก การจัดกิจกรรมควรกระทำไว้อย่างกว้างขวางและต้องคำนึงว่าทำอะไรเด็กจึงจะทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบเรียบร้อย

ซึ่งครูสามารถควบคุมได้ทั่วถึง และกิจกรรมที่จัดควรจัดไว้เพื่อให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างเสรี เนื่องด้วยเด็กบางคนมีความสนใจต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้นบางที่อาจทำความรบกวนให้แก่เด็กคนอื่น หรือบางที่อาจจะนั่งซิมไปเลยโดยไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546 : 41)

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลา ประมาณ 40-60 นาที

กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมดังต่อไปนี้

การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม

ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ฯลฯ

การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนร่วม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ รับประทานอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

จากหลักการจัดกิจกรรมประจำวันของเด็กปฐมวัย สามารถแบ่งลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ได้ 4 ประเภท (สุมาลี งามสมบัติ, 2542: 191)

กิจกรรมกลุ่ม

เป็นลักษณะของการจัดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้กำหนด และจัดเตรียมเนื้อหาต่างๆ ที่ต้องการให้เด็กได้รู้ มารวมกลุ่มสนทนา พูดคุย ประกอบกับการใช้เทคนิคการสอนและสื่อการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ กิจกรรมกลุ่มอาจจะอยู่ในรูปของการสนทนาพูดคุยการอภิปรายซักถาม การสาธิต การทดลอง การเล่านิทาน การเล่นบทบาทสมมติ เพลง เกม การเชิญวิทยากรมาพบปะกับนักเรียน ตลอดจนการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น การจัดกิจกรรมกลุ่มนั้นนอกจากจะช่วยให้เด็กได้เข้าใจในส่วนของเนื้อหาและเรื่องราวต่าง ๆ แล้ว ยังช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการฟัง การคิด การโต้ตอบ การติดตามเรื่องราวและการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในชั้นสูงขึ้นไป นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มยังรวมไปถึงกิจกรรมที่ครูและเด็กได้ทำงานไปพร้อม ๆ กันอีก เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวและเพลงในห้องดนตรี กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมพลศึกษา การฟังนิทานและเชิดหุ่น เป็นต้น

กิจกรรมเสรี

เป็นกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ทำเพิ่มพูนทักษะและการพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของเด็ก กิจกรรมดังกล่าวจะจัดในรูปของกิจกรรมกลุ่มย่อยที่เด็กจะได้ทำงานและเล่นร่วมกันประมาณ 4 – 6 คน และกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมเสรีเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับก่อนหลังตามความสนใจ ลักษณะของกิจกรรมเสรีนี้จัดไว้ใน 2 ลักษณะ คือ

การเล่นตามมุม เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นตามมุมต่างๆ ได้แก่ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมบ้าน มุมหุ่น มุมวิทยาศาสตร์ มุมเครื่องเล่นสัมผัส มุมหนังสือ มุมดนตรี

กิจกรรมเสรีที่จัดให้ที่โต๊ะ เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำที่โต๊ะ ได้แก่ เกมการศึกษา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา ทักษะทางคณิตศาสตร์ ฝึกทักษะการเขียน เครื่องเล่นสัมผัส เป็นต้น

กิจกรรมกลางแจ้ง

ช่วงเวลาของกิจกรรมกลางแจ้งที่จัดไว้ให้ระยะเวลาประมาณ 30 นาที ซึ่งมีจุดประสงค์

เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเล่นกลางแจ้ง เพราะเด็กทุกคนต้องการอากาศบริสุทธิ์ แสงแดดอ่อนๆ ต้องการการเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อ และการทำงานประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะต่างๆ การเล่นกลางแจ้งนอกจากจะทำให้เด็กได้ออกกำลังกายถือได้ว่าการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก สิ่งนี้ช่วยให้เด็กมีสภาพอารมณ์และจิตใจที่เบิกบานสดชื่นแจ่มใสรำริง ขณะเดียวกันช่วงเวลาของกิจกรรมเสรีกลางแจ้งนี้ เป็นเวลาที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อน ทำให้รู้บทบาทของการเล่น และการอยู่ร่วมกัน กิจกรรมกลางแจ้ง ได้แก่ กิจกรรมดังนี้

การเล่นกับเครื่องเล่นสนาม

การเล่นเกมที่ฝึกคิด

กิจกรรมพลศึกษา

การเล่นอิสระ

การเล่นทราย เล่นน้ำ

นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ครูอาจใช้บริเวณกลางแจ้งสำหรับทำกิจกรรมอื่น เช่น การศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การฟังนิทาน หรือหุ่น เป็นต้น

กิจกรรมสงบ

หลังจากเด็กได้ออกกำลังกายและเคลื่อนไหวแล้ว ก่อนเตรียมรับประทานอาหารให้เป็นกิจกรรมสงบเพื่อเป็นการผ่อนคลายร่างกาย จากกิจกรรมที่เหน็ดเหนื่อยเป็นกิจกรรมที่ทำให้ร่างกายสงบ สำหรับการเตรียมตัวในการรับประทานอาหาร อันจะมีผลต่อระบบการย่อยอาหาร นอกจากนี้เป็นการผ่อนคลายภาวะทางอารมณ์ที่ตึงตื้นให้สงบ กิจกรรมที่สงบมักเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ทำเงียบ ๆ เช่น

กิจกรรมการฟังนิทาน

เล่นปริศนาคำทาย

การท่องคำคล้องจอง

ฟังหรือร้องหรือเกมทางภาษา

นอกจากนี้ สิ่งที่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กมีสิ่งที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536: 446)

อายุ ช่วงอายุของเด็กจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านต่างๆ ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมจึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

ความถนัด เด็กอายุต่างกันมีความถนัดต่างกัน เด็ก 3 ขวบร่างกายเคลื่อนไหวยังไม่ค่อยมั่นคง จึงยังไม่ถนัดที่จะเคลื่อนไหวเท่ากับเด็ก 5 ขวบในการแสดงเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

ความสนใจ เด็กอายุต่างกันความสนใจจะต่างกันไปด้วย บางคนอาจสนใจบทบาทสมมติ แต่บางคนอาจสนใจฟังนิทาน ดังนั้น การจัดกิจกรรมจึงต้องคำนึงถึงความสนใจของเด็กด้วย จากที่นักวิชาการได้กล่าวมา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัย ทั้งหลักการ ขอบข่าย และรูปแบบการจัดกิจกรรม

ผู้วิจัยสรุปว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

การบูรณาการเรียนรู้

ความหมายของการเรียนรู้แบบบูรณาการ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (391: 2545) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การสอนที่เชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้โดยการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ในสาขาเดียวกันหรือต่างสาขากันก็ได้ โดยมีวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนและมีวิชาอื่นมาเสริม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์และเกิดประสบการณ์ใหม่ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

หลักการในการบูรณาการ

แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลนั้นไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชา แต่จัดรวมกัน (บูรณาการ) เป็นหน่วยการสอนและจะประมวลทักษะต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้ในการบูรณาการ แนวทางจัดประสบการณ์สำหรับเด็กระดับอนุบาลศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 1-9 อ้างถึงใน สมพร ทิตาพร, 2538: 17-18) ได้เสนอแนะและสรุปได้ดังนี้

ยึดเด็กเป็นหลัก แนวการจัดประสบการณ์ควรเน้นเรื่องที่เด็กสนใจและใกล้ตัวเด็ก เช่น สัตว์เลี้ยง บ้านของเรา โรงเรียนของเรา ฯลฯ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมให้บรรลุตามแนวการจัดประสบการณ์ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก ซึ่งอาจเป็น

กิจกรรมที่ทำเดี่ยวหรือกิจกรรมกลุ่มได้

สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ในแต่ละห้องเรียนมีเด็กหลายคนซึ่งอาจจะมี ความสามารถไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นควรจัดกิจกรรมที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็กปะปน กันอยู่ ถ้าเป็นไปได้ควรจัดกิจกรรมที่เปิดกว้าง เช่น กิจกรรมการเล่นน้ำ การเล่นเกม วาดภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมตามความสามารถของตนและให้มีเวลานานเท่าที่เด็กจะทำ ได้

ให้เด็กได้เรียนรู้หลายทักษะจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนระดับอนุบาลเป็นแบบบูรณาการ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม รอบตัว ไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชาแต่จัดรวมกันเป็นหน่วยการสอน ผสมผสานวิชาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์ กัน เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง (ศิลปะศึกษา) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่น ตามมุม การเล่นเกมการศึกษา การเล่นเกมกลางแจ้ง การเรียนการสอนแบบนี้เป็นกิจกรรมทางวิชาการ ที่เหมาะสมกับวัยและต้องการของเด็ก ทำให้เด็กสนใจเรียนทักษะหลายทักษะที่เด็กได้รับในแต่ละ กิจกรรมเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน

สำหรับการจัดครูเข้าสอนในระดับอนุบาลศึกษานั้น ผู้บริหารจะต้องมีการพิจารณาเป็น พิเศษ ให้ครูเต็มใจที่จะสอนเด็กในระดับอนุบาล เพราะจะต้องคลุกคลีใกล้ชิดกับเด็กที่เขียววัย ซึ่งเพิ่ม จะจากบ้านมาอยู่ในสังคม โรงเรียนใหม่ ๆ ยังมีประสบการณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวไม่มากนัก การใช้ ภาษาในการพูดหรือฟังเรื่องราวต่าง ๆ ยังมีปัญหาอีกมาก ครูจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาของเด็ก นำมาใช้สนทนาโต้ตอบกับเด็ก ครูต้องระลึกเสมอว่าเด็กคือเด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่แบบย่อส่วนเพราะ ฉะนั้นถ้าครูใช้ภาษาของผู้ใหญ่กับเด็กในระยะนี้มากเกินไป เด็กจะฟังไม่เข้าใจ และไม่รู้เรื่องและมี ผลทำให้เด็กเบื่อหน่ายโรงเรียน กฎเกณฑ์บางอย่างเราควรอนุโลมซึ่งวัยนี้นักจิตวิทยาเรียกว่า “เด็ก วัยก่อนกฎเกณฑ์” ควรจะผ่อนผันบ้างบางโอกาส แต่ก็ไม่ควรละเลยจนเด็กขาดระเบียบแบบแผน อันดีงามที่ควรได้รับการฝึกฝน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 32 – 33) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูระดับอนุบาลศึกษา สรุปได้ว่า ครูจำเป็นต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ ศึกษาในระดับอนุบาลศึกษา มีนิสัยรักเด็ก มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ครู มีความรู้เกี่ยวกับ จิตวิทยาพัฒนาการวัยต่าง ๆ ของเด็ก รู้วิธีการสอนเด็กเล็ก

การประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วน หนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัด

กิจกรรมหรือประสบการณ์ พัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพของแต่ละคน ซึ่งการประเมินพัฒนาการ เด็ก มีได้ทำเพื่อการนำผลมาตัดสินการเลื่อนชั้นของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน เพื่อมุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการ โดยยึดหลัก ดังนี้

การประเมินต้องประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน และนำผลมาพัฒนาเด็ก

เน้นการประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการทำกิจกรรมประจำวันของเด็ก

การประเมินต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การใช้เครื่องมือ และการจดบันทึกไว้ เป็นหลักฐาน

การประเมินตามสภาพความเป็นจริง ด้วยวิธีการหลากหลายที่เหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้ แหล่งข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ การจะใช้วิธีวัดผลแบบไหนย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

วิธีการประเมินพัฒนาการ

ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กระดับก่อนประถมศึกษาควรมีวิธีการ เครื่องมือสำหรับการบันทึก และประเมินพัฒนาการ ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2541)

การสังเกต และการบันทึก และการสังเกตมีอยู่ 2 แบบคือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมและครูจดบันทึกไว้ การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่าย คือ

แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์ โดยบรรยายพฤติกรรมของเด็ก

การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน

ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยาย ก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กชายที่ต้องการศึกษา

แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้อย่างค่อนข้างที่จะละเอียด
เหมาะสมกับเด็กระดับก่อนปฐมวัย

การบันทึกการเลือกของเด็ก ได้แก่การบันทึกสิ่งที่เด็กเลือกปฏิบัติกิจกรรมหรือเลือกมูม
เล่น

การสนทนา สามารถใช้ได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการ
แสดงความคิดเห็นและพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบ
บันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีที่เหมาะสมเกิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ โดยบันทึก
ข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดย
จัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
ตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้ในแฟ้มผลงาน

การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวบ่งชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้โดยทั่วไป
ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟันและการเจริญเติบโตของกระดูก

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ (2546) ได้เสนอไว้ ดังนี้

การประเมินต้องพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน

เน้นการประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ

สภาพแวดล้อมการประเมินต้องมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการทำกิจกรรมประจำวันของเด็ก
โดยจัดการประเมินให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ

เน้นการประเมินตามสภาพความเป็นจริง โดยมีการสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล

การประเมินต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้เครื่องมือและการจดบันทึกไว้
เป็นหลักฐาน

ไม่ใช่แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษานั้นมีหลายวิธีดังที่กล่าวข้างต้น
ซึ่งอาจใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน และการที่จะเลือกใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการ
วัดและประเมินพัฒนาการ วิธีการที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ การสังเกต ดังนั้นครูผู้ดูแลเด็ก และ

ผู้เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องฝึกการสังเกต เพื่อเรียนรู้ทักษะ ความถนัด ความชอบ ความสนใจ ตลอดจนพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมแก่เด็กต่อไป

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

กรมวิชาการ (2546) ได้ระบุขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กวัย 3-6 ปีดังนี้

ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง

การวางแผนเลือกวิธีการ และเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมินพัฒนาเด็ก ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ประเมินและสรุป ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ผลการประเมิน การตีความหมาย และการตัดสินคุณค่า รายงานผล การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้แก่เด็ก ผลของการประเมินจึงควรนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ตลอดจนการนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พัฒนาไปตามวัย รวมทั้งประโยชน์ด้านอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ (นิตยา ภัสสรศิริ, 2532 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เรืองศรี)

การประเมินพัฒนาการช่วยทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กได้รู้จักเด็กในด้านความต้องการ ทักษะและความสนใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

การประเมินพัฒนาการช่วยพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร ช่วยให้ผู้รู้รู้จักทักษะของเด็ก จุดด้อยและจุดเด่นของเด็ก ทำให้การกำหนดหลักสูตรมีจุดเน้นตรงกับความสนใจและความสามารถของเด็ก

การประเมินพัฒนาการช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กสามารถแก้ไขพฤติกรรมของเด็กที่ไม่พึงปรารถนา

การประเมินพัฒนาการช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู เมื่อพบว่าเด็กมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ถ้าได้มีการจดบันทึก หรือเก็บตัวอย่างผลงานของเด็กไว้ ก็จะมีประจักษ์พยานที่ชัดเจน ครูก็ยังภาคภูมิใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

การประเมินพัฒนาการช่วยสะสมข้อมูลที่จะรายงานให้พ่อแม่ทราบถึงความก้าวหน้าของเด็ก การรายงานความก้าวหน้าให้ผู้ปกครอง ทำให้พ่อแม่รู้สึกว่าคุณเอาใจใส่เด็ก ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กมากขึ้น

การประเมินพัฒนาการช่วยให้ได้ข้อมูลที่จะเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากโปรแกรมที่จัดให้กับเด็กมีคุณภาพดี โอกาสที่จะขยายงานให้ครอบคลุมเด็กส่วนใหญ่ก็จะมามากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเด็กได้ง่ายขึ้น

การประเมินพัฒนาการช่วยเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการให้แก่ครู ช่วยให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการสำหรับตนเอง

โดยสรุป การวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็ก ครูต้องวัดและประเมินอยู่ตลอดเวลา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การบันทึก การสนทนา การสัมภาษณ์ และการใช้แฟ้มผลงาน เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีแบบบันทึกการประเมินพัฒนาการ เพื่อบันทึกข้อมูลจากการวัดและประเมินพัฒนาการ และนำผลการประเมินนั้นรายงานให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็ก หากมีปัญหาเกิดขึ้น ครูและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันแก้ไข เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการตามวัย การวัดและประเมินพัฒนาการช่วยทำให้ทราบถึงความต้องการ ทักษะ ความสนใจ จุดด้อยและจุดเด่นของเด็ก พฤติกรรมของเด็กที่ไม่พึงปรารถนา และช่วยในการกำหนดหลักสูตรมีจุดเน้นตรงกับความสามารถ และความสามารถของเด็ก นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูสร้างผลงานทางวิชาการจากการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้วิจัยการประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนจากการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความสามารถและสติปัญญาของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาต่างยอมรับกันมานานแล้วว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษาส่วนมากมักละเลยหรือไม่ให้ความสนใจที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (อรุณี หรรดา 2536 : 7)

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากต่อการศึกษาของเด็ก ทั้งนี้เพราะบ้านเป็นสถาบันสำคัญอันดับแรกที่จะสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข เด็กจะสามารถเจริญเติบโตได้มากน้อยเพียงใด มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีเพียงใดนั้น อยู่ที่บทบาทของพ่อแม่ผู้มีความสำคัญ ถึงแม้เด็กวัยนี้จะเข้าโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่บ้านก็ยังเป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญที่มีอิทธิพลยิ่งต่อเด็ก (ชัยนาท นาคบุปผา 2515 : 331) ในการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นั้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือพ่อแม่ผู้ปกครองกับครู เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก โดยถือว่า ความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายเป็นจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการจัดการปฐมวัยศึกษา (Will and Stegeman, 1957: 882 – 883 อ้างถึงใน อรุณี หรรดา 2536 : 8)

ดั่งที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ (ทรงพร สุทธิธรรม 2534 : 34 – 36) ดั่งนี้

Sarah and others (1971 : 373) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก ถ้าขาดความร่วมมือและการช่วยเหลือจากทางบ้านในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปกครองและครูจะต้องพยายามทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระยะแรกจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคต

Leeper and others (1979 : 373) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก และไม่สามารถจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองและครูจะต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูที่มี

คุณภาพในขณะที่อยู่ในระยะของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 36) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านแก่เด็กจะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเป็นทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูต่างเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคม และประเทศชาติ

อรุณี หรดาล (2536 : 9 - 12) กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษานอกจากจะมีความสำคัญอย่างมากต่อตัวเด็กเองแล้ว ยังมีความสำคัญต่อผู้ปกครองและสถานศึกษาปฐมวัยอีกด้วย โดยมีความสำคัญดังต่อไปนี้

ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษาจะมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย ดังนี้คือ

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยมากกว่าเด็กอื่น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยจนเด็กรู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่ตนเองมีความคุ้นเคยด้วย

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการปฐมวัยศึกษามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาปฐมวัยจัดขึ้นมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการปฐมวัยศึกษา มีความสามารถทางสติปัญญา และความพร้อมมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการปฐมวัยศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

การที่ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กทำให้เด็กมีระดับสติปัญญาสูงขึ้น Zigler (อ้างถึงใน Decker and Decker, 1984: 140) กล่าวว่าเด็กที่ไม่ได้รับความสนใจจากผู้ใหญ่อย่างพอเพียงและไม่ได้รับการกระตุ้นหรือได้ฝึกแก้ปัญหาต่างๆ จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นสูง

เด็กปฐมวัยจะมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี

ต่างๆ จากการที่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่มีภูมิหลังต่างกัน

การได้เห็นผู้ปกครองทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครอง บุคลากรและสถานศึกษาปฐมวัย

ความสำคัญต่อผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษา มีความสำคัญต่อผู้ปกครองดังนี้ คือ

ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาปฐมวัยในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุตรหลานของตนขณะอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย

ผู้ปกครองจะมีความกระตือรือร้นในการที่จะให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากขึ้น

ผู้ปกครองจะมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อบุตรหลานมากขึ้น

ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาปฐมวัย จากผลการศึกษา พบว่าผู้ปกครองเปลี่ยนเจตคติที่มีสถานศึกษาปฐมวัยหลังจากได้มีส่วนร่วมในการจัดการปฐมวัยศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองได้เห็นปัญหาและอุปสรรคที่สถานศึกษาปฐมวัยต้องประสบ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะวิพากษ์วิจารณ์สถานศึกษาปฐมวัยน้อยลง (Human and Yeh, 1980 อ้างถึงใน Becher, 1986 : 94)

ผู้ปกครองจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพัฒนาการเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงดู และหลักการปฐมวัยศึกษาซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู และเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้านได้

ผู้ปกครองจะมีความสามารถในการเสริมความรู้ และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น รวมทั้งรู้จักใช้การเสริมแรงทางบวกมากขึ้น

ผู้ปกครองได้เรียนรู้งานและกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัยในอันที่จะช่วยเสริมประสบการณ์ชีวิตให้กับตนเอง

ผู้บริหารหรือบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัยมีแนวโน้มที่จะให้การยอมรับ และแสดงการยกย่องผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาปฐมวัย รวมทั้งให้ความสนใจบุตรหลานของผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาปฐมวัยเป็นพิเศษกว่าเด็กอื่นๆ

ความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษา มีความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัยดังนี้คือ

สถานศึกษาปฐมวัยสามารถรู้ถึงความต้องการ และความสนใจของผู้ปกครองทำให้

สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถจัดการศึกษาได้ สอดคล้องกับหลักปรัชญาการศึกษาของนักการศึกษาปฐมวัยที่เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานในสถานศึกษาปฐมวัย ทำให้สถานศึกษาปฐมวัยสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรเพิ่ม รวมทั้งทำให้อัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้ใหญ่ต่อเด็กมีสัดส่วนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมากขึ้น

สถานศึกษาปฐมวัยอาจใช้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็นแหล่งความรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย และคณะครูในสถานศึกษาปฐมวัยได้

ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการจัดการปฐมวัยศึกษาจะมีเจตคติที่ดีต่อบุคลากร และสถานศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่ไม่มีส่วนร่วม

ผู้ปกครองสามารถช่วยประชาสัมพันธ์สถานศึกษาปฐมวัยให้ผู้ปกครองคนอื่นๆ และชุมชนได้รู้จักและเข้าใจสถานศึกษาปฐมวัยยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้ครูมีแนวโน้มที่จะจัดกิจกรรมในลักษณะของการคำนึงถึงตัวเด็ก (Child-oriented) มากกว่าคำนึงถึงความรู้ด้านวิชาที่จะให้กับเด็ก (Text-oriented)

การให้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ปกครองทำให้ครูมีความเชื่อมั่นและเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษามีความสำคัญต่อเด็กในการสนับสนุนให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุกด้าน และยังมีความสำคัญต่อทั้งผู้ปกครองและสถานศึกษาที่จะมีแนวโน้มที่จะเกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กในการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้การศึกษาและอบรมสั่งสอนเด็ก โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่จะช่วยเด็กให้ก้าวไปสู่ความเจริญเติบโตหรือพัฒนาอย่างเต็มทีในทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเป็นพลเมืองดีที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและสังคมส่วนรวมต่อไปในอนาคต (อรุณี หรรดา, 2536 : 19)

บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดการศึกษา แก่บุตร โดยการเป็นผู้ช่วยครูเป็นอาสาสมัคร ช่วยกิจกรรมของนักเรียนทั้งกลุ่มย่อยหรือช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคล และช่วยเหลืองานอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้การสอนและการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กดีขึ้นและช่วยให้ครูมีความเข้าใจครอบครัวและเด็กได้ดียิ่งขึ้น (นิตยา, 2539: 266-267)

ประโยชน์ของการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

Decker, C.A and Decker J.R. (1984: 129-131) ได้สรุปถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้คือ

เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในโรงเรียนมากกว่าเด็กอื่น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับบุคลากรในโรงเรียนจนเด็กรู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่ตนเองมีความคุ้นเคยด้วย

เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสามารถทางสติปัญญา และความพร้อมมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

การที่ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ทำให้เด็กมีระดับสติปัญญาสูงขึ้น

เด็กจะมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ จากการที่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่มีภูมิหลังต่างกัน

การได้เห็นผู้ปกครองทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีกับ

ผู้ปกครอง บุคลากรและโรงเรียน

Liu and Chien (1991 อ้างถึงใน ศศิลักษณ์ ขันกิจ, 2544: 3) กล่าวถึงข้อดีของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก ดังนี้คือ

- ผู้ปกครองเปลี่ยนการรับรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้น
- ผู้ปกครองสร้างความสัมพันธ์และให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการศึกษาของลูกมากขึ้น

Fontana (1995 :26-27 อ้างถึงใน สุชาวรรณ เลาะวิธิ, 2547: 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยนอกจากลดข้อขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียนแล้วยังสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะบางครั้งข้อขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียน เกิดจากโรงเรียนมิได้มีการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็ก การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เป็นทางแก้ข้อขัดแย้งด้านนี้ที่ดีที่สุดไม่แต่เพียงเท่านั้น โรงเรียนต้องรักษาการให้สารสนเทศเกี่ยวกับนโยบายและการปฏิรูปของโรงเรียนถึงผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งช่วยโรงเรียนได้มาก เช่น การหาทุน การร่วมกิจกรรมโรงเรียน การช่วยพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2545 :68) ได้กล่าวถึงปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน การมีส่วนร่วมอย่างเข้าใจจะส่งผลถึงผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของเด็ก อย่างน้อยผู้ปกครองจะพัฒนาการสื่อสารกับเด็กและโรงเรียนมากขึ้น ปัจจัยที่ต้องพิจารณาเพื่อสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมีหลายประการดังนี้

ฐานะเศรษฐกิจ ผู้ปกครองที่มีจากครอบครัวต่างฐานะเศรษฐกิจจะแสดงการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและสูง จะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวรายได้ต่ำ

ระดับการศึกษา ผู้ปกครองที่มีการศึกษาจะใส่ใจต่อสิทธิการศึกษาของบุตร ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย สนใจต่อการมีส่วนร่วมการพัฒนาการศึกษาน้อย

โครงสร้างของครอบครัว ครอบครัวขนาดเล็กหรือครอบครัวเดี่ยวจะเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่า ครอบครัวขยาย ด้วยเหตุว่าไม่มีเวลาเพราะต้องทำงานทั้งพ่อและแม่ เช่นเดียวกับครอบครัวยากจนที่ต้องดำรงชีวิตด้วยการหากินวันต่อวัน

นโยบายหรือวิธีการของโรงเรียน สร้างข้อจำกัดและเงื่อนไขให้แก่ ผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน

ตารางเวลาของกิจกรรม ปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีอาชีพและการทำงานการจัดกิจกรรมในเวลาราชการจะไม่เอื้อหรือให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง รวมถึงความสามารถในการเดินทางไปโรงเรียนความไม่สะดวกเหล่านี้ทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการไปโรงเรียน

การเข้าถึงผู้ปกครอง ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ใหญ่และเป็นผู้มีประสบการณ์ บางคนเป็นผู้มีความรู้ ซึ่งครูและโรงเรียนต้องเข้าถึงหลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ ที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมให้ได้มากที่สุด

การศึกษาสำหรับผู้ปกครองทางอ้อมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองผ่านทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองทั่วไปที่ไม่ชอบมาโรงเรียนหรือไม่มีเวลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการอิสลาม

ความหมายของอิสลาม

โดยทางภาษา คำว่า อิสลาม มาจากรากศัพท์ภาษาอาหรับว่า “สะลิมะ” ซึ่งแปลว่า การมอบ น้อมยอมจำนน การเข้าสู่ความสันติสุข ปลอดภัย ดังนั้นอิสลามจึงมีความหมายว่า “การเข้าสู่ความ สันติสุขหรือความสงบ” ซึ่งจะนำไปได้ก็โดยการยอมจำนนต่อเจตนารมณ์หรือพระประสงค์ ของอัลลอฮ์ผู้ทรงเป็นพระเจ้าที่แท้จริงแต่เพียงพระองค์เดียว (บรรจง บินกาชัน, 2546 : 12) ดังนั้น นักวิชาการได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า อิสลาม หมายถึง การยอมจำนน การอ่อนน้อม และการ เชื่อฟังอัลลอฮ์ และอีกความหมายหนึ่ง อิสลามคือ สันติภาพ (ชัยยิด อับดุลอะห์ลี อัลเมาดี, ม.ป.ป. : 11 ; ไอ. เอ. อิบรอฮีม, 2545: 70 ; อาอิชะห์ วงษ์สันต์, 2546 : 10) ซึ่งอาจสรุปได้ว่าอิสลาม หมายถึง การนอบน้อม น้อมรับและเชื่อฟังและยอมจำนน ต่ออัลลอฮ์ซึ่งเป็นพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์ เดียว ซึ่งก่อให้เกิดสันติภาพ โดยผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่า มุสลิมซึ่ง หมายถึง ผู้ที่นอบน้อม ต่อพระองค์อัลลอฮ์พระองค์เดียว เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามสิ่งที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงใช้ และละเว้นสิ่งที่ พระองค์ทรงห้าม (อาลี อีซา, 2523 : 24)

อิสลามเริ่มต้นจากความจริงที่ว่าอัลลอฮ์ซึ่งเป็นพระเจ้าได้ทรงสร้างทุกสรรพสิ่งทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตขึ้นมา พระองค์ได้ทรงจัดทุกสรรพสิ่งไว้ให้สมบูรณ์ ทรงวางกฎระเบียบ และทรงนำ ทางให้แก่ทุกสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมา การที่ทุกสรรพสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของพระองค์เป็นเจ้าสร้างมาอยู่กัน อย่างสันติได้นั้นก็เพราะว่าสรรพสิ่งทั้งหลายยอมจำนนต่อกฎระเบียบที่พระองค์ได้ทรงกำหนดไว้ โดยไม่มีสิ่งใดฝ่าฝืนกฎของพระองค์ ความสันติที่เกิดจากการยอมจำนนต่อกฎของพระเจ้านี้เองคือ ความหมายของคำว่า อิสลาม และกฎระเบียบที่พระองค์ทรงสร้างไว้ให้แก่ทุกสรรพสิ่งนั้นคือกฎ ของอัลลอฮ์ซึ่งมนุษย์ทั่วไปเรียกกันว่า “ธรรมชาติ” นั่นเอง สำหรับมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์สร้าง มาให้มีความประเสริฐเหนือสิ่งถูกสร้างอื่นใดนั้น อัลลอฮ์ทรงรู้ดีว่าสำหรับการดำรงชีวิตแล้ว มนุษย์ ยังมีความต้องการสิ่งต่างๆ เพื่อการดำเนินชีวิต พระองค์จึงได้ทรงประทานอิสลามมาให้แก่มนุษย์ เริ่มตั้งแต่มีมนุษย์คนแรกบนโลก ในการประทานอิสลามให้แก่มนุษย์นั้น พระองค์มิได้ทรงบังคับ มนุษย์ให้ต้องรับอิสลาม เพราะพระองค์ได้ทรงประทานสติปัญญาอันเป็นที่มาของเจตนารมณ์เสรี ให้แก่มนุษย์แล้ว มนุษย์จะเลือกรับอิสลามหรือปฏิเสธก็ได้ (บรรจง บินกาชัน , 2546 : 12)

แต่ด้วยความปราณีและเมตตายิ่งใหญ่แห่งอัลลอฮ์ พระองค์จึงได้ทรงชี้ทางแก่มนุษย์ซึ่งทางที่สามารถนำมาพวกเขาไปให้ถึงเป้าหมายได้ พระองค์ได้ทรงแนะนำมนุษย์ให้ไปสู่ทางตรงพระองค์ได้ทรงเลือกบรรดาศาสดา เพื่อนำข่าวและวิธีการเพื่อไปถึงจุดหมาย พระองค์ได้ทรงทอดสะพานอันแข็งแรง เพื่อเชื่อมระหว่างโลกนี้กับโลกแห่งความรื่นรมย์ พระองค์ได้ทรงแจ้งถึงความมีอยู่จริงของ “ผู้ให้บังเกิด” และ “ผู้อภิบาล” และได้สอนว่า เบื้องหลังของชีวิตนี้ ยังมีอีกชีวิตที่ถาวรและนิรันดร นี่คือการที่เรียกว่า อีमान ความศรัทธา (อัซดุล มาลิก กะรีม อัมรุลลอฮ์(ฮัมกา), 2543:10)

มุฮัมหมัด บินดีอับลวะฮาบ (2526 : 22-23) กล่าวว่า อิสลามมี 3 ชั้นคือ อัล – อิสลาม หลักการปฏิบัติ อัล – อีมาน หลักการศรัทธา และ อัล – อิฮซาน คือหลักการทำความดี ซึ่งแต่ละส่วนมีหลักการดังนี้

หลักอีมาน (หลักศรัทธา) 6 ประการ สรุปลงได้ดังนี้

ศรัทธาในอัลลอฮ์พระเจ้าเพียงองค์เดียว

ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮ์

ศรัทธาในคัมภีร์ต่างๆ ที่มาจากพระองค์อัลลอฮ์

ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต ศาสดาทุกท่านที่มาจากพระองค์

ศรัทธาในวันสุดท้ายและวันแห่งการฟื้นคืนชีพ

ศรัทธาในกฎแห่งความดีความชั่ว

ความศรัทธาทั้ง 6 ประการที่กล่าวมาเป็นหลักการสำคัญพื้นฐานของอิสลามที่มุสลิมจะต้องมีอยู่ประจำใจ แต่ความศรัทธาเพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะในอิสลาม ความศรัทธาที่แท้จริงจะต้องแสดงผลของมันออกมาให้เห็นเป็นการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้แน่ใจว่าคนที่มีความศรัทธาในหลักการ 6 ประการดังกล่าวยังคงยืนยันในความศรัทธานั้นอย่างมั่นคง อัลลอฮ์ก็ได้วางภารกิจสำคัญให้เขาต้องปฏิบัติ 5 ประการ หรือที่เรียกว่าหลักการอิสลาม 5 ประการนั้นคือ

การกล่าวปฏิญาณตนว่าพระองค์อัลลอฮ์เป็นพระเจ้า มุฮัมหมัดเป็นศาสดา

การปฏิบัติละหมาด

การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

การจ่ายชะกาด การทำฮัจญ์

หลักอิสลาม (หลักปฏิบัติ) 5 ประการ หมายถึง

การปฏิญาณตน

การกล่าวคำปฏิญาณตนว่า “ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ มุฮัมมัดร่อซูลุลลอฮ” (ซึ่งแปลว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮและมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ”) คำปฏิญาณนี้เป็นถ้อยคำที่ผู้ยอมรับอิสลามทุกคนจะต้องกล่าวเพื่อเป็นการยืนยันด้วยวาจาว่าตนเองมีความศรัทธาดังที่กล่าวมาข้างต้น และพร้อมที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติ และเงื่อนไขต่างๆที่อัลลอฮได้ทรงกำหนดไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและคำสอนของท่านศาสดามุฮัมมัด

การนมาซหรือละหมาด

การละหมาดคือการแสดงความเคารพสักการะและการแสดงความขอบคุณต่ออัลลอฮซึ่งจะกระทำวันละ 5 เวลา คือ ตอนรุ่งอรุณ ตอนบ่าย ตอนตะวันตกล้อย ตอนดวงอาทิตย์ตกดิน และในยามค่ำคืน การละหมาดเป็นสิ่งยืนยันความศรัทธาที่ปรากฏให้เห็นภายนอกได้ชัดเจนที่สุดเพราะเป็นการปฏิบัติที่มีรูปแบบและคนที่จะดำรงรักษาการละหมาดของตนเองให้ครบ 5 เวลาต่อวันนั้นจะต้องเป็นคนที่มีความผูกพันต่ออัลลอฮและรำลึกถึงพระคุณของพระองค์ตลอดเวลา

การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

การถือศีลอดในอิสลามคือการงดเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพสิ่งต่างๆ การมีสัมพันธ์ทางเพศอันสามิภรรยาตลอดจนการอดคลื่นอารมณ์ใฝ่ต่ำทั้งหลายและการนินทาว่าร้ายผู้อื่นตั้งแต่ดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงดวงอาทิตย์ตก การถือศีลอดเป็นหลักปฏิบัติอีกประการหนึ่งซึ่งอิสลามกำหนดให้มุสลิมทุกคนที่ศรัทธาในอัลลอฮและมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งชายหญิงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นเวลา 29-30 วัน ในเดือนรอมฎอนซึ่งเป็นเดือนที่เก่าตามปฏิทินอิสลาม

การจ่ายชะกาด

การจ่ายชะกาดคือการจ่ายทรัพย์สินในอัตราที่ศาสนากำหนดไว้ จำนวนหนึ่งจากทรัพย์สินที่สะสมไว้เมื่อครบกำหนดเวลาโดยจะต้องจ่ายทรัพย์สินนี้ให้แก่คนที่มีสิทธิได้รับ 8 จำพวกตามที่คัมภีร์อัลกุรอานกำหนดไว้อันได้แก่ 1) คนยากจน 2) คนที่อดคัดัดสัน 3) คนที่มีหัวใจโน้มมาสู่อิสลามเข้ารับอิสลามใหม่ 4) ผู้บริหารจัดการเก็บและจ่ายชะกาด 5) ใต้ทาส 6) ผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว 7) คน

พลัดถิ่น คนเดินทาง 8) ใช้ในหนทางของอัลลอฮ์ วัตถุประสงค์ที่อิสลามกำหนดให้มุสลิมจ่ายซะกาตก็คือเพื่อเป็นการยืนยันถึงความศรัทธา นอกจากนั้นแล้วการจ่ายซะกาตยังมีวัตถุประสงค์เพื่อชักฟอกทรัพย์สินและจิตใจของผู้จ่ายให้มีความสะอาดบริสุทธิ์ ขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการสร้างความเจริญให้แก่สังคมอีกด้วย

การทำฮัจญ์

การทำฮัจญ์คือการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่นครมักกะฮ์ในเดือนซุลฮิจญะฮ์(ซึ่งเป็นเดือนสุดท้ายตามปฏิทินอิสลาม) ตามวันเวลาและสถานที่ที่ถูกกำหนดไว้ หลักการข้อนี้ถือเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทั้งชายหญิงทุกคนที่มีความสามารถในด้านร่างกาย ทรัพย์สิน และเส้นทางการเดินทางมีความปลอดภัย ฮัจญ์เป็นบทบัญญัติทางศาสนาที่ถูกกำหนดไว้ให้มุสลิมถือปฏิบัติเพื่อยืนยันถึงความศรัทธาในอัลลอฮ์ที่ต้องอาศัยความเสียสละทั้งทรัพย์สินและเวลา ความอดทนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การให้อภัยและความสำนึกทางประวัติศาสตร์ตลอดจนความศรัทธามั่นต่อพระเจ้าเป็นเจ้าไปพร้อมๆ กัน การทำฮัจญ์นอกจากจะเป็นการแสดงความเคารพภักดีและยืนยันในความศรัทธาต่ออัลลอฮ์แล้ว ยังสอนมนุษย์ทุกคนให้รู้สำนึกว่าในสายตาของอัลลอฮ์แล้ว มนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน เพราะในการทำฮัจญ์ ผู้ทำฮัจญ์ทุกคนไม่ว่าจะมาจากชนชั้น เผ่าพันธุ์ ภาษาหรือจะมีฐานะอย่างไรก็ตาม ทุกคนจะต้องห่อหุ้มร่างกายด้วยผ้าสีขาวเพียงสองชิ้นเหมือนกันหมดทุกคนจะต้องปฏิบัติพิธีการต่างๆ เหมือนกันหมดและทุกคนต่างก็ประกาศความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์เหมือนกันหมด (บรรจง บินกาชัน ,2546 : 33 - 44)

เสาวนีย์ จิตต์หมวด (2531) สรุปว่า ศาสนาอิสลามตั้งอยู่บนหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

หลักศรัทธาหรืออิมาน ประกอบด้วยด้วยหลักการศรัทธาที่สำคัญ 6 ประการ คือ ศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว คือ อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮฺวะตะอะลา , ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮ์ , ศรัทธาในศาสนทูตจากพระเจ้า, ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์จากพระเจ้า, ศรัทธาในวันพิพากษาและท้ายที่สุดศรัทธาในกฎกำหนดสภาพการณ์

หลักความยำเกรงหรือเอียะฮาน คือ การตระหนักรู้ว่าพระเจ้าทรงรู้ ทรงเห็นทุกสรรพสิ่ง เพื่อนำสู่การดำรงตนอยู่ในคุณธรรมด้วยความยำเกรง

หลักปฏิบัติหรือรูกุ่นอิสลาม ประกอบด้วย ข้อบัญญัติ 5 ประการ

ทั้ง 3 หลักการ มีความสัมพันธ์กันมุ่งสู่จุดเดียวกัน คือ พระเจ้า อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮฺวะตะอะลา ทั้งความศรัทธา ความยำเกรงและการปฏิบัติ จากองค์ประกอบของวัฒนธรรมอิสลาม 4 ประการ คือ องค์คติ (Concept) องค์การ (Organization) องค์พิธีกรรม (Usage) และองค์วัตถุ (Instrumental and symbolic

object) วิถีในการดำเนินชีวิตของมุสลิม คือ วัฒนธรรมอิสลาม อยู่บนความศรัทธาหรือองค์กัมดีที่ว่า อัลลอฮ์คือพระเจ้าองค์เดียว และนบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตจากพระองค์ ดังนั้นที่มาที่สำคัญของวัฒนธรรมอิสลาม คือ พระมหาคัมภีร์อัล-กุรอานและสุนนะห์ของท่านนบีมุฮัมมัด ซึ่งประกอบด้วย คำสอนและจริยวัตรของท่าน นอกจากนี้มุสลิมต้องอยู่บนครรลองของวัฒนธรรมอิสลามแล้ว มุสลิมก็สามารถปฏิบัติตามวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้โดยสิ่งนั้นมีได้ขัดต่อวัฒนธรรมอิสลาม (2544 : 8)

สิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดตั้งแต่ต้น อาจกล่าวสรุปได้ว่าหลักศรัทธา 6 ประการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน ส่วนหลักการปฏิบัติ 5 ประการที่อิสลามกำหนดไว้ให้มุสลิมปฏิบัตินั้นมีใช้เป็นหลักปฏิบัติทั้งหมดในอิสลาม หากเป็นเพียงวินัยบัญญัติอย่างน้อยที่สุดที่อิสลามกำหนดไว้ให้มุสลิมปฏิบัติเพื่อยืนยันถึงความศรัทธาของเขาเท่านั้น อันที่จริงแล้วอิสลามยังมีบทบัญญัติอื่นๆ ที่กำหนดให้มุสลิม ปฏิบัติอีกมากมายที่จะเป็นการแสดงออกถึงความศรัทธาในทุกย่างก้าวของชีวิต (บรรจง บินกาชัน ,2546 : 44)

ลักษณะเด่นของอิสลามที่แตกต่างไปจากศาสนาอื่น

บรรจง บินกาชัน (2546 : 82-83) กล่าวว่า โดยสรุปแล้ว อิสลามมีลักษณะเด่นที่แตกต่างไปจากศาสนาอื่นดังนี้

1. อิสลามเป็นศาสนาที่เชื่อถือในพระเจ้าองค์เดียว นั่นคืออัลลอฮ์ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงวางกฎระเบียบและบริหารทุกสรรพสิ่งในสากลจักรวาล
2. ในอิสลามไม่มีการเคารพสักการะหรือบูชารูปปั้นหรือรูปวาดของพระเจ้าและศาสดา และหลักการอิสลามก็ไม่อนุญาตให้มุสลิมทำเช่นนั้นด้วยทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ลุ่มหลงในวัตถุบูชา และเคารพสักการะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา
3. อิสลามมิได้เป็นศาสนาของศาสดาคณใด แต่อิสลามเป็นศาสนาที่อัลลอฮ์ทรงประทานมาให้มนุษย์ชาติผ่านศาสดาต่างๆ ตลอดยุคสมัยและมาเสร็จสิ้นสมบูรณ์ในสมัยของท่านศาสดามุฮัมมัด มิได้เป็นศาสนาของชนชาติหนึ่งชนชาติใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็นศาสนาของมนุษยชาติทั้งหมด
4. คัมภีร์ของอิสลามหรือคัมภีร์ที่บรรจุไว้แต่เฉพาะเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่ยังบรรจุไว้ด้วยแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันทุกชั้นตอน กฎหมาย ระเบียบครอบครัว และสังคม ประวัติศาสตร์ ปรัชญาการณทางธรรมชาติและอื่นๆ อีกมากมาย คัมภีร์อัล-กุรอานเป็นคัมภีร์ที่มีได้ถูกประพันธ์ขึ้นโดยมนุษย์ หากเป็นสารของอัลลอฮ์ที่ถูกรวบรวมไว้โดย

มิได้มีการสังคายนาหรือแก้ไขแม้แต่สระหรือตัวอักษรเพียงตัวเดียวก็ตาม

5. มุสลิมเคารพศาสนาทุกคนที่มาก่อนหน้าศาสดามุฮัมมัด แต่ถือว่าศาสดามุฮัมมัดเป็นศาสดาคณที่สุดท้ายที่อัลลอฮ์ส่งมายังมนุษยชาติ และหลังจากนั้นจะไม่มีศาสดาใดๆอีก เพราะอิสลามที่อัลลอฮ์ต้องการให้เป็นศาสนาของมนุษยชาติได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วในสมัยของท่าน

6. ในอิสลามไม่มีสถาบันพระหรือนักบวช เพราะอิสลามถูกประทานมาให้มนุษย์ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดก็ตาม และมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าใกล้ชิดอัลลอฮ์ได้ด้วยตัวเอง หากเขาละทิ้งความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์และหมั่นทำความเคารพภักดีต่อพระองค์อย่างต่อเนื่อง

7. อิสลามเป็นศาสนาที่อาศัยด้วยบทกฎหมายและความเชื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ กล่าวคือ อิสลามมีกฎหมายสำหรับลงโทษมนุษย์ที่ทำความผิดขณะยังมีชีวิต เช่น การลงโทษขโมยด้วยการตัดมือ และยังมีกรลงโทษคนทำบาปหลังจากที่เขาเสียชีวิตไปแล้วด้วย

อิสลามโดยข้อเท็จจริงเป็นทั้งศาสนาและวัฒนธรรม ศาสนาอิสลามประกอบด้วย คุณธรรม นานับประการ เช่นความซื่อสัตย์ทั้งต่อพระเจ้าที่เป็นเจ้าคืออัลลอฮ์ (ซุบฮา ฯ) ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ในความเป็นวัฒนธรรม อิสลามคือวิถีของการดำเนินชีวิตที่ครอบคลุมนับแต่เกิดจนตาย ตื่นจนหลับ ซึ่งกล่าวได้ว่า อิสลามเป็นทั้งความศรัทธาที่นำไปสู่คุณธรรมและเน้นทางการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

วัฒนธรรมหรือหลักการอิสลามมีที่มาที่สำคัญ 2 ประการ คือ จากพระเจ้า คือ อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮฺวะตะอะลา ซึ่งพระองค์ได้ประทาน คัมภีร์อัล - กุรอาน เพื่อเป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิตให้แก่มนุษยชาติโดยผ่านท่านศาสดามุฮัมมัด คืออัลล่อลล่อฮุอะลัยฮิวะซัลลิม ส่วนอีกประการหนึ่งคือ คำสอนหรือหะดีษและจริยวัตรหรือสุนนะห์ของท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อล ฯ) ที่เคยสอนเคยปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง

ในด้านระบบความสัมพันธ์ อิสลามได้กล่าวถึงระบบความสัมพันธ์ทั้งระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์ต่อมนุษย์ ตลอดจนมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติและจากระบบความสัมพันธ์อิสลามจึงเน้นทั้งสิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ต้องเคารพและให้เกียรติทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อพระเจ้าอัลลอฮ์ (สมัย จิตต์หวิวค.2543 : 18-19)

ความสำคัญของการศึกษาในอิสลาม

อิสลามสนับสนุนให้มุสลิมทั้งชายหญิงศึกษาให้มากที่สุดทั้งทางโลกและทางธรรม การศึกษาเป็นหน้าที่ของมุสลิมทั้งชายและหญิงซึ่งต้องศึกษาตลอดชีวิต และศึกษาศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจหลักการอิสลาม เพื่อเพิ่มพูนความศรัทธา เป้าหมายของการศึกษาในอิสลามคือเพื่อให้รู้จักพระเจ้า และรู้วิธีการประกอบศาสนกิจ เป็นการเตรียมตัวให้มนุษย์ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติ สร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคม(อบูซามีนะ วันเอเลาะ,2544) “คัมภีร์อัลกุรอาน” ซึ่งเป็นธรรมนูญชีวิตของมุสลิมมีความหมายว่า “สิ่งที่ถูกอ่าน” และโองการแรกของ อัลกุรอานที่ท่านศาสดามุฮัมมัดได้รับก็คือ “จงอ่าน ด้วยพระนามของพระเจ้าผู้ทรงบังเกิดสรรพสิ่งทั้งมวล” (อัลอะลัก โองการที่ 1) และท่านศาสดามุฮัมมัด ยังได้กล่าวว่า“การแสวงหาความรู้ เป็นหน้าที่จำเป็นแก่มุสลิมทั้งชายและหญิง”(หะดีษ บุคอรี) “จงศึกษาตั้งแต่ในเปล จนถึงหลุมฝังศพ” (หะดีษ บุคอรี)นั่นคือการปลูกฝังให้สนใจใฝ่หาความรู้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิตนั่นเอง ในด้านการศึกษาอิสลามส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างมากและมีเจตจำนงที่จะให้มุสลิมทุกคนทั้งหญิงและชายอ่านหนังสือออก เพื่อที่จะสามารถอ่านและทำความเข้าใจในคัมภีร์อัลกุรอานของศาสนาอิสลามและเพื่อสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้อง (สงคราม ชื่นภิบาล อ้างถึงในเสาวนีย์ จิตต์หวมุด 2531: 241)

หากต้องการให้มุสลิมมีความมั่นคงในศาสนา จึงจำเป็นต้องมีการปลูกฝังหลักการ คำสอนของศาสนาอิสลาม ตั้งแต่พื้นฐานความรู้ ตั้งแต่หลักศรัทธา การเชื่อมั่นในพระเจ้า ศาสดาคัมภีร์ และหลักการปฏิบัติตามบัญญัติศาสนาอิสลามไม่ใช่เป็นเพียงศาสนาหรือมีรายละเอียดเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาเพียงอย่างเดียวแต่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกอย่างก้าวตั้งแต่ต้นจนกระทั่งกลับ การศึกษาของมุสลิมจะต้องสอดคล้องกับอิสลามเพื่อหล่อหลอมให้มุสลิมดำเนินชีวิตตามแนวทางอิสลาม การศึกษาแนวนี้จะไม่แยกสามัญออกจากศาสนา (อามีนะห์ คำรงผล 2544:100) ซึ่งควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ยังเยาว์ โดยเฉพาะเด็กมุสลิมที่อยู่ในสังคมที่ไม่ใช่มุสลิม การให้ความรู้ทางด้านศาสนาในปัจจุบันจึงควรเริ่มตั้งแต่ในครรภ์ หรือตั้งแต่เด็กยังเล็ก การเลี้ยงดูตามคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอาน หรือคำสอนจากศาสดา เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามร่วมกันคือต้องใช้เวลาแก่เด็ก และช่วยกันสอนและปลูกฝังให้อยู่ในแนวทางของศาสนาอิสลามตลอดชีวิต เพราะอิสลามคือส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต อิสลามมีวิถีปฏิบัติเพื่อให้เกิดการรำลึกถึงพระเจ้าเป็นเจ้าตลอดเวลา และการกระทำทุกอย่างที่เป็นความดีอิสลามถือว่าเป็นการปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้น การศึกษาตามแนวทางอิสลามเน้นการพัฒนาคน คือมุ่งให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม เก่งฉลาด รอบรู้ โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำไป

ในทางที่ตีงามเพื่อพัฒนาไปสู่จุดหมายที่อิสลามกำหนด (อามีนะห์ คำรงผล 2544:98-99)

การจัดการศึกษาของมุสลิมในประเทศไทย

สำหรับการศึกษาของชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในอดีต มิได้เป็นไปตามคำสอนของศาสนาอิสลามมากนัก กล่าวคือชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่มิได้ศึกษามากและไม่ได้อ่านทั้ง 2 ทาง การศึกษาของฝ่ายชายมักมุ่งเน้นแต่การศึกษาศาสนา โดยเน้นการอ่านคัมภีร์เพื่อให้สามารถอ่านและท่องจำได้ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีความหมายจะเน้นการเข้าใจถึงหลักการอิสลามอย่างถ่องแท้จากตัวคัมภีร์จึงไม่เกิดขึ้นกับมุสลิมส่วนใหญ่ หลักการอิสลามต่างๆ มักได้รับโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอด สั่งสอนปฏิบัติกันต่อๆ มามากกว่าการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง สถานที่เรียนมักได้แก่ มัสยิด บ้านอิมาม หรือผู้รู้คนอื่นๆ ในหมู่บ้านตลอดจนที่บ้านจากการสอนของพ่อแม่ สำหรับในจังหวัดภาคใต้จะมีสถาบันการศึกษาเป็นรูปแบบซึ่งเรียกว่า “ปอเนาะ” (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2531: 241-242)

การจัดการศึกษาให้กับเยาวชนมุสลิมในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยมีผู้บริหารเป็นมุสลิมการจัดการศึกษามีทั้งที่เป็นการเรียนการสอนเฉพาะคำสอนในศาสนาอิสลาม และการสอนวิชาสามัญผสมผสานกับหลักการคำสอนของศาสนาอิสลาม การสอนทั้งความรู้สามัญและศาสนาควบคู่กันจึงเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้มุสลิมมีโอกาสได้ศึกษาความรู้ทั้งสองทางเพิ่มมากขึ้น อาจเป็นด้วยเหตุผลว่าผู้ปกครองมีความมั่นใจในสถานศึกษาและเชื่อว่าการศึกษาควบคู่กันนี้จะทำให้เกิดการหลงทางน้อยกว่าการศึกษาทางโลกแต่เพียงอย่างเดียว ในปัจจุบันจึงได้มีโรงเรียน เปิดขึ้นมาเพื่อการเรียนการสอนทั้งสองทางคือทางโลกและทางธรรม ด้วยความต้องการของบิดามารดาที่ในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญกับการศึกษา เพื่อให้บุตรหลานสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในวัฒนธรรมที่มีมีความแตกต่างได้อย่างเข้มแข็ง และมีความรู้เป็นภูมิคุ้มกันในการดำรงรักษาศาสนาอิสลามให้ดำรงอยู่ต่อไปและด้วยในปัจจุบันใจความจากคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถอดความออกมาเป็นภาษาไทยและมีตำราทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชาวไทยมุสลิมมีโอกาสได้ทราบคำสอนที่แท้จริง จึงทำให้เห็นว่าแท้จริงอิสลามมิใช่ศาสนาที่ล้าสมัย หากแต่เป็นศาสนาที่น่าสมัย เพราะได้รวบรวมสรรพวิชาต่างๆ ไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และคำสอน(หะดีษ) ของท่านศาสดามุฮัมมัด เป็นจำนวนมาก และในปัจจุบันพบว่ามุสลิมที่ถูกปลูกฝังความศรัทธาไว้เป็นเบื้องต้นอย่างมั่นคงก่อนแล้ว การศึกษาวิชาการทางโลกเพิ่มมากขึ้นเท่าใดยิ่งทำให้ความศรัทธาในอิสลามเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2531: 242-244)

การจัดการศึกษาอิสลามศึกษาสำหรับเด็กมุสลิม

อิสลามศึกษา หมายถึง การพัฒนาความคิด จิตใจ บุคลิกลักษณะของผู้เรียน ตามแบบมุสลิม ซึ่งจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีอิสลามอยู่ในใจเหมือนเป็นแนวทางทั้งหมดของชีวิตมากกว่าหลักปฏิบัติเท่านั้น อิสลามศึกษาเป็นภาพรวมของระเบียบวินัยด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ ซึ่งเป็นการปลูกฝังพัฒนาการด้านความคิดดีและทำดีในทุกก้าวอย่างของชีวิต ตามประวัติศาสตร์มนุษยชาติปรากฏหลักฐานว่ามนุษย์มีพัฒนาการจนบรรลุความรุ่งโรจน์และความสำเร็จสูงสุดในโลกนี้ได้โดยการยอมรับคุณค่าพื้นฐานบางประการ คุณค่าเหล่านี้รวมทั้งสัจธรรม ความซื่อสัตย์ ความมีจิตใจดี ความมีเมตตา ความสงสาร ความน่าเชื่อถือ ความเอื้อเฟื้อ ความบริสุทธิ์ ความมีวินัยความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมั่นคงในสัญญาและคำปฏิญาณ เป็นต้น การยึดถือในคุณค่าเหล่านี้จะทำให้มนุษย์ได้รับความสุข ความรุ่งเรือง และความก้าวหน้าในชีวิต คุณค่าเหล่านี้เป็นพื้นฐานอยู่ในอิสลามเกี่ยวกับเรื่องหลักเอกภาพ (เตาฮีด) โลกหน้า (อาคิเราะห์ คำสอนจากกุรอาน (ริชาละห์) การเคารพภักดี (อิบาดะห์) ซึ่งจะเป็นการสร้างคนในอุดมคติขึ้นมา อิสลามทำให้จิตใจมนุษย์บริสุทธิ์จากการหลงตน ความโหดเหี้ยม การมั่งร่ำรวย การขาดวินัย ทิศทางในชีวิตจะเปลี่ยนจากวัตถุนิยมเป็นความสมถะและความพอใจในสิ่งที่มี จะเติบโตขึ้นมาโดยมีความเข้มแข็ง ความอดทน และความอดสาหะ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะมีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์(ช.บ.)เป็นพื้นฐานอยู่ในใจแล้ว (กรรมการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาโรงเรียนसानติวิทยา, 2546 : 2)

อิสลามมีพื้นฐานทางการศึกษาอันเป็นตัวของตัวเองเฉพาะแตกต่างจากระบบอื่น ซาฟิอี อับดุลเราะมาน (2529) กล่าวว่าการศึกษาของอิสลามย่อมมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน เช่น

เพื่อมนุษย์จะได้รู้จักตนเอง

เพื่อมนุษย์จะได้รู้จักพระเป็นเจ้าของเขา

เพื่อมนุษย์จะได้เข้าใจความหมายของการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และโลกหน้า

เพื่อมนุษย์จะได้เลือกสรรวิถีชีวิตที่ถูกต้อง

การศึกษาของอิสลาม เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอันแท้จริงบนหลักการอิสลามนั้น เป็นที่ตกลงกันในบรรดานักปราชญ์มุสลิมว่า การศึกษาของอิสลามนั้นมีจุดหมาย 5 ทางด้วยกัน (สมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย, 2519) คือ

1. เพื่อฝึกฝนในด้านศีลธรรม
2. เพื่อดำรงชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม
3. เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
4. เพื่อการดำรงอยู่ของวิชานี้ๆ
5. เพื่อฝึกฝนวิชาอื่นเป็นเครื่องยังชีพของมนุษย์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางอิสลาม

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กนั้น คำนึงถึงหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลาม ที่สัมพันธ์กับการเรียน การสอนเด็กวัยอนุบาล การปลูกฝังความรู้ทางวัฒนธรรมอิสลามให้แก่เด็กนั้น เด็กจะเริ่มอ่านและท่องจำคัมภีร์อัล-กุรอาน ศึกษาเอกภาพของพระเจ้า เป็นเจ้า เรื่องศาสนบัญญัติที่เกี่ยวกับความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด และอื่นๆ ที่จำเป็น ตลอดจนค่านิยมในการประกอบอาชีพการปฏิบัติตนในสังคม การแต่งกาย การบริโภคอาหาร การอยู่อาศัย ตั้งแต่อายุยังน้อยโดยเริ่มจากสถาบันครอบครัว จนกระทั่งถึงสถาบันทางศาสนาของชุมชน คือ มัสยิด ลักษณะการถ่ายทอดหล่อหลอมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง (โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์, 2527)

การศึกษาปฐมวัยตามแนวทางอิสลาม คือหลักสูตรอิสลามศึกษา ในระดับอนุบาล มีหลักการดังนี้ คือ

เป็นการศึกษาเพื่อให้เกิดการดีกวา มีคุณธรรม ยำเกรงอัลลอฮ

เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วิชาอิสลามศึกษาควบคู่กับวิชาการด้านสามัญ การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

เป็นการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (โรงเรียนเด็กเล็กนันท-นาถ ,2519: 1)

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่บุคลากรที่ให้บริการในด้านการศึกษแก่เด็กวัย 3 – 6 ปี โดยเน้นวิชาอิสลามศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และวิชาอื่น ๆ เป็นหน่วยรอง ด้วยการผสมผสานอิสลามศึกษา (แบบบูรณาการ) ในทุก ๆ วิชา มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กอย่างสูงสุดทุกด้าน กล่าวคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรมอิสลาม พร้อมทั้งการ รำลึกถึงอัลลอฮ

ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ด้วยความขำเกรง(ตักวา) ต่อพระองค์ และเติบโตเป็นมุสลิมที่อย่างมีคุณค่า และมีคุณภาพทั้งต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางอิสลามนี้ทางโรงเรียนเด็กเล็กนันท-นาถได้จัดทำ ขึ้นโดยใช้หลักการของกูรออันและหะดีษ ที่ท่านนบีมุฮัมมัด คือลลอลอสูลยิวซัลลัม เป็นหน่วยนำ (โรงเรียนเด็กเล็กนันท-นาถ ,2519 : 1)

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีลักษณะ ดังนี้ คือ รู้จักอัลลอฮ์ คุณลักษณะของพระองค์ มีตักวา และปฏิบัติคุณธรรมเพื่อหวังความพอ ประทับจากอัลลอฮ์องค์เดียว

รู้จักท่านนบีมุฮัมมัด คือลลอลอสูลยิวซัลลัม ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีงามสมบูรณ์ มีพัฒนาการและความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผสมผสานกับแนวคิดของอิสลาม

ปฏิบัติกิจวัตรจริงตามที่เรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และในสังคมที่เด็กสัมผัส เพื่อให้มีสุขภาพดี ได้รับอาหารที่คุณค่าตามหลักโภชนาการและมีแนวคิดเรื่องการ รับประทานอาหารที่มีคุณค่า และฮาลาลตามหลักการอิสลาม

มีความคิดสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย รักความสะอาด เอื้อเฟื้อ รักการอ่าน รักษาเวลา เก็บ ของเข้าที่ พูจาไฟเราะ อดทน

วิธีการสอนอบรม

การอบรมในอิสลามนั้นตั้งอยู่บนหลักสองประการด้วยกัน นั่นคืออัลกูรออัน และอัซซุนนะฮฺ (แนวทางของท่านรซูล) โดยจะพบเสมอว่า อัลกูรออันและอัซซุนนะฮฺนั้นมิได้แตกต่างกันมากนัก ระหว่างการอบรมจิตใจกับการอบรมความรู้สึกรู้สึกและอบรมสติปัญญา

การอบรมในอิสลามนั้น เริ่มด้วยการเลียนแบบเพราะเด็กในระยะเริ่มต้น จะเห็นพ่อแม่ทำ ละหมาดถือศีลอด อ่านอัลกูรออัน และกระทำพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา แบบฉบับอันนั้นก็ จะสะท้อนสู่ความประพฤติ และความรู้สึกนึกคิดของเด็ก แล้วแบบฉบับอันนั้นก็ประทับอยู่ในจิตใจ ของเด็กอย่างแน่นแฟ้น

สำหรับแนวการอบรมนั้น อิบนิคอลลูน มีทัศนะวิจารณ์ที่ลึกซึ้งในคำนำหนังสือของท่าน

ท่านได้จัดไว้บทหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องการสอนและวิธีการ สามารถสรุปได้ดังนี้ (อาลี อีซา, ม.ป.ท: 28 – 35)

ในขั้นแรกต้องอาศัยตัวอย่างที่สัมผัสได้ เพราะเด็กที่เริ่มเรียนนั้นในระยะแรก จะมีความเข้าใจน้อย และในขั้นนี้เขาจะจดจำแต่ตัวอย่างที่มองเห็นได้ชัดเท่านั้น

ในตอนแรกเริ่มนี้ จะไม่นำเอาคำจำกัดความและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งหมดมาใช้ หากแต่จะต้องเริ่มด้วยตัวอย่างที่เพียงพอ ต่อจากนั้นค่อยเลื่อนไปใช้คำจำกัดความและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพราะการที่นำเอากฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาใช้ตั้งแต่เริ่มต้นนั้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเกลียดชังวิชาความรู้ ทำให้เขาหันเหออกนอกทาง และส่วนมากยังเป็นสาเหตุแห่งการพร่าความเฉื่อยฉลาดและทำให้ความกระปรี้กระเปร่าในทางนิกคิของเด็กอ่อนกำลังลงด้วย

ในวิชาหนึ่ง ๆ นั้น อย่าให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียนยาวนานนัก ด้วยการแยกย้ายที่ชุมนุมเรียน และใช้เวลาเดินไปเรียนตามที่ตั้งต่าง ๆ เพราะการนั้นจะทำให้ลืมวิชาความรู้ที่ได้เรียนมา และทำให้บทเรียนไม่ปะติดปะต่อกัน

ผู้เรียนควรเดินทางไปแสวงหาวิชาความรู้ยังแคว้นที่ไกล ๆ เพราะนั่นจะทำให้เขาได้มีประสบการณ์และได้รับความรู้ ซึ่งอาจจะไม่มีโอกาสได้รับ ถ้าหากจะได้ศึกษาอยู่แต่ในบ้านเกิดเมืองนอนของตน

ให้มีความเอ็นดูเมตตาสงสารแก่เด็ก ๆ อบรมเขาเหล่านั้นด้วยความเอ็นดู อ่อนโยน มิใช่ด้วยความรุนแรงและหยาบช้ำ

ผู้อบรมต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เพราะเด็ก ๆ นั้นชอบที่จะเอาเยี่ยงอย่าง

ในหนังสือ อัลอิทยาฯ ของอิมาม อัลฆอซาลี (อาลี อีซา, ม.ป.ท: 28 – 35) ท่านได้เขียนไว้บทหนึ่งเกี่ยวกับการอบรมเด็ก ๆ ในตอนแรกเริ่มของชีวิต โดยได้พูดถึงแบบต่าง ๆ ของการอบรมทางร่างกาย สติปัญญาและอุปนิสัยใจคอ ดังต่อไปนี้

ตั้งแต่เด็กคลอดออกมา จำเป็นต้องให้เด็กอยู่ในความดูแลของผู้มีความซื่อสัตย์ บริสุทธิ์ ผู้ที่จะเลี้ยงดูต้องเป็นหญิงที่ศอลิส มีมารยาทและยึดมั่นในศาสนาเป็นอย่างดี ส่วนหนึ่งจากคำพูดของท่านที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรก ท่านกล่าวว่า เด็กนั้นถ้าถูกปล่อยปละละเลยตั้งแต่เริ่มแรก ส่วนใหญ่จะเติบโตขึ้นมาไม่มีมารยาทเลย โกหกเก่ง อิจฉาริษยา ชอบลักขโมย ปากบอน ชอบที่เอาชนะผู้อื่น อยากได้ของ ๆ คนอื่น ชอบหัวเราะและมีเล่ห์เหลี่ยมจัด สิ่งที่จะรักษาป้องกันความประพฤติเลว ๆ เช่นนั้นได้ก็คือการอบรมที่ดีเท่านั้น

จะต้องมิให้เด็กอยู่ในความสำราญมากเกินไป (ฟุ่มเฟือย) ในด้านการกิน เครื่องนุ่งห่ม และที่หลับนอน เพื่อเด็กจะได้เติบโตขึ้นมาอุปนิสัยเข้มแข็งอดทน มิใช่ให้เติบโตขึ้นมาในลักษณะเป็น

คนเหลวไหล อ่อนแอ คือไม่สามารถประกอบกิจการงานอะไรได้

อิมาม อัลฆอซาลี กล่าวว่า เด็กควรได้รับการอบรมในเรื่องอาหาร ควรฝึกให้เคยชินกับขนมปังอย่างเดียวในบางโอกาส เพื่อจะได้ไม่เห็นว่ามีแกงอยู่เสมอ

ควรให้เด็กเรียนอัลกุรอาน อัลชะดีส ที่เล่าข่าวคราวและเรื่องราวคนที่ศอลิห เพื่อความรักคนศอลิหจะได้มั่นอยู่ในจิตใจของเด็ก โดยให้เขาท่องจำโคลงกลอนที่ดี ๆ บ้าง มิใช่โคลงกลอนที่เรียกร้องให้ทำความชั่วหรือสิ่งที่เลว อย่าให้เด็กคลุกคลีกับนักวรรณคดีที่โน้มเอียงไปในทางที่เรียกร้องให้มีการทำสิ่งเลวทราม โดยอ้างว่าในโคลงกลอนเช่นนั้นมีความอ่อนโยนและซาบซึ้ง เพราะนั่นจะทำให้จิตใจของเด็กเสื่อมเสีย

เด็กจะต้องมีการออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายของเขาตรงและแข็งแรง

สอนให้เด็กได้รับแต่มารยาท และขนบประเพณีที่ดีงาม และฝึกให้เด็กเคยชินกับความอดทน ความกล้าหาญ การถ่อมตน การให้เกียรติยกย่องวงศ์วานญาติ เคารพยกย่องผู้ใหญ่ และให้พูดแต่น้อย เพราะนั่นจะเป็นสิ่งป้องกันจิตใจดียิ่ง และการฟังมาก ๆ นั้น ทำให้สติปัญญาเฉื่อยฉาบ

พยายามอย่าให้เด็กได้คลุกคลีกับเพื่อนที่ไม่ดี เพราะความประพฤติของเด็กเหล่านั้นจะไปติดกับเด็กที่คบค้าสมาคมด้วย

จะต้องไม่ตำหนิหรือดูว่าจนเกินควร ถ้าเด็กทำผิด

เมื่อเด็กโตขึ้นถึงขั้นเดียงสาแล้ว จำเป็นต้องสอนให้รู้จักขอบเขตของบทบัญญัติทางศาสนา และสอนให้รู้เรื่องราวของการปฏิบัติศาสนกิจ จะต้องไม่ให้ภัยเมื่อเด็กละทิ้งการทำมาหากินและการทำละหมาด

เมื่อเด็กถึงขั้นบาลิฆ (บรรลุนิติภาวะ) ครูควรให้เขาได้รู้ถึงเคล็ดลับของบทบัญญัติศาสนา และมารยาทที่ได้เคยเรียนมาก่อน เพราะอายุขนาดนี้ พลังทางสติปัญญาจะช่วยให้รู้เรื่องราวเหล่านั้นเกิดขึ้นแล้ว

อิมามอะฮ์ลิย มีความเห็นว่าจำเป็นต้องให้การปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อเด็ก ๆ มิใช่วิธีการอย่างเดียวกันไป หากแต่จะต้องให้การเยียวยาที่แตกต่างกันไปตามอารมณ์ อุปนิสัย อายุ และสิ่งแวดล้อมของเขาเหล่านั้น

หน้าที่ของ บิดา มารดา ผู้ปกครองมุสลิม

ละม้ายมาศ ศรีทัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 1) กล่าวว่าในการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น วัฒนธรรมที่ต่างกันจะทำให้การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันด้วยไม่มากนักน้อย ทั้งนี้เพราะวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวิถีความเป็นอยู่ของแต่ละสังคมด้วย” สำหรับชาวไทยมุสลิมมีวัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเองคือ ยึดหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมมุสลิม

ซัจด์กัย บุษย์พัฒน์ (2515 :244) กล่าวว่า หน้าที่ของผู้ปกครองไทยมุสลิมในการอบรมสั่งสอนลูกหลานให้ปฏิบัติศาสนกิจ การอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้เด็กเป็นคนดี และหน้าที่อื่น ๆ นั้นชาวไทยมุสลิมจะถือเป็นวิถีการดำเนินชีวิตในแนวเดียวกัน เพราะวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทยมุสลิมขึ้นอยู่กับบทบัญญัติทางศาสนาที่กำหนดให้และจะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นพวกพ้องเดียวกัน และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวกลุ่มให้ผูกพันกันอย่างมั่นคง

มุณีเราะฮฺ บินตุ อับดุลเกาะฟูร์ (2525 : 114 -115)กล่าวถึงหน้าที่ในการปฏิบัติต่อบุตรของบิดามารดา ไว้ว่า ระบบอิสลามได้ยกย่องความสำคัญของบิดามารดา ไว้ในฐานะที่สูง ยากที่จะมีผู้ใดได้รับเกียรติเสมอเหมือน ดังนั้นผู้เป็นบิดามารดาทุกคนควรจะสำรวจตนเองว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่สมเกียรติที่ได้รับหรือยัง บิดามารดาจะต้องช่วยกันเลี้ยงดูบุตรให้ถูกหลักวิชาและปลอดภัย เลี้ยงด้วยความรัก ความสนใจ จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก ให้เขามีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ ประพฤติดี สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมได้ โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นมุสลิมและไม่ถูกกลืนโดยวัฒนธรรมอื่น นั่นคือจะต้องให้การศึกษารื่องศาสนาแก่บุตรควบคู่กับการศึกษาด้านอาชีพ ให้ปฏิบัติศาสนกิจ ให้ทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคม รู้จักเลือกรับบริการสังคม (ต้องให้การบริการแก่สังคมมากกว่าการรับ) มีความรับผิดชอบตามหน้าที่ มีการควบคุมตนเอง ดูแลตนเองได้ เช่นในเรื่องกิจวัตรประจำวัน ฯลฯ มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและเนื่องจากเด็กมีธรรมชาติเลียนแบบผู้ใหญ่และถ่ายทอดลักษณะนิสัยจากผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่

โดยเฉพาะบิดามารดาจึงเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะบิดามารดาเป็นบุคคลที่เหมาะสมที่สุดที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ เป็นแบบอย่างชีวิตอย่างที่ไม่มีการสอนในโรงเรียน เป็นบุคคลแรกที่จะสร้างความประทับใจแก่ลูกว่า สังคมนี้น่าอยู่ บุคคลในสังคมน่าเคารพเชื่อฟัง นอกจากนี้บิดามารดาจะต้องศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยต่างๆ ด้วย และจะต้องเข้าใจว่า การอบรมเด็กนั้นยากที่จะวางกฎเกณฑ์ตายตัวลงไปได้ แต่มีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องศึกษาธรรมชาติของเด็กให้เข้าใจ บิดามารดาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการกระทำ และการแสดงอารมณ์ การให้เหตุผลในการตัดสินใจ การแต่งกายตามแบบอิสลาม การละหมาด การถือศีลอด การมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัว นอกจากนี้การวางตัวอย่างเหมาะสมของบิดามารดา การแก้ปัญหาต่างๆ ภายในบ้านด้วยเหตุผล ฯลฯ จะเป็นโอกาสให้เด็กได้ดูและเลียนแบบเพื่อนำไปใช้ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้จากครอบครัวของเขาเท่านั้น และการสอนของบิดามารดาต้องสอนด้วยการกระทำจึงจะได้ผล เด็กทุกคนควรได้รับการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรม ระเบียบวินัย บิดามารดาและครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการอบรมสั่งสอน โดยธรรมชาติเด็กจะรับรู้เรื่องคุณธรรมที่เกี่ยวกับอุดมคติและมโนธรรม เมื่ออายุ 5-6 ขวบ และจะได้รับรู้สมบูรณ์เมื่ออายุ 8-9 ขวบ บิดามารดาสามารถอบรมได้โดยการถือปฏิบัติและสอนให้ลูกปฏิบัติตาม ถ้าผู้ใหญ่มีสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก กระทำต่อเด็กด้วยความเห็นใจ เข้าใจและมีเหตุผล เด็กได้รับความสนใจ ความเอาใจใส่ พอเหมาะ โดยเฉพาะความรู้สึกรักใคร่ที่ผู้ใหญ่ให้ออกมา เข้าใจถึงความสามารถ ความถนัดของเด็ก เด็กจะมีความเชื่อมั่น เชื่อถือและพร้อมจะปฏิบัติตาม จึงไม่ยากเกิดความสามารถของผู้ใหญ่ที่จะฝึก ระเบียบและขอบเขตที่เหมาะสม ฝึกให้เด็กมีสติเหนียวรั้งใจให้มีคุณธรรม

เสาวนีย์ จิตต์หมวด (2524 : 330 – 334) กล่าวถึง หน้าที่ของพ่อแม่ต่อลูกว่า ลูกเป็นอะมานะห์ หรือของฝากที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของให้ไว้แก่บิดา มารดา ช่วงระยะเวลาหนึ่ง พ่อแม่จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของลูกคนที่ได้เลี้ยงดูอบรมมา พ่อแม่จะถูกสอบสวนและลงโทษด้วย ถ้าลูกของเขาจะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากแนวทางอิสลาม วัฒนธรรมของอิสลามนั้นบิดา มารดามีหน้าที่จะต้องปกป้องรักษาและถ่ายทอดให้ลูก โดยการยึดถืออิสลามเป็นศาสนาและเสริมสร้างให้มีความประพฤติและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเป็นประจำทุกๆ วัน ในครอบครัว นับเป็นตัวอย่าง แบบฉบับและเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่ลูก

จะเห็นได้ว่าอิสลามให้ความสำคัญแก่ลูกมากและตลอดไป เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา จะต้องอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ ให้การศึกษา โดยที่บิดา มารดาจะต้องเตรียมตัวและปรับปรุงตนให้

เหมาะสมกับที่ตนเป็นผู้รับของฝากจากพระเจ้า โดยบิดา มารดาจะต้องเริ่มต้นด้วยการขอพรให้ได้ ลูกที่ติดจากพระเจ้าตั้งแต่ลูกยังไม่ถือกำเนิด และจะต้องศึกษาเกี่ยวกับการตั้งครรรภ์ จนกระทั่งเมื่อลูกคลอด บิดา มารดาจะต้องสั่งสอนอบรมเพื่อให้ลูกเป็นคนดีโดยการให้สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ให้ความรัก ความอบอุ่นใจ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ให้เด็กเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น กระตุ้นให้ประพฤติในสิ่งที่เหมาะสม อบรม ตักเตือนเมื่อประพฤติผิด

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียน

สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารงานด้านการจัดโครงสร้างองค์การ จัดเป็นชั้นอนุบาล มีครูทำหน้าที่หัวหน้างานรับผิดชอบ ด้านหลักสูตรและการสอนใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ด้านการเงิน มีการวางแผนการใช้เงิน ด้านบริการสนับสนุนด้านธุรการ มีครูเป็นผู้รับผิดชอบงานโดยตรง ด้านการบริหารงานบุคคล จัดให้ครูสอนชั้นเดียวทุกกิจกรรม ด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีการจัดกิจกรรมครบตามที่ สปช. กำหนด ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีการวางแผนระยะยาวและจัดทำแผนการใช้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีการให้ชุมชนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน ปัญหาที่มีผู้ระบุสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ขาดครูสาขาอนุบาลศึกษาหรือสาขาปฐมวัย ขาดเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อการค้นคว้า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ขาดวัสดุในการผลิตสื่อ ขาดอุปกรณ์การออกกำลังกายสำหรับนักเรียน ขาดสถานที่เล่นของเด็ก ห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่เป็นสัดส่วนสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ชุมชนไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ครูขาดความรู้

เกี่ยวกับการวิจัยในห้องเรียน

อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงหรือพัฒนาก่อนนำไปใช้โดยปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้ากับโรงเรียนและชุมชน

2. งานการเรียนการสอน จุดเน้นการจัดกิจกรรมคือ จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดครูเขาสอนตามวิชาเอกและโทปฐมวัยศึกษา ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยการเยี่ยมชั้นเรียนและตรวจบันทึกการสอน

3. งานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการสำรวจความต้องการของครู ส่วนใหญ่เก็บสื่อของปฐมวัยไว้ในห้องเรียน และติดตามการใช้สื่อโดยสังเกตการใช้สื่อ สภาพของสื่อและการเพิ่มจำนวนสื่อในชั้นเรียน สื่อที่ใช้มากที่สุด คือ บล็อก เกมการศึกษา และหนังสือ

4. การวัดผลและประเมินผล จัดให้มีเอกสาร คู่มือ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการวัด และประเมินพัฒนาการเด็กอย่างเพียงพอ วิธีที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกต และผู้บริหารกำกับติดตาม โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

5. ห้องสมุด ส่วนใหญ่จัดเป็นเอกเทศ ทุกโรงเรียนมีการจัดมุมหนังสือในห้องเรียน หนังสือที่มีปัญหาส่วนใหญ่ คือ หนังสือประกอบคำบรรยาย ส่วนห้องสมุดของเล่นมีการจัดเป็นบางโรงเรียน

6. งานนิเทศภายใน กิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน ส่วนใหญ่ครูต้องการได้รับการนิเทศเรื่องเทคนิควิธีสอน

7. งานประชุมอบรมทางวิชาการ ส่วนใหญ่ส่งเข้ารับการอบรมกับหน่วยงานต้นสังกัด และมีการติดตามประเมินผลโดยการสนทนา พูดคุย และสอบถาม ปัญหาของโรงเรียนที่พบเป็นส่วนใหญ่คือ จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป อาคารเรียนและห้องเรียนมีไม่เพียงพอ บางโรงเรียนไม่มีเครื่องเล่นและสนามเด็กเล่น

เกรียงศักดิ์ เรืองศรี (2544) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอนุบาลอำเภอ ที่ใช้รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนแบบเครือข่ายวิทยาเขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยสรุปเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้ 1) โรงเรียนรับนโยบายการจัดการเรียนการสอนมาจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมาตรฐานและคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนรู้ ความสะอาด ความปลอดภัย และความพร้อมของอาคารสถานที่ 3) สำหรับการจัดและพัฒนาบุคลากร มีการเตรียมบุคลากร โดยผู้บริหารโรงเรียนได้พิจารณาจัดครูที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาเข้าสอน นอกจากนี้ ยังได้ส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การปรับใช้หลักสูตรและคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการมีความเหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ผู้ปกครองได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ครูวางแผนและจัดเตรียมกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของเด็ก และสอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อพัฒนาเด็กทุกด้าน ทำให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข 6) ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ครูใช้สื่อที่เด็กสามารถฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้สื่อที่มีอยู่รอบตัวเด็ก 7) ครูจัดประสบการณ์โดยเน้นให้เด็กปฏิบัติจริง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหาในการเรียนรู้ ครูได้ให้ความสนใจเด็กมากขึ้นและขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา 8) การประเมินพัฒนาการของเด็กใช้วิธีการสังเกตและจดบันทึก และ 9) ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศภายในและติดตามผล ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบคือ โรงเรียนขาดงบประมาณในการสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการสอน ขาดบุคลากรที่จบวุฒิการศึกษาปฐมวัย ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบตามตารางกิจกรรมประจำวัน และการนิเทศการสอนยังทำได้น้อยครั้งและไม่ต่อเนื่อง

จุไรพร เสนาะ (2545) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนเมืองพัทยา สังกัดเมืองพัทยา ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบ

สัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการใช้หลักสูตรครูอนุบาลส่วนใหญ่ใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักบริหาร การศึกษาท้องถิ่น ร่วมกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้ หลักสูตรโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กและสภาพของท้องถิ่น

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอน โดย กำหนดนโยบายจัดทำแผนปฏิบัติงาน และมีการจัดสรรงบประมาณ ครูผู้สอนเตรียมการสอนโดย จัดทำแผนการสอน สื่อการสอนที่ใช้ คือ สื่อประเภทของจริงและรูปภาพ มีการจัดมุมหนังสือไว้ใน ห้องเรียน ครูวัดและประเมินพัฒนาการเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม

3. ด้านการจัดสภาพการณ์และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนการสอน มีการจัดเตรียม และพัฒนาบุคลากร โดยการจัดครูเข้าสอนพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากรโดย ให้เข้ารับการอบรมสัมมนา มีการนิเทศการสอนภายในแบบไม่เป็นทางการโดยการสังเกตการสอน และผู้บริหารเป็นผู้นิเทศการสอน มีการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน จัดสภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ โดยจัดอาคารเรียนเป็นเอกเทศ จัดห้องพิเศษให้ทำกิจกรรม จัดให้มีสนามเด็ก เล่นและเครื่องเล่นสนาม มีการอำนวยความสะดวกและจัดบริการ โดยจัดอาหารว่าง และอาหาร กลางวัน มีการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียนโดยผู้ปกครองบริจาคทรัพย์เพื่อสนับสนุนการจัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตร ขาดแคลน งบประมาณในการจัดการเรียนการสอน บุคลากรไม่เพียงพอ การนิเทศการสอนที่ไม่ต่อเนื่องและ ไม่เป็นระบบ การจัดสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นสนามไม่เป็นสัดส่วนและไม่เพียงพอ

สุชาติพิทย์ มีพงษ์ (2547) : สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ขนาดเล็ก ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน อนุบาลเอกชนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครู มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี และสำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรีมากที่สุด ระยะเวลาในการจัดตั้งโรงเรียนมากกว่า 15 ปี และโรงเรียนไม่ได้รับเงิน อุดหนุนการศึกษาจากรัฐบาลมากที่สุด รายการที่มีโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการในระดับมาก ได้แก่ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การให้ครูศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อนุบาล การจัดหาสื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเชิญผู้ที่มีความรู้มานิเทศครู การให้ผู้ที่ มีความสามารถเป็นผู้วางระบบบัญชี การปฐมนิเทศครูและบุคลากรที่เข้ามาใหม่ การเชิญวิทยากรเข้า

มาอบรมให้ความรู้แก่ครู การจัดให้มีกล้องรับฟังความคิดเห็น การกำหนดแนวปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัย การจัดบริการดูแลเด็กช่วงวันหยุด การออกเยี่ยมนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน และการส่งเอกสารประชาสัมพันธ์โรงเรียนตามบ้าน 4) รายการที่โรงเรียนดำเนินการแล้วประสบปัญหาในระดับมาก ได้แก่ การศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตร การให้ครูทำบันทึกหลังการสอน การให้ครูผลิตสื่อตามเนื้อหาที่สอน การให้ครูนิเทศการสอนกันเอง การประเมินพัฒนาการเด็กตามความเป็นจริง การจัดหาเงินรายได้ด้านอื่นมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในโรงเรียน การจัดครูและบุคลากรให้มีหน้าที่ตามความสามารถ การส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อ การตรวจสอบพัสดุ ครุภัณฑ์ การดูแลเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพที่ดี การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน การตรวจยานพาหนะให้อยู่ในสภาพที่ดี การส่งเสริมบุคลากรในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์โรงเรียน

การบริหารงานโรงเรียน

สลิลดา ทศานนท์ (2541) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียน 1.1) ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนใช้การจัดประสบการณ์แบบผสมผสาน เน้นเตรียมความพร้อมและวิชาการ 1.2) ด้านกิจการนักเรียนได้จัดให้มีสวัสดิการ บริการ การจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ ที่หลากหลาย 1.3) ด้านบุคลากรโรงเรียนให้ความสำคัญในการสรรหา บำรุงรักษา พัฒนาบุคลากรและการประเมินผล 1.4) ด้านธุรการ การเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และนำ คอมพิวเตอร์มาใช้ 1.5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมและการสื่อสาร เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง 1.6) ด้านอาคารสถานที่ มีการวางแผนการใช้งานและติดตามดูแลรักษา อาคารสถานที่ เน้นการจัดสถานที่ให้ร่มรื่น อบอุ่น ทันสมัย 2) ปัญหาในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่พบ ได้แก่ 2.1) โรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวเตรียมความพร้อมได้เนื่องจากขัดต่อความต้องการของผู้ปกครอง 2.2) บุคลากรขาดศรัทธาในวิชาชีพ 2.3) ปัญหาในด้านการสรรหาบุคลากร ที่มีความสามารถเฉพาะในการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติหน้าที่ธุรการ การเงิน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 2.4) ขาดแคลนงบประมาณในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 2.5) โรงเรียนประสบปัญหาบริเวณเนื้อที่และห้องเรียนไม่เพียงพอ

นิรันตร์ เลาะวิธิ (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดโรงเรียนอนุบาล เอกชนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดหลักสูตรในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้ การศึกษาแก่นักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้ง ผนวกคุณธรรม จริยธรรม ให้ผสมกลมกลืน ทั้งนี้ นักเรียนควรจะเป็นผู้เลือกกิจกรรมจากสิ่งที่ครูได้ เตรียมมาโดยครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งเนื้อหาที่ เรียนควรจะต้องเกี่ยวกับตัวนักเรียน และในการจัดกิจกรรมควรเน้นกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านการวาดภาพ และงานศิลปะ ครูควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยจัดทำแฟ้มรายบุคคล 2) ด้านบุคลากร ครูควรมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านวิชาครุอนุบาลและมีความเมตตา ครูควรใช้ภาษา ถูกต้องทั้งการพูด การเขียน และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย 3) ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัด ห้องเรียนให้มีพื้นที่กว้าง เหมาะกับการทำกิจกรรม จัดมุมอ่านและเขียน มีสนามหญ้าออกกำลังกาย กลางแจ้ง 4) ด้านบริการโรงเรียนควรจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และการตรวจสุขภาพนักเรียน ให้ ความรู้และให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

นางสาวนิชภา ประสบอารยา (2543) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคล และศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร การ วิจัยครั้งนี้อาศัยกรอบแนวคิดการบริหารงานบุคคลของ Castetter (1976) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การสรรหา การคัดเลือก การนำเข้าสู่หน่วยงาน การ ประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนา ค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ การปฏิบัติงานต่อเนื่อง ความมั่นคง ในการปฏิบัติงาน การไกล่เกลี่ยปัญหาด้านบุคคล และการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพการบริหารงานบุคคล ดังนี้ 1. มีการจัดทำ แผน กำลังคน โดยจะทำเพื่อการวางแผนเพื่อพัฒนากำลังในระยะเวลาต่าง ๆ เป็นแผนปฏิบัติการ 1-2 ปี 2. มีการดำเนินการสรรหา โดยการเปลี่ยนตำแหน่งบุคลากรที่มีความสามารถในโรงเรียนขึ้นมา

แทน และจะดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุในตำแหน่งที่ว่างโดยการสรรหาจากบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสม 3. มีการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยผู้บริหารใช้อำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกในขอบเขตที่พึงกระทำได้ ใช้เกณฑ์การคัดเลือกโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ บุคลิกภาพ ความสามารถและความรู้ตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการ 4. มีการนำบุคคลเข้าสู่งาน โดยผู้บริหารแต่ละฝ่ายและหัวหน้างานแนะนำการปฏิบัติงานและรายละเอียดอื่น ๆ 5. มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใหม่ โดยการให้รับมอบหมาย ติดตาม และรายงานการปฏิบัติงานเป็นระยะ 6. มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร โดยการนำความเคลื่อนไหวทางการศึกษาใหม่ ๆ มาดำเนินการพัฒนาให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ และพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม 7. มีการจัดผลประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานที่นอกจากเงินเดือน โดยการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ ที่บุคลากรมีสิทธิได้รับ 8. มีการมอบหมายงานที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกรักการทำงานต่อเนื่อง โดยการพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากร 9. มีการดำเนินการที่ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงาน โดยการที่ผู้บริหารให้คำปรึกษาต่าง ๆ จัดบริการด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในโรงเรียน 10. มีการดำเนินการในเรื่องการไกล่เกลี่ยปัญหาด้านบุคคลในโรงเรียน โดยการจัดประชุมบุคลากรเป็นประจำทุกเดือน 11. มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและบุคคลที่ทันสมัย ส่วนปัญหาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการบริหารจำแนกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1. กลุ่มที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การสรรหา การคัดเลือก การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาและค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ 2. กลุ่มที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การนำเข้าสู่งาน การปฏิบัติงานต่อเนื่อง ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน การไกล่เกลี่ยปัญหาด้านบุคคล และการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

ประไพจิตร หิรัญยัษฐิติ (2545) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนานักเรียน : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ความสามารถในการพัฒนานักเรียน และลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง วิธีการศึกษามี 2 ประเภท คือ (1) การศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และ (2) การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มี 9 ตัวแปร และสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองได้ ร้อยละ 27.4

ประกอบด้วย (1) เพศของผู้ปกครอง (2) อายุ (3) ความสัมพันธ์กับนักเรียน (4) ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน (5) หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน (6) สังกัดโรงเรียน (7) ความพอใจในลักษณะของนักเรียน (8) การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และ (9) การเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการพัฒนานักเรียน พบว่า มี 10 ตัวแปร และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการพัฒนานักเรียนได้ร้อยละ 37.0 ประกอบด้วย (1) เพศของผู้ปกครอง (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) จำนวนบุตร (5) ความสัมพันธ์กับนักเรียน (6) ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน (7) ความพอใจในลักษณะของนักเรียน (8) การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน (9) การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา และ (10) การเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน การศึกษาลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะกิจกรรมเสริมวิชาการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.24 รองลงมาเป็นกิจกรรมอื่น ๆ และกิจกรรมด้านวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 26.85 และ 25.37 ตามลำดับ 2. การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองกรณีตัวอย่างทั้ง 8 คน พบว่า ตัวแปร ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 6 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) สถานภาพสมรส (2) อาชีพ (3) ลักษณะเวลาการทำงาน (4) รายได้ (5) ความสัมพันธ์กับนักเรียน และ (6) หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน 3. การสังเคราะห์จากการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สรุปได้ว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ (1) ความสัมพันธ์กับนักเรียน และ (2) หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน

นำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ฐานะ ในฐานะผู้ร่วมกิจกรรม โดยเป็นผู้ปกครองอาสาในกิจกรรมพิเศษ ในฐานะผู้เสริมประสบการณ์แก่นักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยจัดหาหนังสือภาพ คู่มือแนะนำให้เด็กทำการบ้าน แนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ ในฐานะผู้สนับสนุนสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนในเรื่องการทำความเข้าใจและให้ความร่วมมือตามข้อกำหนดของโรงเรียน ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา คือ 1) ผู้ปกครองไม่มีเวลา 2) ไม่ได้รับแจ้งข่าวสารข้อมูล 3) ผู้ปกครองไม่ทราบความต้องการของ

โรงเรียน

ศศลักษณ์ บุญยรักษ์ (2546) ได้ศึกษาการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า

การหาข้อมูลการประชาสัมพันธ์ ใช้การรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนจากเอกสาร ต่าง ๆ ก่อนดำเนินการ การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน การสนทนากับผู้ปกครองและคนในชุมชน การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ใช้การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน ครูทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์และใช้วิธีติดตั้งป้ายรับสมัครนักเรียน สัมฤทธิ์ผลของนักเรียนมีส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การวางแผนการประชาสัมพันธ์ มีการกำหนดจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน โดยผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ได้แก่ ครูในโรงเรียน และมีการวางแผนการใช้สื่อและอุปกรณ์ได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงานประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและบุคลากร การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ปกครองใช้การแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ของโรงเรียนให้กับผู้ปกครองทราบและการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียน ใช้วิธีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดและปิดภาคเรียน วิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครู ใช้การติดต่อสื่อสารโดยจัดประชุมครูเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการตรวจเยี่ยมงาน การสอบถามจากผู้ปกครองและเด็กในการรับข่าวสารของโรงเรียน และมีการบันทึกติดตามการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ใช้การจัดกิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ วันเด็ก ใช้การจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดแสดงผลงานของนักเรียนให้เห็นความก้าวหน้าของนักเรียนและโรงเรียน การจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมประกวดแข่งขันด้านทักษะพัฒนาการและกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ นอกโรงเรียน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยการใช้แผ่นผ้า แผ่นป้าย

ศศิพันธ์ ทรงยางกูร (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ มีการบริหารทั่วไปด้านการวางแผน

การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวกและการควบคุมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ งานธุรการ ดำเนินการการอย่างครบถ้วนถูกต้อง งานวิชาการ มีการบริหารและการจัดหลักสูตรตามหลักวิชาการ งานปกครองดำเนินการครบถ้วนตามภาระหน้าที่ โดยเน้นเรื่องระเบียบวินัย งานบริการดำเนินการครบถ้วนทุกงานและมีมาตรฐาน งานสัมพันธ์ชุมชน ได้รับความรู้จากวิทยากรในชุมชน ร่วมจัดกิจกรรมวันสำคัญกับชุมชนและสนับสนุนชุมชนเรื่องสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์

2. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นว่า การบริหารงานทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับปัญหาตามความเห็นของกลุ่มผู้บริหารเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก คือ งานธุรการ งานบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานบริการและงานปกครอง เท่ากับงานสัมพันธ์ชุมชน ระดับปัญหาตามความคิดเห็นของกลุ่มครูอาจารย์เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ คือ งานธุรการ งานบริหารทั่วไป งานปกครองนักเรียน งานวิชาการ งานสัมพันธ์ชุมชน และงานบริการ

ถาวร พวงมณี (2547) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประเด็นต่อไปนี้มีคะแนนสูงสุดในแต่ละด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ ร่วมเป็นเครือข่ายผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอน 2) การบริหารงบประมาณ ร่วมกับคณะครูสอดส่องดูแลและรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน 3) การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน 4) การบริหารทั่วไป เสนอแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประเด็นต่อไปนี้มีปัญหาการมีส่วนร่วมสูงสุด คือ 1) ผู้ปกครองเห็นว่าการจัดทำหลักสูตรเป็นเรื่องของโรงเรียน 2) ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการเงินและงบประมาณ 3) ผู้ปกครอง ไม่เข้าใจในเรื่อง ระเบียบ วินัยของทางราชการ และ 4) ผู้ปกครองไม่ได้เข้ารับฟังปัญหาและความต้องการของนักเรียน ตามลำดับ

สุทธวรรณ เลาะวิธิ (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา

การศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเห็นว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน 4 เรื่อง (1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา (2) ในการปฏิบัติงานโรงเรียน (3) ในกระบวนการจัดการศึกษา และ (4) ในแบบสมบูรณตามลำดับ ส่วนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม เรียงจากมากไปหาน้อยจากลำดับที่ (4) ไปถึงลำดับที่ (1)ตามลำดับ ในส่วนระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในระดับบางส่วน (2) ในระดับส่วนใหญ่ และ (3) ระดับเต็มรูปแบบ สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน 4 เรื่อง ดังนี้ (1) ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัยของโรงเรียน (2) การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองเกี่ยวกับการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียน (3) ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน (4) การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนที่ส่งถึงผู้ปกครองเพื่อมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

นิรันดร์ และวิธี (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดหลักสูตรในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่นักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งผนวกคุณธรรม จริยธรรม ให้ผสมกลมกลืน ทั้งนี้ นักเรียนควรจะเป็นผู้เลือกกิจกรรมจากสิ่งที่ครูได้เตรียมมาโดยครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งเนื้อหาที่เรียนควรจะต้องเกี่ยวกับตัวนักเรียน และในการจัดกิจกรรมควรเน้นกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านการวาดภาพและงานศิลปะ ครูควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยจัดทำแฟ้มรายบุคคล

2) ด้านบุคลากร ครูควรมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านวิชาครุอนุบาลและมีความเมตตา ครูควรใช้ภาษาถูกต้องทั้งการพูด การเขียน และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

3) ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัดห้องเรียนให้มีพื้นที่กว้าง เหมาะกับการทำกิจกรรม จัดมุมอ่านและเขียน มีสนามหญ้าออกกำลังกายกลางแจ้ง

4) ด้านบริการโรงเรียนควรจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด และการตรวจสุขภาพนักเรียน ให้ความรู้และให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

การจัดการศึกษาของมุสลิมและต่างวัฒนธรรม

จินตนา สุขสำราญ (2539) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาและการสอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิมในด้าน 1) การจัดสภาพแวดล้อม 2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) สื่อการเรียนการสอน 4) การวัดและการประเมินผล 5) บริการที่จัดให้แก่เด็กในศูนย์รับเลี้ยงเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์รับเลี้ยงเด็กกับผู้ปกครองและชุมชน และ 7) การบริหารและการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิม ที่มีการสอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามสามารถจัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องครัดมาก มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามทั้งหลักศรัทธา และหลักปฏิบัติมาประกอบการตัดสินใจ และบูรณาการในการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน 2) ปานกลาง มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามบางด้านของหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติเข้ามาประกอบการตัดสินใจในการจัดการศึกษาปานกลาง ตลอดจนบูรณาการหลักปฏิบัติและหลักศรัทธาบางประการจัดการเรียนการสอน พร้อมกับสอนเน้นสาระพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรายวิชา 3) น้อย มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามด้านหลักปฏิบัติมาประกอบการตัดสินใจและแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาน้อย โดยเน้นสาระพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรายวิชาและบูรณาการหลักปฏิบัติเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนบ้างเล็กน้อย

สุรพล ทองชาติ 2523 ได้ศึกษาการวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ในด้านความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เอกสารที่วิเคราะห์ ได้แก่ หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และวิทยากรสอนศาสนา จำนวน 207 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้มีการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้ การวัดและประเมิน ในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพบว่า ยึดปรัชญาการศึกษาแบบสารัตถนิยม มีเป้าหมายของการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความศรัทธาควบคู่กับความรู้ที่เกี่ยวข้องทางศาสนา และมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีแนวปฏิบัติธรรมของศาสนาอิสลาม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองของสังคมและ

ประเทศไทย และระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ครบทั้ง 3 ด้าน ด้านเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ รูปแบบหลักสูตรยึดสาขาวิชาหรือเนื้อหาวิชาหลัก การจัดเรียงเนื้อหาวิชาครบตามเกณฑ์ทุกข้อ ด้าน การวัดและการประเมินผลใช้เครื่องมือวัดและประเมินได้ครบทั้ง 4 ชนิด ความสัมพันธ์ องค์ประกอบของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันทุกองค์ประกอบ ด้านความเหมาะสมของ หลักสูตร ก่อนไปใช้รวมทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การนำหลักสูตรไปใช้ ด้าน การศึกษาก่อนปฏิบัติจริง มีการศึกษารวมทุกด้าน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและ ประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก และการนำหลักสูตรไปใช้ มี การปฏิบัติรวมทุกด้านอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ

สุพัตน์ บิลอับดุลลาห์ 2529 ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองไทยมุสลิมในการส่งเสริมวินัย แห่งตนของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองไทยมุสลิม ในการส่งเสริมวินัยแห่งตนของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า

ในการส่งเสริมวินัยแห่งตน ในด้านความซื่อสัตย์ ความรู้สึกผิดชอบและความรับผิดชอบ โดยการส่งเสริมวินัยแห่งตน 4 วิธี การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก การแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เด็ก การกระตุ้นและเสริมกำลังใจแก่เด็กและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีวินัยแห่งตนอยู่ในระดับสูงใช้วิธีการส่งเสริมทั้ง 4 วิธี โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในการส่งเสริมวินัยแห่งตนในด้านความซื่อสัตย์ และความรู้สึก ผิดชอบและความรับผิดชอบนั้นผู้ปกครองของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีวินัยแห่งตนอยู่ในระดับสูงใช้ วิธีการแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและการกระตุ้นและเสริมกำลังใจแก่เด็ก ผู้ปกครองใช้อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับวิธีการทั้ง 4 วิธีที่ผู้ปกครองใช้เพื่อส่งเสริมวินัยแห่งตน แก่เด็ก ซึ่งได้แก่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่เด็ก การแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก การกระตุ้น และการเสริมกำลังใจแก่เด็กและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สม่ำเสมอของผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองได้ ปฏิบัติดังนี้

1. ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเด็กนั้น ผู้ปกครองใช้วิธีการดักเตือนและคาดโทษเมื่อเด็ก ทำไม่ถูกต้อง คำหิติดียนหรือลงโทษโดยบอกเหตุผลเมื่อเด็กฝ่าฝืนคำดักเตือน ซึ่งแจ้งเหตุผล ให้ คำแนะนำ และอบรมสั่งสอนโดยยกคำสอนของศาสนาอิสลามและแบบอย่างของท่านนบีมีอยู่ใน ระดับมาก

2. ในการแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น ผู้ปกครองใช้วิธีการแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นในด้านความซื่อสัตย์ โดยพูดความจริงกับเด็กและผู้อื่น ด้านความผิชอบ โดยการแสดงกิริยา มารยาทที่เหมาะสม การกระทำที่ทำให้คุณให้โทษและการสำนึกผิดที่กระทำ ด้านความรับผิชอบโดยการรักษาสุขภาพอนามัย และการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมอยู่ในระดับมาก มีผู้ปกครองส่วนน้อย ใช้วิธีการแสดงเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นในด้านความรับผิชอบโดยการศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับการอ่านหนังสืออื่น ๆ ที่ให้ความรู้และความ

3. ในการกระตุ้นและเสริมกำลังใจแก่เด็กนั้น ผู้ปกครองใช้วิธีการแสดงความพอใจโดยแสดงออกทางสีหน้าอยู่ในระดับมาก

4. ในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ ของผู้ปกครองใช้วิธีการที่ 3 คือ เอาใจใส่ดูแลทำตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้กับเด็ก และพ่อแม่หรือผู้ปกครองทุกคนในแต่ละครอบครัวยึดแนวเดียวกันในการทำตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้กับเด็กอยู่ในระดับมาก

ประกาศุจน์ เหลาอ่อน (2539) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและบรรยากาศในชั้นเรียน การปรับตัวของเด็กกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรม ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลต่างศาสนา พบว่าครูทุกคนรับรู้ว่าตนเองและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนสามารถยอมรับเด็กที่นับถือศาสนาต่างจากตนได้โดยไม่มีปัญหาแต่ไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะเรื่องข้อปฏิบัติและข้อห้ามต่างๆ และยังคงขาดการยอมรับว่า ศาสนาอิสลามมีความสำคัญเท่าเทียมกับศาสนาพุทธ และครูส่วนใหญ่ยังพยายามให้เด็กไทยมุสลิมทำกิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นมาตรฐานในวัฒนธรรมชั้นเรียนอนุบาลไทยพุทธ โดยที่ครูไม่ได้ช่วยจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกันในการเรียนการสอนปกติ และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทาง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลต่างภาษาถิ่น พบว่า

ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาถิ่นและการเรียนรู้ภาษาถิ่น ปฏิเสธการใช้ภาษาถิ่นของเด็กและรับรู้ว่าเป็นปัญหาการสื่อสารที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของเด็ก และครูบางคนมีปัญหาไม่สามารถสื่อความหมายกับเด็กด้วยภาษาถิ่นได้ เพราะไม่ใช่คนในพื้นที่และขาดการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาภาษาถิ่นของตนควบคู่ไปกับการพัฒนาภาษาไทยกลาง

เพ็ญศรี จรณะสมบูรณ์ (2525) ได้ศึกษาปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม สังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ประชากรคือผู้บริหาร 71 คนและครูผู้สอน จำนวน 284 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนประสบปัญหามากในด้านที่ต้องเรียน 2 แห่งในวันเดียวกัน คือโรงเรียนสอนศาสนาและโรงเรียนสามัญ ซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสามัญเป็นอย่างมาก
2. เนื้อหาวิชาจริยศึกษาบางตอนไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนทำให้เกิดปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับศาสนา
3. ทักษะคิดและความร่วมมือของผู้ปกครองมีผลต่อการเรียนและการศึกษาต่อของผู้เรียน
4. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาสามัญเท่าการเรียนทางศาสนา

สมควร บุนันท์ (2537) สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่บนเกาะ : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตราด วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่บนเกาะ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารงานวิชาการมีการบริหารครบทุกด้านตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) กำหนด มีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นการจัดการเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนโดยให้ครูเลือกตามความถนัด ความสนใจ และตกลงกันเอง การวัดและประเมินผล ประเมินตามระเบียบของ สปช. มีการจัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือ ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศภายใน การบริหารงานบุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ดำเนินการครบตามขอบข่ายของ สปช. มีการจัดบริการให้นักเรียนรวมทั้งบริการสุขภาพ อาหารกลางวัน และการแนะแนวอาชีพ การศึกษาต่อ งานธุรการ การเงิน

และพัสดุ งบประมาณส่วนใหญ่ได้จากต้นสังกัด และจัดสรรตามความสำคัญของโครงการ พัสดุได้รับการบำรุงรักษา และควบคุมการใช้ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่วนใหญ่ โรงเรียนให้บริการอาคารสถานที่แก่ชุมชน และชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุและแรงงาน ปัญหาที่ผู้ให้สัมภาระระบุโดยมีความถี่สูงสุดในแต่ละงานได้แก่ ขาดการนิเทศ ครูขาดความก้าวหน้า ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ไม่ปลอดภัยในการเดินทางไปรับจ่ายเงิน และการขนส่งพัสดุไม่สะดวก ขาดแคลนห้องสำหรับทำกิจกรรม และคณะกรรมการศึกษาไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร โดยได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร

ประชากร

งานวิจัยในครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่หรือ ครูใหญ่ โรงเรียนละ 1 คน รวม 10 คน
2. ครู ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ทั้งหมด รวม 73 คน
รวม มีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 83 คน

โดยเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนอนุบาลสามัญศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 1- 3 ในปีการศึกษา 2547 ที่มีรายชื่อโรงเรียนปรากฏอยู่ในทำเนียบสถานศึกษาเอกชนมุสลิม ซึ่งจัดทำโดย คณะกรรมการประสานความร่วมมือสถานศึกษาเอกชนมุสลิม ดังรายละเอียด ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียน

ลำดับที่	ชื่อ โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	อนุบาลกาญจนนาพร	1	8	9
2	อนุบาลใจปราชญ์	1	7	8
3	อนุบาลมารีญา	1	9	10
4	อนุบาลมูลนิธิมัธยมศึกษารุทโธษาน	1	8	9
5	อนุบาลศรีนทีพิสัย	1	4	5
6	อนุบาลสมสกุลนา	1	16	17
7	อนุบาลวันทา	1	6	7
8	อนุบาลอนันตสถานศึกษา	1	7	8
9	อนุบาลอารีวิทย์	1	4	5
10	อนุบาลอิสลามสันติชน	1	4	5
	รวม	10	73	83

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด คือ แบบสอบถาม แบบสำรวจสภาพแวดล้อมและแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **แบบสอบถาม** มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ศาสนา อายุ วุฒิทางการศึกษา ชื่อเรียกตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ประสบการณ์ในการเข้ารับอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษา / อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

ตอนที่ 2 สอบถาม เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน จำนวน 46 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ดังนี้
เพศ ศาสนา อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการเป็นครู ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษาศึกษา / อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

ตอนที่ 2 สภาพในการบริหารโรงเรียน จำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารโรงเรียน จำนวน 9

โดยผู้วิจัยกำหนดให้ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามตามกรอบการวิจัยในการบริหารโรงเรียนอนุบาล 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม
- 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 4) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้
- 5) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ในส่วนสภาพในการบริหารโรงเรียนบางข้อได้มีการจัดลำดับความสำคัญ

2. แบบสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน ได้แก่ จำนวนห้องเรียน จำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียน ชุมชนมุสลิมใกล้เคียง

ตอนที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องพิเศษ เครื่องเล่นสนาม สวนหย่อม ที่พักผ่อน และห้องน้ำห้องส้วม

ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ได้แก่ ห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง ประโยชน์ใช้สอย ความสะอาด การจัดและตกแต่งห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน วัสดุ – ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน และผลงานนักเรียน

3. แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อใช้เป็นแบบในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขต กรุงเทพมหานคร เอกสารที่ศึกษา ได้แก่

1. แผนปฏิบัติการ
2. ปฏิทินปฏิบัติงาน
3. คำสั่งโรงเรียน
4. รายงานการประชุม
5. แนวการจัดประสบการณ์/หลักสูตร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ปรัชญา และแนวคิดจาก หนังสือ เอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ระดับปฐมวัย
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ของกรมวิชาการ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสำรวจสภาพแวดล้อม และแบบวิเคราะห์เอกสารตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจเพื่อขอคำแนะนำและนำไปปรับปรุงแก้ไข
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา
6. นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปรวบรวมข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
7. นำเครื่องมือที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นชอบแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อขอให้ทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายชื่อปรากฏอยู่ในทำเนียบสถานศึกษาเอกชนมุสลิมที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยกำหนดแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 10 โรงเรียน

2) ส่งแบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามครู ด้วยตนเองโดยผ่านผู้บริหารภายในวันที่ 14-18 กุมภาพันธ์ 2548

3) สังเกตสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ในวันที่ส่งแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนและสำรวจเพิ่มเติมในสัปดาห์ถัดไป

4) นัดวัน เวลา รับเอกสารเพื่อนำมาวิเคราะห์โดยแบบวิเคราะห์เอกสาร จดบันทึกประเด็นสำคัญจากเอกสารที่ไม่สามารถนำออกจากโรงเรียนได้และสำเนาเอกสารที่โรงเรียนอนุญาตเพื่อนำกลับมาศึกษา

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 4 แบบ คือแบบสอบถามผู้บริหาร แบบสอบถามครู แบบสำรวจสภาพแวดล้อม และแบบวิเคราะห์เอกสารไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1) แบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามครู ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามจำนวน 83 ฉบับ โดยผ่านทางผู้บริหารโรงเรียน โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 10 คน และครู จำนวน 73 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดเพื่อตอบแบบสอบถามโดยกำหนดเวลาและนัดหมายให้ผู้วิจัยมารับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2) หลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนมา ทั้งทางโทรศัพท์และติดตามรับคืนด้วยตนเองจนได้รับแบบสอบถามคืนจากทั้ง 10 โรงเรียน ในวันที่ 4 มีนาคม 2548 จำนวน 70 ฉบับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่ม ประชากร	แบบสอบถาม ที่จัดส่งจำนวน	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครู	73	70	95.89	70	95.89
ผู้บริหาร	10	10	100.00	10	100.00
รวม	83	80	97.94	80	97.94

3) แบบสำรวจสภาพแวดล้อมโรงเรียน มี 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจด้วยตนเองโดยการสังเกต สอบถาม และศึกษาข้อมูลจากเอกสารเพิ่มเติมตามที่โรงเรียนอนุญาตให้สำรวจ

4) แบบวิเคราะห์เอกสาร มี 1 ชุด ประกอบด้วยเอกสารที่ดำเนินการศึกษาและนำมาวิเคราะห์จำนวน 5 เอกสาร ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน คำสั่งโรงเรียน รายงานการประชุม และแนวการจัดประสบการณ์/หลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากการสอบถามผู้บริหาร แบ่งเป็น

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและในข้อที่มีการจัดลำดับความสำคัญวิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากครูผู้สอน

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหาร โรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และในข้อที่มีการจัดลำดับความสำคัญวิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนน

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหาร โรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ใช้วิธีการแจกแจงความถี่

ตอนที่ 4 แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มแล้วนำเสนอในรูปการหาค่าความถี่

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัย ได้จัดลำดับการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

- 1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 สภาพในการบริหารโรงเรียน
- 1.3 ปัญหาในการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อม

- 2.1 สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน
- 2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
- 2.3 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ได้แก่

- 3.1 แผนปฏิบัติการ
- 3.2 ปฏิทินปฏิบัติงาน
- 3.3 คำสั่งโรงเรียน
- 3.4 รายงานการประชุม
- 3.5 แนวการจัดประสบการณ์ (หลักสูตร)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
เพศ						
- ชาย	0	0.00	7	10.00	7	8.75
- หญิง	10	100.00	63	90.00	73	91.25
ศาสนา						
- อิสลาม	10	100.00	50	71.43	60	75.00
- พุทธ	0	0.00	19	27.14	19	23.75
- คริสต์	0	0.00	1	1.43	1	1.25
อายุ						
- ต่ำกว่า 26 ปี	0	0.00	7	10.00	7	8.75
- 26 – 35 ปี	0	0.00	33	47.14	33	41.25
- 36 – 45 ปี	2	20.00	20	28.57	22	27.50
- 46 – 55 ปี	6	60.00	9	12.86	15	18.75
- 56 – 65 ปี	2	20.00	1	1.43	3	3.75
- 65 ปีขึ้นไป	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00
วุฒิทางการศึกษา						
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	10.00	32	45.71	33	41.25
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	7	70.00	37	52.85	44	55.00
- ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	2	20.00	1	1.43	3	3.75
ตำแหน่งปัจจุบันผู้บริหาร						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
- ผู้รับใบอนุญาต	6	60.00	-	-	-	-
- ผู้จัดการ	5	50.00	-	-	-	-
- ครูใหญ่	10	90.00	-	-	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ตำแหน่ง						
- ครูประจำชั้นอนุบาล 1	-	-	22	31.43	-	-
- ครูประจำชั้นอนุบาล 2	-	-	14	20.00	-	-
- ครูประจำชั้นอนุบาล 3	-	-	12	17.14	-	-
- ครูสอนศาสนา	-	-	6	8.57	-	-
- ครูพิเศษ	-	-	16	22.86	-	-
ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ที่						
ผ่านมา						
- น้อยกว่า 10 ปี	2	30.00	-	-	-	-
- 10 – 20 ปี	6	50.00	-	-	-	-
- 20 ปีขึ้นไป	2	20.00	-	-	-	-
ประสบการณ์ในการสอน						
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	-	-	35	50.00	-	-
- 6 – 10 ปี	-	-	17	24.28	-	-
- 11 – 15 ปี	-	-	6	8.57	-	-
- 16 ปีขึ้นไป	-	-	12	17.14	-	-
ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/ สัมมนาเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย						
- เคย	10	100.00	62	88.57	73	91.25
- ไม่เคย	0	0.00	8	11.42	8	10.00
ประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษ/ อบรมเกี่ยวกับ หลักการอิสลาม						
- เคย	10	100.00	46	65.71	56	70.00
- ไม่เคย	0	0.00	24	34.28	24	30.00

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

เพศ

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารทั้งหมดเป็นเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00

ศาสนา

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอน นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.14

อายุ

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี มากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน คิดเป็นร้อยละ 27.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารมีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36 - 45 ปี และ 56 - 65 ปี เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนอายุระหว่าง 26 - 35 ปี มากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.14 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ส่วนอายุระหว่าง 56-65 ปี มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.43

วุฒิทางการศึกษา

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.85 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 ส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.43

ตำแหน่งปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารอยู่ในตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่มากที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ อยู่ในตำแหน่งครูใหญ่ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอยู่ในตำแหน่งผู้จัดการและครูใหญ่กับผู้รับใบอนุญาตและครูใหญ่เท่ากันจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ตำแหน่งปัจจุบันของครูผู้สอนคือ ครูประจำชั้นอนุบาล 1 มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมาคือ ครูพิเศษซึ่งระบุในข้อเลือกอื่นๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนครูสอนศาสนามีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57

ประสบการณ์การทำงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการบริหาร 10 – 20 ปี มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10 ปีและ 20 ปีขึ้นไปเท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการเป็นครู น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มากที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28

ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารทั้งหมดเคยเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนเคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57

ประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษาศึกษา/อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษาศึกษา/อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารทั้งหมดเคยเข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ครูผู้สอนเคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษาศึกษา อบรมเกี่ยวกับหลักการอิสลามมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 67.46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 สภาพการบริหารโรงเรียน

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน						
- ไม่มี	3	10.00	-	-	-	-
- มี	7	70.00	-	-	-	-
ถ้ามี โรงเรียนดำเนินการโดย	(n ₁ = 7)					
- ผู้บริหารดำเนินการด้วยตนเอง	5	71.43	-	-	-	-
- แต่งตั้งคณะกรรมการ	3	42.86	-	-	-	-
ประเมินผล						
- โรงเรียนจัดทำแบบประเมินผล	3	42.86	-	-	-	-
- ครูและบุคลากรจัดทำรายงาน						
การปฏิบัติงาน	6	85.71	-	-	-	-
- ครูและบุคลากรนำเสนอผลการประเมินในที่ประชุม	4	57.14	-	-	-	-
- อื่น ๆ	1	14.29	-	-	-	-
การเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม						
- ไม่มี	0	0.00	1	1.43	1	1.20
- มี	10	100.00	69	98.57	79	98.75
ถ้ามี มีการเตรียมความพร้อมด้านใด	(n ₁ = 10)		(n ₂ = 9)		(n ₁ = 79)	
- บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	10	100.00	59	85.51	69	86.25
- การจัดสรรงบประมาณ	5	50.00	32	46.38	37	46.25
- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	7	70.00	55	79.71	62	77.50
- ข้อมูลพื้นฐาน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน	6	60.00	39	56.52	45	56.25
- ข้อมูลด้าน เนื้อหา วิชาการ	8	80.00	55	79.71	63	78.75

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร						
- ไม่มี	0	0.00	1	1.43	1	1.25
- มี	10	100.00	69	98.57	79	98.75
ถ้ามี คณะกรรมการประกอบด้วย	(n ₁ = 10)		(n ₂ = 69)		(n _t = 79)	
- ผู้บริหาร	9	90.00	66	95.65	75	94.93
- ครู	9	90.00	67	97.10	76	96.20
- ผู้ปกครอง	4	40.00	31	44.93	35	44.30
- คณะกรรมการบริหาร	5	50.00	6	8.70	11	13.92
สถานศึกษา						
- บุคลากรภายนอกโรงเรียน	4	40.00	4	5.80	8	10.12
นโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้สร้างหลักสูตร						
- ไม่มี	1	10.00	13	18.57	14	17.5
- มี	9	90.00	57	81.43	66	82.5
ถ้ามี มีการนำหลักการอิสลามมาใช้						
อย่างไร	(n = 9)		(n = 57)		(n = 66)	
- นำหลักการอิสลามมาประยุกต์						
โดยคณะกรรมการของโรงเรียน	8	88.89	49	85.96	57	86.36
- นำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลามของ สกว.มาปรับใช้	2	22.22	9	15.79	11	16.66
- นำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง	4	44.44	26	45.61	30	45.45

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน						
- จัดทำโครงการสอนตลอดปี	8	80.00	47	67.14	55	68.75
- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ประจำสัปดาห์	8	80.00	61	87.14	69	86.25
- จัดทำบันทึกการสอนประจำวัน	9	90.00	40	57.14	49	61.25
- จัดทำเฉพาะเนื้อหาที่สอน	3	30.00	17	24.29	20	25.00
การดำเนินการจัดครูเข้าสอน						
- จัดตามประสบการณ์	10	100.00	65	92.86	75	93.75
ความสามารถที่เคยสอน	10	100.00	65	92.86	75	93.75
- จัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร	2	20.00	12	17.14	14	17.50
- จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร	6	60.00	37	52.86	43	53.75
- จัดตามมติที่ประชุมครู	5	50.00	17	24.29	22	27.50
แนวทางการจัดหาสื่อในการจัดการเรียนรู้						
- โรงเรียนจัดทำสื่อขึ้นเอง	9	90.00	69	98.57	78	97.50
- โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้	10	100.00	65	92.86	75	93.75
- โรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยให้						
ผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างเป็นระบบ	1	10.00	10	14.29	11	13.75
- โรงเรียนรับบริจาคจาก						
ผู้ปกครองและหน่วยงาน	4	40.00	18	25.71	22	27.50
- โรงเรียนได้รับสื่อจากหน่วยงาน	2	20.00	13	18.57	15	18.75

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การสร้งหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสม						
- ไม่มี	4	40.00	6	8.57	10	12.50
- มี	6	60.00	64	91.43	70	87.5
ถ้ามี ดำเนินการประเมินผล						
หลักสูตรอย่างไร						
	(n ₁ = 6)		(n ₂ = 64)		(n _t = 70)	
- ประเมินเอกสารหลักสูตร	3	50.00	32	50.00	35	49.29
- ประเมินผลการนำหลักสูตรไป ใช้	6	100.00	47	73.44	53	74.64
- ประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4	66.67	51	79.69	55	77.46
- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร	2	33.33	18	28.13	20	28.16
- ประเมินหลักสูตรทั้งระบบ	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00
วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้						
ตามหลักสูตร						
- ประเมินจากการสังเกต	9	90.00	62	88.57	71	88.75
พฤติกรรม และจัดบันทึกพัฒนาการ						
- ประเมินจากการสัมภาษณ์	7	70.00	35	50.00	42	52.50
- ประเมินจากการร่วมกิจกรรม	9	90.00	58	82.86	67	83.75
ภายในชั้นเรียน						
- ประเมินโดยใช้แฟ้มสะสม	9	90.00	54	77.14	63	78.75
ผลงาน						
- ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ	7	70.00	44	62.86	51	63.75

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสร้งหลักสูตรที่เหมาะสมปรากฏผลดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน

ในการพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีการดำเนินการโดยครูและบุคลากรจัดทำรายงานการปฏิบัติงานมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือผู้บริหารดำเนินการประเมินด้วยตนเอง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนผู้บริหารร่วมกันวางแผนทางการประเมินและร่วมกันประเมินระบุในข้อเลือกอื่นๆ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

การเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรระดับปฐมวัยที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 98.75 โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 86.25 รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลด้านเนื้อหา วิชาการ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 78.75 ส่วนการจัดสรรงบประมาณ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 37 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลด้านเนื้อหา วิชาการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการจัดสรรงบประมาณ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 98.57 โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 85.51 รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลด้านเนื้อหา วิชาการ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 ส่วนการจัดสรรงบประมาณ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 46.38

การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 98.75 โดยคณะกรรมการประกอบด้วยครูมากที่สุดจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 96.20 รองลงมาคือ ผู้บริหาร 75 คน คิดเป็นร้อยละ 94.93 บุคลากรภายนอกโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.12

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหารและครูมากที่สุด เท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.00 ส่วนผู้ปกครองและบุคลากรภายนอกโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดเท่ากันจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 98.57 โดยคณะกรรมการประกอบด้วยครูมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 รองลงมาคือ ผู้บริหาร จำนวน 66 คน คิดเป็น ร้อยละ 95.65 ส่วนบุคลากรภายนอกโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80

นโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 โดยโรงเรียนนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเองโดยคณะกรรมการของโรงเรียนมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 รองลงมาคือ โรงเรียนนำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ส่วนโรงเรียนนำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลาม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาใช้ มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 โดยโรงเรียนนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเองโดยคณะกรรมการของโรงเรียนมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 รองลงมาคือ โรงเรียนนำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ส่วนโรงเรียนนำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลาม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการ

วิจัยมาปรับใช้ มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 81.43 โดยโรงเรียนนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเองโดยคณะกรรมการของโรงเรียน มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมาคือ โรงเรียนนำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 45.61 ส่วนโรงเรียนนำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลาม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาปรับใช้ มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนโดยจัดทำบันทึกการสอนประจำวันมากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 86.25 รองลงมาคือ จัดทำโครงการสอนตลอดปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 ส่วนการจัดทำเฉพาะเนื้อหาที่สอน มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีการวางแผนโดยจัดทำบันทึกการสอนประจำวันมากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ จัดทำโครงการสอนตลอดปี และ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ประจำสัปดาห์ เท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการจัดทำเฉพาะเนื้อหาที่สอน มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ประจำสัปดาห์มากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 87.14 รองลงมาคือ จัดทำโครงการสอนตลอดปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 67.14 ส่วนการจัดทำเฉพาะเนื้อหาที่สอน มีผู้ให้ข้อมูล น้อยที่สุด 17 คน คิดเป็นร้อยละ 27.29

การดำเนินการจัดครูเข้าสอน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการจัดครูเข้าสอนโดยจัดตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอนมากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมาคือ จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 ส่วนการจัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการจัดครูเข้าสอนโดยจัดตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอนมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนการจัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า มีการดำเนินการจัดครูเข้าสอนโดยจัดตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอนมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมาคือ จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.86 ส่วนการจัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14

แนวทางการจัดหาสื่อในการจัดการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อเอง มากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 97.50 รองลงมาคือ โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 ส่วนโรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยมีผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้ มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือ โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อเอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนโรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยมีผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อเอง มากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 97.50 รองลงมาคือ โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 ส่วนโรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยมีผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75

การประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 โดยประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 77.46 รองลงมาคือ ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 74.64 ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.16

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 โดยประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 91.43 โดยประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 79.69 รองลงมาคือ ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 73.44 ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตรมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 18 คนคิดเป็นร้อยละ 28.13

การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ มากที่สุด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 รองลงมาคือ ประเมินจากการร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 83.75 ส่วนการประเมินจากการสัมภาษณ์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน และการใช้แฟ้มสะสมผลงาน เท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ การสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ เท่ากัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00

ตารางที่ 5 การจัดลำดับความสำคัญจำแนกตามสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ลำดับความสำคัญ																	
	1		2		3		4		5		6		รวม					
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู เฉลี่ย (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย (N ₁ =80)	คะแนน เฉลี่ย		
การกำหนดนโยบายในการบริหาร โรงเรียนมุ่งเน้น																		
- มุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ทุกด้าน	$\frac{42}{7}$	$\frac{336}{56}$	$\frac{15}{3}$	$\frac{55}{11}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{57}{10}$	5.70	$\frac{402}{70}$	5.74	$\frac{459}{80}$	5.73
- มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน ด้านวิชาการ ทุกกลุ่มวิชา	$\frac{0}{0}$	$\frac{36}{6}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{125}{25}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{40}{10}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{30}{10}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{25}{7}$	3.57	$\frac{241}{56}$	4.30	$\frac{263}{66}$	4.22
- มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับสังคม ชุมชนและท้องถิ่น	$\frac{0}{0}$	$\frac{18}{3}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{90}{18}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{84}{21}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{24}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{25}{6}$	4.16	$\frac{216}{50}$	4.32	$\frac{256}{41}$	4.30
- มุ่งปลูกฝังความศรัทธาตาม หลักการอิสลาม นำไปปฏิบัติได้	$\frac{12}{2}$	$\frac{42}{7}$	$\frac{15}{3}$	$\frac{45}{9}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{60}{15}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{33}{11}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{16}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{44}{10}$	4.40	$\frac{196}{50}$	3.92	$\frac{240}{60}$	4.00
- เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยทุก ประเภทได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง	$\frac{6}{1}$	$\frac{30}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{52}{13}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{24}{8}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{32}{16}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{27}{8}$	3.37	$\frac{148}{44}$	3.36	$\frac{175}{52}$	3.36
- อื่นๆ	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{6}$	$\frac{0}{0}$	0.00	$\frac{6}{6}$	1.00	$\frac{6}{6}$	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ลำดับความสำคัญ												รวม			
	1		2		3		4		5		รวม		รวม			
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย
การกำหนดนโยบายและแนว ทางการปฏิบัติในการบริหาร โรงเรียน																
- สอดคล้องกับมาตรฐานของ หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้าน การศึกษา	$\frac{45}{9}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{1}{1}$	-	$\frac{46}{10}$	4.60	-	-	-	-
- สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{16}{4}$	-	$\frac{3}{1}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{2}{2}$	-	$\frac{21}{7}$	3.00	-	-	-	-
- สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{12}{3}$	-	$\frac{3}{1}$	-	$\frac{6}{3}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{21}{7}$	3.00	-	-	-	-
- สอดคล้องกับความเชื่อและ หลักศรัทธาในอิสลาม	$\frac{5}{1}$	-	$\frac{4}{1}$	-	$\frac{18}{6}$	-	$\frac{2}{1}$	-	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{29}{11}$	2.63	-	-	-	-
- สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคมและชุมชนท้องถิ่น	$\frac{0}{0}$	-	$\frac{8}{2}$	-	$\frac{6}{2}$	-	$\frac{4}{2}$	-	$\frac{2}{2}$	-	$\frac{20}{8}$	2.50	-	-	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =80)	คะแนน (N ₂ =70)	
การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม														
คุณสมบัติของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร														
- มีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา	$\frac{16}{4}$	$\frac{96}{24}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{108}{36}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{32}{10}$	3.20	$\frac{217}{67}$	3.23	$\frac{249}{77}$	3.23
- มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ เด็กปฐมวัย	$\frac{24}{6}$	$\frac{176}{44}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{96}{23}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{33}{9}$	3.66	$\frac{247}{68}$	3.63	$\frac{280}{77}$	3.63
- มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับ ศาสนาและหลักการอิสลาม	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{21}{7}$	$\frac{12}{2}$	$\frac{92}{46}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{18}{8}$	2.25	$\frac{117}{54}$	2.16	$\frac{135}{62}$	2.17
- อื่น ๆ	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	1.00	$\frac{0}{0}$	0.00	$\frac{1}{1}$	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การสร้งหลักสูตรที่เหมาะสม	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู เฉลี่ย (N ₂ =70)	ครู เฉลี่ย (N ₂ =70)	รวม คะแนน (N ₁ =80)	รวม เฉลี่ย (N ₁ =80)	
ข้อำเนึงการสร้งหลักสูตรที่ เหมาะสม														
- พัฒนาการการเรียนรู้แต่ละ ช่วงวัย	$\frac{28}{7}$	$\frac{256}{64}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{15}{5}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{36}{10}$	3.60	$\frac{273}{70}$	3.90	$\frac{309}{80}$	3.86
- ความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล	$\frac{8}{2}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{129}{43}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{20}{10}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{23}{8}$	2.87	$\frac{157}{553}$	2.85	$\frac{180}{63}$	2.85
- ความเชื่อ ความศรัทธา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม อิสลาม	$\frac{4}{1}$	$\frac{20}{5}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{36}{12}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{52}{26}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{10}$	$\frac{25}{9}$	2.77	$\frac{118}{53}$	2.22	$\frac{63}{43}$	2.26
- ความต้องการของสังคม และ ชุมชน	$\frac{4}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{32}{16}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{23}{23}$	$\frac{12}{7}$	1.71	$\frac{44}{71}$	1.61	$\frac{83}{51}$	1.58

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ลำดับความสำคัญ												รวม	
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	คะแนน	เฉลี่ย	คะแนน	เฉลี่ย
	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	เฉลี่ย	คะแนน (N ₂ =70)	เฉลี่ย	คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย
จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัย														
- ส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียน	32	322	3	30	2	2	0	1	37	3.70	265	3.78	302	3.77
ทุกด้าน	8	58	1	10	1	1	0	1	10		70		80	
- ปลุกฝังให้มีพื้นฐานที่ดีตาม	8	48	15	63	4	34	0	10	27	3.00	155	2.58	182	2.63
ความศรัทธาตามหลักการอิสลาม	2	12	5	21	2	17	0	10	9		60		69	
- สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับ	0	4	12	69	10	58	0	5	22	2.44	136	2.19	158	2.22
ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	0	1	4	27	5	29	0	5	9		62		71	
- มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเพียงพอ	0	4	0	44	4	34	8	28	12	1.20	99	1.73	111	1.65
สำหรับการเรียนต่อชั้น ป.1	0	1	0	11	2	17	8	283	10		57		67	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการลำดับความสำคัญด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม
ปรากฏผลดังนี้

การกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการมุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนทุกด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม ชุมชนและค่านิยมท้องถิ่น ส่วนการเปิดโอกาสให้เด็กระดับปฐมวัยทุกประเภทโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มความสำคัญกับการมุ่งปลูกฝังความเชื่อมั่นศรัทธาตามหลักการอิสลามส่วนการเปิดโอกาสให้เด็กระดับปฐมวัยทุกประเภทโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการมุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนทุกด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม ชุมชนและค่านิยมท้องถิ่น ส่วนการเปิดโอกาสให้เด็กระดับปฐมวัยทุกประเภทโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียน

ในการพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับ มาตรฐานของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือโรงเรียนให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับความเชื่อและหลักศรัทธาในศาสนาอิสลาม ส่วนความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชนท้องถิ่น โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรคือ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา ส่วนมีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาและหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรคือ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา ส่วนมีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาและหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรคือ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา ส่วนมีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

ข้อคำนึงในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมโรงเรียนให้ความสำคัญกับ พัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยคำนึงถึงพัฒนาการการเรียนรู้แต่ละช่วงวัยเป็นอันดับแรก รองลงมา ให้ความสำคัญกับความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนความต้องการของสังคม ชุมชนท้องถิ่นโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมโรงเรียนให้ความสำคัญกับ พัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยโดยคำนึงถึงเป็นอันดับแรก รองลงมา ให้ความสำคัญกับความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนความต้องการของสังคม ชุมชนท้องถิ่นโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับพัฒนาการ การเรียนรู้ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยโดยคำนึงถึงเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่นโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัย

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นอันดับแรก รองลงมาคือโรงเรียนให้ความสำคัญกับการปลูกฝังให้มีพื้นฐานที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมและความศรัทธาตามหลักการอิสลาม ส่วนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เพียงพอเพื่อการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาคือโรงเรียนให้ความสำคัญกับการปลูกฝังให้มีพื้นฐานที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรมและความศรัทธาตามหลักการอิสลาม มีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เพียงพอเพื่อการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เพียงพอเพื่อการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

การสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ลักษณะอาคารเรียน						
- ดัดแปลงมาจากบ้าน	3	30.00	-	-	-	-
- ดัดแปลงมาจากอาคารพาณิชย์	0	0.00	-	-	-	-
- จัดสร้างเพื่อทำโรงเรียนอนุบาล						
โดยเฉพาะ	6	0.00	-	-	-	-
การนำหลักการอิสลามมาพิจารณาจัด สภาพแวดล้อม						
- ด้านความสะอาด	9	90.00	67	95.71	76	95.00
- หลีกเลี่ยงภาพคน และสัตว์ใน						
การตกแต่ง	1	10.00	15	21.43	16	20.00
- จัดวางทิศทางที่เหมาะสม	7	70.00	28	40.00	35	43.75
- ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง ด้านความ						
ศรัทธาและวิชาการ	10	100.00	45	64.29	55	68.75
- แบ่งระหว่างเด็กชายเด็กหญิงตาม						
หลักอิสลามไม่ให้มีการปะปนกัน	2	20.00	13	18.57	15	18.75
จัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน						
- จัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่น						
ที่เพียงพอ	9	90.00	66	94.29	75	93.75
- จัดพื้นดินและสนามหญ้า	8	80.00	54	77.14	62	77.50
- จัดที่เล่นน้ำ เล่นทราย	5	50.00	27	38.57	32	40.00
- จัดที่นั่งเล่นพักผ่อนใต้ต้นไม้	4	40.00	37	52.86	31	38.75
- จัดแปลงไม้ดอกไม้ประดับ	5	50.00	29	41.43	34	42.50
- จัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์	2	20.00	7	10.00	9	11.25

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	ลักษณะเครื่องเล่นสนามในโรงเรียน					
- สามารถปีนป่าย ห้อยโหนได้	-	-	61	87.14	-	-
- มีความปลอดภัย	-	-	70	100.00	-	-
- มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	-	-	35	50	-	-
- ขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก	-	-	68	97.14	-	-
- มีอิสระในการเล่น สามารถคิด สร้างสรรค์ได้	-	-	44	62.86	-	-
- จัดสัดส่วนของเครื่องเล่น						
สำหรับเด็กชายและหญิงอย่าง เหมาะสม	-	-	6	8.57	-	-
การสนับสนุนการจัดห้องเรียนที่ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อ การเรียนรู้						
- จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม	7	70.00	57	81.43	64	80.00
- จัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหว						
อย่างอิสระ	9	90.00	65	92.86	74	92.50
- จัดพื้นที่ปฏิบัติการรายบุคคล						
และกลุ่ม	7	70.00	51	72.86	58	72.50
- จัดให้มีความสะอาดและมีแสง						
สว่างเพียงพอ	9	90.00	64	91.43	73	91.25
- จัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศ	1	10.00	9	12.86	10	12.50
- จัดพื้นที่สำหรับละหมาดหรือ						
ปฏิบัติศาสนกิจ	7	70.00	30	42.86	37	46.25
- จัดพื้นที่เรียนรู้อักษรอาหรับและ						
หลักการอิสลาม	3	30.00	16	22.86	19	23.75

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
แนวทางการเลือกซื้อ สื่อ วัสดุ						
อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อม						
- มีขนาดเหมาะสมกับวัยและ						
ความสามารถ	9	90.00	62	88.57	71	88.75
- พัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุมทุก						
พัฒนาการ	8	80.00	46	65.71	54	67.50
- หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวผู้เรียน						
และประหยัด	8	80.00	50	71.43	58	72.50
- มีความแข็งแรง คงทน	8	80.00	52	74.29	60	75.00
- ตอบสนองความต้องการและ						
ความสนใจ	9	90.00	57	81.43	66	82.50
- ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม	7	70.00	43	61.43	50	62.50
- แสดงถึงความเป็นอิสลาม	4	40.00	20	28.57	24	30.00
การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆในการ						
จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน						
- มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม	-	-	58	82.86	-	-
- มีการผลัดเปลี่ยนสื่อ ของเล่นตาม						
ความสนใจของเด็ก	-	-	46	65.71	-	-
- เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม	-	-	41	58.57	-	-
- สร้างวินัยโดยสร้างข้อตกลง						
ร่วมกัน	-	-	53	75.71	-	-
- จัดให้มีมุมส่งเสริมคุณธรรม						
จริยธรรม และความศรัทธาตาม						
หลักการอิสลาม	-	-	17	24.29	-	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	การสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ในการเรียนรู้					
- มีความเป็นผู้นำ	8	80.00	58	82.86	66	82.50
- มีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้	9	80.00	66	94.29	75	93.75
- มีความกระตือรือร้นในการ ส่งเสริมการเรียนรู้	10	100.00	61	87.14	71	88.75
- มีคุณธรรม จริยธรรม เคร่งครัด						
ในหลักการอิสลาม	9	90.00	53	75.71	62	77.50

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
ปรากฏผลดังนี้

ลักษณะอาคารเรียนในโรงเรียน

ในการพิจารณากลุ่มผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ลักษณะอาคารเรียนในโรงเรียน
จัดสร้างขึ้นเพื่อทำโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา
คือ ดัดแปลงมาจากบ้านพักอาศัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

การนำหลักการอิสลามมาพิจารณาเพื่อจัดสภาพแวดล้อม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายในการ
นำหลักการอิสลามมาพิจารณาเพื่อจัดสภาพแวดล้อม โดยนำหลักการอิสลามด้านความสะอาดมา
พิจารณา มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาคือด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
ทั้งในด้านความศรัทธาและวิชาการ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 ส่วนการหลีกเลี่ยงภาพคน
และสัตว์ในการตกแต่ง มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 20.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาพิจารณาเพื่อจัดสภาพแวดล้อม โดยนำหลักการอิสลามด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในด้านความศรัทธาและวิชาการมาพิจารณา มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ด้านความสะอาด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนการหลีกเลี่ยงภาพคน และสัตว์ในการตกแต่ง มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาพิจารณาเพื่อจัดสภาพแวดล้อม โดยนำหลักการอิสลามด้านความสะอาดมาพิจารณา มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 รองลงมา ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในด้านความศรัทธาและวิชาการ คือ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 ส่วนการจัดขอบเขตการปฏิสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมระหว่างเด็กชายและหญิงตามหลักการอิสลามที่ไม่ให้มีการปะปนกัน มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 18.57

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมาคือ จัดพื้นดินและสนามหญ้าสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น ออกกำลังกาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ส่วนการจัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ จัดพื้นดินและสนามหญ้าสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น ออกกำลังกาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการจัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 รองลงมาคือ จัดพื้นดินและสนามหญ้าสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น ออกกำลังกาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ส่วนการจัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ลักษณะเครื่องเล่นสนามในโรงเรียน

ในการพิจารณากลุ่มครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนจัดให้มีเครื่องเล่นสนามในลักษณะที่มีความปลอดภัย มากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ขนาดเหมาะสมกับวัย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 ส่วนการจัดสัดส่วนของเครื่องเล่นสำหรับเด็กชายและหญิงอย่างเหมาะสม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57

การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ มากที่สุด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 95.20 รองลงมาคือจัดให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอ ส่วนการจัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และจัดห้องเรียนให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอ มากที่สุดเท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม จัดพื้นที่สำหรับปฏิบัติกิจกรรมทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ และ จัดพื้นที่สำหรับละหมาดหรือการปฏิบัติศาสนกิจ เท่ากันคือจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนการจัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนในด้านการจัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ มากที่สุดเท่ากัน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมาคือ จัดให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 91.43 ส่วนการจัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.86

แนวทางในการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดแนวทางในการเลือก สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดให้มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนมากที่สุด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 รองลงมาคือ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตามวัย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ส่วนแสดงถึงความเป็นอิสลาม เช่น สัญลักษณ์ที่กล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดแนวทางในการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดให้มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน และตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตามวัยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ ง่ายในท้องถิ่นใกล้ตัวผู้เรียนและประหยัดและมีความแข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับผู้เรียนเท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ ส่วนแสดงถึงความเป็นอิสลาม เช่นสัญลักษณ์ที่กล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดแนวทางในการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยแนวทางการเลือก คือมีขนาดเหมาะสมกับวัย มากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 รองลงมาคือ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตามวัย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 81.43 ส่วนแสดงถึงความเป็นอิสลาม เช่น สัญลักษณ์ที่กล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ในการพิจารณากลุ่มครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีการจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน โดย จัดให้มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม มากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ รองลงมาคือสร้างเสริมวินัยโดยสร้างข้อตกลงร่วมกันเมื่อเข้ามุมประสบการณ์ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 75.71 ส่วนจัดให้มีมุมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความศรัทธาตามหลักการอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.29

การสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านมีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้ มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมาคือ มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 ส่วนมีคุณธรรม จริยธรรม เคร่งครัดในหลักการอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านมีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ มีคุณธรรม จริยธรรม เคร่งครัดในหลักการอิสลามและมีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้เท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนมีความเป็นผู้นำมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย มีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้ มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 รองลงมาคือ มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 87.14 ส่วนมีคุณธรรม จริยธรรม เคร่งครัดในหลักการอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 75.71

ตารางที่ 7 การจัดลำดับความสำคัญจำแนกตามสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ครู	รวม	ครู
	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{\text{เฉลี่ย}}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{\text{เฉลี่ย}}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=80)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{\text{เฉลี่ย}}$
การให้ความสำคัญกับการจัด สภาพแวดล้อม														
- บริเวณรอบโรงเรียน	$\frac{12}{3}$	$\frac{120}{30}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{18}{6}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{34}{17}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{15}{15}$	$\frac{21}{10}$	2.10	$\frac{187}{68}$	2.75	$\frac{208}{78}$	2.66
- ภายนอกห้องเรียน	$\frac{4}{1}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{25}{75}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{56}{28}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{25}{10}$	2.50	$\frac{148}{61}$	2.42	$\frac{173}{71}$	2.43
- ภายในห้องเรียน	$\frac{16}{4}$	$\frac{124}{31}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{81}{27}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{20}{10}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{32}{8}$	3.20	$\frac{225}{68}$	3.30	$\frac{257}{76}$	3.38
- ครูและบุคลากร	$\frac{12}{3}$	$\frac{40}{10}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{36}{12}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{14}{7}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{24}{24}$	$\frac{24}{9}$	2.66	$\frac{114}{53}$	2.15	$\frac{138}{62}$	2.22

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการจัด สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ																	
	1		2		3		4		5		6		รวม		รวม			
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู เฉลี่ย (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู เฉลี่ย (N ₂ =70)	รวม	
การสนับสนุนให้มีกร จัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้																		
- ห้องปฏิบัติสาสนกิจ	$\frac{24}{4}$	$\frac{72}{12}$	$\frac{15}{3}$	$\frac{100}{20}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{39}{9}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{43}{8}$	5.37	$\frac{220}{46}$	4.78	$\frac{263}{54}$	4.87
- ห้องสื่อการเรียนรู้	$\frac{12}{2}$	$\frac{228}{38}$	$\frac{15}{3}$	$\frac{60}{12}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{35}{7}$	5.00	$\frac{288}{50}$	5.76	$\frac{323}{57}$	5.66
- ห้องสมุด	$\frac{12}{2}$	$\frac{84}{14}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{18}{90}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{32}{8}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{28}{6}$	4.66	$\frac{220}{45}$	4.88	$\frac{248}{51}$	4.86
- ห้องพยาบาล	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{40}{8}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{60}{15}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{21}{7}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{21}{7}$	3.00	$\frac{131}{35}$	3.74	$\frac{152}{42}$	3.61
- ห้องอาหาร	$\frac{12}{2}$	$\frac{30}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{40}{8}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{88}{22}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{39}{13}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{30}{7}$	4.28	$\frac{201}{50}$	4.02	$\frac{231}{57}$	4.05
- อื่น ๆ	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{1}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{7}{2}$	3.50	$\frac{13}{3}$	4.33	$\frac{20}{5}$	4.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ												รวม			
	1		2		3		4		5		รวม		รวม			
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย
คุณลักษณะครูและบุคลากร																
- มีคุณวุฒิทางการศึกษา ปฐมวัย	$\frac{20}{4}$	$\frac{140}{28}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{44}{11}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{39}{13}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{20}{10}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{33}{10}$	3.90	$\frac{244}{63}$	4.87	$\frac{283}{73}$	3.87
- มีความรู้ศาสนาตามหลักการ อิสลาม	$\frac{10}{2}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{48}{12}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{18}{6}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{16}{16}$	$\frac{23}{8}$	2.87	$\frac{115}{43}$	3.67	$\frac{138}{51}$	2.70
- มีประสบการณ์ในการสอน อนุบาล	$\frac{5}{1}$	$\frac{70}{14}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{64}{16}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{60}{20}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{20}{10}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{27}{9}$	3.00	$\frac{217}{63}$	4.44	$\frac{244}{72}$	3.38
- จิตใจอ่อนโยน เมตตา กรุณา	$\frac{10}{2}$	$\frac{40}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{84}{21}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{51}{17}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{32}{16}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{29}{10}$	2.90	$\frac{208}{36}$	4.30	$\frac{237}{73}$	3.24
- มีความรักและเอาใจใส่เด็ก	$\frac{1}{5}$	$\frac{75}{15}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{40}{10}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{65}{13}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{30}{15}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{14}{14}$	$\frac{28}{10}$	2.80	$\frac{244}{67}$	3.96	$\frac{272}{77}$	3.53

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ																	
	1		2		3		4		5		6		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน เฉลี่ย (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย (N ₁ =80)	คะแนน เฉลี่ย		
ข้อคำนึงถึงในการจัด สภาพแวดล้อม																		
- ความสะอาด	$\frac{30}{5}$	$\frac{222}{37}$	$\frac{15}{3}$	$\frac{120}{24}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{32}{8}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{52}{10}$	5.20	$\frac{374}{69}$	5.42	$\frac{426}{79}$	6.26
- ความปลอดภัย	$\frac{30}{5}$	$\frac{162}{27}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{170}{34}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{36}{6}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{54}{10}$	5.40	$\frac{368}{70}$	5.25	$\frac{368}{70}$	6.15
- ความสะดวก	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{40}{8}$	$\frac{24}{6}$	$\frac{31}{24}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{40}{10}$	4.00	$\frac{198}{71}$	3.88	$\frac{238}{61}$	4.73
- ความมีอิสระอย่างมีขอบเขต	$\frac{0}{0}$	$\frac{24}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{28}{7}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{60}{20}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{30}{15}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{17}{7}$	2.42	$\frac{152}{48}$	3.16	$\frac{174}{55}$	3.94
- ความเพียงพอเหมาะสมของสื่อ	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{24}{6}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{54}{18}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{32}{16}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{13}{6}$	2.16	$\frac{124}{46}$	2.69	$\frac{137}{52}$	3.51
- ข้อกำหนดตามหลักการอิสลาม	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{8}{6}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{17}{17}$	$\frac{15}{6}$	2.50	$\frac{46}{27}$	1.70	$\frac{61}{33}$	2.66

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการลำดับความสำคัญด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปรากฏผลดังนี้

นโยบายในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า นโยบายของโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงเรียน ส่วนครูและบุคลากรโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า นโยบายของโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านครูและบุคลากร ส่วนบริเวณโดยรอบโรงเรียนโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า นโยบายของโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม ภายในห้องเรียน เป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงเรียน ส่วนครูและบุคลากรโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

การสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการจัดห้องเพื่อการเรียนรู้ รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดห้องปฏิบัติการ/ห้องละหมาด ส่วนการจัดห้องพยาบาลโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับห้องปฏิบัติการ/ห้องละหมาด รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดห้องเพื่อการเรียนรู้ ส่วนการจัดห้องพยาบาล โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการจัดห้องเพื่อการเรียนรู้เป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดห้องสมุด ส่วนการจัดห้องพยาบาลโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสะดวกเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ส่วนข้อกำหนดตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับความสะดวก ส่วนความเพียงพอเหมาะสมของสื่อและเครื่องเล่นโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยคำนึงถึงด้านความสะดวกเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ส่วนข้อกำหนดตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

คุณลักษณะของครูและบุคลากรที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับมีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีจิตใจอ่อนโยน เมตตา กรุณา ส่วนมีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับมีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีจิตใจอ่อนโยน เมตตา กรุณา ส่วนมีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับลักษณะของครูและบุคลากรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย เป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับมีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาล ส่วนมีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลาม โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	การวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการ และ การเรียนรู้					
- จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	9	90.00	56	80.00	65	81.25
- จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการ และการเรียนรู้	8	80.00	45	64.29	53	66.25
- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ รายสัปดาห์	8	80.00	54	77.14	62	77.50
- จัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน	8	80.00	49	70.00	57	71.25
ข้อคำนึงในการดำเนินการจัดตาราง กิจกรรม						
- สอดคล้องกับความสามารถใน การเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียน	10	100.00	70	100.00	80	100.00
- สอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอน	6	60.00	49	70.00	55	68.75
- สอดคล้องกับหลักการอิสลาม	8	80.00	37	52.86	45	56.25
การจัดกิจกรรมหลักให้กับผู้เรียน						
- กิจกรรมกลุ่ม การเคลื่อนไหว	-	-	68	97.14	-	-
- กิจกรรมเสริมประสบการณ์	-	-	61	87.14	-	-
- กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี	-	-	65	92.86	-	-
- กิจกรรมกลางแจ้ง	-	-	60	85.71	-	-
- กิจกรรมที่เน้นหลักการอิสลาม	-	-	41	58.57	-	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริม ประสบการณ์ชีวิต						
- กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย และสุขภาพอนามัย	10	100.00	59	84.29	69	86.25
- การรับประทานอาหารที่มี ประโยชน์และถูกหลักการศาสนา	10	100.00	63	90.00	73	91.25
- การเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติ เหตุการณ์ต่าง ๆ	10	100.00	58	82.86	68	85.00
- การส่งเสริมการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	8	80.00	55	78.57	63	78.75
- ความสำคัญและวันสำคัญใน ศาสนาอิสลาม	8	80.00	40	57.14	48	60.00
การกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการ เรียนรู้แก่ผู้เรียน						
- ฝึกสมาธิ /ปฏิบัติละหมาด	8	80.00	54	77.14	62	77.50
- กีฬา	10	100.00	62	88.57	72	90.00
- ศิลปะ	10	100.00	69	98.57	79	98.75
- คอมพิวเตอร์	7	70.00	55	78.57	62	77.50
- ศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน	5	50.00	28	40.00	33	41.25
- อื่น ๆ	0	00.00	6	8.57	6	7.50

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์					
- สนทนา พูดคุย และอภิปราย	-	-	66	94.29	-	-
- การสาธิต/ทดลองหรือปฏิบัติจริง	-	-	63	90.00	-	-
- แสดงบทบาทสมมุติ/ละคร	-	-	48	68.57	-	-
- จัดศูนย์การเรียนรู้ / มุมกิจกรรม	-	-	51	72.86	-	-
- พาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน/ทัศนศึกษา	-	-	39	55.71	-	-
การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้						
- ผู้ปกครอง	9	90.00	62	88.57	71	88.75
- ชุมชน	10	100.00	44	62.86	54	71.25
- หน่วยงานราชการ	5	50.00	34	48.57	39	48.75
- องค์กรเอกชน	5	50.00	36	51.43	41	51.25
- องค์กรอิสลาม	1	10.00	14	20.00	15	18.75

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
ปรากฏผลดังนี้

การวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ส่วนจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ และจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันเท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ส่วนจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29

การดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า ในการดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน มากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ความสอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอนของครู จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 ส่วนความสอดคล้องกับหลักการอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ในการดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ จัดให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนความสอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอนของครู มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า ในการดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนคำนึงถึง ความสอดคล้องกับ

ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน มากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ จัดให้สอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอนของครู จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนจัดให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.86

การจัดกิจกรรมหลักให้แก่ผู้เรียน

ในการพิจารณากลุ่มครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมหลักให้กับผู้เรียนคือ กิจกรรมกลุ่ม จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 รองลงมาคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 ส่วนกิจกรรมที่เน้นหลักการอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.57

การสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียนในเรื่องการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกหลักศาสนา มากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25 รองลงมาคือกิจกรรมส่งเสริม ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของตนเอง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 86.25 ส่วนกิจกรรมส่งเสริม ความสำคัญและวันสำคัญในศาสนาอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่าโรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียนในเรื่องความปลอดภัย สุขภาพ อนามัยของตนเอง การรับประทานอาหารที่มีคุณค่ามีประโยชน์และถูกหลักศาสนา และ การเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติ มากที่สุดเท่ากัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ ความสำคัญและวันสำคัญในศาสนาอิสลาม เท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียน ในการรับประทานอาหารที่มีคุณค่ามีประโยชน์และถูกหลักศาสนา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของตนเอง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 84.29 ส่วนความสำคัญและวันสำคัญในศาสนาอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14

การกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมศิลปะ มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ กิจกรรมกีฬา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ ส่วนกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ซึ่งระบุในข้ออื่นๆ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ ด้าน กีฬา และศิลปะ มากที่สุดเท่ากัน คือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ฝึกสมาธิ/ปฏิบัติละหมาด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ ด้านศิลปะ มากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 98.57 รองลงมาคือ กีฬา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 ส่วนดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งระบุในข้ออื่นๆ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57

เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ในการพิจารณากลุ่มครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการกำหนดให้ใช้เทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการสนทนา พุดคุย และอภิปราย มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 รองลงมาคือ การสาธิต/ทดลองหรือปฏิบัติจริง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนการพาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน/ทัศนศึกษา มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 55.71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยผู้ปกครองมากที่สุด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 รองลงมาคือ ชุมชนจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 71.25 ส่วนองค์กรอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยชุมชนมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ผู้ปกครอง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนองค์กรอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่ม ครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยผู้ปกครอง มากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57 รองลงมาคือ ชุมชน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 ส่วนองค์กรอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การจัดลำดับความสำคัญจำแนกตามสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน (N ₁ =80)	คะแนน เฉลี่ย
ให้ความสำคัญในการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการ และการเรียนรู้														
- ด้านร่างกาย	$\frac{24}{6}$	$\frac{92}{23}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{48}{16}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{38}{19}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{9}{9}$	$\frac{10}{33}$	3.30	$\frac{187}{67}$	2.79	$\frac{220}{77}$	2.85
- ด้านอารมณ์ - จิตใจ	$\frac{12}{3}$	$\frac{96}{24}$	$\frac{18}{6}$	$\frac{114}{38}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{10}{32}$	3.20	$\frac{223}{70}$	3.18	$\frac{255}{80}$	3.18
- ด้านสังคม	$\frac{4}{1}$	$\frac{16}{4}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{36}{12}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{74}{37}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{14}{14}$	$\frac{10}{23}$	2.30	$\frac{140}{67}$	2.08	$\frac{163}{77}$	2.11
- ด้านสติปัญญา	$\frac{0}{0}$	$\frac{76}{19}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{4}{12}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{18}{9}$	$\frac{9}{9}$	$\frac{36}{36}$	$\frac{10}{12}$	1.20	$\frac{142}{68}$	2.08	$\frac{154}{78}$	1.97

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการลำดับความสำคัญด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์-จิตใจ เป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญด้านร่างกาย ส่วนด้านสติปัญญาโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญด้านอารมณ์-จิตใจ ส่วนด้านสติปัญญาโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์-จิตใจเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญด้านร่างกาย ส่วนด้านสติปัญญา โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

การบูรณาการการเรียนรู้	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
นโยบายบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน						
- ไม่มี	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- มี	10	100.00	70	10.00	10	10.00
ถ้ามี มีการบูรณาการการเรียนรู้						
อย่างไร	(n ₁ = 10)		(n ₂ = 70)		(n _t = 80)	
- ผ่านกิจกรรมกลุ่ม	10	100.00	61	87.14	71	88.75
- ผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์	9	90.00	67	95.71	76	95.00
- ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์และ	8	80.00	57	81.43	65	81.25
กิจกรรมเสรี						
- ผ่านกิจกรรมกลางแจ้ง	10	10.00	59	84.29	69	86.25
- ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา	4	40.00	35	50.00	39	48.75
อิสลาม						
การวางแผนบูรณาการการเรียนรู้						
- ไม่มี	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- มี	10	100.00	70	100.00	80	100.00
ถ้ามี มีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้						
เรียนรู้อย่างไร	(n ₁ = 10)		(n ₂ = 70)		(n _t = 80)	
- วางแผนการจัดกิจกรรมแบบ	8	80.00	57	81.43	65	81.25
บูรณาการ						
- วางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญ	4	40.00	32	45.71	36	45.00
- คัดเลือกผู้สอนให้เหมาะสมกับ	5	50.00	40	57.14	45	56.25
กิจกรรมและเนื้อหา						
- วางแผนการจัดการเรียนรู้แบบ	8	80.00	54	77.14	62	77.50
บูรณาการ						

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ประสบการณ์สำคัญที่มีการบูรณาการการเรียนรู้						
- การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย	10	100.00	65	92.86	75	93.75
- การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ	10	100.00	62	88.57	72	90.00
- การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม	10	100.00	67	95.71	77	96.25
สติปัญญา						

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบูรณาการการเรียนรู้ของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมา คือ การบูรณาการผ่านกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 ส่วนการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ และบูรณาการผ่านกิจกรรมกลางแจ้งมากที่สุด เท่ากัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การบูรณาการผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ส่วนการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการบูรณาการผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 รองลงมาคือ การบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 87.14 ส่วนการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 35 คนคิดเป็นร้อยละ 50.00

การวางแผนบูรณาการการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการวางแผนจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ มากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาคือ วางแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ส่วนการวางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการวางแผนจัดกิจกรรมแบบบูรณาการและวางแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ วางแผนคัดเลือกผู้สอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนการวางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีการวางแผนจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ มากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 81.43 รองลงมาคือวางแผนคัดเลือกผู้สอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนการวางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71

ประสบการณ์สำคัญที่มีการบูรณาการการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนบูรณาการการเรียนรู้ โดยมีการบูรณาการผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจ มากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 98.75 รองลงมาคือ การบูรณาการโดยผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 ส่วนการบูรณาการโดยผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนบูรณาการการเรียนรู้ โดยมีการบูรณาการผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา มากที่สุดเท่ากัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนบูรณาการการเรียนรู้โดยมีการบูรณาการผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ - จิตใจ มากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 98.57 รองลงมาคือ การบูรณาการโดยผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 ส่วนการบูรณาการโดยผ่านประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 88.57

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การจัดลำดับความสำคัญจำแนกตามสภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม	รวม	รวม	
	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน เฉลี่ย (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย (N ₁ =80)	คะแนน เฉลี่ย	
การบูรณาการการเรียนรู้														
ข้อคำนึงในการบูรณาการในการจัด การเรียนการสอน														
- พัฒนาการ การเรียนรู้	$\frac{24}{6}$	$\frac{160}{40}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{72}{24}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{35}{10}$	3.50	$\frac{242}{70}$	3.45	$\frac{277}{80}$	3.46
- ความต้องการ ความสนใจ	$\frac{4}{1}$	$\frac{32}{8}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{90}{30}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{34}{17}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{25}{10}$	2.50	$\frac{159}{58}$	2.74	$\frac{184}{68}$	2.70
- คุณลักษณะตามวัย	$\frac{8}{2}$	$\frac{60}{15}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{33}{11}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{54}{27}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{25}{9}$	2.77	$\frac{152}{58}$	2.62	$\frac{177}{67}$	2.64
- ความเชื่อมั่นศรัทธาตาม หลักการอิสลาม	$\frac{4}{1}$	$\frac{28}{7}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{14}{7}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{21}{21}$	$\frac{11}{7}$	1.57	$\frac{63}{35}$	1.8	$\frac{74}{42}$	1.76

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการลำดับความสำคัญด้านการบูรณาการการเรียนรู้ของเด็ก
ปรากฏผลดังนี้

การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงความต้องการความสนใจของผู้เรียนและ ส่วนหลักความเชื่อ ความศรัทธาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัย ส่วนหลักความเชื่อความศรัทธาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ส่วนความเชื่อมั่นศรัทธาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
แนวทางในการวัดและประเมิน						
พัฒนาการผู้เรียน						
- ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์	10	100.00	57	81.57	67	83.75
- ประเมินพัฒนาการให้ครอบคลุมทุกด้าน	8	80.00	55	78.57	63	78.75
- ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	7	70.00	51	72.86	58	72.50
- ประเมินพัฒนาการตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสมผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	8	80.00	53	75.71	61	76.25
การวัดและการประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้						
- วัดและประเมินผลพัฒนาการการเรียนรู้ก่อนเรียน	2	20.00	33	47.14	35	43.75
- วัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน	6	60.00	58	82.86	64	80.00
- วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริงในการเรียนรู้	6	60.00	48	68.57	54	67.50
- วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลาง ภาคเรียน	9	90.00	51	72.86	60	75.00
- วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลาย ภาคเรียน	8	80.00	58	82.86	66	82.50

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
วิธีการในการวัด ประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้						
- สังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก						
พัฒนาการ	9	90.00	67	95.71	76	95.00
- สัมภาษณ์	5	50.00	40	57.14	40	56.25
- ประเมินการเจริญเติบโตของ						
ผู้เรียน	7	70.00	46	65.71	46	66.25
- ประเมินโดยใช้แฟ้มสะสม						
ผลงาน	9	90.00	56	80.00	56	81.25
- ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ	8	80.00	47	67.14	47	68.75

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน
ปรากฏผลดังนี้

แนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการวัดประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 85.75 รองลงมาคือ วัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 78.75 ส่วนการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ วัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน และประเมิน

พัฒนาการและการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริงโดยการสะสมผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนโดย การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์ มากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 81.57 รองลงมาคือ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ส่วนประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 72.86

การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ปลายภาคเรียน มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 รองลงมาคือ การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ระหว่างเรียน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการวัด การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ก่อนเรียนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้กลางภาคเรียน มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ การวัดและ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ปลายภาคเรียน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ก่อนเรียนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ระหว่างเรียน และการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ปลายภาคเรียนมากที่สุด เท่ากัน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 รองลงมาคือการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้กลางภาคเรียน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 72.86 ส่วนการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ก่อนเรียนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 47.14

วิธีการในการวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการมากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ส่วนการวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้โดยการสัมภาษณ์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ และใช้แฟ้มสะสมผลงาน มากที่สุด เท่ากัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้การประเมินการเจริญเติบโตของผู้เรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนการสัมภาษณ์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก มากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 รองลงมาคือ การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้สัมภาษณ์มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14

ตารางที่ 13 การจัดลำดับความสำคัญจำแนกตามสภาพการบริหาร โรงเรียน ด้านการวัดประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

การวัดประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้	ลำดับความสำคัญ												รวม		
	1		2		3		4		5		รวม		รวม		
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม		
	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน เฉลี่ย (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย (N ₁ =80)	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน เฉลี่ย
วัตถุประสงค์ในการวัดประเมิน พัฒนาการและการเรียนรู้															
- เพื่อรายงานไปยังผู้ปกครอง	$\frac{35}{7}$	$\frac{210}{42}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{68}{17}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{15}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{47}{10}$	4.70	$\frac{295}{65}$	4.53	$\frac{342}{75}$ 4.56
- เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน	$\frac{15}{3}$	$\frac{85}{17}$	$\frac{16}{4}$	$\frac{148}{37}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{27}{9}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{35}{9}$	3.88	$\frac{260}{63}$	4.12	$\frac{295}{72}$ 4.09
- เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ สั่งการของผู้บริหาร	$\frac{0}{0}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{57}{19}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{7}{7}$	$\frac{12}{6}$	2.00	$\frac{113}{40}$	2.82	$\frac{125}{76}$ 1.64
- เพื่อเป็นข้อมูลให้ชั้นเรียนที่ สูงกว่า	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{24}{6}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{24}{8}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{44}{22}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{22}{8}$	2.62	$\frac{103}{39}$	2.64	$\frac{124}{74}$ 1.67
- เพื่อรับทราบการเรียนรู้ หลักการอิสลาม	$\frac{0}{0}$	$\frac{20}{4}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{33}{11}$	$\frac{2}{4}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{13}{13}$	$\frac{13}{6}$	2.16	$\frac{72}{30}$	3.40	$\frac{85}{36}$ 2.36

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการลำดับความสำคัญด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรากฏผลดังนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ไปยังผู้ปกครองเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ส่วนเพื่อใช้เป็นข้อมูลของโรงเรียนในการดำเนินการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ไปยังผู้ปกครองเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ส่วนเพื่อใช้เป็นข้อมูลของโรงเรียนในการดำเนินการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ ไปยังผู้ปกครองเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน ส่วนเพื่อรับทราบพัฒนาการในการเรียนรู้หลักการอิสลาม โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของสภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับครอบครัวของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	การวางแผนและกำหนดโครงการใน การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง					
- กำหนดโครงการต่างๆ โดย ผู้บริหาร	2	20.00	27	20.00	28	35.00
- ครูร่วมกันกำหนดและเสนอ โครงการ	9	90.00	55	78.57	64	80.00
- สำรวจความต้องการผู้ปกครอง เพื่อกำหนดโครงการ	5	50.00	30	42.86	35	43.75
- จัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนด โครงการ	6	60.00	47	67.14	53	66.25
แนวทางการรับทราบข้อมูลในการ สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง						
- สอบถามข้อมูลจากการพบปะ สนทนากับผู้ปกครอง	10	100.00	63	90.00	73	91.25
- จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น	7	70.00	44	62.86	51	63.75
- จัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะ	4	40.00	25	35.71	29	36.25
- ทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง กับโรงเรียน	8	80.00	58	82.86	66	82.50

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับครอบครัวของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
	นโยบายในการเข้ามามีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้					
- เป็นกรรมการสถานศึกษา	8	80.00	36	51.43	44	55.00
- เป็นวิทยากร	5	50.00	41	58.57	46	57.50
- ร่วมจัดทำสื่อการเรียนรู้	1	10.00	8	11.43	9	11.25
- ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5	50.00	44	62.86	49	61.25
การจัดกิจกรรมในการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง						
- ปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่	8	80.00	52	72.29	60	75.00
- การพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองใน ตอนเช้า/เย็นขณะที่มาส่ง/รับเด็ก	9	90.00	60	85.71	69	86.25
- ป้ายนิเทศ จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร เอกสาร	6	60.00	51	72.86	57	71.25
- นิทรรศการแสดงผลงาน และการ แสดงของผู้เรียน	7	70.00	46	65.71	53	66.25
- ประชุมผู้ปกครองและครู	4	40.00	37	52.86	41	51.25
- จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่าง ผู้ปกครองกับโรงเรียน	8	80.00	48	68.57	56	70.00
- จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู	2	20.00	4	5.71	6	7.50

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัว
ของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

การวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ มากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ การจัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนดโครงการ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนการกำหนดโครงการต่างๆ โดยผู้บริหารมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ การจัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนดโครงการ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนการกำหนดโครงการต่างๆ โดยผู้บริหารมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ มากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 รองลงมาคือ การจัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนดโครงการ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 67.14 ส่วนการสำรวจความต้องการผู้ปกครองเพื่อกำหนดโครงการ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

แนวทางการรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยสอบถามข้อมูลจากการพบปะ สนทนากับผู้ปกครอง มากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25 รองลงมาคือ ทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ส่วนการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยสอบถามข้อมูลจากการพบปะ สนทนากับผู้ปกครอง มากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีแนวทางในการรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยสอบถามข้อมูลจากการพบปะ สนทนากับผู้ปกครอง มากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 900.00 รองลงมาคือ ทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 82.86 ส่วนการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71

การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาคือ เป็นวิทยากร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 ส่วนการร่วมจัดทำสื่อการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการเป็นกรรมการสถานศึกษา มากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ เป็นวิทยากรและร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเท่ากัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 รองลงมาคือ เป็นวิทยากร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 58.57 ส่วนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43

การจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/ เย็น ขณะที่มารับส่งเด็ก มากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 86.25 รองลงมาคือ จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/เย็นขณะที่มารับส่งเด็ก มากที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาคือ จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่และจัด กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเท่ากัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/ เย็น ขณะที่มารับส่งเด็ก มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 77.29 ส่วนการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การจัดลำดับความสำคัญของจำแนกตามสภาพการบริหารโรงเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ด้านการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	ผู้บริหาร คะแนน (N ₁ =10)	ครู คะแนน (N ₂ =70)	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย	รวม คะแนน (N ₁ =80)	เฉลี่ย
การกำหนดวัตถุประสงค์ ในการ สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง														
- เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ ถูกต้อง	$\frac{12}{3}$	$\frac{124}{31}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{39}{13}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{18}{9}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{25}{9}$	2.77	$\frac{186}{58}$	3.20	$\frac{211}{67}$	3.14
- สร้างความปรองดอง และ คุ้นเคย	$\frac{4}{1}$	$\frac{24}{7}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{66}{22}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{24}{12}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{11}{11}$	$\frac{20}{9}$	2.22	$\frac{125}{52}$	2.40	$\frac{145}{61}$	2.37
- เป็นแนวทางสู่ความร่วมมือ	$\frac{12}{3}$	$\frac{80}{20}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{24}{8}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{44}{22}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{22}{7}$	3.14	$\frac{153}{55}$	2.78	$\frac{175}{62}$	2.82
- รับทราบความต้องการของครู และผู้ปกครอง	$\frac{12}{3}$	$\frac{56}{14}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{69}{23}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{24}{12}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{14}{14}$	$\frac{24}{9}$	2.66	$\frac{163}{63}$	2.58	$\frac{187}{72}$	2.59

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านการสร้างความสัมพันธ์	ลำดับความสำคัญ																รวม	
	1		2		3		4		5		6		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน (N ₁ =10)	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน (N ₂ =70)	คะแนน เฉลี่ย	คะแนน (N _t =80)	คะแนน เฉลี่ย
การดำเนินการติดต่อสื่อสาร																		
สร้างความสัมพันธ์																		
กับผู้ปกครอง																		
- ส่งสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ	$\frac{30}{5}$	$\frac{300}{50}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{37}{7}$	5.28	$\frac{336}{60}$	6.60	$\frac{373}{67}$	5.56
จดหมายข่าว																		
- การเข้าร่วมกิจกรรมของ	$\frac{12}{2}$	$\frac{54}{9}$	$\frac{30}{6}$	$\frac{170}{34}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{52}{13}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{12}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{44}{10}$	4.80	$\frac{288}{60}$	5.80	$\frac{336}{70}$	4.80
ผู้ปกครอง																		
- เชิญชมโรงเรียน	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{1}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{40}{8}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{76}{19}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{21}{7}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{27}{8}$	3.37	$\frac{156}{42}$	4.71	$\frac{183}{50}$	3.66
- เชิญบ้านนักเรียน	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{20}{4}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{10}{10}$	$\frac{7}{3}$	2.33	$\frac{53}{23}$	3.30	$\frac{60}{26}$	2.30
- ประชุมครู ผู้ปกครอง	$\frac{18}{3}$	$\frac{48}{8}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{55}{11}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{36}{9}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{39}{13}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{37}{8}$	4.62	$\frac{185}{46}$	5.23	$\frac{288}{54}$	4.11
- ติดต่อทางโทรศัพท์	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{2}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{60}{12}$	$\frac{16}{4}$	$\frac{72}{18}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{15}{5}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{16}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{28}{8}$	3.50	$\frac{176}{46}$	4.82	$\frac{204}{54}$	3.77

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก	ลำดับความสำคัญ													
	1		2		3		4		รวม					
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=10)}$	คะแนน เฉลี่ย	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_2=70)}$	คะแนน เฉลี่ย	$\frac{\text{คะแนน}}{(N_1=80)}$	คะแนน เฉลี่ย
เรื่องที่ทำให้ความสำคัญในการ ประชุมระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง														
- พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้าน	$\frac{32}{8}$	$\frac{176}{44}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{36}{12}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{16}{8}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{37}{10}$	3.70	$\frac{231}{67}$	3.44	$\frac{268}{77}$	3.48
- ส่งเสริมการเรียนรู้	$\frac{4}{1}$	$\frac{56}{14}$	$\frac{18}{6}$	$\frac{99}{33}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{30}{15}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{22}{10}$	2.80	$\frac{185}{62}$	2.98	$\frac{207}{72}$	2.95
- ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม	$\frac{4}{1}$	$\frac{28}{7}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{69}{23}$	$\frac{12}{6}$	$\frac{54}{27}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{25}{10}$	2.50	$\frac{154}{60}$	2.56	$\frac{179}{70}$	2.55
- พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้	$\frac{0}{0}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{5}$	$\frac{5}{5}$	$\frac{28}{28}$	$\frac{5}{5}$	1.00	$\frac{59}{39}$	1.51	$\frac{64}{44}$	1.45

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัว ของเด็ก	ลำดับความสำคัญ																รวม			
	1	2	3	4	5	6	7													
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม			
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	(N ₂ =70)	(N ₁ =10)	เฉลี่ย	(N ₂ =70)	เฉลี่ย	(N ₁ =80)	เฉลี่ย
บุคคลที่โรงเรียน ให้ความสำคัญกับ ข้อเสนอแนะ																				
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ	$\frac{6}{1}$	$\frac{35}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{48}{8}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{30}{6}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{24}{6}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{20}{6}$	3.33	$\frac{137}{25}$	5.48	$\frac{157}{31}$	5.06
- เจ้าหน้าที่เอกชน	$\frac{0}{0}$	$\frac{35}{5}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{30}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{45}{9}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{8}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{6}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{1}$	5.00	$\frac{124}{23}$	5.39	$\frac{129}{24}$	5.37
- บุคลากรอิสลาม	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{24}{4}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	0.00	$\frac{36}{7}$	5.14	$\frac{36}{7}$	5.14
- ผู้ปกครอง	$\frac{0}{0}$	$\frac{357}{51}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{72}{12}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{58}{10}$	5.80	$\frac{442}{66}$	6.69	$\frac{500}{76}$	6.57
- ผู้เรียน	$\frac{6}{1}$	$\frac{63}{9}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{144}{24}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{10}{2}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{24}{6}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{4}{2}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{38}{8}$	4.75	$\frac{248}{44}$	5.63	$\frac{286}{52}$	5.50
- ผู้แทนชุมชน	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{30}{5}$	$\frac{16}{4}$	$\frac{60}{12}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{20}{5}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{9}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{19}{5}$	3.80	$\frac{120}{6}$	4.61	$\frac{139}{31}$	4.48
- ผู้นำศาสนา	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{5}{1}$	$\frac{30}{5}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{35}{7}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{0}{0}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{12}{3}$	4.00	$\frac{82}{18}$	4.55	$\frac{94}{21}$	4.47

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้บริหารการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษา ส่วนเพื่อสร้างความ โปร่งดองและคุ้นเคยระหว่างกัน โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษาเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องส่วนเพื่อสร้างความ โปร่งดองและคุ้นเคยระหว่างกัน โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นอันดับแรก ส่วนเพื่อสร้างความ โปร่งดองและความคุ้นเคยโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

การดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยการจัดส่ง สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าวเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง ส่วนการเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่าพบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยการจัดส่ง สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าวเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง ส่วนการเยี่ยมบ้านนักเรียนโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยจัดส่ง สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

การประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า เรื่องที่โรงเรียนให้ความสำคัญในการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่าพบว่ามีผู้บริหารให้ข้อมูลว่า เรื่องที่โรงเรียนให้ความสำคัญในการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า เรื่องที่โรงเรียนให้ความสำคัญในการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้านเป็นอันดับแรก รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของ ส่วนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นอันดับแรกคือผู้ปกครอง รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่วนผู้นำศาสนาโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่าพบว่ามีผู้บริหารให้ข้อมูลว่า บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ เป็นอันดับแรกคือผู้ปกครอง รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ของเอกชน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ อันดับแรกคือผู้ปกครอง รองลงมาโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

1.3 ปัญหาในการบริหารโรงเรียน

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารโรงเรียน ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการวางแผนการสร้างหลักสูตร						
- ไม่ประสบ	2	20.00	26	37.14	28	35.00
- ประสบ	8	80.00	44	62.86	52	65.00
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 8)		(n ₂ = 44)		(n _t = 52)	
- ขาดการวางแผนดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นระบบ	6	75.00	27	61.36	33	63.46
ความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร						
- การจัดข้อมูลไม่เป็นระบบ ขาดข้อมูลที่ เป็นประโยชน์	7	87.50	21	47.73	28	53.84
- วางแผนดำเนินการไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น	4	50.00	14	31.82	18	34.61
ขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการตามแผน						
- ขาดการประเมินผลปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นระบบ	4	50.00	17	38.64	21	40.38

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร						
- ไม่ประสบ	3	30.00	40	57.14	43	53.75
- ประสบ	7	70.00	30	42.86	37	46.25
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 7)		(n ₂ = 30)		(n _t = 37)	
- ไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการ	1	14.29	4	13.33	5	13.51
เรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย						
- ไม่ตอบสนองความต้องการ	5	71.43	20	66.67	25	67.56
และความสนใจ และความแตกต่าง						
ระหว่างบุคคล						
- ไม่ตอบสนองการปลูกฝัง	4	57.14	12	40.00	16	43.24
พื้นฐานการศรัทธาตามหลักการ						
อิสลาม						
- ไม่ตอบสนองความต้องการ	2	28.57	11	36.67	13	35.13
ของสังคมชุมชนท้องถิ่น						
ปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้						
- ไม่ประสบ	3	20.00	35	95.29	38	47.50
- ประสบ	7	70.00	35	5.71	42	52.50
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 7)		(n ₂ = 35)		(n _t = 42)	
- ครู บุคลากรไม่มีส่วนร่วมใน	0	0.00	1	2.86	1	2.38
การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้						
- ครู บุคลากรขาดความรู้ความ	7	100.00	26	74.29	26	78.57
เข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้						
- ขาดการสนับสนุนงบประมาณ	0	0.00	5	14.29	5	11.90
จากโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง						

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- การคัดเลือกและการจัดลำดับ เนื้อหาไม่เหมาะสม	1	14.29	16	45.71	16	40.47
- จัดครูเข้าสอนไม่ตรงตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้	1	14.29	0	0.00	0	2.38
- จัดครูเข้าสอนไม่ตรงตาม ความถนัด ความสามารถของ ครูผู้สอน	2	28.57	2	5.71	2	9.52
- ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบ	5	71.43	13	37.14	13	42.85

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ขาดการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 รองลงมาคือ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 63.46 ส่วนขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการตามแผนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ขาดการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ และ การจัดข้อมูลไม่เป็นระบบขาดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มากที่สุด เท่ากันจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการตามแผนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหา

เกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ขาดการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ มากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 65.91 รองลงมาคือ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 61.36 ส่วนขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินตามแผนมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 29.55

ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสม

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 67.56 รองลงมาคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 ส่วนหลักสูตรไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนหลักสูตรไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนหลักสูตรไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 รองลงมาคือ ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85 ส่วน ครู บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ และการจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนการคัดเลือกและจัดลำดับเนื้อหาไม่เหมาะสม และการจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่าโรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.29 รองลงมาคือ การคัดเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาไม่เหมาะสม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 ส่วนครู บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ปัญหาในด้านการจัด สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
- ไม่เหมาะสม	3	30.00	22	31.40	25	31.25
- เหมาะสม	7	70.00	48	68.60	48	68.75
ถ้าเหมาะสม ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 7)		(n ₂ = 48)		(n ₁ = 55)	
- ขาดความรู้ในการจัด สภาพแวดล้อม	0	0.00	4	18.18	4	7.27
- ขาดงบประมาณสนับสนุน	5	71.43	12	54.55	17	30.90
- สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ กับผู้ใช้	6	85.71	14	63.64	20	36.36
- ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์	2	28.57	10	45.45	12	21.81
- ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจ	3	42.86	4	22.73	7	12.72
- อาคารสถานที่คับแคบ ไม่ เพียงพอ	3	42.86	10	45.45	13	23.63
- ไม่สามารถจัดให้ถูกต้องตาม หลักการอิสลามได้	1	14.29	0	0.00	1	1.81
- ขาดความเอาใจใส่เรื่องความ สะอาด ปลอดภัย	0	0.00	1	4.55	1	1.81

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้ มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 ส่วนไม่สามารถจัดให้ถูกต้องตามหลักการอิสลามและขาดความเอาใจใส่เรื่องความสะอาด ความปลอดภัยมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด เท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.81

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนไม่สามารถจัดให้ถูกต้องตามหลักการอิสลามมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ส่วนขาดความเอาใจใส่เรื่องความสะอาด ความปลอดภัยมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ปัญหาการเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้						
- ไม่ประสบ	5	50.00	39	55.71	44	55
- ประสบ	5	50.00	31	44.29	31	45
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 5)		(n ₂ = 31)		(n _t = 36)	
- เลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน	2	40.00	15	48.39	17	47.22
- เลือกกิจกรรมที่ขัดต่อหลักการอิสลาม	3	60.00	3	9.68	6	16.66
- เลือกกิจกรรมที่นำมาจัดขาดความหลากหลาย	3	60.00	11	35.48	14	38.88
- เลือกกิจกรรมไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน	2	40.00	6	19.35	8	22.22
ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้						
- ไม่ประสบ	4	40.00	44	62.86	48	60.00
- ประสบ	6	60.00	26	37.14	32	40.00
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 6)		(n ₂ = 26)		(n _t = 32)	
- ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ	4	66.67	13	50.00	17	53.12
- ไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาจัดกิจกรรม	1	16.67	5	19.23	6	18.75

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
- สื่อ วัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสม กับพัฒนาการ การเรียนรู้	3	50.00	12	46.15	15	46.87
- สถานที่คับแคบ	2	33.33	15	57.69	17	53.12
- บุคลากรขาดความเข้าใจใน หลักการจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการ เรียนรู้	2	33.33	9	34.62	11	34.37
- ขาดการสนับสนุนและความ เข้าใจจากผู้เกี่ยวข้อง	2	33.33	6	23.08	8	25.00

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 47.22 รองลงมาคือ การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดขาดความหลากหลาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 38.88 ส่วนการเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ การเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลาม และการเลือกกิจกรรมที่นำมาจัด ขาดความหลากหลายมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างของผู้เรียนและเลือกกิจกรรมไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 กลุ่มครูผู้สอน

ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.29 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมาคือ การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดขาดความหลากหลาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48 ส่วนการเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลาม มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68

ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านและสถานที่คับแคบมากที่สุด เท่ากัน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 53.12 รองลงมาคือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.87 ส่วนไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาจัดกิจกรรมมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้าน มากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาจัดกิจกรรมมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ สถานที่คับแคบ มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.69 รองลงมาคือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้าน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาจัดกิจกรรมมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด 5 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหาร โรงเรียน ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

การบูรณาการการเรียนรู้	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน						
- ไม่ประสบ	5	50.00	48	68.57	53	78.75
- ประสบ	5	50.00	22	31.43	27	33.75
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 5)		(n ₂ = 22)		(n _t = 27)	
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ	4	66.67	13	59.09	17	62.96
ในวิธีการบูรณาการ						
- ขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุน	3	50.00	7	31.82	10	37.03
การบูรณาการ						
- การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ	1	16.67	13	59.09	14	51.85
- ผู้เรียนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามกิจกรรมที่บูรณาการการเรียนรู้	2	33.33	10	45.45	12	44.44

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ปรากฏผลดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 ส่วน ขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุนการบูรณาการการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุนการบูรณาการการเรียนรู้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วน การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ และการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือผู้เรียนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามกิจกรรมที่บูรณาการการเรียนรู้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ส่วนขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุนการบูรณาการการเรียนรู้ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก	ผู้บริหาร (N ₁ = 10)		ครู (N ₂ = 70)		รวม (N ₁ = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการประเมินพัฒนาการและการ เรียนรู้						
- ไม่ประสบ	5	50.00	54	77.14	59	73.75
- ประสบ	5	50.00	16	22.86	21	26.25
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 5)		(n ₂ = 16)		(n ₃ = 21)	
- บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ในพัฒนาการของเด็ก	1	20.00	3	18.75	4	19.04
- บุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้เครื่องมือและวิธีประเมินพัฒนาการ	2	40.00	11	68.75	13	61.90
- ไม่มีเวลาในการวัดและประเมิน พัฒนาการ	0	0.00	7	43.75	7	33.33
- ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	2	40.00	6	37.50	8	38.09
- ขาดความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการรายงานผล	4	80.00	9	56.25	13	61.90

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
ปรากฏผลดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้เครื่องมือ และวิธีประเมินพัฒนาการเด็กและขาดความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมาคือ ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินพัฒนาการเด็ก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 ส่วนบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ ขาดความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ มากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือบุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้เครื่องมือและวิธีประเมินพัฒนาการเด็ก และขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินพัฒนาการเด็กเท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบคือ บุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้เครื่องมือ และวิธีประเมินพัฒนาการเด็ก มากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ ไม่มีเวลาในการวัดและประเมินพัฒนาการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ส่วนบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการบริหารโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	(N ₁ = 10)		(N ₂ = 70)		(N _t = 80)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ต่อ						
ผู้ปกครอง						
- ไม่ประสบ	4	40.00	43	40.00	47	58.75
- ประสบ	6	60.00	27	60.00	33	41.25
ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาคือ	(n ₁ = 6)		(n ₂ = 27)		(n _t = 33)	
- ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วม	3	50.00	15	55.56	18	54.54
กิจกรรม						
- ความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่าง						
ผู้ปกครองกับโรงเรียน	3	50.00	18	66.67	21	63.63
- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับ						
การสร้างความสัมพันธ์	0	0.00	0	0.00	0	0.00
- จัดสรรเงินงบประมาณในการ						
จัดกิจกรรมไม่เพียงพอ	0	0.00	2	7.41	2	6.06
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจาก						
ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม	3	50.00	13	48.15	16	48.48
- บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ						
ในการสร้างความสัมพันธ์	2	33.33	0	0.00	2	6.06

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน มากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.63 รองลงมาคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 ส่วนการจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอและบุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์ มีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ มากที่สุด เท่ากัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 กลุ่มครูผู้สอนให้ข้อมูลว่า โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 โดยลักษณะปัญหาที่ประสบ คือ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ส่วนการจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอมีผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อม

ในตอนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน
- 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

ห้องเรียนทั้งหมดภายในโรงเรียนส่วนมากมี 3 ห้องเรียน (ความถี่ = 5) รองลงมาคือมี 4 ห้องเรียน(ความถี่ = 3) เนื่องจากเป็น โรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก

บุคลากรทั้งหมดส่วนมากมี จำนวน 10 – 15 คน (ความถี่ = 5) รองลงมาคือ น้อยกว่า 15 คน (ความถี่ = 3) ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากเป็นทั้งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ในคนเดียวกัน (ความถี่ = 5) ผู้บริหารทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม ครูทั้งหมดในโรงเรียนมีจำนวน 4 และ 8 คน มากที่สุด (ความถี่ = 3) รองลงมาคือ 5 คน (ความถี่ = 2) โดยที่ครูส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม (ความถี่ = 6) บุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียนส่วนมากไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม

จำนวนนักเรียนอนุบาล 1 มี จำนวน 20 – 30 คนมากที่สุด (ความถี่ = 5) อนุบาล 2 มีจำนวน น้อยกว่า 20 คนมากที่สุด (ความถี่ = 4) อนุบาล 3 มี จำนวนน้อยกว่า 20 คนมากที่สุด (ความถี่ = 6) จำนวนนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในโรงเรียนส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม (ความถี่ = 6)

2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน จำนวน 10 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 22 ข้อมูลการสำรวจสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อม ภายนอกห้องเรียน	ปริมาณ (N = 10)			คุณภาพ (N = 10)	
	เพียงพอ	ไม่ เพียงพอ	ไม่มี	ใช้ได้ดี	ชำรุด
	n	n	n	n	n
อาคารเรียน	9	1	0	10	0
ห้องเรียน	9	1	0	10	0
ห้องพิเศษ					
- ห้องสมุด	5	3	2	8	0
- ห้องพยาบาล	7	3	0	9	1
- ห้องอาหาร	9	1	0	10	0
- ห้องละหมาด	6	2	2	8	0
- ศูนย์สื่อ	4	4	2	8	0
- ห้องประชุม	3	2	5	5	0
- ห้องคอมพิวเตอร์	7	0	3	7	0
เครื่องเล่นสนาม					
- เครื่องปั่นปาย	8	2	0	10	0
- เครื่องสำหรับโยก	6	3	1	9	0
- เครื่องเล่นประเภทหมุน	4	6	0	9	1
- บาร์โหนขนาดเล็ก	9	1	0	10	0
- ราว/ขอนไม้สำหรับทรงตัว	3	2	5	5	0
- เครื่องเล่นประเภท ล้อเลื่อน	2	3	5	5	0
ที่เล่นปั่นปาย	7	3	0	10	0
สวนหย่อม ไม้ดอก ไม้ประดับ	6	4	0	10	0
ที่พักผ่อน	5	5	0	10	0
ห้องน้ำ/ห้องส้วม	10	0	0	10	0

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนปรากฏผลดังนี้

อาคารเรียน

พบว่า มีปริมาณเพียงพอ (ความถี่ = 9) ด้านคุณภาพ ใช้การได้ดี จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ โดยส่วนใหญ่เป็นอาคาร 2 ชั้นสร้างขึ้นเพื่อเป็นโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ จัดเป็นห้องเรียนและห้องพิเศษต่างๆ รวมอยู่ในอาคารเดียวกัน มีการปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ดี และสวยงามอยู่เสมอ (ความถี่ = 9)

ห้องเรียน

พบว่า มีปริมาณเพียงพอ (ความถี่ = 9) ด้านคุณภาพ ใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) โดยจัดแบ่งเป็นห้องเรียนชั้นอนุบาล 1-3

ห้องพิเศษ

พบว่า ด้านห้องสมุดและห้องสมุดของเล่นมีการจัดเป็นห้องเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีเพียงพอ (ความถี่ = 5) มีคุณภาพ ใช้การได้ดี (ความถี่ = 8) บางโรงเรียน ไม่มีการจัดเป็นห้องเฉพาะ (ความถี่ = 2) แต่มีการจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน ห้องพยาบาล ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 7) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) ห้องอาหาร ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 9) โดยส่วนมากจัดเป็นห้องเพื่อการประกอบอาหารและรับประทานอาหารโดยเฉพาะ คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) ห้องละหมาด มีปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 6) มีไม่เพียงพอ (ความถี่ = 2) ในโรงเรียนที่ไม่มีให้เหตุผลว่า มีการจัดสถานที่ในห้องเรียน และไม่เน้นด้านการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 8) ศูนย์สื่อมีปริมาณมีเพียงพอ และไม่เพียงพอเท่าๆ กัน (ความถี่ = 4) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) โรงเรียนส่วนมากไม่มีห้องประชุม (ความถี่ = 5) โดยเมื่อมีการประชุมจะปรับใช้ห้องเรียนสำหรับการจัดประชุมขนาดเล็ก และใช้สนามสำหรับการจัดประชุมหรือกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) ห้องคอมพิวเตอร์มีเพียงพอ (ความถี่ = 7) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 7) โดยจัดคอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก 2 คน ต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องเล่นสนาม

พบว่า ประเภท เครื่องเล่นปีนป่ายมีเพียงพอ(ความถี่ = 8) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) เครื่องเล่นสำหรับโยก มีเพียงพอ(ความถี่ = 6) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) เครื่องเล่นประเภท หมุน ปริมาณมีไม่เพียงพอ (ความถี่ = 6) คุณภาพใช้การได้ดี(ความถี่ = 9) บาร์โหนขนาดเล็กปริมาณ มีเพียงพอมากที่สุด (ความถี่ = 9) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) ราว/ ขอนไม้สำหรับทรงตัว โรงเรียนส่วนมากไม่มี(ความถี่ = 5) คุณภาพ ใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ไม่มี (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดีมากที่สุด (ความถี่ = 5) เครื่องเล่นสนามส่วนมากมีปริมาณ ไม่มีเพียงพอกับจำนวนเด็ก ในส่วนที่สามารถใช้การได้ดี จึงต้องมีการจัดเวลาเพื่อสับหลักกันในแต่ละห้องเพื่อลงมาใช้สนามและเครื่องเล่น ที่เล่นปีนป่าย ปริมาณมีเพียงพอมากที่สุด จำนวน 7 โรงเรียน (ความถี่ = 7) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10)

สวนหย่อม ไม้ดอก ไม้ประดับ

พบว่า ปริมาณมีเพียงพอ(ความถี่ = 6) คุณภาพใช้การได้ดี(ความถี่ = 10) ส่วนมากโรงเรียน มีขนาดคับแคบและใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการจัดห้องเรียนและอาคารเรียน ทำให้มีการปลูกต้นไม้ใน ปริมาณที่น้อย แต่ทุกโรงเรียนจะพยายามปลูกต้นไม้ในสถานที่ที่สามารถปลูกได้

สถานที่พักผ่อน

พบว่า มีปริมาณมีเพียงพอ และมีไม้เพียงพอมากที่สุดเท่ากัน (ความถี่ = 7) คุณภาพใช้การ ได้ดีทั้งหมด (ความถี่ = 10) โรงเรียนที่มีการจัดสถานที่พักผ่อนที่ไม่เพียงพอเนื่องจาก ปกติ ครูและ ผู้เรียนส่วนมากจะอยู่ภายในห้องเรียน ผู้ปกครองหรือผู้มาติดต่อใช้เวลาที่โรงเรียนไม่นาน โรงเรียน จึงไม่เห็นความสำคัญในการจัด

ห้องน้ำห้องส้วม

พบว่า ทุกโรงเรียนมีปริมาณและคุณภาพเพียงพอและใช้การได้ดีทั้งหมด (ความถี่ = 10)

2.3 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 23 ข้อมูลการสำรวจสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อม ภายนอกห้องเรียน	ปริมาณ (N = 10)			คุณภาพ (N = 10)	
	เพียงพอ	ไม่พอ	ไม่มี	ใช้ได้ดี	ชำรุด
	n	n	n	n	n
ห้องเรียน	9	1	0	9	0
ถ่ายเทอากาศ	10	0	0	10	0
แสงสว่าง	10	0	0	10	0
ประโยชน์					
- ห้องเรียนอย่างเดียว	5	0	0	9	0
- เป็นห้องนอนด้วย	5	1	4	5	0
- ใ้รับประทานอาหาร	4	0	6	3	1
- ใ้ประกอบศาสนกิจด้วย	5	0	5	5	0
ความสะอาด					
- อุปกรณ์ทำความสะอาด	10	0	0	10	0
จัดและตกแต่ง					
- ป้ายนิเทศ	7	3	0	9	1
- มุมกิจกรรม	6	2	2	8	0
- มุมหนังสือ	6	1	0	7	0
- บทบาทสมมติ	5	2	0	7	0
- เครื่องเล่นสร้างสรรค์	3	2	0	5	0
- บล็อก	5	0	0	5	0
- วิทยาศาสตร์	4	0	0	4	0
- ศิลปะ	3	0	0	3	0
- กิจกรรมเสรี	9	1	0	10	0
- ศาสนาอิสลาม	2	4	4	6	0
- ไม่จัดเป็นมุม	2	0	8	0	0
- ที่แสดง ผลงานของนักเรียน	8	2	0	10	0
- กิจกรรมประจำวัน	10	0	0	9	0

ตารางที่ 23 (ต่อ)

สภาพแวดล้อม ภายนอกห้องเรียน	ปริมาณ (N = 10)			คุณภาพ (N = 10)	
	เพียงพอ	ไม่พอ	ไม่มี	ใช้ได้ดี	ชำรุด
	n	n	n	n	n
สื่อ					
- ส่งเสริมพัฒนาการ	6	4	0	10	0
- ส่งเสริมคุณธรรม	4	6	0	10	0
- ส่งเสริมศาสนาอิสลาม	4	5	1	9	0
ครุภัณฑ์					
- โต๊ะเก้าอี้	10	0	0	10	0
- ตู้เครื่องนอน	10	0	0	10	0
- ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวนักเรียน	10	0	0	10	0
- ที่เก็บของ	10	0	0	10	0
- วางอยู่ระดับสายตาของเด็ก	10	0	0	10	0
ผลงานนักเรียน					
- เกิดจากความสามารถ	8	2	0	10	0
- ความรู้ทางศาสนา	2	5	3	7	0

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ปรากฏผลดังนี้

ห้องเรียน

พบว่า มีปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 9) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) ส่วนโรงเรียนที่ห้องเรียนไม่เพียงพอ เนื่องจากอยู่ในระหว่างการรื้อย้ายโรงเรียนไปยังสถานที่ใหม่ มีการจัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม อากาศถ่ายเทได้ดี และมีแสงสว่างที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ความถี่ = 10)

ประโยชน์ใช้สอย

พบว่า ใช้เป็นห้องเรียนเพียงอย่างเดียว มีปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 4) โดยมีห้องประกอบอื่นๆ แยกต่างหาก นอกจากนี้โรงเรียนใช้ห้องเรียนโดยใช้ประโยชน์มากกว่าการเรียน โดยใช้เป็นห้องนอนด้วย (ความถี่ = 5) ใช้เป็นที่รับประทานอาหารด้วย (ความถี่ = 4) ใช้เป็นที่ประกอบศาสนกิจด้วย (ความถี่ = 5)

ความสะอาดของห้องเรียน

พบว่า ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญกับความสะอาดภายในห้องเรียน มีบุคลากรในการทำความสะอาดและมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกการทำมาสะอาด โดยโรงเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดมีปริมาณเพียงพอ และคุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10)

การจัดและตกแต่งห้องเรียน

พบว่า ป้ายนิเทศ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 7) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) แต่ส่วนมากจะเป็นป้ายที่มีการจัดไว้โดยถาวรโดยไม่เปลี่ยนไปตามหน่วยหรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

มุมประสบการณ์ภายในห้อง โรงเรียนมีการจัดอย่างน้อย 4 มุม (ความถี่ = 7) โดยจัดมุมหนังสือปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 6) มีคุณภาพใช้การได้ดี โรงเรียนมีการผลัดเปลี่ยนหนังสือในมุมอย่างสม่ำเสมอ (ความถี่ = 7) มุมบทบาทสมมติ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 7) เครื่องเล่นสร้างสรรค์ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 3) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) มุมบล็อก ปริมาณมีเพียงพอ จำนวน 5 โรงเรียน (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) มุมวิทยาศาสตร์ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 5) มุมศิลปะ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดีมีอุปกรณ์ในการทำศิลปะที่หลากหลาย (ความถี่ = 5) มุมกิจกรรมเสรี (ความถี่ = 9) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) มุมความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ปริมาณมีไม่เพียงพอ (ความถี่ = 4) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 6) โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดมุมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอิสลามเพราะส่วนมากมีข้อมูลว่าเด็กเมื่อกลับบ้านจะไปเรียนเสริมเอง และมีโรงเรียนที่ไม่จัดเป็นมุมกิจกรรมภายในห้องเรียน (ความถี่ = 5) เนื่องจากมีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอจึงจัดเป็นห้องสื่อเสริมการเรียนรู้แทน (ความถี่ = 2)

ที่แสดงผลงานนักเรียน ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 8) บางโรงเรียนไม่จัดเป็นที่แสดงผลงานเนื่องจากสถานที่คับแคบ จึงใช้วิธีการรวบรวมเข้าแฟ้มผลงาน เพียงอย่างเดียว คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) ตารางกิจกรรมประจำวัน ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 10) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) โดยจัดไว้ในที่เห็นชัดสังเกตเห็นได้ง่าย (ความถี่ = 6)

สื่อการเรียนการสอน

พบว่า ด้านสื่อส่งเสริมพัฒนาการ ปริมาณมีเพียงพอ ในโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการจะจัดให้มีสื่อเพียงพอกับผู้ใช้ (ความถี่ = 6) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 10) สื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ส่วนมากมีไม่เพียงพอ(ความถี่ = 6) คุณภาพใช้การได้ดี(ความถี่ = 10) สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม มีเพียงพอ (ความถี่ = 5) คุณภาพใช้การได้ดี (ความถี่ = 9) มีการจัดสื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการเรียนรู้อิสลามเพียงบางส่วนซึ่งไม่เพียงพอในการใช้ประกอบการเรียนรู้

วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน

พบว่า โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเครื่องนอน ที่เก็บของใช้ส่วนตัวนักเรียน ที่เก็บของประจำห้องเรียน ปริมาณมีเพียงพอทั้งหมด (ความถี่ = 10) คุณภาพใช้การได้ดีทั้งหมด (ความถี่ = 10) โดยวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับสายตาของเด็ก คือมีขนาดเหมาะสมกับขนาดของเด็ก

ผลงานนักเรียน

พบว่า ผลงานที่เกิดจากความสามารรถ ปริมาณมีเพียงพอ (ความถี่ = 8) คุณภาพดีแสดงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ (ความถี่ = 5) ส่วนผลงานนักเรียนที่แสดงถึงความรู้ทางศาสนา โรงเรียนส่วนมากมีปริมาณไม่เพียงพอ (ความถี่ = 5) โดยส่วนมากผลงานจะเป็นเพียงการเสริมจากผลงานของนักเรียนในส่วนอื่นเท่านั้นไม่ได้จัดเฉพาะเจาะจง ส่วนโรงเรียนที่มีผลงานด้านนี้เพียงพอนั้นเนื่องจากมีการแยกสอนเป็นวิชาโดยเฉพาะ (ความถี่ = 2)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนอนุบาล เอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานคร ในส่วนการวิเคราะห์เอกสารนี้ ได้สรุปผลการวิจัยโดยมีเอกสาร 5 ประเภท คือ

1. แผนปฏิบัติงาน
 2. ปฏิทินปฏิบัติงาน
 3. คำสั่งโรงเรียน
 4. รายงานการประชุม
 5. แนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร
- (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่)

ตารางที่ 24 ข้อมูลเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ

เอกสารแผนปฏิบัติการ	จำนวน (N = 10)
การจัดทำแผนปฏิบัติการ	
- ไม่มีการจัดทำ	6
- มีการจัดทำ	4
โดย	(n = 4)
- จัดทำในรูปแบบของแผนปฏิบัติการประจำปี	4

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เอกสารแผนปฏิบัติการ ปรากฏผลดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนปฏิบัติการ

พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ 6 โรงเรียน (ความถี่ = 6) คิดเป็นร้อยละ 60 โดยทุกโรงเรียนที่ไม่มีการจัดทำเนื่องจากอยู่ในระหว่างการศึกษาวิธีการและเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำในปีการศึกษา 2548 ส่วนโรงเรียนที่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 โรงเรียน (ความถี่ = 4) คิดเป็นร้อยละ 40

สาระที่ปรากฏในเอกสารแผนปฏิบัติการ ในการจัดทำได้มีการระบุวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน (ความถี่ = 4) โดยลักษณะของแผนปฏิบัติการมีการระบุแผนงาน โครงการ กิจกรรมของทุกฝ่าย โดยมีการกำหนดงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการ และผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจน 4 โรงเรียน (ความถี่ = 4) โดยมีสาระเกี่ยวกับด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมมีการระบุไว้ 3 โรงเรียน (ความถี่ = 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีการระบุไว้ 4 โรงเรียน (ความถี่ = 4) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กมีการระบุไว้ 4 โรงเรียน (ความถี่ = 4) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้มีการระบุไว้ 4 โรงเรียน (ความถี่ = 4) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กมีการระบุไว้ 3 โรงเรียน (ความถี่ = 3) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กมีการระบุไว้ 2 โรงเรียน (ความถี่ = 2)

ปัญหาที่ประสบคือ โรงเรียนไม่สามารถทำตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่วางไว้ได้ (ความถี่ = 1) และเอกสารแผนปฏิบัติการไม่เป็นปัจจุบัน (ความถี่ = 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับปฏิทินปฏิบัติงาน

เอกสารปฏิทินปฏิบัติงาน	จำนวน (N = 10)
การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	
- ไม่มีการจัดทำ	0
- มีการจัดทำ	10
โดย	
- จัดทำเป็นเอกสารอัตราระบุรายละเอียดเป็นรายปี โดยแบ่งเป็น 2 เทอมการศึกษา	8
- จัดทำเป็นเอกสารอัตราระบุรายละเอียดเป็นรายเดือน	2

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เอกสารปฏิทินปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังนี้

ปฏิทินปฏิบัติงาน

พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน (ความถี่ = 10) โดยมีการจัดทำเป็นเอกสารอัตราระบุรายละเอียดเป็นรายปี โดยแบ่งเป็น 2 เทอมการศึกษา (ความถี่ = 8) และจัดทำเป็นเอกสารอัตราระบุรายละเอียดเป็นรายเดือน (ความถี่ = 2)

สาระที่ปรากฏในเอกสารปฏิทินปฏิบัติงาน โดยทุกโรงเรียนมีการระบุ วันหยุดราชการ และวันหยุดเนื่องจากวันสำคัญของศาสนาอิสลาม (ความถี่ = 10) โรงเรียนมีการระบุกิจกรรมด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (ความถี่ = 4) มีการระบุกิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ความถี่ = 7) มีการระบุการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ (ความถี่ = 10) มีการระบุกิจกรรมการบูรณาการการเรียนรู้ (ความถี่ = 4) มีการระบุกิจกรรมการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (ความถี่ = 9) และมีการระบุกิจกรรมด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (ความถี่ = 8)

ปัญหาที่ประสบ คือ การประกาศหยุดเรียนกะทันหันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของแผนการจัดกิจกรรม การระบุกิจกรรมในปฏิทินไม่ครบ ทำให้ไม่สามารถเตรียมการได้ทันในกิจกรรมต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นมา และการปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากการปรับตามสถานการณ์และความจำเป็นประสบมากที่สุดเท่ากัน (ความถี่ = 2) และปัญหาที่ประสบน้อยที่สุดคือการกำหนดกิจกรรมเดือนต่อเดือนทำให้ไม่ทันต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม (ความถี่ = 1)

ตารางที่ 26 ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งโรงเรียน

เอกสารคำสั่งโรงเรียน	จำนวน (N = 10)
การจัดทำคำสั่งโรงเรียน	
ไม่มีการจัดทำ	1
มีการจัดทำ	9
โดย	(n = 9)
- จัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเพื่อจัดเก็บในแฟ้มเอกสารคำสั่งและ ส่งให้ครูและบุคลากรเพื่อรับทราบ	4
- จัดเก็บในแฟ้มเอกสารคำสั่ง ส่งให้ครูและบุคลากรลงชื่อรับทราบ	3
- จัดทำเป็นสมุดบันทึกเอกสารคำสั่งและส่งให้ครูและบุคลากรลง ชื่อเพื่อรับทราบ	3

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เอกสารคำสั่งโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

คำสั่งโรงเรียน

พบว่า โรงเรียนส่วนมากมีการจัดทำคำสั่งโรงเรียน (ความถี่ = 9) โดยจัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเพื่อจัดเก็บในแฟ้มเอกสารคำสั่งและส่งให้ครูและบุคลากรเพื่อรับทราบ (ความถี่ = 4) จัดเก็บในแฟ้มเอกสารคำสั่งและส่งให้ครูและบุคลากรลงชื่อเพื่อรับทราบ และจัดทำเป็นสมุดบันทึกเอกสารคำสั่งและส่งให้ครูและบุคลากรลงชื่อเพื่อรับทราบเท่ากัน (ความถี่ = 3) ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้จัดทำเนื่องจากบุคลากรมีน้อย จึงใช้วิธีประชุมและบันทึกข้อความ

สาระที่ปรากฏในเอกสารคำสั่งโรงเรียน ลักษณะของคำสั่งที่ทุกโรงเรียนระบุในเอกสารคำสั่งโรงเรียน คือการแจ้งการประชุม การชี้แจง การแต่งตั้ง มอบหมายงาน และการแจ้งเพื่อเข้ารับการอบรม (ความถี่ = 9) โดยมีการระบุประเด็นด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (ความถี่ = 9) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน (ความถี่ = 7) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (ความถี่ = 9) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ (ความถี่ = 2) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (ความถี่ = 9) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (ความถี่ = 9)

ปัญหาที่ประสบ คือ ขาดการจัดเก็บรวบรวมเอกสารอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบมากที่สุด (ความถี่ = 3) คำสั่งโรงเรียนมีการบันทึกไว้ไม่ครบเท่ากับการปฏิบัติจริง (ความถี่ = 1) และมีบุคลากรเข้าออกบ่อยทำให้การติดตามงานไม่ประสบผลสำเร็จ (ความถี่ = 1)

ตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประชุม

รายงานการประชุม	จำนวน (N = 10)
การจัดทำรายงานการประชุม	
- ไม่มีการจัดทำ	0
- มีการจัดทำ	10
โดย	
- จัดทำเป็นสมุดบันทึกรายงานการประชุม	10

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุม ปรากฏผลดังนี้

รายงานการประชุม

พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำรายงานการประชุม (ความถี่ = 10) โดยจัดทำในรูปแบบสมุดจดบันทึกรายงานการประชุมทั้ง 10 โรงเรียน (ความถี่ = 10) มีลักษณะการประชุมเป็นการประชุมประจำเดือนมากที่สุด (ความถี่ = 10) รองลงมาคือการประชุมวาระเฉพาะกิจเพื่อมอบหมายติดตามงานในกิจกรรมโครงการพิเศษ (ความถี่ = 9) และลักษณะการประชุมที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือการประชุมคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร (ความถี่ = 2)

สาระที่ปรากฏในเอกสารรายงานการประชุม มีประเด็นในการประชุมด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (ความถี่ = 9) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ความถี่ = 9) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (ความถี่ = 9) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ (ความถี่ = 5) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (ความถี่ = 9) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (ความถี่ = 7) ทุกโรงเรียนมีสาระในการประชุมเน้นการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้วิชาการ (ความถี่ = 10) และการปลูกฝังความศรัทธาตามหลักการอิสลาม (ความถี่ = 3)

ปัญหาที่ประสบ คือ รายงานการประชุมที่รวบรวมไว้ไม่เป็นปัจจุบัน (ความถี่ = 3)

ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร

เอกสารแนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร	จำนวน (N = 10)
การจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร	
- ไม่มีการจัดทำ	0
- มีการจัดทำ	10
โดยมีรูปแบบคือ	(n = 10)
- จัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเย็บเล่ม	10

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์แนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร ปรากฏผลดังนี้

แนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร

พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร (ความถี่ = 10) โดยมีรูปแบบการจัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเย็บเล่ม (ความถี่ = 10) มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นแนวทาง (ความถี่ = 10) นำหลักการอิสลามและต้นแบบจากโรงเรียนเอกชนมุสลิมที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง (ความถี่ = 6) เอกสารประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ / หลักสูตร คือคู่มือครู แผนการจัดประสบการณ์ และแบบฝึกหัด (ความถี่ = 10)

สาระที่ปรากฏในแนวการจัดประสบการณ์ (หลักสูตร) มีประเด็น ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมมีการระบุไว้ (ความถี่ = 10) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการระบุไว้ (ความถี่=8) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีการระบุไว้ (ความถี่ = 10) ด้านการบูรณาการการเรียนรู้มีการระบุไว้ (ความถี่ = 9) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กมีการระบุไว้ (ความถี่ = 10) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กมีการระบุไว้ (ความถี่ = 1) โดยส่วนใหญ่โรงเรียนดำเนินการเองโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง (ความถี่ = 9)

ปัญหาที่ประสบ คือ แนวการจัดประสบการณ์ไม่ตอบสนองการปลูกฝังหลักการอิสลามเน้นวิชาการมากกว่า (ความถี่ = 1)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร โรงเรียนอนุบาล เอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีขอบข่ายครอบคลุมการบริหารงาน 6 ด้าน คือ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม จำนวน 10 คน และครูจำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบสอบถามปลายเปิด มี 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน และชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน แบบสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และแบบวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากแบบสำรวจสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 3 ผลวิจัยจากแบบวิเคราะห์เอกสาร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแบบสอบถาม

ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามผู้บริหารและครูผู้สอนที่ความถี่สูงสุด ในด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพและปัญหา การบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชน มุสลิม กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารทั้งหมดเป็นเพศหญิง นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีอายุ 46 – 55 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ผู้จัดการและผู้รับใบอนุญาตในคนเดียว มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ 10 – 20 ปี ผู้บริหารทั้งหมดมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและความรู้หลักการอิสลาม

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นับถือศาสนาอิสลาม อายุ 26 – 35 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และความรู้หลักการอิสลาม

1.2 สภาพในการบริหารโรงเรียน

สภาพในการบริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยออกเป็นด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม มีดังนี้

โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน โดยให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนทุกด้าน ส่วนการมุ่งปลูกฝังความเชื่อมั่นศรัทธาตามหลักการอิสลาม โรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับสุดท้าย ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษา ส่วนการกำหนดให้สอดคล้องกับความเชื่อและหลักศรัทธาในศาสนาอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญในอันดับรองลงมา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียนโรงเรียนดำเนินการโดยครูและบุคลากรประเมินและนำเสนอผลการประเมินในที่ประชุม โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมในด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนมากมีการดำเนินการแต่งตั้งครูเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการที่มีความ

เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ส่วนคุณสมบัติของคณะกรรมการด้านมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โรงเรียนให้ความสำคัญในอันดับสุดท้าย ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมโรงเรียนคำนึงถึงพัฒนาการ การเรียนรู้ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนข้อคำนึงในด้านความเชื่อ ความศรัทธา คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับที่3 ด้านการนำหลักการอิสลามมาใช้ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมโรงเรียนมีการนำหลักการอิสลามมาประยุกต์โดยคณะกรรมการของโรงเรียน ด้านจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนมีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และรองลงมาคือเพื่อปลูกฝังให้มีพื้นฐานที่ดีตามหลักการอิสลาม ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดทำจัดทำบันทึกการสอนประจำวัน ส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการดำเนินการจัดครูเข้าสอนโรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอน ในด้านแนวทางการจัดหาสื่อในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อเอง การประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสมโรงเรียนมีการดำเนินการ โดยการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรโรงเรียนใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการในการเรียนรู้

2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

โรงเรียนส่วนมากให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีอาคารเรียนที่จัดสร้างขึ้นเพื่อทำโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ ในด้านการสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดห้องสื่อการเรียนรู้ และรองลงมาคือห้องปฏิบัติศาสนกิจ/ห้องละหมาด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนคำนึงถึงความสะอาดโดยนำหลักการอิสลามมาใช้ ด้านการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน มีการจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ โดยลักษณะเครื่องเล่นมีความปลอดภัย ส่วนการจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ส่วนการจัดพื้นที่เรียนรู้อักษรอาหรับและหลักการอิสลามมีการจัดรองลงมา ด้านแนวทางในการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อม โรงเรียนจัดให้มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโรงเรียนมีการจัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม ด้านคุณลักษณะของครูและบุคลากรที่ส่งเสริม

การเรียนรู้ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมด้านบุคคล โรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ที่มีคุณวุฒิทางด้าน การศึกษาปฐมวัยในขณะที่เป็นผู้ที่มีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลาม โรงเรียนให้ความสำคัญใน ลำดับสุดท้าย และด้านการสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ โรงเรียนสนับสนุนให้ครู มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนการมีคุณธรรม จริยธรรม เครื่องคิดในหลักการ อิสลาม โรงเรียนมีการศึกษาในอันดับรองลงมา

3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

โรงเรียนมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โดยการจัดทำ โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ด้านการดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ ผู้เรียนโรงเรียนคำนึงถึง ความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน รองลงมาคือการดำเนินการจัดให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการ เรียนรู้ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมหลัก ด้านการจัด กิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ ส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของตนเอง ส่วนกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญและวัน สำคัญในศาสนาอิสลามโรงเรียนมีการจัดน้อยที่สุด โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรม เสริมการเรียนรู้ ส่วนการกำหนดให้การศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้โรงเรียน มีการกำหนดน้อย ด้านเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ใช้วิธีการสนทนาพูดคุยและ อภิปรายในการจัดกิจกรรม ด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ โรงเรียนเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้มากที่สุด ส่วนองค์กรอิสลามโรงเรียนเปิดโอกาสให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด

4. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการบูรณาการการเรียนรู้ มีดังนี้

การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนบูรณาการโดยผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์มากที่สุด ส่วนการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามโรงเรียนมีการบูรณาการน้อยที่สุด ด้านการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยโรงเรียนให้ความสำคัญในการคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน ส่วนการคำนึงถึงหลักความเชื่อ ความศรัทธาตามหลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ด้านการบูรณาการการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์สำคัญโรงเรียนมีการบูรณาการการเรียนรู้ โดยผ่านประสบการณ์สำคัญด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอารมณ์-จิตใจ

5. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนไปยังผู้ปกครอง ส่วนในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบถึงความก้าวหน้าของพัฒนาการในการเรียนรู้หลักการอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับที่ 5 ด้านแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนมีแนวทางการประเมินให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์ ด้านการวัดประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมีการวัดประเมินผลปลายภาคเรียนมากที่สุด ในด้านวิธีการในการวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ

6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก มีดังนี้

โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ด้านการดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนมีการดำเนินการโดยครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ การดำเนินการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ โรงเรียนดำเนินการโดยการจัดส่ง สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ด้านแนวทาง รับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โรงเรียนดำเนินการโดยการสอบถามข้อมูล จากการพบปะ สันทนาการกับผู้ปกครอง ด้านการให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยการร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครอง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/เย็นขณะที่มารับส่ง เด็ก มีการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เรื่องที่ให้ความสำคัญในการประชุมปรึกษาหารือ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองคือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้าน ส่วนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับที่3 ด้านบุคคลที่โรงเรียนให้ ให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโรงเรียนให้ ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองเป็นอันดับแรก ส่วนผู้นำศาสนาโรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับสุดท้าย

1.3 ปัญหาในการบริหารโรงเรียน

ปัญหาในการบริหารโรงเรียน สรุปผลออกเป็นด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

ปัญหาการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พบว่า โรงเรียนขาดการวางแผนดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นระบบ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสมพบว่าหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล รองลงมาคือ หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้

2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

ปัญหา การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณสนับสนุน

3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

ปัญหาการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ พบว่า การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน ส่วนการเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลามมีปัญหาน้อยที่สุด ปัญหาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ พบว่า ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการครบทุกด้านและสถานที่คับแคบ

4. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการบูรณาการการเรียนรู้ มีดังนี้

ปัญหา การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ

5. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีดังนี้

ปัญหาการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ในการสร้าง ใช้เครื่องมือและวิธีประเมินพัฒนาการ

6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก มีดังนี้

ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง พบว่า ในการสร้างความสัมพันธ์มีความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนและ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยจากแบบสำรวจสภาพแวดล้อม

2.1 ผลการวิจัยจากการสังเกตสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียนส่วนใหญ่ ห้องเรียนทั้งหมดภายในโรงเรียน มีจำนวน 3 ห้อง มีบุคลากรทั้งหมด จำนวน 10 – 15 ผู้บริหารทั้งหมดและครูส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อนุบาล 1 มีนักเรียนห้องละ 20 -30 ส่วนอนุบาล 2 และ 3 มีนักเรียนห้องละไม่เกิน 20 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 10 พบว่า มี โรงเรียนที่นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

2.2 ผลการวิจัยจากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน สรุปได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ส่วนใหญ่ มีอาคารเรียนเพียงพอและคุณภาพ ใช้การได้ดี มีลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้น สร้างขึ้นเพื่อเป็นโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ จัดเป็นห้องเรียนและห้องพิเศษต่างๆ มีการปรับปรุงให้อยู่ในสภาพดี ห้องเรียนมีปริมาณเพียงพอ มีการจัดห้องพิเศษประกอบด้วย ห้องสมุด ห้องสื่อเสริมการเรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องละหมาด และห้องประชุม มีเครื่องเล่นสนาม ประเภทเครื่องเล่นปีนป่าน บาร์โหนขนาดเล็ก เครื่องเล่นประเภทหมุน และสภาพใช้การได้ดี แต่มีจำนวนไม่เพียงพอกับนักเรียน มีการจัดสวนหย่อม ไม้ดอก ไม้ประดับสถานที่พักผ่อน แต่มีปริมาณไม่เพียงพอ มีห้องน้ำห้องส้วมปริมาณเพียงพอทุกโรงเรียน

2.3 ผลการวิจัยจากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน สรุปได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน จำนวนห้องเรียนมีปริมาณเพียงพอกับการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม มีคุณภาพใช้การได้ดี มีการจัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ ในการใช้ประโยชน์จากห้องเรียนพบว่าโรงเรียนดำเนินการโดยใช้เป็นห้องเรียนเพียงอย่างเดียว กับใช้ประโยชน์ของห้องเรียนโดยใช้เป็นห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร และประกอบศาสนกิจโดยมีจำนวนที่มากที่สุดเหมือนกัน พบว่าห้องเรียนสะอาด และมีอุปกรณ์ทำความสะอาดเพียงพอ การจัดตกแต่งห้องเรียน มีป้ายนิเทศแต่ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนป้าย มีการจัดมุมประสบการณ์ ประกอบด้วย มุมกิจกรรมเสรี มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมศิลปะ มุมบล็อก โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับมุมความรู้เกี่ยวกับอิสลาม โรงเรียนมีที่แสดงผลงานนักเรียน และตารางกิจกรรมประจำวัน เพียงพอ สื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ในสื่อส่งเสริมพัฒนาการมีเพียงพอ แต่สื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนาอิสลามมีไม่เพียงพอ วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียนโต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเครื่องนอน ที่เก็บของใช้ส่วนตัว

นักเรียน ที่เก็บของประจำห้องเรียน ปริมาณมีเพียงพอ และเหมาะสมกับขนาดของเด็ก ผลงานนักเรียน ผลงานที่เกิดจากความสามารถ ปริมาณมีเพียงพอแสดงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ ส่วนผลงานนักเรียนที่แสดงถึงความรู้ทางศาสนา โรงเรียนส่วนมากมีปริมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้จัดเฉพาะเจาะจง

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยจากแบบวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน ประกอบด้วยเอกสาร 6 ชนิด ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการ สรุปได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า แผนปฏิบัติการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ เนื่องจากอยู่ในระหว่างการศึกษาวิธีการและเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำในปีการศึกษา 2548 ส่วนโรงเรียนที่มีการจัดทำ ได้มีการระบุวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน มีการกำหนดงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการและผู้รับผิดชอบ โดยมีสาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและการบูรณาการการเรียนรู้

ปัญหาที่ประสบคือ ไม่สามารถทำตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่วางไว้ได้ และเอกสารแผนปฏิบัติการไม่เป็นปัจจุบัน

2. ปฏิทินปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า ปฏิทินปฏิบัติงาน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ทุกโรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน จัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาระบุรายละเอียดเป็นรายปี โดยแบ่งเป็น 2 เทอมการศึกษา มีการระบุ วันหยุดราชการ และวันหยุดเนื่องจากวันสำคัญของศาสนาอิสลาม โดยมีสาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก กิจกรรมการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และกิจกรรมด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนคณาจารย์ของโรงเรียนตามลำดับ

ปัญหาที่ประสบคือ การเปลี่ยนแปลงวันหรือกิจกรรมกะทันหันทำให้โรงเรียนไม่สามารถเตรียมการจัดกิจกรรมได้ทัน

3. คำสั่งโรงเรียน สรุปลงได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า คำสั่งโรงเรียน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ส่วนใหญ่มีการจัดทำคำสั่งโรงเรียน โดยจัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเพื่อจัดเก็บในแฟ้มเอกสารคำสั่งและส่งให้ครูและบุคลากรเพื่อรับทราบ ลักษณะของคำสั่งที่ระบุในเอกสารคำสั่งโรงเรียน คือการแจ้งการประชุม การชี้แจง การแต่งตั้งและมอบหมายงาน และการแจ้งเพื่อเข้ารับการอบรม โดยมีสาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนคณาจารย์ของโรงเรียน

ปัญหาที่ประสบ คือ ขาดการจัดเก็บรวบรวมเอกสารอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

4. รายงานการประชุม สรุปลงได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า รายงานการประชุม ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ทุกโรงเรียนมีการจัดทำรายงานการประชุม โดยจัดทำในรูปแบบสมุดจดบันทึกรายงานการประชุม มีลักษณะการประชุมเป็นการประชุมประจำเดือน สาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยเน้นการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้วิชาการ

ปัญหาที่ประสบ คือ รายงานการประชุมที่รวบรวมไว้ไม่เป็นปัจจุบัน

5. แนวการจัดประสบการณ์(หลักสูตร) สรุปลงได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า แนวการจัดประสบการณ์ ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ (หลักสูตร) โดยมีรูปแบบการจัดทำเป็นเอกสารอัดสำเนาเขียนเล่ม มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และนำหลักการอิสลามจากโรงเรียนเอกชนมุสลิมที่จัดทำขึ้นก่อนมาเป็นแนวทาง สาระส่วนใหญ่เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ปัญหาที่ประสบ คือ แนวการจัดประสบการณ์ไม่ตอบสนองการปลูกฝังหลักการอิสลามมากนักแต่เน้นวิชาการมากกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้งหมดเป็นผู้หญิง และครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงถึงร้อยละ 90.10 และ และมีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กปฐมวัยมีต้องการการดูแล เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มีความอ่อนโยนและมีสัญชาตญาณของความเป็นแม่ที่จะสามารถดูแลเด็กระดับปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่ง เบญจา แสงมลิ (2522) ได้กล่าวถึงครูระดับปฐมวัย ว่ามีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้การอบรม ชี้แจง ให้อิสระ ระวังดูแลเด็กให้ปลอดภัย เลี้ยงดู ส่งเสริมความเจริญเติบโต ปลุกฝังนิสัยที่ดีงาม ขัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เตรียมความพร้อม เพื่อให้เด็กมีความรู้ เหมาะสมกับวัย ซึ่งหน้าที่ต่างๆ เหล่านี้ ผู้หญิงสามารถทำได้ดี เพราะเป็นหน้าที่ที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน จากผลการวิจัยในด้านวุฒิทางการศึกษา ที่ทั้งครูและผู้บริหารมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาปฐมวัยมากที่สุด ซึ่งจากผลการวิจัยได้พบว่าในส่วนของคุณลักษณะของครูและบุคลากร โรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความรู้ทางด้านปฐมวัย เป็นอันดับหนึ่ง แต่เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยกลับพบว่า ในส่วนของผู้บริหารและครูมีคุณวุฒิในด้านปฐมวัยเพียงร้อยละ 40.00 อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยด้านประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในส่วนของผู้บริหาร พบว่ามีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมถึงร้อยละ 100.00 ในขณะที่ครูผู้สอน มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม ถึงร้อยละ 87.30 ซึ่งสามารถเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านปฐมวัย เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2546:24-25) มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงโดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นการดีที่มีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรมีความรู้ในด้านการศึกษาปฐมวัย แต่ในขณะที่มีการจัดการอบรม หรือให้ความรู้ ควรมีการประสานกับหน่วยงานของรัฐหรือโรงเรียนเอกชนอื่นๆ เพื่อให้โรงเรียนมีเครือข่ายให้สามารถส่งเสริมกันในการพัฒนาทั้งด้านบุคลากรและด้านอื่นๆ

ผลการวิจัยในด้านประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ อยู่ในช่วง 10-20 ปีมากที่สุดส่วนใหญ่ผู้บริหารจะเป็นคนเดียวกันทั้งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนจึงเป็นโรงเรียนของครอบครัวหรือเครือญาติ ผู้บริหารส่วน

ใหญ่จะเริ่มเป็นผู้บริหารตั้งแต่เริ่มเปิดโรงเรียนดั่งนั้น ประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารแต่ละคนจะเท่ากับหรือใกล้เคียงกับอายุของโรงเรียน

ผลการวิจัยด้านศาสนา พบว่าผู้บริหารทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม และจากผลการวิจัยในการสำรวจสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนทั้งหมดอยู่ใกล้เคียงกับมัสยิดหรือชุมชนมุสลิม ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าจะอาจเป็นเหตุให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และจากผลการวิจัยพบว่าเมื่อส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลามดั่งนั้นผู้บริหารทั้งหมดและครูส่วนมาก จึงมีประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษา/อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

2. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

จากผลการวิจัยพบว่า ในการกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของเด็กในวัยนี้ ไม่เพียงเพื่อการเสริมสร้างสติปัญญาและถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก แต่เป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้กับเขาเหล่านั้น รวมทั้งการสร้างความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะไปรับการศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงขึ้นไป หรือเป็นการเตรียมการไว้เพื่อให้มีความสามารถที่จะใช้ชีวิต ให้มีความสุข ตามสมควรในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เรืองศรี (ง: 2544) ที่พบว่านโยบายในการจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาความพร้อมของเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาในระดับนี้ควรเป็นการเตรียมความพร้อมดังที่พบจากผลการวิจัย เพราะหากเด็กได้มีการวางรากฐานการเรียนรู้ที่ถูกต้องไม่เร่งเรียน เร่งวิชาการ เด็กจะมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย และเมื่อเรียนต่อไปในชั้นที่สูงขึ้นเด็กซึ่งจะทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนต่อไป

ผลการวิจัยด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนโรงเรียน ให้ความสำคัญ การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานรัฐด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2546) ที่กล่าวว่า เพื่อให้การศึกษาในระดับนี้มีมาตรฐานเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบหมายให้กรมวิชาการ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน

ผลการวิจัยในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย พบว่า มีการประเมินโดยครูและบุคลากร จัดทำรายงานการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินโดยผู้บริหารซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนทั้งสิ้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจำนวนจำกัด

ไม่เพียงพอต่อจำนวนโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนมาก จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545) จำนวนโรงเรียนอนุบาลเอกชนระดับเดียว ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีมากถึง 416 โรงเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงทำได้เพียงการเข้าไปเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำกับโรงเรียนเท่านั้น ผลการวิจัยในด้านการเตรียมความพร้อมส่วนใหญ่โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวว่า ภารกิจที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา คือ 1.1 การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 1.2 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็นซึ่งแนวทางการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ประกอบไปด้วย ครูมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกัน โรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกโรงเรียนถึงร้อยละ 40-50 ถือเป็นครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2546: 26) มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนมีความพยายามที่จะเปิดกว้างในการรับความคิดเห็นจากภายนอกโรงเรียนซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ที่พบว่าหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของสังคมชุมชนท้องถิ่น เพียงร้อยละ 30.00 ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยด้านคุณสมบัติของคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร พบว่า ให้มีความสำคัญกับคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ครูและผู้บริหารที่ทำงานด้านปฐมวัยมาโดยตลอด บางส่วนเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย และส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านปฐมวัย ควรจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยได้เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยในส่วนของ การวางแผน การจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนจัดทำแผนการจัด ประสพการณ์ประจำสัปดาห์มากที่สุด และรองลงมาคือการจัดทำโครงการสอนตลอดปี ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จูไรพร เสนาะ (2545) ที่พบว่า ครูผู้สอนเตรียมการสอนโดยจัดทำ แผนการสอนมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ใน ลักษณะของการเขียนแผนการจัดประสพการณ์ หรือแผนการสอน ซึ่งเป็นส่วนการวางแผนการ จัดการเรียนการสอนของครู เป็นการเตรียมการสอนในแต่ละหน่วยหรือแต่ละสัปดาห์ ซึ่งเป็นส่วน รายละเอียด ในขณะที่โรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดโครงการสอน ซึ่งเป็นการกำหนด ภาพรวมของการ จัดการเรียนการสอนตลอดทั้งปี แต่ทั้งนี้ ผลการวิจัยในส่วนของปัญหา กลับพบว่า โรงเรียนขาดการ วางแผนดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นระบบ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผน แต่เนื่องจากการไม่มีการตรวจสอบ ติดตาม จึงทำให้มีระบบในการจัดการที่ไม่สมบูรณ์

ผลการวิจัยในด้านการนำหลักสูตรที่เหมาะสมไปใช้ พบว่า โรงเรียนมีการจัดครูเข้าตาม ประสพการณ์ ความสามารถที่เคยสอน ในขณะที่ผลการวิจัยของอภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) พบว่า โรงเรียนมีการจัดครูเข้าสอน จัดตามวิชาเอก หรือโทปฐมวัย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถึงแม้โรงเรียนจะ ให้ความสำคัญกับครูที่มีวุฒิทางการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด แต่ผลการวิจัยพบว่า มีเพียง ร้อยละ 40.00 ซึ่งไม่เพียงพอในการจัดครูเข้าสอนตามวุฒิให้ครบในแต่ละชั้นได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงมี การจัดครูเข้าสอนตามประสพการณ์ และความสามารถ ที่ถึงแม้จะไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยแต่ ด้วยประสพการณ์การสอนที่เคยผ่านมาประกอบกับที่โรงเรียนสนับสนุนให้ได้รับการอบรม ทางด้านปฐมวัยด้วยแล้ว น่าจะสามารถชดเชยกันได้

ผลการวิจัยด้านการกำหนดแนวทางการจัดหาสื่อ ในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนดำเนินการผลิตและจัดทำสื่อเอง สอดคล้อง กับผลการวิจัยของสลิลดา ทศานนท์ (2541) พบว่า โรงเรียนมีการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอนโดยเน้นการผลิตสื่อด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ให้ สอดคล้องกับการใช้งานและการจัดซื้อสื่อเฉพาะที่จำเป็น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนเอกชนไม่ ว่าจะเล็กหรือใหญ่การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ จะเลือกสรรเฉพาะสิ่งที่จำเป็น หรือจัดทำขึ้น เองเพื่อประหยัดงบประมาณ เพราะส่วนใหญ่โรงเรียนมีงบประมาณอยู่จำกัด ถึงแม้บางโรงเรียนจะ ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแต่ไม่เพียงพอ จึงต้องใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

ผลการวิจัยด้านการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และจดบันทึกพัฒนาการในการเรียนรู้มากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นวิธีการประเมินที่สะดวก และสามารถประเมินผู้เรียนในการทำกิจกรรม ในการเรียนการสอนตามสภาพจริงได้ดีที่สุด การจะ ให้เด็กในระดับปฐมวัยที่มีความสนใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพียงระยะเวลาสั้นอาจไม่ได้ผลของการ ประเมินตรงตามความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เรืองศรี (2544) ที่พบว่า ในการประเมินผลการทำกิจกรรม ใช้วิธีการสังเกตมากที่สุด หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546) ได้กล่าวว่ากรณีเทศก์ กำกับ ติดตามผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ต้องทำอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาได้

3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีอาคารเรียนที่จัดสร้างขึ้นเพื่อทำโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ เป็นอาคารเรียนสองชั้น แต่บุปผา เรืองรอง (2535) กล่าวว่าลักษณะอาคารควรเป็นอาคารชั้นเดียวไม่ควรมีบันได กรณีที่ใช้อาคารเรียนชั้นที่สอง ก็ให้ดำเนินการตามกฎกระทรวง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเนื่องจากเด็กอนุบาลยังเป็นวัยที่ขาดความระมัดระวังด้วยตนเองดังนั้นโรงเรียนจึงต้องจัดสถานที่ที่มีความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็กเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ

การสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดห้องสื่อการเรียนรู้ และห้องปฏิบัติศาสนกิจ/ห้องละหมาด ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยในส่วนของ การสำรวจสภาพแวดล้อม อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) พบว่า ห้องพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นมากที่สุดเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ คือห้องสมุด แต่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดห้องพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับอนุบาลที่สำคัญควรจัดห้องที่มีทั้งสื่อและหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก มากกว่าจะเป็นห้องสื่อการเรียนรู้หรือห้องสมุดเพียงอย่างเดียว

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนคำนึงถึงความสะอาดโดยนำหลักการอิสลามมาใช้ ศาสตราจารย์หมัด(ม.ป.ป.)กล่าวว่าความสะอาดเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธา ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลมุสลิมทั้งหมดจึงเน้นเรื่องความสะอาดเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่าพื้นที่ว่าโรงเรียนอนุบาลควรมีพื้นที่ที่ทั้งสะอาดและมีความปลอดภัย กรมวิชาการ (2546) การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกในการทำกิจกรรม ความพร้อมของอาคารสถานที่ ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ ผลการวิจัยในด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ มีความปลอดภัยมากที่สุดอาภรณ์ เลิศสุโกชนิชย์ (2542: 240 - 242) กล่าวถึงบริเวณที่เล่นนอกอาคาร ที่เล่นกลางแจ้งจะต้องจัดและมีอุปกรณ์ในการเล่นอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ที่สมบูรณ์ให้แก่เด็ก แต่โดยทั่วไปแล้ว สถานพัฒนาเด็กแต่ละแห่งควรมีอุปกรณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และจัดให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอมากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยผลการวิจัยในด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัด

สภาพแวดล้อมให้มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการสนับสนุนให้มีการจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีการจัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม สอดคล้องกับบทเนตร ธรรมบวร (2542 : 177) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมควรมีความยืดหยุ่นได้และมีชีวิตชีวาภายในห้องเรียนควรจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือมุมต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยว่าจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูและบุคลากรซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมด้านบุคคล โรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความรู้ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย และสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้ Alison and Jenkins (1981: 5 อ้างถึงใน อารมณ์ เลิศสุโภชวณิชย์ 2542 : 240 - 242) ได้กล่าวว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยประสบความสำเร็จซึ่งครูที่ดีนั้น จะต้องมีความสามารถในการคิด มีทักษะในการสื่อสารกับเด็ก มีความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีความยืดหยุ่น มีบุคลิกภาพที่อบอุ่นปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเมตตา ครูที่มีความรัก ความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกอยากเข้าใกล้ครูที่มีเมตตา ทำให้เด็กรู้สึกกล้าที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ครูจะเข้าใจสิ่งที่เด็กทำ แม้ว่าจะเกิดสิ่งผิดพลาดเพราะเด็กยังช่วยตัวเองได้น้อย และขาดทักษะ ครูเข้าใจธรรมชาติ และความต้องการของเด็ก จะรู้ถึงวิธีการตอบสนองความต้องการ และให้ความช่วยเหลือเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ

4. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยการจัดทำโครงการกิจกรรมมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ และการจัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน กลับอยู่ในปริมาณที่มากใกล้เคียงกัน จะเห็นได้ว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กมาก เนื่องจากการทำกิจกรรมของเด็กเป็นแนวทางที่เด็กจะสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง กรมวิชาการ(2540)กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดให้เด็กปฐมวัยศึกษา หมายถึง สิ่งที่เด็กได้กระทำ และเด็กเกิดการเรียนรู้จากการกระทำนั้น ผลการวิจัยในด้านการดำเนินการจัดตารางกิจกรรม มีการจัดโดยคำนึงถึงความสอดคล้องความสามารถในการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัย อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540) ที่พบว่า จุดเน้นในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการวางแผน

จัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงเนื้อหาหรือประสบการณ์ซึ่งจะจัดให้เด็กได้รับความรู้เพิ่มเติมที่ เหมาะสม กับความต้องการ ระยะเวลาสนใจ และความสามารถของเด็กในวัยนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ถ้า การจัดกิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะสามารถซึมซับความรู้ นั้นได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ด้าน อารมณ์- จิตใจ แตกต่างจากผลการวิจัยของสลิลา ทศานนท์ (2541) ที่พบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสติปัญญา เน้นวิชาการควบคู่ไปกับพัฒนาการ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าถึงผู้เรียนจะเป็นกลุ่มเดียวกันแต่เนื่องจากการจัดการศึกษาของอิสลามจะ ไม่เน้นการพัฒนาด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว อูบซามีน่า วันเอเลาะ(2544) กล่าวว่า การศึกษาของ อิสลามเป็นศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจหลักการของอิสลาม เพื่อเพิ่มพูนความศรัทธา เป้าหมาย การศึกษาในอิสลามคือเพื่อให้รู้จักพระเจ้าและรู้วิธีการประกอบศาสนกิจ เป็นการเตรียมตัวให้ มนุษย์ใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติ สร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจาก เป้าหมายในการจัดการศึกษาของอิสลามหากมีการควบคุมจิตใจและอารมณ์ได้ดี จะทำให้นักเรียน นั้นมีสติซึ่งจะทำให้สามารถเกิดปัญญาขึ้นมาได้

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัย และสุขภาพของ ตนเอง โดยมีการจัดกิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณิดา แมนผดุง (2541) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นได้แก่ การ พาเด็กไปทัศนศึกษา การเข้าค่าย และกีฬา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเพราะเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ สามารถจัดได้กับเด็กจำนวนมากและใช้งบประมาณน้อย

ผลการวิจัยในด้านวิธีการจัดกิจกรรม โรงเรียน ใช้วิธีการสนทนาพูดคุยและอภิปรายในการ จัดกิจกรรม ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ จูไรพร เสนาะ ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้เทคนิคและวิธีการ สอนโดยการสาธิตทดลองหรือปฏิบัติจริง จะสังเกตได้ว่าถึงแม้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่อยู่เฉพาะใน ห้องเรียนเหมือนกันแต่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมจะเน้นวิธีการจัดกิจกรรมที่ใช้อุปกรณ์น้อย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กควรจัดกิจกรรมที่เด็กได้มีการสัมผัส ปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่า ในขณะที่ผลการวิจัยพบว่าการพาเด็กไปศึกษาในแหล่ง เรียนรู้ในชุมชน/ทัศนศึกษา มีการดำเนินการเพียงร้อยละ 55.71 แต่ในขณะที่ด้านการเปิดโอกาสให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ในส่วนของ ผู้บริหารให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดถึง ร้อยละ 100.00 และในส่วนของครูให้หน่วยงาน ราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมถึงร้อยละ 98.57 แต่ในขณะที่การเข้ามามีส่วนร่วมของ องค์กรอิสลาม ในส่วนของผู้บริหารเพียงร้อยละ 10.00 ในส่วนของครูเพียงร้อยละ 40.00 ทั้งที่เป็น โรงเรียนของมุสลิม แต่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรอิสลามน้อยมาก ผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่าอาจเนื่องมาจากองค์กรของอิสลามที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการศึกษามีจำนวนน้อย

และยังไม่สามารถเข้าถึงโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้ และส่วนใหญ่การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในชุมชนของโรงเรียนจะมีมัสยิดหรือชุมชนมุสลิมอยู่แล้ว โรงเรียนอาจจะได้รับการสนับสนุนจากใน ส่วนนี้เพียงพอแล้วจึงไม่ได้แสวงหาความร่วมมือจากองค์กรอิสลามอื่นๆ

ส่วนปัญหาผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นำมาจัดขาดความหลากหลายและไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการครบทุกด้าน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเป็นเพราะกิจกรรมพิเศษอื่นในโรงเรียนมีมากการจัดสรรเวลาในการจัดกิจกรรมอาจไม่เพียงพอโรงเรียนจึงเลือกจัดเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านที่สำคัญเป็นส่วนใหญ่

5. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบูรณาการโดยผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุไรพร เสนาะ ที่พบว่า ลักษณะของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาลมีการจัดบูรณาการเนื้อหา และบูรณาการกิจกรรมเป็นหน่วยการเรียนรู้ ภรณ์ี คุรุรัตน์ (2545) กล่าวว่า การบูรณาการเนื้อหา กิจกรรมทักษะ การเรียนรู้ โดยเชื่อมโยง พื้นฐานประสบการณ์ของเด็ก และขยายความคิดอย่างต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไป มีความหมายและมีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการเรียนรู้ หากกิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมที่สามารถผสมผสานบูรณาการทักษะ ประสบการณ์ และพัฒนาการด้านต่างเข้าด้วยกันแล้ว การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน

การบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า มีการบูรณาการถึงร้อยละ 100.00 แต่มีการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามเพียงร้อยละ 40.00 อามีนะห์ คำรงผล (2544) กล่าวว่า โรงเรียนมุสลิมบางโรงเรียนสอนหลักสูตรสามัญแบบโรงเรียนทั่วไปแต่ได้สอดแทรกอิสลามเข้าไปในวิชาต่างๆขึ้นอยู่กับผู้บริหารจะกำหนดว่าจะสอดแทรกเรื่องใดและสอดแทรกในบทเรียนใดบ้าง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการจัดการเรียนการสอนการจะนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามเข้ามาบูรณาการหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ซึ่งจากการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนส่วนใหญ่ผู้บริหารจะยังไม่ค่อนนำหลักการอิสลามเข้ามาบูรณาการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนอาจยังไม่เห็นความสำคัญของการนำหลักการอิสลามเข้ามาบูรณาการเนื่องจากยังเห็นว่าผู้เรียนยังเด็ก แต่ อามีนะห์ คำรงผล (2544:98-99) ได้กล่าวว่าโดยเฉพาะเด็กมุสลิมที่อยู่ในสังคมที่ไม่ใช่มุสลิม การให้ความรู้ทางด้านศาสนาในปัจจุบันจึงควรเริ่มตั้งแต่ในครรภ์หรือตั้งแต่เด็กยังเล็ก การเลี้ยงลูกตามคำสอนในคัมภีร์อัลกุรอาน หรือคำสอนจากศาสดา เป็นเรื่องที่

จำเป็นต้องใช้ความพยายามต้องใช้เวลาและช่วยกันสอนและปลูกฝังให้อยู่ในแนวทางของศาสนา อิสลามตลอดชีวิต เพราะอิสลามคือส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต อิสลามมีวิธีปฏิบัติเพื่อให้เกิดการรำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าตลอดเวลา และการกระทำทุกอย่างที่เป็นความดีอิสลามถือว่าเป็นการปฏิบัติศาสนกิจทั้งสิ้น การศึกษาตามแนวทางอิสลามเน้นการพัฒนาคน คือมุ่งให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม เก่งฉลาด รอบรู้ โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำไปในทางที่ดีงามเพื่อพัฒนาไปสู่จุดหมายที่อิสลามกำหนด

ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้ง 4 ด้านใกล้เคียงกัน สุมาลี งามสมบัติ (2542) กล่าวว่า ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เด็กเป็นวัยที่ต้องพัฒนาการทุกด้านควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้อย่างสมดุล

ผลการวิจัยในส่วนของปัญหาพบว่า บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเนื่องจากการบูรณาการเป็นกระบวนการที่ต้องหลอมรวมหลายส่วนเข้าด้วยกัน การจะสร้างความเข้าใจอาจทำได้ยาก แต่หากศึกษาเพิ่มเติมจะสามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้ดี

6. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า การวัดประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อรายงานความก้าวหน้าและประเมินและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนไปยังผู้ปกครอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความห่วงใย ใส่ใจ ในพัฒนาการของผู้เรียนหากผู้ปกครองพึงพอใจในผลของการเรียนรู้การจะนำนักเรียนมาเข้าเรียนจะยังคงมีอยู่ต่อไป ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องกับผู้ปกครอง

ในด้านแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนผลการวิจัยพบว่า มีการประเมินให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546) ที่กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร/แนวการจัดประสบการณ์ คือมุ่งให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าในการประเมินถ้าผู้เรียนผ่านการประเมินตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะทำให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมอย่างเพียงพอในการดำเนินชีวิตและการเรียนในชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

ในด้านวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ในการประเมินใช้วิธีการสังเกต พฤติกรรม และจดบันทึกพัฒนาการ สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546) ที่

กล่าวว่าการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การประเมินทั้งสองแบบเป็นการประเมินตามสภาพที่เป็นจริงของเด็กที่สามารถแสดงถึงการพัฒนาพฤติกรรม พัฒนาการและการเรียนรู้ ในขณะที่ ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบทดสอบยังได้รับความนิยมจากทั้งผู้บริหารและครู ถึงร้อยละ 80.00 และ 67.14 ตามลำดับเนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวกและสามารถจัดเก็บข้อมูลการประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม

7. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง Leeper and others (1979 : 373) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็กและจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองและครูจะต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูที่มีคุณภาพในขณะที่เด็กอยู่ในระยะที่สำคัญของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เมื่อโรงเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องว่าผู้ปกครองมีความต้องการอย่างไรในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กโรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและได้รับความพึงพอใจจากผู้ปกครอง ด้านการดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนมีการดำเนินการโดยครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการในการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ อรุณี หรดาล (2536: 7) กล่าวว่านักการศึกษาต่างยอมรับกันมานานแล้วว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษาส่วนมากมักละเลยหรือไม่ให้ความสนใจที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าในการกำหนดและเสนอโครงการในการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการกำหนดโครงการเพื่อทำให้การกำหนดกิจกรรมตอบสนองความต้องการของผู้ที่ปฏิบัติและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

โรงเรียนมีการดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยการจัดส่งสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ด้านแนวทางรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โรงเรียนดำเนินการโดยการสอบถามข้อมูลจากการพบปะ สนทนากับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษาเอกชน (2535: 3- 59) กล่าวว่าขอบข่ายของการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน คือการให้บริการและความช่วยเหลือ การรับบริหารและ

ความร่วมมือ การติดต่อสื่อสารระหว่างกันและการเข้าร่วมกิจกรรม เป้าหมายหลักก็คือการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่กับผู้ปกครองก็เช่นเดียวกันโรงเรียนต้องมีการ ให้และรับความร่วมมือและความช่วยเหลือและต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและมีการเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ด้านการให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการร่วมจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโรงเรียนมีการจัด กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ขึ้น Fontana (1995:26-27 อ้างถึงใน สุชาวรรณ เลาะวิธิ 2547: 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยนอกจากลดข้อขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียนแล้วยังสร้างความ เข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะบางครั้งข้อขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียน เกิดจากโรงเรียนมิได้มีการจัด หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็ก การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน เป็นทางแก้ข้อขัดแย้งด้านนี้ที่ดีที่สุดไม่แต่เพียงเท่านั้น โรงเรียนต้องรักษาการให้ สารสนเทศเกี่ยวกับนโยบายและการปฏิรูปของโรงเรียนถึงผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องด้วย นอกจากนี้ ควรให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งช่วยโรงเรียนได้มาก เช่น การหาทุน การร่วมกิจกรรมโรงเรียน การช่วยพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นต้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็น ว่าการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมีประโยชน์ทั้งกับโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้เรียนดังนั้นการ ที่โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่ถูกต้องและสมควรทำเป็นอย่างยิ่ง

ด้านการจัดกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครอง เรื่องที่ให้ความสำคัญในการประชุมปรึกษาหารือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้าน ส่วนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้เรียนในโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในลำดับที่ 3 Liu and Chien (1991 อ้างถึงใน ศศิลักษณ์ ขันกิจ,2544: 3) กล่าวถึงข้อดีของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก ดังนี้คือ ผู้ปกครองเปลี่ยนการรับรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมาก ขึ้น ผู้ปกครองสร้างความสัมพันธ์และให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และมีส่วนร่วมกับการศึกษาของลูก มากขึ้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่เมื่อผู้ปกครองมีความรู้สึกดีกับโรงเรียนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ในการช่วยพัฒนาโรงเรียนประโยชน์ทั้งหลายในการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับ โรงเรียนจะเกิดขึ้นกับเด็กและจะสามารถมีการปลูกฝังหลักการอิสลามได้มากขึ้น ด้านบุคคลที่ โรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง ส่วนบุคลากรจากองค์กรอิสลามโรงเรียนให้ความสำคัญน้อย ผลการวิจัยของสาตี เหมือนมงคลกุล ที่พบว่า พ่อแม่จะมีเวลาให้เด็กน้อยลง และจะพึงบริการในการ

เลี้ยงดูเด็กของเอกชนมากขึ้น แต่พ่อแม่จะมีความรู้และเห็นความสำคัญของเด็กมากขึ้น จึงเลือกใช้สถานบริหารที่มีคุณภาพดีและให้ความร่วมมือกับสถานบริการในการพัฒนาเด็ก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเมื่อผู้ปกครองมีเวลาน้อยลงและให้ความไว้วางใจกับโรงเรียนในขณะที่โรงเรียนก็รับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเช่นกันจะเป็นแนวทางที่ดีในการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล

จากผลการวิจัยในภาพรวมของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมในทุกด้านจะพบว่า ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเรื่องเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในอันดับที่ 2-6 เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหมายถึงว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ในระดับรองลงมาจนถึงน้อย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ในโรงเรียน จะอยู่ในปริมาณที่ค่อนข้างน้อย หรือเป็นการประยุกต์หลักการอิสลามบางส่วนมาใช้มากกว่าที่จะมีการแยกจัดโดยเฉพาะ มีเพียงไม่กี่โรงเรียนที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกทั้งที่โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนมุสลิม แต่ด้วยการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ซึ่งเป็นการศึกษาของเด็กเล็ก โรงเรียนจึงยังไม่เน้นการปลูกฝังหลักการอิสลามมากนัก จะเห็นได้ว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ในกรุงเทพมหานครมีระดับการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ในโรงเรียนตั้งแต่ระดับน้อยจนถึงมาก ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ จินตนา สุขสำราญ (2539) ที่พบว่าการจัดการศึกษาในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิม ที่มีการสอดแทรกความเชื่อทางศาสนาอิสลามสามารถจัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องจักรมาก มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามทั้งหลักศรัทธา และหลักปฏิบัติมาประกอบการตัดสินใจ และบูรณาการในการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน 2) ปานกลาง มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามบางด้านของหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติเข้ามาประกอบการตัดสินใจในการจัดการศึกษาปานกลาง ตลอดจนบูรณาการหลักปฏิบัติและหลักศรัทธาบางประการจัดการเรียนการสอน พร้อมกับสอนเน้นสาระพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรายวิชา 3) น้อย มีการนำความเชื่อทางศาสนาอิสลามด้านหลักปฏิบัติมาประกอบการตัดสินใจและแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาน้อย โดยเน้นสาระพื้นฐานทางการศึกษาเป็นรายวิชาและบูรณาการหลักปฏิบัติเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนบ้างเล็กน้อย แต่ในความเป็นจริงเด็กควรได้รับการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธา อามีนะห์ ดำรงผล (2544) กล่าวว่า อิสลามไม่ใช่เป็นเพียงศาสนาหรือมีรายละเอียดเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเดียวแต่เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของมุสลิมทุกอย่างก้าวตั้งแต่ต้นจนกระทั่งกลับ การศึกษาของมุสลิมจะต้องสอดคล้องกับอิสลามเพื่อหล่อหลอมให้มุสลิมดำเนินชีวิตตามแนวทางอิสลาม การศึกษาตามแนวนี้จะไม่แยกสามัญออกจากศาสนา แต่จะเรียนทั้งสองอย่างไปพร้อมๆกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมพบว่าหลักสูตรที่ใช้เป็นแกนกลางในการสร้างหลักสูตรแม้ว่าจะทำโดยผ่านคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนแต่คณะกรรมการเกือบทั้งหมดเป็นครูและผู้บริหารมีบุคคลภายนอกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจำนวนน้อยมาก จึงทำให้ขาดความหลากหลายและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ผู้วิจัยจึงเสนอให้ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมควรมีการระดมความรู้จากผู้ปกครอง ชุมชน นักการศึกษา และนักการศาสนาเพื่อให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและถูกต้องตามหลักการอิสลามด้วย

2. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานครจัดสภาพแวดล้อมได้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล แต่ในด้านการปลูกฝังศาสนาผ่านสภาพแวดล้อมโรงเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่มีการบูรณาการหลักการอิสลามเข้ามามากขึ้นเพื่อให้เด็กซึมซับหลักการอิสลามได้ตลอดเวลาซึ่งควรเป็นหลักสำคัญของการจัดการเรียนอนุบาลอิสลาม

3. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ แต่ยังขาดความหลากหลาย และในบางครั้งยังขาดต่อหลักการอิสลามในการเลือกจัดกิจกรรม เช่นมีการจัดสอนดนตรี

ผู้วิจัยจึงเสนอให้ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดวางแผนในการจัดกิจกรรมที่เป็นระบบและจัดกิจกรรมที่หลากหลายและ โดยมีความถูกต้องตามหลักการอิสลามให้ กับผู้เรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นมุสลิม

4. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการบูรณาการการเรียนรู้ในการเรียนการสอน แต่ในบางครั้งครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้โรงเรียนควรมีการจัดอบรม ให้กับบุคลากร ครูผู้สอนในการบูรณาการการเรียนรู้และรวมไปถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อช่วยสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยได้อย่างดีที่สุด

5. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการประเมินพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กที่เป็นการประเมินตามสภาพจริงที่ถูกต้องตามหลักการของการประเมินเด็กในระดับอนุบาลอยู่แล้วแต่พบปัญหาว่าบุคลากรยังขาดความรู้ในการจัดทำเครื่องมือและวิธีการประเมิน

ผู้วิจัยจึงเสนอให้โรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องนี้เพื่อให้โรงเรียนมีการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6. ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็กอยู่แล้วแต่กิจกรรมที่ครูใช้สื่อสารกับผู้ปกครองมากที่สุดคือการพบปะพูดคุย โดยไม่มีการบันทึกข้อมูลสำคัญในการติดต่อระหว่างกันเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต

ผู้วิจัยจึงเสนอให้โรงเรียนควรมีการบันทึกข้อมูลหลังจากมีการสื่อสารระหว่างกันหรือใช้วิธีการติดต่อสร้างความสัมพันธ์ในวิธีการอื่นๆ เช่น เอกสารหรือสมุดสื่อสารเป็นต้นเพื่อสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนหรือเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนต่อไป

7. ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับเอกสาร ต่าง ๆ โรงเรียนส่วนใหญ่ การจัดทำ การจัดเก็บรวบรวม เอกสารต่าง ๆ ยังไม่เป็นระบบ และขาดความเป็นปัจจุบัน

ผู้วิจัยจึงเสนอให้โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการในส่วนนี้ เนื่องจากเป็นผลต่อการบริหารงานของโรงเรียน ในการนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วย

8. ผลการวิจัย พบว่าในด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้กับนักเรียนครบทุกด้าน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เกิดจากความไม่เพียงพอของสถานที่ และความไม่พร้อมของการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ และงบประมาณจากโรงเรียน

ผู้วิจัยจึงเสนอให้ โรงเรียนควรให้ความสำคัญในส่วนนี้มากขึ้น เนื่องจากมีผลต่อการบริหารงานโรงเรียน และการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและมีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสนับสนุนกิจการของโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน

9. ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม เขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอิสลามไม่มากนัก

ผู้วิจัยจึงเสนอให้ในการวางแผนการสร้างหลักสูตร หรือการดำเนินการสอนและกิจกรรมต่างๆ ทุกอย่าง ควรมีการแทรกหลักการอิสลามให้มากขึ้นรวมทั้งให้มีการพัฒนาทางด้านวิชาการควบคู่ไปกับการศึกษาทางศาสนาอิสลามไปในขณะเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. จากผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมส่วนใหญ่เป็นการนำหลักสูตรเข้ามาใช้โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางแต่ในด้านหลักสูตรของอิสลามที่ใช้จะเป็นการประยุกต์ใช้เองโดยคณะกรรมการของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่โดยไม่นำหลักสูตรอิสลามที่มีหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับมาใช้ จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับอนุบาลทั้งในแง่การจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร และผลกระทบของหลักสูตรต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง

2. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมจะเน้นด้านการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน มากกว่าด้านวิชาการ จึงควรมีการวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อไม่ให้เกิดความสมดุลระหว่างความพร้อมทั้งวิชาการ เพื่อไม่ให้เด็กต้องพบปัญหาเมื่อต้องสอบเข้าเรียนชั้นสูงขึ้นต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญในการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการนำหลักการอิสลามเข้ามาใช้ในโรงเรียน

4. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ความต้องการของผู้ปกครองในปลูกฝังการเรียนรู้อิสลามของผู้เรียนในระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกรียงศักดิ์ เรืองศรี. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนก่อนประถมศึกษาใน
โรงเรียนอนุบาลอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.
กรุงเทพมหานคร: กองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2535.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. หลักการจัดอนุบาลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการ
พิมพ์, 2533.
- จินตนา สุขสำราญ. การศึกษาการจัดการศึกษาในศูนย์รับเลี้ยงเด็กของชุมชนไทยมุสลิม. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ฉันทนา ภาคบังกช. ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย. ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการปฐมวัยศึกษา. เล่มที่ 2
หน่วยที่ 8 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- ชัยนาถ นาคบุปผา. โลกของวัยรุ่น. เชียงใหม่: แสงศิลป์, 2515.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ทิฆังเอ็ด, 2544.
- ชัยยิต ภูฎนุ. หลักชัยอิสลาม. แปลโดย ภราดร. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2524.
- ชัยยิตอบุลอะฮ์ลา เมาคุดี. มาเข้าใจอิสลามกันเถิด. แปลโดย จินตนา. กรุงเทพมหานคร, 2527.
- ถาวร พวงมณี. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- ทรงพร สุทธิธรรม. การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่
ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534.
- ธีรารัง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: เอราวิณการพิมพ์, 2542.

- ธีรภัทร์ เจริญดี. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- นารีนุช สมวาสนาพานิช. การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาคณาจารย์ ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นิตยา ประพุดติกิจ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, (ม.ป.ป.).
- นิรันดร์ เถาะวิธิ. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- นำทิพย์ เสือสารรัตน์. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- บรรจง บินกาชัน. อิสลามสำหรับผู้เริ่มสนใจอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ออฟเซ็ทเพรส จำกัด. 2546.
- บุญเยี่ยม จิตรดอน. แนวโน้มการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. เอกสารประกอบการสอน ชุด วิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา, หน่วยที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช, 2527.
- ประกายจันท์ เหล่าอ่อน. การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ประไพจิตร หิรัญชัยจิตติ. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนา นักเรียน การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, 2543.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2549.

พัชรี สวานแก้ว. การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล, 2536.

ไพฑูริย์ ทอหุน. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

มุขัมมัด ซอและห์ อัลมุนัจญิด. 40 ข้อคิดเพื่อป่รงชีวิตในบ้าน. แปลโดย อาอิชะห์ มุณีร์ วงษ์สันต์. กรุงเทพมหานคร: จิรรัชการพิมพ์, (ม.ป.ป.).

เขวพา เดชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาระบบการพิมพ์, 2542.

ราศี ทองสวัสดิ์. ปรัชญาและนโยบายการจัดปฐมวัยศึกษา. เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุดวิชาการบริหารการศึกษาปฐมวัย บทที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.

เลขธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กอายุ 3- 5ปี: การอุดหนุนค่าใช้จ่าย. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, 2547.

วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

วิชาการ, กรม. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

ศศิพันธ์ ตรงยงกูร. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา คุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. การพัฒนาโปรแกรมการใช้สารสนเทศเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมพัฒนาของเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- ศศิลักษณ์ บุญชรัญญ์. การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- สมพร ทิตาพร. การจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- สลิลดา ทศานนท์. การบริหารงานโรงเรียนอนุบาลขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู, 2527.
- สาตี เหมือนมงคลกุล. แนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปีพุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวความคิดทางการปฐมวัยศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มสธ. หน่วยที่ 13 – 15. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- สุทธิลักษณ์ มณีศรี. สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุธาทิพย์ มีพงษ์. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธาวรรณ เถาะวีธี. ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- สุมาลี งามสมบัติ. การปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, 2535.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. กลุ่มชาติพันธุ์: ชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร : ทางนำ, 2531.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. ผู้หญิงมุสลิมกับการดำเนินชีวิตในยุคไฮเทค. กรุงเทพมหานคร : ทางนำ, 2535.

ภาษาอังกฤษ

Good, C.V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill, 1973.

Saylor, J.R. and Alexander, W.M. **Planning Curriculum for Schools**. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974

Decker, C.A., and Decker, J.R. **Planning and Administration Early Childhood Program**.

New York : Charles E. Merrill Publishing Company, 1984.

Morrison, G. S. 1995. **Early Childhood Education Today**. 6th ed. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Taylor, B. J. 1997. **Early Childhood Program Management: People and Procedures**. 3rd ed.

New Jersey: Merrill-Prentice-Hall

Taba, Hilda. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Hartcourt, Brace and

World, 1962.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์
ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ
หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) รองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ปรียากร
อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนอนุบาลสันติคุณ (โรงเรียนอนุบาลมุสลิม)
- 5) ศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รัชมณี
อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้อำนวยการสอน โรงเรียนอนุบาลมูลนิธิมัธยมศึกษารุททิตานุเคราะห์

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลกาญจนนาพร
16/78 สุขุมวิท 3 ซอยรามคำแหง 58/1 แขวง หัวหมาก เขต บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
2. โรงเรียนอนุบาลใจปราณิ
19 อ่อนนุช 54 ซอย สะและน้อย แขวง สวนหลวง เขต สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
3. โรงเรียนอนุบาลมารีธา
67/5-6 หมู่ 11 ซอยสุเหร่าบึงหนองบอน แขวง ประเวศ เขต ประเวศ กรุงเทพฯ 10250
4. โรงเรียนอนุบาลมูลนิธิมีศยิดคารุลอิหซาน
81 ซอย จรัญสนิทวงศ์ 94 แขวง บางอ้อ เขต บางพลัด กรุงเทพฯ 10700
5. โรงเรียนอนุบาลศรีนทิพย์
90/5 หมู่ 5 ซอย อ่อนนุช 61 แขวง ประเวศ เขต ประเวศ กรุงเทพฯ 10250
6. โรงเรียนอนุบาลสมศกุลนา
58/9 พระยาสุเรนทร์ หมู่บ้านธีรบรรณ ซอย 4 ถนน รามอินทรา 109 แขวง บางชัน เขต คลอง
สามวา กรุงเทพฯ 10510
7. โรงเรียนอนุบาลวันทา
14/4 กรุงเทพมหานคร ซอย ว่างใหญ่ 1 แขวง สะพานสูง เขต สะพานสูง 10250
8. โรงเรียนอนุบาลอนันตสถานคศึกษา
990 สาทรใต้ ซอย โรงน้ำแข็ง แขวง สาทร เขต สาทร 10120
9. โรงเรียนอนุบาลอารีวิทย์
78 วัดปรก ซอย เจริญกรุง 57 ทุ่งวัดดอน สาทร 10120
10. โรงเรียนอนุบาลอิสลามสันติชน
196/1 หมู่ 4 ซอย รามคำแหง 53 ถนน รามคำแหง แขวง ว่างทองกลาง เขต ว่างทองกลาง 10310

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680
ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/ วันที่ 25 มกราคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวเดียนา รัชชมณี นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกาครั้งนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิต ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพบพระคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

2 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขอข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเดียนา รัชมนณี นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบวิเคราะห์ กับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเดียนา รัชมนณี ได้ทำการเก็บ ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหา โรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม

กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย

นางสาวเดือนา รักษมณี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิติระดับปริญญาโท

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

สำหรับผู้บริหาร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม

กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมเขต กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึงครูใหญ่ หรือ อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ในเขต กรุงเทพมหานคร
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1	สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 8 ข้อ
ตอนที่ 2	สอบถามเกี่ยวกับสภาพในการบริหารโรงเรียน	จำนวน 46 ข้อ
ตอนที่ 3	สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียน	จำนวน 9 ข้อ
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลหรือโรงเรียนที่ท่านบริหารอยู่แต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอนตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลเอกชนต่อไปและเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวเดียนา รักษมณี

ผู้วิจัย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

- 1) เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
- 2) ศาสนา

☐ อิสลาม	☐ พุทธ
☐ คริสต์	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3) อายุ

☐ ต่ำกว่า 26 ปี	☐ 26 – 35 ปี
☐ 36 – 45 ปี	☐ 46 – 55 ปี
☐ 56 – 65 ปี	☐ 65 ปีขึ้นไป
- 4) วุฒิทางการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	
☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา.....	
☐ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า สาขา.....	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
- 5) ชื่อเรียกตำแหน่งปัจจุบัน

☐ ผู้รับใบอนุญาต	
☐ ผู้จัดการ	
☐ ครูใหญ่	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
- 6) ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน.....ปี
- 7) ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม /สัมมนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

☐ เคย	☐ ไม่เคย
------------------------------	---------------------------------
- 8) ประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษ /อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

☐ เคย	☐ ไม่เคย
------------------------------	---------------------------------

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพในการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพในการบริหารโรงเรียนของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย

✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. การกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนมุ่งเน้นอะไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. มุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม-จิตใจ และสติปัญญา
2. มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานด้านวิชาการให้แก่ผู้เรียน ในทุกกลุ่มวิชา
3. มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ชุมชนและค่านิยมของท้องถิ่น
4. มุ่งปลูกฝังความเชื่อมั่นศรัทธาตามหลักการอิสลามและสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. เปิดโอกาสให้ได้กระจัดปฐมวัยทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2. การกำหนดนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนคำนึงถึงสิ่งใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. กำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษา
2. กำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง
3. กำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
4. กำหนดให้สอดคล้องกับความเชื่อและหลักศรัทธาในศาสนาอิสลาม
5. กำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชนท้องถิ่น
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

3. โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียนหรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี โรงเรียนดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ผู้บริหารดำเนินการประเมินด้วยตนเอง
- 2. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3. โรงเรียนจัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน
- 4. ครูและบุคลากรจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน
- 5. ครูและบุคลากรนำเสนอผลการประเมินในที่ประชุมครู
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรระดับปฐมวัยที่เหมาะสมหรือไม่

- ไม่มี
- มี ถ้ามี มีการเตรียมความพร้อมด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
 - 4. ข้อมูลพื้นฐาน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
 - 5. ข้อมูลด้าน เนื้อหา วิชาการ
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. โรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักสูตรหรือไม่

- ไม่มี
- มี ถ้ามี คณะกรรมการประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. ผู้บริหาร
 - 2. ครู
 - 3. ผู้ปกครอง
 - 4. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
 - 5. บุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น ศิษยานุศิษย์
 - 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

6. ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. มีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา
2. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
3. มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและหลักการอิสลาม
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โรงเรียนคำนึงถึงสิ่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. พัฒนาการ การเรียนรู้ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย
2. ความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
3. ความเชื่อ ความศรัทธา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอิสลาม
4. ความต้องการของสังคมและชุมชนท้องถิ่น
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หรือไม่

- ไม่มี
- มี ถ้ามี มีการนำหลักการอิสลามมาใช้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. โรงเรียนนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเอง โดยคณะกรรมการของโรงเรียน
2. โรงเรียนนำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลาม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาใช้
3. โรงเรียนนำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อน เช่น ของโรงเรียนเด็กเล็ก นันท-นาถ มาเป็นแนวทาง
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และความศรัทธาตามหลักการอิสลาม
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เพียงพอสำหรับการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

10. ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนมีการวางแผนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จัดทำโครงการสอนตลอดปี
2. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ประจำสัปดาห์
3. จัดทำบันทึกการสอนประจำวัน
4. จัดทำเฉพาะเนื้อหาที่จะสอน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

11. โรงเรียนมีการดำเนินการจัดครูเข้าสอนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จัดตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอน
2. จัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร
3. จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร
4. จัดตามมติที่ประชุมครู
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

12. โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาสื่อในการจัดการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อขึ้นเอง
2. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้
3. โรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ
4. โรงเรียนรับบริจาคจากผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. โรงเรียนได้รับสื่อจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

13. โรงเรียนมีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ประเมินเอกสารหลักสูตร

2. ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

3. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้

4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร

5. ประเมินหลักสูตรทั้งระบบ

6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

14. โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการใดในการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร

(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

1. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ

2. ประเมินจากการสัมภาษณ์

3. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน

4. ประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

5. ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ

6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

15. โรงเรียนให้ความสำคัญการจัดสภาพแวดล้อมในส่วนใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. บริเวณโดยรอบโรงเรียน

2. ภายนอกห้องเรียน

3. ภายในห้องเรียน

4. ครูและบุคลากรที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม

5. อื่นๆ(โปรดระบุ) _____

16. อาคารเรียนในโรงเรียนของท่านมีลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. คัดแปลงมาจากบ้านพักอาศัย
- 2. คัดแปลงมาจากอาคารพาณิชย์
- 3. จัดสร้างขึ้นเพื่อทำโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ
- 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

17. โรงเรียนให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษอะไรบ้างเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. ห้องปฏิบัติศาสนกิจ / ห้องละหมาด
- 2. ห้องสื่อการเรียนรู้
- 3. ห้องสมุด
- 4. ห้องพยาบาล
- 5. ห้องอาหาร
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

18. ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนคำนึงถึงอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. ความสะอาด
- 2. ความปลอดภัย
- 3. ความสะดวกในการจัดกิจกรรม
- 4. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตภายใต้ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ของโรงเรียน
- 5. ความเพียงพอเหมาะสมของสื่อและเครื่องเล่น
- 6. ข้อกำหนดตามหลักการอิสลาม
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

19. โรงเรียนนำหลักการอิสลามมาใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ด้านความสะอาด
- 2. การหลีกเลี่ยงภาพคน และสัตว์ในการตกแต่ง
- 3. การจัดวางทิศทางที่เหมาะสม เช่น สถานที่ละหมาดหันทางทิศตะวันตก
- 4. การส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในด้านความศรัทธาและวิชาการ
- 5. การจัดขอบเขตการปฏิสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงตามหลักการอิสลามที่ไม่ให้มีการปะปนกัน
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

20. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ
- 2. จัดพื้นที่และสนามหญ้าสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น ออกกำลังกาย
- 3. จัดที่เล่นน้ำ เล่นทราย
- 4. จัดที่นั่งเล่นพักผ่อนใต้ต้นไม้
- 5. จัดแปลงไม้ดอกไม้ประดับ
- 6. จัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

21. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม
- 2. จัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
- 3. จัดพื้นที่สำหรับปฏิบัติกิจกรรมทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่
- 4. จัดห้องเรียนให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอ
- 5. จัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศ
- 6. จัดพื้นที่สำหรับละหมาดหรือการปฏิบัติศาสนกิจ
- 7. จัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้อักษรอาหรับและหลักการอิสลาม
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

22. โรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการเลือก สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับ
เด็กปฐมวัยอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน
- 2. สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ
- 3. ง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวผู้เรียนและประหยัด
- 4. มีความแข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับผู้เรียน
- 5. ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตามวัย
- 6. สามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- 7. แสดงถึงความเป็นอิสลาม เช่น สัญลักษณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่กล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

23. โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของครูและบุคลากรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม
ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญ
ในข้อที่เลือก)

- 1. มีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย
- 2. มีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลาม
- 3. มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาล
- 4. มีจิตใจอ่อนโยน มีความเมตตา กรุณา
- 5. มีความรักและเอาใจใส่เด็ก
- 6. อื่นๆ โปรดระบุ _____

24. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มีความเป็นผู้นำ
- 2. มีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้
- 3. มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้
- 4. มีคุณธรรม จริยธรรม เกรงครัตในหลักการอิสลาม
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

25. โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
- 2. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
- 3. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์
- 4. จัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

26. โรงเรียนดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนโดยคำนึงถึงเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน
- 2. จัดให้สอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอนของครู
- 3. จัดให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม
- 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

27. โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกาย
- 2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ
- 3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคม
- 4. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญา
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

28. โรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. กิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของตนเอง
- 2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าที่มีประโยชน์และถูกหลักการศาสนา
- 3. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติ เหตุการณ์ต่าง ๆ
- 4. กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่นการปลูกต้นไม้
- 5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญและวันสำคัญในศาสนาอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

29. โรงเรียนกำหนดกิจกรรมใดเพื่อเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ฝึกสมาธิ / ฝึกปฏิบัติละหมาด
- 2. กีฬา
- 3. ศิลปะ
- 4. คอมพิวเตอร์
- 5. ศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

30. โรงเรียนเปิดโอกาสให้กลุ่มใดเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ผู้ปกครอง
- 2. ชุมชน
- 3. หน่วยงานราชการ
- 4. องค์กรเอกชน
- 5. องค์กรอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

31. โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี

ถ้ามี มีการบูรณาการการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. บูรณาการโดยผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
- 2. บูรณาการโดยผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์
- 3. บูรณาการผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
- 4. บูรณาการผ่านกิจกรรมกลางแจ้ง
- 5. บูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เช่น การถือศีลอด เพื่อฝึกความอดทน
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

32. โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

ไม่มี

มี

ถ้ามี มีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. วางแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ
2. วางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญ
3. วางแผนจัดเลือกผู้สอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหา
4. วางแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

33. โรงเรียนคำนึงถึงสิ่งใดในการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. พัฒนาการ และการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน
3. คุณลักษณะตามวัย
4. หลักความเชื่อ ความศรัทธาตามหลักการอิสลาม
5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

34. โรงเรียนมีการบูรณาการการเรียนรู้ โดยผ่านประสบการณ์สำคัญด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย
2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านอารมณ์ - จิตใจ
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านสังคม
4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านสติปัญญา
5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

35. โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน
อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนไปยังผู้ปกครอง
- 2. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามความแตกต่าง
ของผู้เรียน
- 3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลของโรงเรียนในการดำเนินงานและการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร
- 4. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับชั้นเรียนที่สูงขึ้นต่อไป
- 5. เพื่อรับทราบถึงความก้าวหน้าของพัฒนาการในการเรียนรู้หลักการอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

36. โรงเรียนมีแนวทางในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนว
การจัดประสบการณ์
- 2. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน
- 3. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ
- 4. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสม
ผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

37. โรงเรียนมีการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 2. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ระหว่างเรียน
- 3. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ตามสภาพจริงในการเรียนรู้
- 4. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้กลางภาคเรียน
- 5. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ปลายภาคเรียน
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

38. โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการใดในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. การสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ
- 2. สัมภาษณ์
- 3. ประเมินการเจริญเติบโตของผู้เรียน
- 4. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
- 5. การใช้แบบทดสอบ
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

39. โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง
- 2. สร้างความปรองดองและความคุ้นเคยระหว่างกัน
- 3. เป็นแนวทางสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษา
- 4. รับทราบความต้องการของครูและผู้ปกครอง
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

40. โรงเรียนดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์

กับผู้ปกครองอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. กำหนดโครงการต่าง ๆ โดยผู้บริหาร
- 2. ครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ
- 3. สืบหาความต้องการของผู้ปกครองเพื่อกำหนดโครงการ
- 4. จัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนดโครงการ
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

41. โรงเรียนดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. จัดส่งสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว
- 2. การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง
- 3. การเยี่ยมชมโรงเรียนของผู้ปกครอง
- 4. การจัดเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู
- 5. การจัดประชุมครูและผู้ปกครอง
- 6. การติดต่อทางโทรศัพท์
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

42. โรงเรียนมีแนวทางรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. สอบถามข้อมูลจากการพบปะ สันทนาการกับผู้ปกครอง
- 2. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น
- 3. จัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะ
- 4. จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

43. โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่

ผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. เป็นกรรมการสถานศึกษา
- 2. เป็นวิทยากร
- 3. ร่วมจัดทำสื่อการเรียนรู้
- 4. ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

44. โรงเรียนจัดกิจกรรมใดในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่
- 2. จัดให้มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/เย็นขณะที่มาส่ง/รับเด็ก
- 3. จัดป้ายนิเทศ /จดหมายข่าว/จุลสาร วารสาร/เอกสารเผยแพร่
- 4. จัดนิทรรศการแสดงผลงาน และจัดการแสดงของผู้เรียน
- 5. จัดประชุมผู้ปกครองและครู
- 6. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 7. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

45. โรงเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องใด ในการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้าน
- 2. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
- 4. การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

46. บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับคำแนะนำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองคือใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,...ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ
- 2. เจ้าหน้าที่ขององค์กรเอกชน
- 3. บุคลากรจากองค์กรอิสลาม
- 4. ผู้ปกครอง
- 5. ผู้เรียน
- 6. ผู้แทนชุมชน
- 7. ผู้นำศาสนา
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียนของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย
ลง ใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขาดการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ
2. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร
3. การจัดระบบข้อมูลไม่เป็นระบบ และขาดข้อมูลที่เป็นประโยชน์
4. การวางแผนและการดำเนินการสร้างหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
ชุมชน ท้องถิ่น
5. ขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้
6. ขาดการประเมินผลปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นระบบ
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. หลักสูตรไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย
2. หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
ของผู้เรียน
3. หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม
4. หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

3. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ครู บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้
2. ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้
3. ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้
4. การคัดเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
5. การจัดครูเข้าสอน ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้
6. การจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามความถนัด ความสามารถของครูผู้สอน
7. ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้
8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. โรงเรียนประสบปัญหาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขาดความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อม
2. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อม
3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้
4. ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการศึกษา
5. ขาดความเข้าใจในการจัดสภาพแวดล้อมของผู้ที่เกี่ยวข้องเช่น ครู ผู้ปกครอง
6. อาคาร สถานที่คับแคบ ไม่เพียงพอต่อการจัดสภาพแวดล้อม
7. ไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกต้องตามหลักการอิสลามได้
8. ขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ในการจัดสภาพแวดล้อม
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. โรงเรียนประสบปัญหา ในการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้หรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน
2. การเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลาม
3. การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัด ขาดความหลากหลาย
4. การเลือกกิจกรรมไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

6. โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้หรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้าน
2. ไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาใช้ในการจัดกิจกรรม
3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและกิจกรรมการเรียนรู้
4. สถานที่ในการจัดกิจกรรมคับแคบเกินไป
5. บุคลากรขาดความเข้าใจในหลักการจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ขาดการสนับสนุนและความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. โรงเรียนประสบปัญหาในการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ
2. ขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุนการบูรณาการการเรียนรู้
3. การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ
4. ผู้เรียนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามกิจกรรมที่บูรณาการการเรียนรู้
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. โรงเรียนประสบปัญหาในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก
2. บุคลากรขาดความรู้ในการการสร้าง ใช้เครื่องมือและวิธีประเมินพัฒนาการเด็ก
3. ไม่มีเวลาในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก
4. ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินพัฒนาการเด็ก
5. ขาดความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. โรงเรียนประสบปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือไม่

ไม่ประสบ

ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
3. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
4. การจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ
5. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์
6. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม**กรุงเทพมหานคร****คำชี้แจง**

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิมเขต กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสอบถามครูผู้สอนระดับ ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม ในเขต กรุงเทพมหานคร
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพในการบริหาร โรงเรียน จำนวน 47 ข้อ
ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหาร โรงเรียน จำนวน 9 ข้อ
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล หรือโรงเรียนที่ท่านทำการสอนอยู่แต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอนตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลเอกชนต่อไปและเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวเดียนา รักษมณี

ผู้วิจัย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามครูผู้สอนระดับอนุบาล

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

- 1) เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
- 2) ศาสนา

☐ อิสลาม	☐ พุทธ
☐ คริสต์	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3) อายุ

☐ ต่ำกว่า 26 ปี	☐ 26 – 35 ปี
☐ 36 – 45 ปี	☐ 46 – 55 ปี
☐ 56 – 65 ปี	☐ 65 ปีขึ้นไป
- 4) วุฒิทางการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	
☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา.....	
☐ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า สาขา.....	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
- 5) ตำแหน่งปัจจุบัน

☐ ครูประจำชั้นอนุบาล 1	
☐ ครูประจำชั้นอนุบาล 2	
☐ ครูประจำชั้นอนุบาล 3	
☐ ครูสอนศาสนา	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
- 6) ประสบการณ์ในการเป็นครู.....ปี
- 7) ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม /สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

☐ เคย	☐ ไม่เคย
------------------------------	---------------------------------
- 8) ประสบการณ์ในการเข้ารับการศึกษ /อบรมเกี่ยวกับความรู้และหลักการอิสลาม

☐ เคย	☐ ไม่เคย
------------------------------	---------------------------------

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพในการบริหารโรงเรียนของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย

√ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. การกำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนมุ่งเน้นอะไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. มุ่งเตรียมความพร้อมของผู้เรียนทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม-จิตใจ และสติปัญญา
2. มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานด้านวิชาการให้แก่ผู้เรียน ในทุกกลุ่มวิชา
3. มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ชุมชนและค่านิยมของท้องถิ่น
4. มุ่งปลูกฝังความเชื่อมั่นศรัทธาตามหลักการอิสลามและสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. เปิดโอกาสให้ได้ระดับปฐมวัยทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักสูตรระดับปฐมวัยที่เหมาะสมหรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี มีการเตรียมความพร้อมด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
4. ข้อมูลพื้นฐาน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
5. ข้อมูลด้าน เนื้อหา วิชาการ
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

3. โรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักสูตรหรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี คณะกรรมการประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ผู้บริหาร

2. ครู

3. ผู้ปกครอง

4. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

5. บุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น ศึกษานิเทศก์

6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. ในการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของคณะกรรมการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. มีความรู้ด้านวิชาการ การศึกษา

2. มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย

3. มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและหลักการอิสลาม

4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โรงเรียนคำนึงถึงสิ่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. พัฒนาการ การเรียนรู้ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

2. ความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

3. ความเชื่อ ความศรัทธา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอิสลาม

4. ความต้องการของสังคมและชุมชนท้องถิ่น

5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

6. โรงเรียนมีนโยบายในการนำหลักการอิสลามมาใช้ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี มีการนำหลักการอิสลามมาใช้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โรงเรียนนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเอง โดยคณะกรรมการของโรงเรียน
2. โรงเรียนนำแนวทางการเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการศาสนาอิสลาม ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาใช้
3. โรงเรียนนำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวทางอิสลามที่จัดทำขึ้นก่อน เช่น ของโรงเรียนเด็กเล็ก นันท-นาถ มาเป็นแนวทาง
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และความศรัทธาตามหลักการอิสลาม
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ เพียงพอสำหรับการเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนมีการวางแผนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จัดทำโครงการสอนตลอดปี
2. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ประจำสัปดาห์
3. จัดทำบันทึกการสอนประจำวัน
4. จัดทำเฉพาะเนื้อหาที่จะสอน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. โรงเรียนมีการดำเนินการจัดครูเข้าสอนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดตามประสบการณ์ ความสามารถที่เคยสอน
- 2. จัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร
- 3. จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร
- 4. จัดตามมติที่ประชุมครู
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

10. โรงเรียนมีแนวทางการจัดหาสื่อในการจัดการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. โรงเรียนผลิตและจัดทำสื่อขึ้นเอง
- 2. โรงเรียนดำเนินการจัดซื้อให้
- 3. โรงเรียนจัดศูนย์สื่อโดยมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดหาสื่ออย่างเป็นระบบ
- 4. โรงเรียนรับบริจาคจากผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5. โรงเรียนได้รับสื่อจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

11. โรงเรียนมีการประเมินผลหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

ไม่มี

มี ถ้ามี ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ประเมินเอกสารหลักสูตร
- 2. ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้
- 3. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- 4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร
- 5. ประเมินหลักสูตรทั้งระบบ
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

12. โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการใดในการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ
- 2. ประเมินจากการสัมภาษณ์
- 3. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน
- 4. ประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
- 5. ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

13. โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมส่วนใด

(ตอบได้มากกว่า 1 โดยใส่เลข 1, 2,3,.. ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. บริเวณโดยรอบโรงเรียน
- 2. ภายนอกห้องเรียน
- 3. ภายในห้องเรียน
- 4. ครูและบุคลากรซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม
- 5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

14. โรงเรียนให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้มีการจัดห้องพิเศษอะไรบ้างเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. ห้องปฏิบัติศาสนกิจ / ห้องละหมาด
- 2. ห้องสื่อการเรียนรู้
- 3. ห้องสมุด
- 4. ห้องพยาบาล
- 5. ห้องอาหาร
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

15. ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนคำนึงถึงอะไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. ความสะอาด
- 2. ความปลอดภัย
- 3. ความสะดวกในการจัดกิจกรรม
- 4. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตภายใต้ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ของโรงเรียน
- 5. ความเพียงพอเหมาะสมของสื่อและเครื่องเล่น
- 6. ข้อกำหนดตามหลักการอิสลาม
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

16. โรงเรียนได้นำหลักการอิสลามมาใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ด้านความสะอาด
- 2. การหลีกเลี่ยงภาพคน และสัตว์ในการตกแต่ง
- 3. การจัดวางทิศทางที่เหมาะสม เช่น สถานที่ละหมาดหันทางทิศตะวันตก
- 4. การส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในด้านความศรัทธาและวิชาการ
- 5. การจัดขอบเขตการปฏิสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงตามหลักการอิสลามที่ไม่ให้มีการปะปนกัน
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

17. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นที่เพียงพอ
- 2. จัดพื้นดินและสนามหญ้าสำหรับเด็กวิ่งเล่น ออกกำลังกาย
- 3. จัดที่เล่นน้ำ เล่นทราย
- 4. จัดที่นั่งเล่นพักผ่อนใต้ต้นไม้
- 5. จัดแปลงไม้ดอกไม้ประดับ
- 6. จัดสถานที่ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

18. โรงเรียนจัดให้มีเครื่องเล่นสนามในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. สามารถปีนป่าย ห้อยโหนได้
- 2. มีความปลอดภัย
- 3. มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
- 4. ขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 5. มีอิสระในการเล่น สามารถคิดสร้างสรรค์ได้
- 6. จัดสัดส่วนของเครื่องเล่นสำหรับเด็กชายและหญิงอย่างเหมาะสม
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

19. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมและเอื้อต่อการเรียนรู้
อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม
- 2. จัดพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
- 3. จัดพื้นที่สำหรับปฏิบัติกิจกรรมทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่
- 4. จัดห้องเรียนให้มีความสะอาดและมีแสงสว่างเพียงพอ
- 5. จัดห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศ
- 6. จัดพื้นที่สำหรับละหมาดหรือการปฏิบัติศาสนกิจ
- 7. จัดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้อักษรอาหรับและหลักการอิสลาม
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

20. โรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการเลือก สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก
ปฐมวัยอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มีขนาดเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน
- 2. สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกพัฒนาการ
- 3. ง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวผู้เรียนและประหยัด
- 4. มีความแข็งแรง ทนทานและปลอดภัยสำหรับผู้เรียน
- 5. ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนตามวัย
- 6. สามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- 7. แสดงถึงความเป็นอิสลาม เช่น สัญลักษณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่กล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

21. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดให้มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย 4 มุม
- 2. จัดให้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อ ของเล่นตามความสนใจของเด็ก
- 3. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์
- 4. สร้างเสริมวินัยให้เด็กโดยสร้างข้อตกลงร่วมกันเมื่อเข้ามุมประสบการณ์
- 5. จัดให้มีมุมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความศรัทธาตามหลักการอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

22. โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของครูและบุคลากรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อม

ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความ

สำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. มีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย
- 2. มีความรู้ศาสนาตามหลักการอิสลาม
- 3. มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาล
- 4. มีจิตใจอ่อนโยน มีความเมตตา กรุณา
- 5. มีความรักและเอาใจใส่เด็ก
- 6. อื่นๆ โปรดระบุ _____

23. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. มีความเป็นผู้นำ
- 2. มีความเอาใจใส่ ใฝ่หาความรู้
- 3. มีความกระตือรือร้นในการส่งเสริมการเรียนรู้
- 4. มีคุณธรรม จริยธรรม เคร่งครัดในหลักการอิสลาม
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

24. โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
- 2. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ในด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
- 3. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์
- 4. จัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

25. โรงเรียนดำเนินการจัดตารางกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนโดยคำนึงถึงเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน
- 2. จัดให้สอดคล้องกับคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ ในการสอนของคุณครู
- 3. จัดให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม
- 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

26. โรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านร่างกาย
- 2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ
- 3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสังคม
- 4. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญา
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

27. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมใดเป็นกิจกรรมหลักให้กับผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. การเคลื่อนไหวและจังหวะ
- 2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
- 3. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
- 4. กิจกรรมกลางแจ้ง
- 5. กิจกรรมที่เน้นหลักการอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

28. โรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมใดบ้างที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ผู้เรียน

(ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. กิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของตนเอง
- 2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณค่าที่มีประโยชน์และถูกหลักการศาสนา
- 3. กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเวลา ฤดูกาล ธรรมชาติ เหตุการณ์ต่าง ๆ
- 4. กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้
- 5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญและวันสำคัญในศาสนาอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

29. โรงเรียนกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ฟีลสมาธิ / ฝึกปฏิบัติละหมาด
- 2. กีฬา
- 3. ศิลปะ
- 4. คอมพิวเตอร์
- 5. ศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

30. ครูใช้เทคนิควิธีการใดในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. สนทนา พูดคุย และอภิปราย
- 2. การสาธิต / การทดลองหรือปฏิบัติจริง
- 3. แสดงบทบาทสมมติ / ละคร
- 4. จัดศูนย์การเรียนรู้ / มุมกิจกรรม
- 5. พาเด็กไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / ทัศนศึกษา
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

31. โรงเรียนเปิดโอกาสให้กลุ่มใดเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม

พัฒนาการและการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ผู้ปกครอง
- 2. ชุมชน
- 3. หน่วยงานราชการ
- 4. องค์กรเอกชน
- 5. องค์กรอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

32. โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ถ้ามี มีการบูรณาการการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. บูรณาการโดยผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
- 2. บูรณาการโดยผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์
- 3. บูรณาการผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
- 4. บูรณาการผ่านกิจกรรมกลางแจ้ง
- 5. บูรณาการผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เช่น การถือศีลอด เพื่อฝึกความอดทน
- 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

33. โรงเรียนมีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ถ้ามี มีการวางแผนบูรณาการการเรียนรู้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. วางแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ
- 2. วางแผนเลือกประสบการณ์สำคัญ
- 3. วางแผนจัดเลือกผู้สอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหา
- 4. วางแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

34. โรงเรียนคำนึงถึงสิ่งใดในการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. พัฒนาการ และการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2. ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน
- 3. คุณลักษณะตามวัย
- 4. หลักความเชื่อ ความศรัทธาตามหลักการอิสลาม
- 5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

35. โรงเรียนมีการบูรณาการการเรียนรู้ โดยผ่านประสบการณ์สำคัญด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย
- 2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านอารมณ์ – จิตใจ
- 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านสังคม
- 4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาทางด้านสติปัญญา
- 5. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

36. โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เพื่อรายงานความก้าวหน้าและการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนไปยังผู้ปกครอง
- 2. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามความแตกต่างของผู้เรียน
- 3. ใช้เป็นข้อมูลของโรงเรียนในการดำเนินงานและการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร
- 4. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับชั้นเรียนที่สูงขึ้นต่อไป
- 5. เพื่อรับทราบถึงความก้าวหน้าของพัฒนาการในการเรียนรู้หลักการอิสลาม
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

37. โรงเรียนมีแนวทางในการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแนวการจัดประสบการณ์
- 2. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน
- 3. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ
- 4. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริง โดยการสะสมผลงานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

38. โรงเรียนมีการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 2. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ระหว่างเรียน
- 3. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ตามสภาพจริงในการเรียนรู้
- 4. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้กลางภาคเรียน
- 5. วัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ปลายภาคเรียน
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

39. โรงเรียนกำหนดให้ใช้วิธีการใดในการวัด ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. การสังเกตพฤติกรรมและจดบันทึกพัฒนาการ
- 2. สัมภาษณ์
- 3. ประเมินการเจริญเติบโตของผู้เรียน
- 4. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
- 5. การใช้แบบทดสอบ
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

40. โรงเรียนมีกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง
- 2. สร้างความปรองดองและความคุ้นเคยระหว่างกัน
- 3. เป็นแนวทางสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษา
- 4. รับทราบความต้องการของครูและผู้ปกครอง
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

41. โรงเรียนดำเนินการวางแผนและกำหนดโครงการในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. กำหนดโครงการต่าง ๆ โดยผู้บริหาร
- 2. ครูร่วมกันกำหนดและเสนอโครงการ
- 3. สำรวจความต้องการของผู้ปกครองเพื่อกำหนดโครงการ
- 4. จัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อกำหนดโครงการ
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

42. โรงเรียนดำเนินการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. จัดส่งสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว
- 2. การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง
- 3. การเยี่ยมชมโรงเรียนของผู้ปกครอง
- 4. การจัดเยี่ยมบ้านนักเรียนของครู
- 5. การจัดประชุมครูและผู้ปกครอง
- 6. การติดต่อทางโทรศัพท์
- 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

43. โรงเรียนมีแนวทางรับทราบข้อมูลในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. สอบถามข้อมูลจากการพบปะ สันทนาการกับผู้ปกครอง
- 2. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น
- 3. จัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะ
- 4. จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

44. โรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่

ผู้เรียนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. เป็นกรรมการสถานศึกษา
- 2. เป็นวิทยากร
- 3. ร่วมจัดทำสื่อการเรียนรู้
- 4. ร่วมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

45. โรงเรียนจัดกิจกรรมใดในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองใหม่
- 2. จัดให้มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองในตอนเช้า/เย็นขณะที่มาส่ง/รับเด็ก
- 3. จัดป้ายนิเทศ /จดหมายข่าว/จุลสาร วารสาร/เอกสารเผยแพร่
- 4. จัดนิทรรศการแสดงผลงาน และจัดการแสดงของผู้เรียน
- 5. จัดประชุมผู้ปกครองและครู
- 6. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 7. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

46. โรงเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องใด ในการประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,..... ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละด้าน
- 2. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
- 4. การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

47. บุคคลที่โรงเรียนให้ความสำคัญกับคำแนะนำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับ
ผู้ปกครองคือใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่เลข 1, 2, 3,...ตามลำดับความสำคัญในข้อที่เลือก)

- 1. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ
- 2. เจ้าหน้าที่ขององค์กรเอกชน
- 3. บุคลากรจากองค์กรอิสลาม
- 4. ผู้ปกครอง
- 5. ผู้เรียน
- 6. ผู้แทนชุมชน
- 7. ผู้นำศาสนา
- 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียนของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย
ลง ใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

- ไม่ประสบ
 ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขาดการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ
 2. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการสร้างหลักสูตร
 3. การจัดข้อมูลไม่เป็นระบบ และขาดข้อมูลที่เป็นประโยชน์
 4. การวางแผนและการดำเนินการสร้างหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน
ชุมชน ท้องถิ่น
 5. ขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้
 6. ขาดการประเมินผลปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นระบบ
 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เหมาะสมหรือไม่

- ไม่ประสบ
 ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. หลักสูตรไม่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย
 2. หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
ของผู้เรียน
 3. หลักสูตรไม่ตอบสนองการปลูกฝังพื้นฐานการศรัทธาตามหลักการอิสลาม
 4. หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น
 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

3. โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ครู บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้
2. ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้
3. ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้
4. การคัดเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
5. การจัดครูเข้าสอน ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้
6. การจัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามความถนัด ความสามารถของครูผู้สอน
7. ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการนำหลักสูตรไปใช้
8. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. โรงเรียนประสบปัญหาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขาดความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อม
2. ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดสภาพแวดล้อม
3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับผู้ใช้
4. ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการศึกษา
5. ขาดความเข้าใจในการจัดสภาพแวดล้อมของผู้ที่เกี่ยวข้องเช่น ครู ผู้ปกครอง
6. อาคาร สถานที่คับแคบ ไม่เพียงพอต่อการจัดสภาพแวดล้อม
7. ไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกต้องตามหลักการอิสลามได้
8. ขาดความเอาใจใส่ในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ในการจัดสภาพแวดล้อม
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. โรงเรียนประสบปัญหา ในการเลือกจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การเลือกกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียน
2. การเลือกกิจกรรมขัดต่อหลักการอิสลาม
3. การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัด ขาดความหลากหลาย
4. การเลือกกิจกรรมไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

6. โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการ การเรียนรู้หรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้าน
2. ไม่สามารถนำหลักการอิสลามมาใช้ในการจัดกิจกรรม
3. สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการและกิจกรรมการเรียนรู้
4. สถานที่ในการจัดกิจกรรมคับแคบเกินไป
5. บุคลากรขาดความเข้าใจในหลักการจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ขาดการสนับสนุนและความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. โรงเรียนประสบปัญหาในการบูรณาการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการบูรณาการ
2. ขาดเอกสาร สื่อในการสนับสนุนการบูรณาการการเรียนรู้
3. การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ
4. ผู้เรียนขาดความพร้อมในการดำเนินการตามกิจกรรมที่บูรณาการการเรียนรู้
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

8. โรงเรียนประสบปัญหาในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก
2. บุคลากรขาดความรู้ในการการสร้าง ใช้เครื่องมือและวิธีประเมินพัฒนาการเด็ก
3. ไม่มีเวลาในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก
4. ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินพัฒนาการเด็ก
5. ขาดความเข้าใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ
6. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. โรงเรียนประสบปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือไม่

- ไม่ประสบ
- ประสบ ถ้าประสบ ลักษณะปัญหาเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
3. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
4. การจัดสรรเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ
5. ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์
6. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ในการใช้แบบสำรวจฉบับนี้ เพื่อการสำรวจสภาพโดยทั่วไปและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอนุบาล เอกชนมุสลิม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสังเกตและการศึกษาจากเอกสาร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสำรวจด้วยตนเอง

ตอนที่ 1 สำรวจสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สำรวจการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนอนุบาลเอกชนมุสลิม 2 ด้าน ดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียน ภายนอกห้องเรียน
- 2) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

1. ชื่อโรงเรียน.....
เลขที่.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. จำนวนห้องเรียนทั้งหมด.....ห้อง
3. จำนวนบุคลากรทั้งหมด.....คน
จำนวนครู.....คน นับถือศาสนาอิสลาม.....คน นับถือศาสนาอื่นๆ.....คน
จำนวนพี่เลี้ยง.....คน นับถือศาสนาอิสลาม.....คน นับถือศาสนาอื่นๆ.....คน
บุคลากรอื่น ๆคน นับถือศาสนาอิสลาม.....คน นับถือศาสนาอื่นๆ.....คน
4. จำนวนเด็กอนุบาล 1 จำนวน.....คน
จำนวนเด็กอนุบาล 2 จำนวน.....คน
จำนวนเด็กอนุบาล 3 จำนวน.....คน
5. จำนวนนักเรียนที่นับถือศาสนา
ศาสนาอิสลาม.....คน
ศาสนาพุทธ.....คน
ศาสนาคริสต์.....คน
ศาสนาอื่นๆ.....คน
6. ชุมชนมุสลิมหรือมัสยิดที่อยู่ใกล้เคียง.....

แบบวิเคราะห์เอกสาร
ประเภทเอกสาร แผนปฏิบัติการ

โรงเรียน.....เขต.....
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ประเด็น เอกสาร	แผนปฏิบัติการ (สารจากเอกสาร)			หมายเหตุ
	ระบุ	ไม่ระบุ	ประเด็น	
☐ ไม่มีการจัดทำ ☐ มีการจัดทำ				
1. วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน				
2. ลักษณะของแผนปฏิบัติการ				
3. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม				
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้				
5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก				
6. การบูรณาการการเรียนรู้				
7. การประเมินพัฒนาการและการ เรียนรู้ของผู้เรียน				
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก				
9. ปัญหาที่ประสบ				

แบบวิเคราะห์เอกสาร
ประเภทเอกสาร แผนปฏิบัติการ

โรงเรียน.....เขต.....
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ประเด็น เอกสาร	ปฏิทินปฏิบัติงาน (สารจากเอกสาร)			หมายเหตุ
	ระบุ	ไม่ระบุ	ประเด็น	
☐ ไม่มีการจัดทำ ☐ มีการจัดทำ				
1. รูปแบบปฏิทินปฏิบัติงาน				
2. ลักษณะงานที่กำหนด				
3. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม				
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้				
5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก				
6. การบูรณาการการเรียนรู้				
7. การประเมินพัฒนาการและการ เรียนรู้ของผู้เรียน				
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก				
9. ปัญหาที่ประสบ				

แบบวิเคราะห์เอกสาร
ประเภทเอกสาร แผนปฏิบัติการ

โรงเรียน..... เขต.....
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ประเด็น เอกสาร	คำสั่งโรงเรียน (สารจากเอกสาร)			หมายเหตุ
	ระบุ	ไม่ระบุ	ประเด็น	
☐ ไม่มีการจัดทำ ☐ มีการจัดทำ				
1. รูปแบบคำสั่งโรงเรียน				
2. ลักษณะการมอบหมายงาน				
3. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม				
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก				
6. การบูรณาการการเรียนรู้				
7. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน				
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก				
9. ปัญหาที่ประสบ				

แบบวิเคราะห์เอกสาร
ประเภทเอกสาร แผนปฏิบัติการ

โรงเรียน.....เขต.....
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ประเด็น เอกสาร	รายงานการประชุม (สาระจากเอกสาร)			หมายเหตุ
	ระบุ	ไม่ระบุ	ประเด็น	
☐ ไม่มีการจัดทำ ☐ มีการจัดทำ				
1. รูปแบบรายงานการประชุม				
2. ลักษณะการประชุม				
3. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม				
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก				
6. การบูรณาการการเรียนรู้				
7. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน				
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก				
9. ปัญหาที่ประสบ				

แบบวิเคราะห์เอกสาร
ประเภทเอกสาร แผนปฏิบัติการ

โรงเรียน.....เขต.....
วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ประเด็น เอกสาร	แนวการจัดประสบการณ์ (สาระจากเอกสาร)			หมายเหตุ
	ระบุ	ไม่ระบุ	ประเด็น	
☐ ไม่มีการจัดทำ ☐ มีการจัดทำ				
1. รูปแบบการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์				
2. เอกสารประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์				
3. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม				
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
5. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก				
6. การบูรณาการการเรียนรู้				
7. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน				
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก				
9. ปัญหาที่ประสบ				

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเดียนา รักษมณี เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2519 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 เอกการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อปีการศึกษา 2539 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย